

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Економічний факультет

Кафедра обліку та оподаткування

ЗБІРНИК ТЕЗ

**VI Всеукраїнська студентська науково-практична
конференція**

**«ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В
АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ»**

25 березня 2021 року

Київ 2021

«ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ»: тези доповідей VI Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (м. Київ, 25 березня 2021 року) – 371 с.

*Збірник підготовлено за загальною редакцією завідувача кафедри обліку та оподаткування, д.е.н., професора **Калюги Є.В.***

Рекомендовано до друку кафедрою обліку та оподаткування НУБіП України (протокол № 10 від 5 квітня 2021 р.)

Збірник містить матеріали VI Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів» з глибокого вивчення сучасних проблем обліку, оподаткування, контролю та аналізу й визначення пріоритетних аспектів подальшого розвитку науки

Відповідальність за достовірність та якість
поданого матеріалу несуть учасники конференції
та їх наукові керівники

ЗМІСТ

Секція 1. Оподаткування діяльності суб'єктів господарювання: проблеми та напрями удосконалення

<i>Андрійчук Н.Л., Калюга Є.В.</i> ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: СУТНІСТЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ.....	11
<i>Булатовська А. М., Боярова О.А.</i> ВІДМІННОСТІ ЗВІТУВАННЯ ПО ЄДИНОМУ ПОДАТКУ ПЛАТНИКІВ РІЗНИХ ГРУП ОПОДАТКУВАННЯ.....	14
<i>Воробйова Т.А., Сколотій І.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ ПДВ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	17
<i>Главацька А.П., Дерев'янка С.І.</i> НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	20
<i>Ільтьо Т.В., Готра Н. Л.</i> РОЛЬ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ.....	23
<i>Злиденна Д. О., Гуцаленко Л. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ.....	27
<i>Карпець М., Юрченко О.А.</i> ВИПЛАТА ПОМЕРЛОМУ ПРАЦІВНИКУ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ.....	30
<i>Курганська М. Г., Ковальова О.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	36
<i>Кучерук А.В., Ганяйло О.М.</i> ВПЛИВ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ	39
<i>Лось О.В., Мельянова Л.В.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	42
<i>Матвієнко А.С., Шевчук К.В.</i> ЗМІНИ В ОПОДАТКУВАННІ ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	44
<i>Мурга В.В., Дерев'янка С.І.</i> НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	47
<i>Полякова Т.В., Дерев'янка С.І.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА.....	50
<i>Попченко Н.А., Шевчук К.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АКРЕДИТИВНОЇ ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ	53
<i>Терещенко А.Ю., Данілочкіна О.В.</i> ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАРАХУВАННЯ ПДВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	57

<i>Шульженко К.С., Данілочкіна О.В.</i> АНАЛІЗ НАДХОДЖЕНЬ ПЛАТЕЖІВ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ДО БЮДЖЕТУ	59
<i>Янишевський Б.О., Мельянова Л.В.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	63

Секція 2. Розвиток системи облікового забезпечення управління діяльністю економічних суб'єктів

<i>Бабенко Н. П., Гуцаленко Л. В.</i> ДОКУМЕНТУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ ЗА ВИДАНИМИ АВАНСАМИ.....	66
<i>Бєрїні А.Є., Лісовська Н.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	69
<i>Гапонюк І.І., Шевчук К.В.</i> ПЕРВИННИЙ ОБЛІК КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	72
<i>Герасимчук М.С., Рагуліна І.І.</i> ОБЛІК КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ – СУЧАСНИЙ АСПЕКТ.....	75
<i>Герасимчук М.С., Огійчук М.Ф.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	78
<i>Гладюк Н.В., Шевчук К.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ	81
<i>Глотова М.А., Гуцаленко Л.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ЗА ТАЛОНАМИ	84
<i>Давиденко В.О., Слесар Т.М.</i> ОБЛІК ДОВГОСТРОКОВИХ ВЕКСЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	87
<i>Десякіна А.Р., Дерев'яно С.І.</i> ПРЕМІЮВАННЯ ЯК РІЗНОВИД ЗАОХОЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ.....	89
<i>Делейчук З. М., Боярова О.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ЗБУТ.....	92
<i>Дем'янчук М.І., Гуцаленко Л. В.</i> ЕВОЛЮЦІЯ БАЛАНСОВИХ ТЕОРІЙ.....	96
<i>Дроб'язко В. В., Сколотій Л. О.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	99
<i>Калюга О.О., Кузик Н.П.</i> ОБЛІК ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВА У КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН.....	102
<i>Капітоненко В.О., Свирида О.А.</i> ПРОБЛЕМИ ТІНІЗАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	105
<i>Карась А.О., Юрченко О.А.</i> ОБЛІК ЛІКАРНЯНИХ В УМОВАХ КОРОНОКРИЗИ....	108

<i>Карасюк В.С., Ганяйло О.М.</i> МІЖНАРОДНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ.....	113
<i>Карпенко О.М., Слесар Т.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА.....	116
<i>Каташевич М. Е., Марчук У. О.</i> ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ.....	118
<i>Кобзева І.І., Марчук У. О.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЛИЖЕННЯ МСФЗ ТА ГААП (ГААР) США.....	121
<i>Козюк О.В., Кузик Н.П.</i> ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ПРАЦІВНИКАМИ.....	123
<i>Кондаревич І.Б., Миськів Л.П.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ «ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ».....	126
<i>Кононенко А.В., Гуцаленко Л.В.</i> ДОКУМЕНТУВАННЯ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА.....	129
<i>Король Є.Я., Сколотій Л.О.</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	132
<i>Король Є.Я., Ковальова О.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ ДЛЯ СКЛАДННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	135
<i>Кулібаба А.Р., Мельянова Л.В.</i> ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ КАТЕГОРІЇ «ГРОШОВІ КОШТИ».....	138
<i>Кулик Ю.О., Данілочкіна О.В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ САЙТІВ ПІДПРИЄМТВА.....	142
<i>Лавринович Д. І., Криворот О. Г.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	146
<i>Лазаренко М.А., Гуренко Т.О.</i> ОБЛІК БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ НА РАХУНКАХ В БАНКАХ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ.....	148
<i>Ларін В.О., Слесар Т.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ.....	151
<i>Левченко Д.В., Дерев'янка С.І.</i> ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОБЛІКУ НАДХОДЖЕННЯ ЗЕРНА.....	153
<i>Малишко Ю. В., Слесар Т.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ.....	156
<i>Матвійчук Д.О., Гуренко Т.О.</i> ОБЛІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ.....	159
<i>Міняйло О.Е., Гриліцька А.В.</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	162

<i>Місюра К.Р., Рагуліна І.І.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	166
<i>Микосянчик Ю.Ю., Данілочкіна О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В НІМЕЧЧИНІ.....	168
<i>Митюк І.М., Ганяйло О.М.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ОБЛІКУ ВІДПРАЦЬОВАНОВОГО ЧАСУ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	171
<i>Моргунова М. С., Гуцаленко Л. В.</i> ОСНОВНІ ЗАСОБИ: ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ, ОЦІНКА ТА КЛАСИФІКАЦІЯ.....	174
<i>Музичка М.В., Гуренко Т.О.</i> ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ.....	178
<i>Назарчук В. І., Гуцаленко Л. В.</i> ВІДМІННОСТІ ОБЛІКУ ЗА НАРАХОВАНИМИ ДОХОДАМИ В ПРАКТИЦІ УКРАЇНСЬКИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ КОМПАНІЙ.....	181
<i>Нестерова К.В., Калюга Є.В.</i> АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ.....	184
<i>Ніжегольцева О.А., Рагуліна І.І.</i> РОЗВИТОК АВТОМАТИЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ.....	187
<i>Ніколенко М.С., Гуцаленко Л.В.</i> ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ.....	190
<i>Приймаченко К.В., Марчук У.О.</i> ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	193
<i>Радченко В.С., Юрченко О.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗВІТУВАННЯ З ЄСВ: НОВІ ПРАВИЛА ДЛЯ БІЗНЕСУ У 2021 РОЦІ	196
<i>Ревенко Р. О., Слесар Т. М.</i> ОБЛІК ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	200
<i>Обрусний В.А., Талько Т.В.</i> СУТНІСТЬ ТА НАПЯМИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ.....	203
<i>Осадчий Д.М., Слесар Т.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВІДШКОДУВАННЯМ ЗАВДАНИХ ЗБИТКІВ	206
<i>Охрімчук С.В., Колеснікова О.М.</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	209
<i>Роїк В. В., Мельянова Л.В.</i> ОБЛІК ЗАПАСІВ ЗА МСБО.....	212
<i>Свінцова Д.Ю., Рагуліна І.І.</i> ЗАРОБІТНА ПЛАТА: ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ І РЕГУЛЮВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	216
<i>Свінцова К.Ю., Рагуліна І.І.</i> ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ – СУЧАСНИЙ АСПЕКТ.....	219

<i>Ткаченко Ю. О., Сколотій І. В.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ.....	222
<i>Чекан І.Ю., Ганяйло О.М.</i> ПОРЯДОК ДИСКОНТУВАННЯ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	225
<i>Чорновол В.Р., Дерев'янка С.І.</i> ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	228
<i>Шамрай О.С., Ганяйло О.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	231
<i>Шута Т.П, Мельянова Л.В.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	234
<i>Шутенко Р. І., Криворот О. Г.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ.....	237
<i>Щербатюк Я.В., Мельянова Л.В.</i> ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	239
<i>Фурда В. О., Марчук У. О.</i> ПРОБЛЕМА ПЕРЕОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ.....	242
<i>Ясеновий С. А., Криворот О.Г.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РЕСУРСНИХ ПЛАТЕЖІВ.....	245

Секція 3. Аналіз в інформаційній системі управління діяльністю суб'єктів господарювання

<i>Кожем'яка Є.С., Гурська Л.Л.</i> АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	248
<i>Костишина А.Р., Гурська Л.Л.</i> АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	251

Секція 4. Інформаційні технології в розвитку обліку, оподаткування, контролю і аналізу

<i>Артеменко Я.О., Рагуліна І.І.</i> ОБЛІК В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	255
<i>Гарягдиєва Г., Юр'єва І. А.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	259

<i>Дурицький Б. І., Приємницька В. С.</i> ЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	262
<i>Євтушок Г.О., Калюга Є.В.</i> ОБЛІК ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	266
<i>Козленко М., Боярова О.А.</i> ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	269
<i>Костюк А.О., Гуцаленко Л.В.</i> ЕЛЕКТРОННІ ТРУДОВІ КНИЖКИ.....	272
<i>Комаха Ю.В., Дерев'янку С.І.</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ, КОНТРОЛЮ І АНАЛІЗУ.....	275
<i>Нещерет Л.С., Федоренко Л.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ.....	278
<i>Ольховик В.М., Романенко Т.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ	280
<i>Рибак Ю.О., Гуренко Т.О.</i> АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	283
<i>Скібчик С.А., Гуренко Т.О.</i> БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	286
<i>Шешин В.О., Литвиненко В.С.</i> КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ У ERP-СИСТЕМАХ.....	289

Секція 5. Організаційно-методичне забезпечення контролю діяльності економічних суб'єктів: національні особливості та міжнародна практика

<i>Артеменко Я.О., Рагуліна І.І.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ – СУЧАСНІ ПІДХОДИ.....	293
<i>Бабій С.М., Калюга Є.В.</i> МЕТОДИКА АУДИТУ ВИТРАТ ЗА ЕЛЕМЕНТАМИ.....	296
<i>Будяк К.І., Гуренко Т.О.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	299
<i>Гайдар І.Ю., Рагуліна І.І.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА.....	302
<i>Гапонова І.С., Калюга Є.В.</i> ОБЛІК ТА АУДИТ РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	305
<i>Дроб'язко В. В., Ковальова О. В.</i> ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ ОБЛІКОВИХ ДАНИХ ПЕРЕД СКЛАДАННЯМ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	308

<i>Дроб'язко В.В., Рагуліна І.І.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ УПРАВЛІНСЬКОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	311
<i>Дуда Ю.І., Калюга Є. В.</i> АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	314
<i>Єжик Т.В., Шевчук К.В.</i> ВНУТРІШНІЙ АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ.....	317
<i>Кондаревич І.Б., Кузик Н.П.</i> ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗАПАСІВ ЯК МЕТОДИЧНИЙ ПРИЙОМ АУДИТУ	320
<i>Кравчук А.В., Боярова О.А.</i> ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	323
<i>Крокос А. Ю., Криворот О. Г.</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО КАПІТАЛУ.....	326
<i>Кулик О. Ю., Марчук У.О.</i> СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АУДИТУ В УКРАЇНІ.....	328
<i>Курганська М. Г., Сколотій І. В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН БЮДЖЕТУВАННЯ ТА БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	330
<i>Луца А.В., Мельник З. Ю.</i> НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	333
<i>Масюк А.О., Будько О.В.</i> РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	337
<i>Нижня А.С., Рагуліна І.І.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	340
<i>Потапенко Д. В, Теличко Г. С., Якименко-Терещенко Н.В.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «САНДОРА»).....	344
<i>Свіричук Н.С., Гуренко Т.О.</i> АУДИТ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ.....	347
<i>Скоробагатько К.А., Ковальова О.В.</i> ОБ'ЄКТИ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	350
<i>Соляр Д.Р., Гуренко Т.О.</i> МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	353
<i>Тютюнник А.С., Шевчук К.В.</i> АУДИТ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ	356
<i>Ткаченко Ю.О., Бутенко Т.А.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ	359
<i>Храмцов І.В., Гуцаленко Л.В.</i> ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ	362

Федонюк О.В., Кузик Н.П. ОЦІНКА КОРОТКОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ.....	365
Фурсова А.С, Кузик Н.П. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК МЕТОДИЧНИЙ ПРИЙОМ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВОЇ ПЕРЕРОБКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	367

Секція 1. Оподаткування діяльності суб'єктів господарювання: проблеми та напрями удосконалення

УДК 651.1

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: СУТНІСТЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ

Андрійчук Н.Л. бакалавр 2 ст року навчання, 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Калюга Є.В., д. е. н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Податок на додану вартість – це один з найпоширеніших, але водночас найскладніших і суперечливих податків. Податок на додану вартість є дуже важливим для державного бюджету України, адже уже досить тривалий період цей податок є найбільшим за обсягом джерелом доходів держави. Для підприємств цей податок цікавий тим, що сума податку, який потрібно сплатити до бюджету залежить від вартості проданого та купленого товару. Основною специфікою є те, що до бюджету перераховує податок продавець, а сплачує реально кінцевий споживач, купуючи щось в магазині, тобто податок на додану вартість збільшує ціну товару [1, 27].

Попри те, що ПДВ в Україні з'явився у 1992 році, досі існує цілий ряд проблем зі сплатою цього податку. Діючими залишаються схеми за допомогою яких ухиляються від сплати податку. Наприклад, роблять фіктивну купівлю товарів, що збільшує розмір податкового кредиту, також діють так звані «скрутки» та офшорні компанії, також потрібно враховувати що за підрахунками Міністерства розвитку економіки у 2020 році рівень тіньової економіки становить близько 30%. І через ці фактори в державний бюджет за підрахунками Державної податкової служби в рік не надходить більш ніж 40 мільярдів гривень [3].

На рис. 1. наведено структуру доходів бюджету України на 31.12.2020 року за найбільш вагомими показниками.

Рисунок 1. Структура доходів бюджету України на 31.12.2020 року за найбільш вагомими показниками

В сукупності ПДВ з вітчизняних та імпортованих товарів займає в структурі Державного бюджету України аж 37,2%, зокрема з імпортованих - 25,4%, що є найбільшим джерелом доходів, а це говорить про те, що Україна зберігає тенденції імпортоорієнтованої та імпортозалежної економіки.

Основною ставкою ПДВ в Україні є 20%, також діють знижені ставки: на реалізацію лікарських засобів - 7 %, експортні операції товарів – 0%. Для зменшення податкового навантаження для виробників сільськогосподарської продукції 1 березня 2021 року введено в дію ставку 14%. У зв'язку з введенням ставки 14% має відбутися детінізація аграрного виробництва, зменшитись «скрутки», а, отже бюджет має отримати від цього суттєві переваги. Але цією ставкою задоволені не всі, тому що для виробників сільськогосподарської продукції, яка підпадає під ставку 14%, податковий кредит діє за ставкою 20%, а податкове зобов'язання за ставкою 14%, а от для

переробних підприємств навпаки податкове зобов'язання за – 20%, а податковий кредит – 14%. [2]

Отже, ПДВ однозначно є суперечливим податком. Основним призначенням ПДВ є наповнення державного бюджету.

ПДВ виконує наступні функції: фіскальну, регулюючу, розподільчу, соціальну та стимулюючу. Найбільш незадоволеними ПДВ залишаються малозабезпечені громадяни, адже досить висока частка їх витрат це саме ПДВ. Хоч в Україні і діє 4 ставки, але податкове навантаження на підприємства залишається досить високим, через це існують різні схеми, за допомогою яких уникають сплати податку. Ще однією великою проблемою для підприємств є масове блокування податкових накладних. Зabloкована податкова накладна не дає покупцю права на податковий кредит, але продавець податкове зобов'язання сплачує, а це призводить до подвійного оподаткування.

На нашу думку, для підвищення ефективності оподаткування ПДВ доречно диференціювати податкові ставки. Для того щоб вивести тіньовий ринок сільськогосподарською продукцією потрібно знизити ставку податку не лише для виробників, а й для переробної галузі. Змінити момент виникнення податкового зобов'язання, лише на одну подію – відвантаження товарів. Також потрібно врегулювати механізм блокування податкових накладних.

Список використаних джерел

1. Вдовиченко А. М. Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи / Вдовиченко А. М., Козоріз Л. О., Паскалова А. Г., Пірнікоза П. В., Серебрянський Д. М., Сибірянська Ю. В., Стадник М. В.; [за заг. ред. В. М. Мазярчука]. – Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 392 с.
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
3. Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3064591-skrutkimutki-analizuemo-shemi-podatkovogo-nagrivu-derzavi.html>.

УДК 651.1

ВІДМІННОСТІ ЗВІТУВАННЯ ПО ЄДИНОМУ ПОДАТКУ ПЛАТНИКІВ РІЗНИХ ГРУП ОПОДАТКУВАННЯ

Булатовська А. М., студент 2 СТ курсу, 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
к.е.н., доцент Боярова О.А.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це особливий механізм справляння податків та зборів, що являє собою заміну сплати окремих податків та зборів, встановлених у Податковому кодексі України, на сплату єдиного податку та веденням спрощеного обліку та звітності.

У 14 розділі Податкового кодекса України зазначено основні засади нарахування, сплати та подання звітності платників єдиного податку четвертої групи.

Для звітування платники єдиного податку самостійно складають Декларацію з єдиного податку.

Для всіх юридичних осіб, а також підприємців третьої (3 група єдиного податку) групи звітним періодом є календарний квартал, і звіт вони надають протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу.

Для підприємців першої (1 група єдиного податку) і другої (2 група єдиного податку) груп звітний період дорівнює календарному року.

При річному звітному періоді звіт платника єдиного податку має бути представлений протягом 60 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) року).

Податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку 4 групи згідно статті 294 Податкового кодексу України є календарний рік. Четверта група платників надає декларацію не пізніше 20 лютого поточного року.

Щоб звіт платника єдиного податку був правильно заповнений, необхідно розуміти складові доходу і правильно визначити дату його виникнення. Перелік

доходів, а також сум, які не входять до складу доходу або не є доходом, наведений в ст. 292 ПКУ. У таблиці 1 наведено дати отримання доходу для спрощенців:

Таблиця 1

Дати отримання доходу

№	Подія	Джерело
1	дата отримання грошових коштів на поточний рахунок або в касу	п.292.6 ст.292 ПК
2	дата списання кредиторської заборгованості, за якою скінчився термін позовної давності	п.292.6 ст.292 ПК
3	дата фактичного надходження безкоштовно отриманих товарів (робіт, послуг)	п.292.6 ст.292 ПК
4	дата продажу жетонів, карток та інших замінників грошових знаків, виражених в грошовій одиниці України (якщо торгівля товарами (роботами, послугами) здійснюється через торгівельні автомати з використанням жетонів, карток та інших замінників грошових знаків, виражених в грошовій одиниці України)	п.292.8 ст.292 ПК
5	дата вилучення грошової виручки з торгівельних автоматів чи подібного устаткування (при здійсненні торгівлі товарами або послугами з використанням торгівельних автоматів або іншого подібного устаткування, яке не передбачає наявності РРО)	п.292.7 ст.292 ПК

Крім того, при певних обставинах до складу доходу платника єдиного податку може бути включена поворотна фінансова допомога.

Ставка єдиного податку для платників — юридичних осіб встановлюються у відсотках від доходу.

Окрім вказаних основних ставок, існують і підвищені ставки (у подвійному розмірі), які встановлюються:

- 1 - до суми перевищення об'єму доходу, який дає право застосовувати спрощену систему;
- 2 - до доходу, отриманого способом розрахунків, відмінним від грошового;
- 3 - до доходу, отриманого від видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування.

В таблиці 2 визначено податкове навантаження платників єдиного податку у 2020 році.

Таблиця 2

Податкове навантаження платників єдиного податку у 2020 році

Група платників єдиного податку	Річний дохід, грн (з 2 квітня 2020 року)	Дозволена кількість працівників	Ставка	
			Звичайна	Підвищена
1	2	3	4	5
1 група	1 млн грн	Не використовують працю найманих осіб	10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб (210,20 грн*)	15% — для фізосіб-підприємців у випадках, визначених п. 293.4 ПКУ
2 група	5 млн грн	Не перевищує 10 осіб	20% МЗП (944,60 грн*)	
3 група	7 млн грн	Не обмежено	Встановлюється у відсотках до доходу: — 3% доходу; — 5% доходу	Для юросіб у випадках, визначених п. 293.5 ПКУ: — 6% зі сплатою ПДВ; — 10% без сплати ПДВ.
4 група	Частка с/г товаровиробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує 75%	Не обмежено	Розмір ставок податку з 1 га с/г угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування.	

Отже, єдиний податок є податком, що стимулює розвиток підприємницької діяльності в Україні та зменшує податкове навантаження платників. Підприємство, що є єдинником самостійно кожного року аналізує своє підприємство, самостійно розраховує єдиний податок та заповнює декларацію з єдиного податку. Також підприємство слідкує за вчасністю подання звітності, щоб уникнути штрафів.

УДК 336.2

СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ ПДВ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Воробйова Т.А., студентка 4 курсу, 1 групи спеціальності

«Облік і оподаткування»

Сколотій І.В., к. е. н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, м. Харків

Сільське господарство завжди залишалося однією з самих перспективних сфер економіки, яка формує потенціал України на міжнародному ринку. Система оподаткування є важливим механізмом, який при правильному застосуванні визначає конкурентоспроможність вітчизняної продукції на світових ринках, таким чином стимулюючи економічне зростання. Виходячи з цього держава повинна враховувати це і правильно формувати свою податкову політику.

Оподаткуванню сільськогосподарських товаровиробників України було властиве функціонування особливих податкових інструментів та наявність спеціальних режимів оподаткування, що дозволяли спростити податкові процедури та стимулювати розвиток сільськогосподарської діяльності [1].

Проте наша країна не стоїть на місці і на протязі останніх років перебувала у стані розвитку та налагодження економічних відносин з Європейським Союзом, а тому цей процес зумовлював до поступового зближення податкового законодавства нашої країни до загальноєвропейських вимог. Однією з таких вимог було зменшення державної підтримки підприємств-виробників сільськогосподарської продукції у сфері оподаткування.

Відповідно до вимог МВФ згідно з Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21 грудня 2016 р. № 1797-VIII (почав діяти с 01.01.2017 р.) було скасовано застосування спеціального режиму ПДВ для сільськогосподарських підприємств. Всі,

хто до цього користувався спеціальним режимом були переведені на загальну систему оподаткування ПДВ.

Так, були надані певні державні дотації сільськогосподарським виробникам та введені компенсації, але використання лише цих механізмів не надавало якісну підтримку і таким чином, протягом 2016-2020 рр. ми можемо прослідкувати тенденції до зростання податкового навантаження на підприємства сільського господарства [2].

З метою підтримки виробників сільськогосподарської продукції, її переробників та експортерів було ухвалено Закон України № 1115-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції» від 17.12.2020 р.

Відповідно до норм цього закону, починаючи з 01 березня 2021 року операції з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції, що класифікується за такими товарними позиціями згідно з УКТ ЗЕД: 0102 (велика рогата худоба, жива), 0103 (свині, живі), 0401 (у частині незбираного молока), 1001 (пшениця), 1002 (жито), 1003 (ячмінь), 1004 (овес), 1005 (кукурудза), 1201 (соєві боби), 1204 00 (насіння льону), 1205 (насіння свіріпи та ріпаку), 1206 00 (насіння соняшнику), 1207 (насіння і плоди інших олійних культур), 1212 91 (цукрові буряки) оподатковуються ПДВ за ставкою 14%. Виняток передбачено для операцій із ввезення на митну територію України товарів, визначених у пункті 197.18 статті 197 ПКУ.

Провідні фахівці наукового центру «Інститут аграрної економіки» наголошують про те, що практична реалізація даного закону має як позитивні, так і негативні наслідки.

Серед позитивних наслідків слід виділити те, що знизиться економічна ефективність схем ухилення від оподаткування ПДВ операцій із сільськогосподарською продукцією. В кінцевому підсумку це має привести до їх повного згорання, що може принести в державний бюджет не менше 3 млрд грн.

Проте, ухвалене рішення має й негативний вплив на дохідну частину держбюджету. Цілком може бути, що експортер придбає сільгосподарську продукцію у серпні, а експортує – у вересні. Тоді у вересні аграрне підприємство недоплатить у бюджет частину ПДВ, а трейдер заявить її до відшкодування лише у жовтні. Цілком може статись, що ПДВ-відшкодування буде здійснюватись на початку січня, який відноситься вже до іншого бюджетного періоду, а саме до 2022 року. Виходячи із обсягів щомісячних втрат ПДВ-надходжень внаслідок зниження ставки ПДВ у період «масової» її реалізації трьохмісячний обсяг втрат держбюджету-2021 може сягнути 8,5 млрд грн [3].

Таким чином, зниження ставки ПДВ до 14% значно зменшить податкове навантаження на виробників-аграрників, що підвищить запас обігових коштів та збільшить підтримку виробників, переробників та експортерів сільськогосподарської продукції. Крім того, зменшаться обсяги відшкодування ПДВ із бюджету експортерам продукції, що знизить навантаження на бюджет.

Список використаних джерел:

1. Давидов Г.М., Шалімова Н.С., Лисенко А.М., Магопець О.А. Оподаткування та державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників: регіональні пріоритети та євроінтеграційні процеси: монографія // за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г.М. Давидова та д-ра екон. наук, проф. Н.С. Шалімової. Кропивницький : ФО-П Александрова М. В., 2017. – 208 с.
2. Податковий кодекс України від 02.12.10 № 2755-VI.
3. Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» URL: <http://www.iae.org.ua>

УДК 336.221:334(477)

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Главацька А.П., студентка 3 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Дерев'яно С.І., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Малі підприємства є важливим рушієм економічного розвитку. Однак через невеликі розміри та чутливість до економічних коливань вони потребують державної фінансової підтримки, одним із інструментів якої є пільгове оподаткування. Малі підприємства України мають змогу, окрім загального, застосовувати пільговий режим оподаткування зі сплатою єдиного податку. Проте доцільність застосування даного режиму є суперечливою. Отже, проблема подальшого функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні потребує зважених та обґрунтованих підходів із застосуванням зарубіжного досвіду оподаткування малого бізнесу.

Оподаткування малого бізнесу варто розглядати як елемент державної вигоди в якості джерела наповнення загальнодержавного та місцевих бюджетів та як елемент державної фінансової підтримки в частині пільгового оподаткування. Загальний рівень оподаткування українських підприємств становить 52,2% їх прибутку на противагу країнам Європи та Центральної Азії, де податкове навантаження на прибуток складає лише 34,8%. Пільговий режим оподаткування малого підприємництва може застосовуватись у вигляді спеціальних режимів оподаткування із заміною більшості податків на один податок або як податкові пільги у межах загальної системи оподаткування. Більшість розвинених країн оподатковують малий бізнес на загальних підставах, надаючи певні цільові податкові пільги. Згідно з податковим законодавством різних країн світу малому підприємству можуть надаватися податкові пільги у вигляді зменшення оподаткованого прибутку чи податкового зобов'язання, або звільнення від оподаткування. Однак враховуючи позитивний ефект спрощеної

системи оподаткування варто зазначити, що до платників у спрощеній системі оподаткування відноситься тільки частина сектору малого підприємництва. Спрощеною системою оподаткування користуються в основному фізичні особи, малі суб'єкти підприємництва.

Варто погодитись із доцільністю здійснених змін, оскільки розширення меж для платників 1 та 2 груп, а також зменшення обсягів річного доходу для 3 групи разом із ліквідацією 5 та 6 груп спрощеної системи оподаткування пов'язано із реформуванням в напрямі підтримки найдрібніших фізичних осіб-суб'єктів господарювання за рахунок даного пільгового режиму оподаткування та переведення більш платоспроможних підприємств на загальну систему оподаткування для забезпечення наповнення бюджету, адже оподаткування — це перш за все елемент державної вигоди. Ще однією новацією спрощеної системи оподаткування є віднесення всіх сільськогосподарських виробників до 4 групи платників.

Беручи до уваги європейський вектор інтеграції України на сучасному етапі економічного розвитку значна увага приділяється недолікам та недопрацюванням у спрощеній системі оподаткування. Суперечливими є як теоретичні, так і практичні аспекти застосування даного режиму оподаткування, перш за все через порушення принципу соціальної справедливості та нейтральності оподаткування. Теоретично спрощена система оподаткування ґрунтується на механізмі саме спрощення механізму стягнення податків, податкового обліку та звітності для суб'єктів малого бізнесу, а не пов'язана із зменшенням податкового навантаження.

В Україні ставки єдиного податку є значно нижчими, ніж ставки загальної системи оподаткування, що спричиняє небезпеку штучного зменшення доходів та ухилення від переходу на загальну систему оподаткування. У суб'єктів господарювання відсутні стимули до зростання обсягів діяльності. Ще одна суперечність, закладена в основу спрощеної системи оподаткування, полягає в тому, що єдиний податок у розрізі 4 груп платників застосовує ставку оподаткування до різних баз оподаткування.

Підсумовуючи все сказане, варто зазначити, що спрощена система оподаткування є важливим джерелом державної фінансової підтримки в першу чергу мікропідприємництва, зокрема фізичних осіб-суб'єктів господарювання. Для решти суб'єктів малого бізнесу, продовжуючи курс на ліквідацію спрощеної системи оподаткування, необхідно вводити податкові пільги на рівні загальної системи оподаткування одночасно із її спрощенням та уніфікацією обліку. Перспективами по дальших досліджень є розгляд найефективніших податкових пільг у межах загальної системи оподаткування та напрями оптимізації внесків у фонди соціального страхування для суб'єктів малого підприємництва.

Система оподаткування малих підприємств має бути спрямована одночасно і на стимулювання розвитку малого бізнесу, і на подальше наповнення державного та місцевих бюджетів за рахунок податкових надходжень від малих фірм. Вдосконалити чинну систему оподаткування можна таким чином:

- прив'язати граничні обсяги виручки, що визначають групу платника податків, до мінімальної зарплати або індексу споживчих цін задля їх постійної актуалізації;
- звільнити від оподаткування новостворених суб'єктів малого бізнесу або встановити ставки податку, диференційовані за часом існування підприємства для сприяння новоствореним та новоствореним фірмам;
- розробити систему ставок єдиного податку, диференційовану за видами діяльності підприємств для стимулювання суб'єктів, зайнятих у стратегічно важливих галузях економіки;
- забезпечити інформаційну та консультаційну підтримку малого бізнесу щодо його оподаткування, підвищити довіру підприємців до податкових органів тощо.

УДК 657.1

РОЛЬ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Ільтьо Т.В., студентка 2 курсу, групи БО-22

Спеціальності «Облік і оподаткування»

Готра Н.Л., викладач

ВСП «Мукачівський фаховий коледж НУБіП України»

В умовах політичної та економічної кризи в Україні, та фінансової кризи у світі, вітчизняні суб'єкти господарювання не в змозі нормально здійснювати свою діяльність, не кажучи про те, щоб розвиватися. Знецінення продукції, збільшення цін на енергетичні ресурси ведуть до збитковості великих підприємств, які є головними наповнювачами доходів бюджету. В цьому випадку відбувається недофінансування дохідної частини бюджетів за рахунок зниження податкових платежів. Тому держава повинна мати потужне альтернативне джерело фінансування доходів бюджету – мале підприємництво.

З метою реалізації державної політики щодо розвитку й підтримки малого підприємництва, підвищення його ролі в розвитку національної економіки введено спрощену систему оподаткування суб'єктів малого підприємництва, яка повинна стимулювати роботу підприємців задля збільшення їх економічних вигод. Однак сьогодні спрощена система оподаткування не стимулює підприємців, а примушує їх приховувати свої доходи. З огляду на це актуальним є реформування спрощеної системи оподаткування з метою підвищення її ролі в розвитку малого бізнесу.

Спрощена система оподаткування (далі — ССО) — спеціальний податковий режим, введений для зниження податкового навантаження та стимулювання малого підприємництва в Україні. Така модель оподаткування була введена Указом Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» № 727/98 в 1998 році. Практично без змін вона

проіснувала до 2011-го, і лише після 12-ти років застосування підприємцями був переглянутий порядок обов'язкових податкових відрахувань. Останні суттєві зміни вступили в дію 1 січня 2016 року.

Нововведення полягали в тому, що підприємців розділили на 4 групи замість 6-ти. Суть спрощеної системи оподаткування полягає в тому, що підприємець сплачує тільки один вид податку: єдиний — у місцевий бюджет. Крім нього підприємці сплачують єдиний соціальний внесок, що зараховується на рахунки органів Міністерства доходів і зборів. Український бізнесмен, як і його європейські колеги, зобов'язаний сплачувати ряд податків, в т.ч. і податок від прибутку. Спрощена система оподаткування являє собою механізм, що дозволяє підприємцю не вираховувати свій прибуток, тобто не вести бухгалтерського обліку. Замість податку на прибуток та кількох інших податків такий підприємець сплачує єдиний податок за фіксованою ставкою.

Якщо згадати історію створення ССО в Україні, стане зрозуміло, дана система задумувалася не як спосіб платити менше, а як спосіб спростити бухгалтерський і податковий облік. Уряд прагнув полегшити роботу тим підприємцям, які не мають достатніх знань для ведення бухгалтерського і податкового обліку.

Основною метою застосування методів спрощеного оподаткування, обліку і звітності є дерегулювання в області податкового обліку та звітності, що відрізняються надмірними обсягами і складністю.

Кожен з методів спрямований на створення більш простих і прозорих процедур стягнення податків,

зменшення надмірного податкового адміністрування. Це не пільговий режим оподаткування в звичайному розумінні, оскільки для більшості платників податків, які користуються спрощеними методами, обсяг податкових зобов'язань не зменшився, а відбулося спрощення процедур і зменшення обсягу обліку і звітності.

Завдяки спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності, яка стала порятунком для малого бізнесу, його сфера кількісно росла в середньому на 14%

щорічно. За період з 1992 по 2015 р. чисельність суб'єктів малого бізнесу збільшилася майже в 10 раз, кількість зайнятих у цьому секторі економіки зросла в 3 рази, число малих підприємств у розрахунку на 10 тис. населення зросла майже у 4 рази.

Найбільш поширеним серед альтернативних способів оподаткування суб'єктів малого бізнесу є сплата єдиного податку.

З моменту введення в дію такий режим оподаткування дозволив досягти певних позитивних результатів в реалізації його фіскальної функції. Дані про надходження до бюджету платежів від платників єдиного податку свідчать, що ні один з податків не має таких стрімких темпів зростання.

З 1999 по 2015 р. кількість платників єдиного податку в Україні збільшилася майже в 6 разів, а надходження до бюджету зросли у 12 разів.

Підходи до нових систем оподаткування залежно від видів діяльності на загальній системі оподаткування. Пропонується також запровадити нові системи оподаткування залежно від видів діяльності на загальній системі оподаткування, яка додає до діючої системи ще дві додаткові категорії. До них будуть застосовані наступні підходи:

- об'єктом оподаткування є дохід як різниця між доходами і витратами;
- більш спрощені вимоги до податкового обліку та підтверджуючим документам;
- перелік видів діяльності буде встановлюватися місцевою радою.

Спрощена система оподаткування для перших двох груп остається практично незмінною. Для платників групи 3 єдиного податку (ЄП) відбудеться поступове збільшення ставки ЄП, а також підприємцям буде надана можливість вибору оплати тільки ЄП або ЕН + ПДВ.

Платники по групі 4 ЕН — сільгоспвиробники отримають наступні критерії:

- частка с/г товаровиробництва юр.особи за попередній період ≥ 75 %

-площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить не менше двох гектарів, але не більше 20 гектарів.

Крім цього, законопроект забороняє використання ССО в ряді випадків, які виключають можливість ухилення від сплати податків за чинним сьогодні «тіньовими схемами». Однак не варто забувати, що ухвалення нового Податкового кодексу негативно позначиться на репутації і рейтингах України на світовій арені, оскільки таким образом ми в черговий раз порушуємо принципи стабільності податкового законодавства, що, очевидно, не буде сприяти припливу інвестицій.

Таким чином, для усунення недоліків, які притаманні спрощеній системі оподаткування у діючому варіанті та забезпечення її стимулюючої ролі вона повинна ґрунтуватися на таких концептуальних підходах:

1) право застосування спрощеної системи оподаткування повинно виначатися чисельністю працюючих, з одночасним встановленням максимального річного доходу, який може бути отриманим у розрахунку на одного працюючого;

2) обмеження сфери застосування спрощеної системи оподаткування для суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють господарську діяльність на підставі окремих цивільно-правових відносин.

3) визначення єдиного терміну здачі податкової звітності, встановленого для квартального податкового (звітного) періоду.

4) встановлення залежності ставки єдиного податку лише від обсягу доходу.

5) виключити зі складу єдиного податку ПДВ, плату за землю, ресурсні платежі та внески до державних цільових фондів.

Необхідність збереження спрощеної системи не викликає сумніву. Система, завдяки якій мільйони українців забезпечені роботою та отримують прибуток, повинна існувати. Водночас, держава наразі не може забезпечити достатньої підтримки для розвитку інфраструктури бізнесу, доступу до дешевих кредитних

ресурсів тощо. Тому необхідне законодавче закріплення спрощеної системи оподаткування, яка запроваджена Указом Президента ще в 1998 році

УДК 657.1:331.212.4

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

Злиденна Д. О., студентка 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Єдиний соціальний внесок відіграє важливу роль для держави у формуванні надходжень для забезпечення виконання соціальних функцій. Даний внесок – головне джерело надходжень до Пенсійного фонду України, що надає соціальний захист громадянам у разі втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття та в інших випадках передбачених законом.

Постійні зміни законодавчої бази вимагають особливої уваги щодо обчислення та своєчасності перерахування єдиного соціального внеску. З метою уникнення фінансових санкцій, облікові працівники мають забезпечити точність нарахування та своєчасність погашення зобов'язань перед відповідними органами сум єдиного соціального внеску.

Дослідженням порядку нарахування, обчислення та контролю за сплатою єдиного соціального внеску присвячено праці українських та зарубіжних вчених, зокрема: В. Галицького, В. Гречки, Ю. Комарова, Д. Ковалевича, М. Папієва, Н. Перегудова, В. Ройка, В. Руденя, Т. Остапенка та інших. Зокрема, К. Безверхий у своїх працях зазначав, що постійні зміни у нормативно-правовій базі щодо обліку нарахування, сплати та декларування єдиного соціального внеску вимагають від

сучасного бухгалтера своєчасного здійснення уточнень як у порядку його обліку, так і під час відображення інформації про такі розрахунки у звітності підприємства. Вагоме місце в системі звітності з ЄСВ належить послідовності відображення показників щодо нарахувань на заробітну плату.

Відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їхніх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Єдиний соціальний внесок є основним джерелом надходження до Пенсійного фонду України. Правові та організаційні засади забезпечення збору, умови та порядок нарахування і сплати даного податку визначаються Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». База нарахування єдиного соціального внеску наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

База нарахування єдиного соціального внеску

Відсоткова ставка	База нарахування
22%	сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати;
	сума винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами;
	оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця;

	допомога з тимчасової непрацездатності;
	допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.
8,41%	сума нарахованої заробітної плати працівників-інвалідів, виплата лікарняних та інших компенсацій
(5,5% або 5,3%)	суми оплати перших 5 днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок роботодавця, та допомоги з тимчасової непрацездатності для працюючих інвалідів

Відповідно до чинного законодавства, роботодавці зобов'язані щомісяця, не пізніше 20-го числа, сплачувати до бюджету суму нарахованого єдиного соціального внеску за найманих працівників у розмірі 22%, 8,41%, 5,5% або 5,3% . Крім бази нарахування єдиного соціального внеску важливо знати також особливості при нарахуванні даного внеску (рис.1).

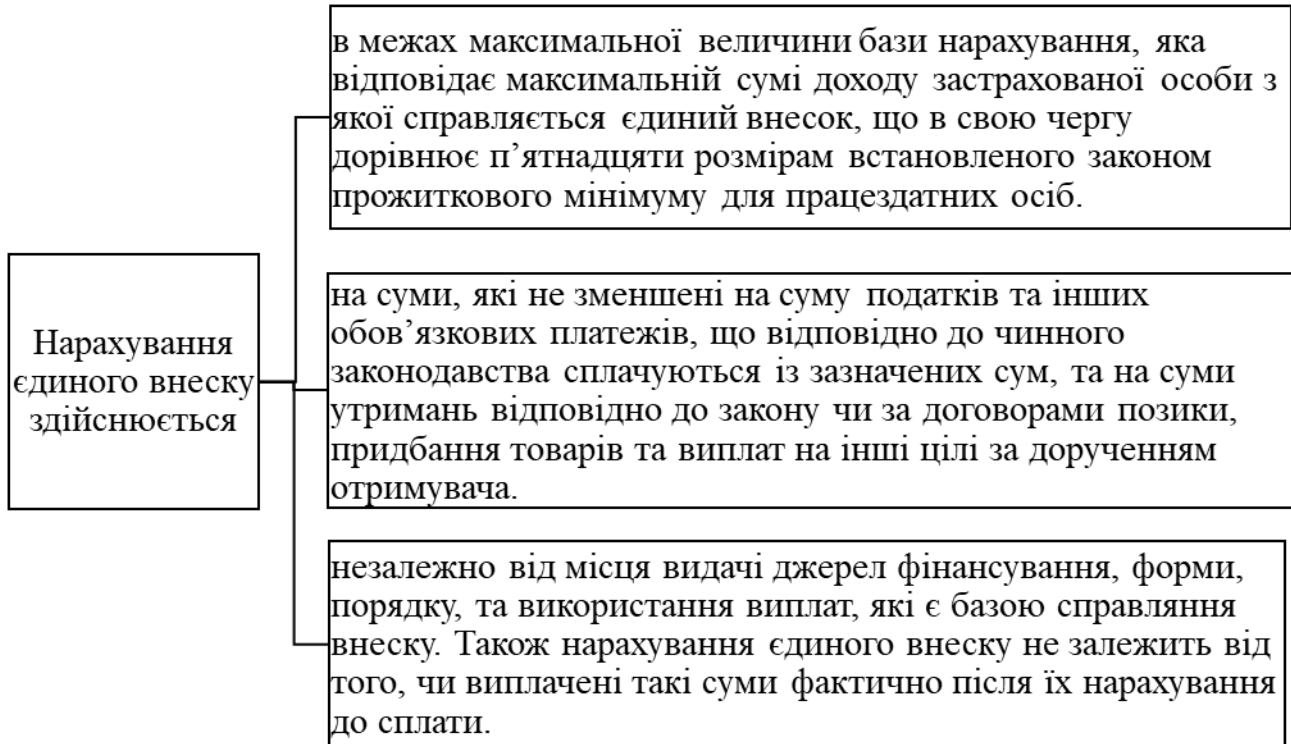

Рисунок 1. Особливості нарахування єдиного соціального внеску

У разі порушення сплати ЄСВ до платника застосовуються фінансові санкції, передбачені Законом України «Про ЄСВ», а посадові особи, винні в порушенні законодавства, несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність.

Дослідивши наукові праці та нормативно-правову базу, можна зробити висновок, що нарахування єдиного соціального внеску вимагає відповідальності і обізнаності облікових працівників. Адже даний внесок повинен сплачувати кожен суб'єкт господарювання, незалежно від форм власності. Бухгалтер зобов'язаний: знати особливості нарахування; бути ознайомленим з всіма змінами, що постійно відбуваються; правильно і своєчасно нараховувати внесок з відповідним документальним оформленням.

УДК 657.1

ВИПЛАТА ПОМЕРЛОМУ ПРАЦІВНИКУ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Карпець М. студентка 3-го курсу
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

к.е.н. Юрченко О.А.

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

В умовах пандемії COVID-19, виникають випадки, коли громадяни не можуть справитися з хворою і таким чином втрачають своє життя. За весь час пандемії в Україні станом на 10 березня 2021 року, за офіційними даними вітчизняного Міністерства охорони здоров'я близько 24 тисячі летальних випадків від COVID-19. Окрім того, люди в Україні помирають від онкологічних, серцево-судинних

захворювань, автомобільних катастроф, тощо. Актуальним залишається питання нарахування, оподаткування та виплати допомоги на поховання для осіб, які є застрахованими, тобто своєчасно сплачують податки і належать до працюючого населення.

На сьогодні порядок виплати допомоги на поховання громадян залежить від того, з яких джерел вона виплачується (рисунок 1).

Рисунок 1. **Джерела виплати допомоги на поховання застрахованим особам***

*Джерело: узагальнено автором на основі [5]

Розглянемо більше детально кожен із джерел виплати допомоги на поховання.

Так, фонд соціального страхування (далі — ФСС) надає допомогу на поховання в разі смерті застрахованої особи або членів її сім'ї, які перебували на її утриманні (крім пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли внаслідок нещасного випадку на виробництві) (рисунок 2).

Слід зауважити, що претендувати на отримання допомоги на поховання з ФСС у разі смерті: застрахованої особи можуть члени її сім'ї або інші юридичні чи фізичні особи, які фактично здійснили поховання; члена сім'ї, який перебував на утриманні застрахованої особи, має право така застрахована особа за умови, що вона фактично здійснила його поховання.

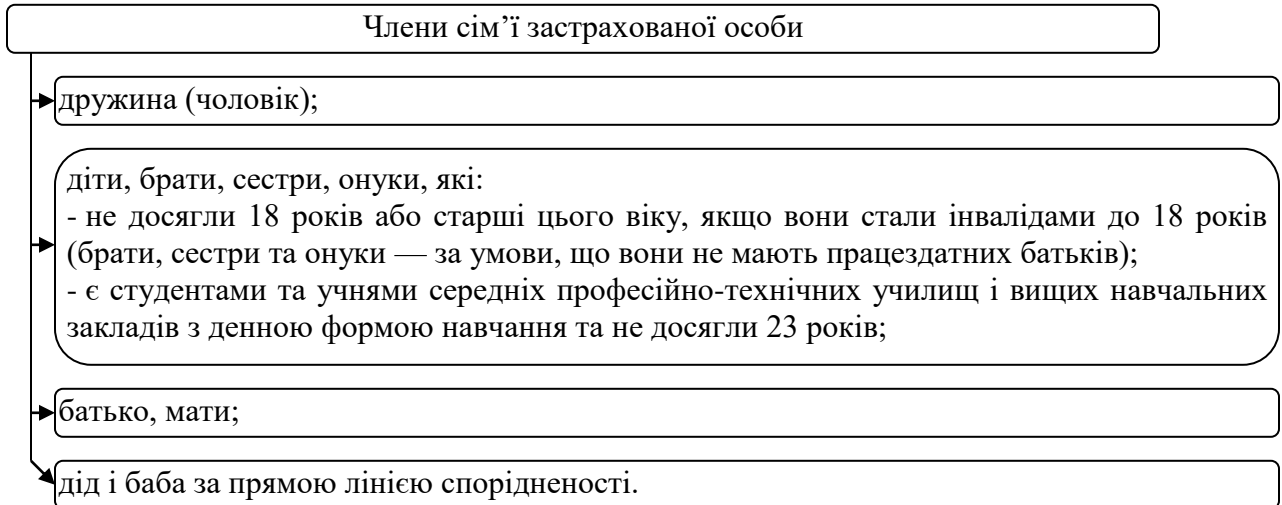

Рисунок 2. Члени сім'ї застрахованої особи [4]

Наступним етапом дослідження є розкриття документального оформлення в частині нарахування допомоги на поховання (рисунок 3).

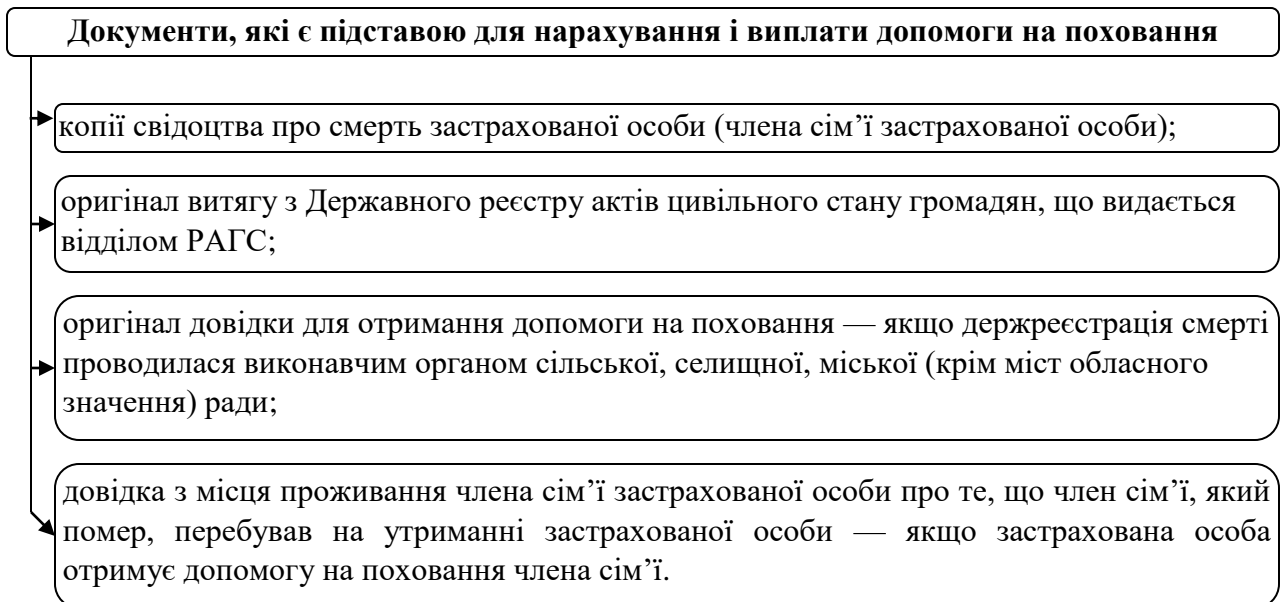

Рисунок 3. Документи, які виступаю підставою для нарахування допомоги на поховання [4]

Рішення про призначення або відмову у призначенні допомоги на поховання приймає комісія із соціального страхування, створена на підприємстві, де за основним місцем роботи працювала застрахована особа. Встановлено, що строк прийняття

рішення про призначення такої допомоги має бути не пізніше наступного дня за днем звернення, що повинно бути зафіксовано у відповідному протоколі-рішенні.

Комісія на підприємстві може відмовити у призначенні допомоги, якщо за її призначенням звернулися після закінчення 12 календарних місяців, наступних за місяцем, на який припадає дата смерті, зазначена у свідоцтві про смерть, або якщо застрахована особа не була штатним працівником.

Для отримання фінансування від ФСС, бухгалтер підприємства-страхувальника заповнює заяву-розрахунок за встановленою формою і подає її на розгляд до робочого органу фонду.

У відповідності до чинного законодавства встановлено, що виплата допомоги на поховання за рахунок коштів ФСС здійснюється не пізніше наступного робочого дня після їх отримання на спеціальний банківський рахунок, який відкриває підприємство-страхувальник.

У випадку, коли підприємство на якому працювала застрахована особа на день смерті було ліквідовано та реорганізовано, таку допомогу на поховання має здійснювати його правонаступник.

Враховуючи той факт, що допомога на поховання не входить до фонду оплати праці, то єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄСВ) не нараховується. Допомога на поховання, яка виплачується за рахунок коштів ФСС не підлягає оподаткуванню податку на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) та військовим збором (далі – ВЗ).

У бухгалтерському обліку нарахування допомоги на поховання, що виплачується за рахунок коштів ФСС, відображаємо за дебетом субрахунку 378 «Розрахунки з державними цільовими фондами» і кредитом субрахунку 663 «Розрахунки з іншими виплатами» [4].

Допомога за рахунок коштів роботодавця може надаватися роботодавцем померлого платника податків як у грошовій формі, так і у вигляді оплати послуг

сторонніх організацій (наприклад, ритуальних) або послуг, наданих силами самого роботодавця (наприклад, надання автотранспорту).

Якщо допомога на поховання видається родичу померлого працівника, підставою для її отримання служать: заява отримувача; копія свідоцтва про смерть; наказ роботодавця.

Податковий кодекс України (далі – ПК) визначає, що допомога на поховання виплачується за останнім місцем роботи померлого (у т. ч. перед виходом на пенсію) і при цьому:

- варіант 1 – не перевищує подвійного розміру суми, визначеної в пп. 169.4.1 ПК, то вона не обкладається ПДФО (у 2021 році – 6360,00 грн.) [1]. У новій редакції Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків — фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – зарплатна звітність), який повинен подаватися податковими агентами з 1 кварталу 2021 року, така допомога на поховання від роботодавця відображається за ознакою доходу «146» [2];

- варіант 2 – перевищує граничний розмір, що не обкладається ПДФО, то сума перевищення прирівнюється до додаткового блага й підлягає обкладенню ПДФО на загальних підставах. Така допомога наводиться у зарплатній звітності з кодом «126» [1].

Якщо допомога надається працівнику на поховання померлого рідного або рідні звернулася по допомогу до колишнього роботодавця померлого (але не за останнім місцем його роботи), то її сума обкладається ПДФО на загальних підставах і відображається у зарплатній звітності із кодом «126». Щоб уникнути оподаткування, рекомендуємо оформити таку допомогу на поховання як нецільову благодійну.

Якщо допомога на поховання видається роботодавцем в межах пільгової суми (варіант 1), то об'єкта для утримання військового збору немає. Якщо ж застосовується варіант 1 (у частині перевищення пільгової суми) або 2, то

військовий збір утримується з допомоги, що обкладається ПДФО. ЄСВ на матеріальну допомогу на поховання, представлена в обох варіантах не нараховується [1].

Допомогу на поховання можна також отримати, звернувшись до профспілкової організації. Це можуть бути як кошти, так і компенсація вартості ритуальних послуг із поховання або майно.

Сума коштів або вартість майна (послуг), надаваних профспілкою на поховання в будь-якому розмірі, звільняється від обкладення ПДФО, а значить, і від утримання військового збору. При цьому не має значення, кому надається така допомога – члену профспілки на поховання рідного чи рідному померлого члена профспілки. У зарплатній звітності такий вид допомоги від профспілки відображається з кодом «146». На суму такої допомоги ЄСВ не нараховується.

Отже, підсумовуючи вище викладені результати дослідження, можемо стверджувати, що допомога на поховання застрахованим особам може виплачуватися за рахунок коштів ФСС, коштів роботодавців та від профспілки.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс № 2755-VI від 02.12.2010 (Редакція станом на 02.02.2021)
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.03.2021).
2. Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску: Наказу МФУ від 15.12.2020 р. №773 [Електронний ресурс]
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1304-20#Text>
3. Постанова КМУ від 26.09.2001 № 1266 «Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням». (Редакція станом на 04.07.2015) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-п> (дата звернення: 01.03.2021).
4. Онищенко В. Виплати на померлого працівника 2020 / Журнал Головбух/
URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7260-viplati-na-pomerlogo-pratsvnika>
5. Власова М. Допомоги фізичним особам /Бібліотека Баланс (практичне керівництво) // Дніпропетровськ : ТОВ «Баланс Клуб», 2018, с. 55-59.

УДК 347.73:336

СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Курганська М. Г. студентка 4 курсу 1 групи
Спеціальності «Облік та оподаткування»

Ковальова О.В., к.е.н, доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

На сучасному етапі розвитку економічних відносин в Україні головною проблемою є впровадження механізму оподаткування підприємств сільського господарства. Оскільки сільське господарство є складною сферою виробництва, управляти якою за допомогою прямих методів непросто, виникає необхідність застосовувати податкові механізми. Державне регулювання дає можливість агропромисловим підприємствам отримати за допомогою податкових пільг, податкових преференцій можливість здійснювати свою діяльність у більш сприятливих умовах. Тому, як правило, сільськогосподарські підприємства перебувають на спрощеній системі оподаткування.

Як зазначено в Податковому кодексі України, об'єктом оподаткування сільськогосподарських підприємств, які входять до IV групи єдиного податку, є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, пасовищ, сіножатей та багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, ставків, озер, водосховищ), що перебувають у власності сільськогосподарського товаровиробника або надані йому в користування, у т. ч. на умовах оренди.

Базою оподаткування для платників IV групи – сільськогосподарських товаровиробників, є нормативна грошова оцінка одного гектара сільськогосподарських угідь (ріллі, пасовищ, сіножатей та багаторічних насаджень). При цьому враховують коефіцієнт індексації, який визначається на 1 січня базового податкового року (відповідно до порядку, встановленого п. 2921.2 ПКУ) [1].

Згідно з п. 293.9 ст. 293 ПКУ для платників єдиного податку четвертої групи розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування та становить (у відсотках бази оподаткування): для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту) – 0,95; для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,57; для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) – 0,57; для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,19; для земель водного фонду – 2,43; для сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту, – 6,33. Перелік гірських зон та поліських територій визначається Кабінетом Міністрів України [1].

Отже, для платників єдиного податку 4-ої групи відсутні обмеження за обсягом виручки та кількістю працівників, тому ставка залежить від виду земельної ділянки, без сплати ПДВ.

Для перебування на єдиному податку IV групи необхідно відповідати певним критеріям: мати земельну ділянку спеціального призначення, а також частка продукції, що вироблена за звітний, тобто попередній рік, має бути не менша за 75 відсотків.

Перевагами системи оподаткування IV групи є: звільнення від нарахування та сплати податку на прибуток, податку на майно та рентної плати за спеціальне водокористування. Проте, сільськогосподарські товаровиробники повинні сплачувати податок за земельні ділянки, що не використовуються для ведення сільськогосподарського виробництва [2].

Одним із основних недоліків спрощеної системи є низька фіскальна ефективність єдиного податку, який справляється в Україні, внаслідок чого податок на прибуток становить набагато більший відсоток у Зведеному бюджеті України, ніж єдиний податок. Виникає ситуація, коли більшу частину надходжень держава отримує від

підприємств, які перебувають на загальній системі оподаткування, проте більшої популярності набуває перехід представників малого та середнього бізнесу на спрощену систему оподаткування [2].

Враховуючи вище наведені дані про спрощену систему оподаткування, тобто єдиний податок IV групи, можна виокремити такі проблеми: неузгодженість нормативно-правової бази оподаткування, недосконалість механізму нарахування та стягнення єдиного податку; неможливість використання спрощених процедур суб'єктами, які на невеликий відсоток перевищують межу за масштабами діяльності. Отже, виникає потреба розробки інструментів зниження податкового навантаження; покращення антикорупційного законодавства; розробка заходів, які будуть стимулювати кредитування та інвестування сільськогосподарських підприємств; включення ЄСВ до складу єдиного податку; удосконалити нормативно-правову базу даної системи оподаткування. Таким чином, можна зробити висновок, що спрощена система оподаткування є важливою складовою частиною державної податкової політики та має ряд переваг, які мають забезпечити розвиток підприємництва в Україні. Однак, поряд із перевагами, існують недоліки, які необхідно ліквідувати шляхом реформ, при цьому слід враховувати політичну та соціально-економічну обстановку країни, а також національні та регіональні особливості розвитку суб'єктів підприємств агропромислового комплексу.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 25.02.2021 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Козинець І. Г., Кравченко О.В. Спрощена система оподаткування в Україні: переваги та недоліки. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2020. Випуск № 3. С.242-245.

УДК 657.1

ВПЛИВ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Кучерук А.В., студент 1 курсу, 4 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ганяйло О.М., к.е.н, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Успіх здійснення підприємницької діяльності залежить від багатьох чинників, серед них найбільш впливовим є правильний обґрунтований вибір системи оподаткування.

Метою дослідження є порівняння особливостей функціонування загальної та спрощеної систем оподаткування в сучасних українських реаліях та їх вплив на сільськогосподарських виробників.

Сільськогосподарські підприємства, які зареєстровані як юридичні особи, можуть застосовувати такі системи оподаткування:

- загальну систему зі сплатою податку на прибуток;
- спрощену систему зі сплатою єдиного податку у третій групі (за ставкою 3% та за умови реєстрації платником ПДВ або за ставкою 5% без сплати ПДВ);
- спрощену систему зі сплатою єдиного податку у четвертій групі.

Як правило, вважається, найбільш вигідною для сільгоспвиробників є спрощена система оподаткування зі сплатою єдиного податку у четвертій групі. Проте підвищення розміру нормативної грошової оцінки сільгоспугідь і ставок єдиного податку призводять до того, що іноді інші системи оподаткування є вигідними з економічної точки зору.

Можна зазначити наступні переваги і недоліки різних систем оподаткування:

Загальна система оподаткування:

Переваги:

- 1) об'єктом оподаткування є прибуток, розрахований за даними обліку. Тобто, до уваги береться фінансовий результат діяльності підприємства. Наприклад, якщо рік видався неврожайним та сума прибутку може бути відносно невеликою то підприємство сплатить незначну суму податку або зовсім не буде його сплачувати;
- 2) для платників податку на прибуток встановлено знижену ставку ПДФО при виплаті дивідендів. Проте, ця перевага не стосується прямо сільськогосподарських підприємств – це більше плюс для його членів (засновників).

Недоліки:

- 1) платники податку на прибуток не звільняються від сплати земельного податку. Тому, якщо сільськогосподарське підприємство має у власності значні площі землі, йому доведеться сплачувати чималий земельний податок;
- 2) фізичні особи, які здають земельні ділянки сільгосппризначення в оренду сільгосппідприємствам-загальносистемникам, не мають пільги зі сплати земельного податку.

Спрощена система зі сплатою єдиного податку у третій групі :

Серед юросіб єдинникам третьої групи можуть бути особи, річний обсяг доходу яких не перевищує 7 млн.грн

Переваги:

- 1) єдинники третьої групи мають право обирати ставку єдиного податку (3% або 5%) самостійно вирішувати, бути їм платниками ПДВ чин ні;
- 2) звільнення від сплати земельного податку та ПДВ (у разі обрання ставки єдиного податку у розмірі 5%).

Недоліки:

- 1) платникам єдиного податку третьої групи заборонено проводити бартерні операції;

- 2) при визначенні об'єкта оподаткування враховуються всі доходи, а витрати не беруться до уваги взагалі. Тому, якщо підприємство отримає збитки, йому доведеться сплатити єдиний податок з усієї виручки;
- 3) фізичні особи, що здають землю в оренду підприємству єдиннику, не мають пільги зі сплати земельного податку.

Спрощена система зі сплатою єдиного податку у четвертій групі:

Переваги:

- 1) єдинники четвертої групи звільненні від обов'язку нарахування, сплати та подання звітності: із податку на прибуток; податку на майно (у частині земельного податку);
- 2) фізособи, які здають сільсospугіддя в оренду єдинникам четвертої групи, звільнені від сплати земельного податку;
- 3) єдинники четвертої групи подають звітність раз на рік.

Недоліки:

Сума єдиного податку не залежить від результатів діяльності сільськогосподарського товаровиробника. Тобто, якщо підприємство спрацювало у збиток чи отримало маленький прибуток, воно всеодно має сплатити єдиний податок, виходячи з площі землі, яка йому належить на праві власності чи на умовах оренди.

У цілому вищеперераховані особливості, переваги й недоліки загальної та спрощеної систем оподаткування для юридичних осіб, безсумнівно, допомагають визначитися з вибором системи оподаткування сільськогосподарськими підприємствам.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України / Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Левін В.І. Удосконалення оподаткування малого та середнього бізнесу в Україні в контексті євроінтеграційного вектору розвитку України. Наукові праці НДФІ. 2014 № 4(69). С. 134-140

3. Логвіновська С.І. Концептуальні підходи до спрощеної системи оподаткування в Україні // Економічний форум.– 2013.– №3. – С. 180–188.
4. Слатвінська М. О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи : монографія / М. О. Слатвінська. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 252 с.

УДК 657.1

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Лось О.В., студентка 1 курсу ст., 12 групи
 Спеціальності «Облік та оподаткування»

Мельянюкова Л.В., доцент кафедри обліку і оподаткування, к.е.н

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Заробітна плата перестала бути певним стимулюючим фактором, а це в свою чергу ускладнює як високопродуктивність праці, так «відбиває» аби яку мотивацію персоналу для виконання запланованих робочих цілей підприємства. Оплата праці – це певний заробіток робітника, що обчислений у грошовому виразі, та який власник виплачує за трудовим договором працівнику за виконану ним роботу або надані послуги.

Розрахунок та нарахування заробітної плати є дуже відповідальною та кропіткою працею, яку необхідно виконувати в короткий термін.

Облік праці та її оплати – це важлива та складна ділянка обліку, оскільки потребує точних і оперативних даних, у яких відображаються зміни в кількості працівників, затратах робочого часу, категоріях працівників, кодах виробничих витрат і здійснюється контроль використання трудових ресурсів.

Заробітна плата є елементом поточних виплат працівникам. Вся інформація стосовно виплат та розрахунків з працівниками узагальнюється на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівників». З кожної заробітної плати нараховують утримання у вигляді ПДФО, ВЗ, а також нарахування ЄСВ. І все ж, що таке утримання із заробітної плати, та з чого воно складається?

Утримання – це певні суми на які зменшується заробітна плата при видачі працівнику. Сюди належать: податок на доходи фізичних осіб (в подальшому ПДФО), військовий збір (ВЗ), та певною мірою нарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ). ПДФО утримується із заробітної плати та прирівняних до неї виплат із ставкою 18%, та обчислюється за формулою 1: $\text{ПДФО} = \text{ЗП} \times 18\%$, проте якщо у працівника наявна соціальна пільга, то алгоритм обчислення дещо змінюється наступним чином: $\text{ПДФО} = (\text{ЗП} - \text{ПСП}) \times 18\%$. Станом на 2021 рік податкова соціальна пільга (ПСП) становить 1 135,00 грн. Проте, існує певний нюанс, працівник має право на соціальну пільгу лише в тому випадку, якщо його зарплата за місяць не перевищує суми, що дорівнює сумі місячного прожиткового мінімуму станом на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до 10. У 2021 році граничний рівень доходу становить 3 180,00 грн.

Військовий збір (ВЗ) – податок для фінансування Збройних сил України. Ставка цього податку складає 1,5 % з повної суми заробітної плати, та розраховується за формулою 2: $\text{ВЗ} = \text{ЗП} \times 1,5\%$. Відмінною рисою нарахування ВЗ від ПДФО є те, що ставка ВЗ є стабільною і не змінюється не від кількості дітей, ні від податкової соціальної пільги. Сплачується військовий збір як із заробітної плати так і із лікарняних. Ще одним маленьким нюансом є нарахування та сплачування єдиного соціального внеску (ЄСВ). ЄСВ – це обов'язковий платіж до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування. На сьогодні діють наступні ставки ЄСВ: підприємства, установи та організації, інші юридичні особи (трудові договори, цивільно-правові договори) – 22%; підприємці (трудові договори, цивільно-правові договори) – 22%; підприємства та підприємці на фонд оплати праці

осіб з інвалідністю – 8,41% Підприємства осіб з інвалідністю – 5.5% або 5.3%. Проте ЄСВ не належить до утримань, оскільки воно не стягується із заробітної плати, а нараховується окремо та потребує сплати. Однак ЄСВ тісно пов'язаний з утриманням ПДФО та ВЗ: сплачується разом з ПДФО та ВЗ при виплаті зарплати; з 2021 року входить до єдиного звіту з ПДФО та ВЗ. Це Податковий розрахунок сум доходу (наказ Мінфіну від 15.12.2020 р. № 773, який набув чинності 01.01.2021); з 2021 року разом з ПДФО та ВЗ може бути сплачений з через єдиний рахунок у Казначействі.

Отже, з вище сказаного можна зробити певні висновки. Перш за все, це те, що заробітна плата є дуже важливим елементом в процесі підприємницької діяльності. Питання нарахування заробітної плати, а також бухгалтерського обліку і оподаткування оплати праці займають особливе місце в роботі бухгалтерії кожного підприємства.

УДК 336.226.322

ЗМІНИ В ОПОДАТКУВАННІ ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Матвієнко А.С., студентка 1 курсу 2 групи ОС «Магістр»
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Початок 2021 року відзначився достатньою кількістю податкових змін. Не виключенням став і податок на додану вартість (ПДВ).

Найбільш визначним можна вважати введення Законом «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції» [2] на основі

законопроекту від 15.06.2020 р. № 3656 окремої зменшеної ставки ПДВ у розмірі 14 %. Згідно пункту «г» статті 193.1 ПКУ знижена ставка може бути застосована «по операціях з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції, що класифікується за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 0102, 0103, 0104 10, 0401 (в частині молока незбираного), 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1201, 1204 00, 1205, 1206 00, 1207, 1212 91, крім операцій з ввезення на митну територію України товарів, визначених у п. 197.18 ПКУ».

Зниження ставки ПДВ до 14% не лише допоможе аграрним підприємствам, але й зекономить 6 % видатків для переробників при закупівлі продукції. (оскільки термін сплати основної суми ПДВ для них переміщується з дати оплати сировини на дату оплати зобов'язань по операціях з реалізації продуктів її переробки).

Цей закон викликав запеклі суперечки серед учасників аграрного ринку та неоднозначні оцінки експертів. Дія даного закону може відчутно зменшити доходи бюджету на 2021 рік, який і так має суттєвий дефіцит, при цьому великі агрохолдинги можуть суттєво збільшити свої доходи.

Необхідно відмітити, що відповідно до вимог Податкового кодексу України [1] необхідно, щоб зміни до будь-яких елементів податків та зборів не вносилися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. До того відповідно до Бюджетного кодексу закони, які впливають на показники бюджету, мають бути схвалені до 15 липня, або ж застосовуватися лише у наступному бюджетному періоді. А цей закон діятиме вже у 2021 році. Враховуючи вищезазначене, даний закон порушує вимоги Податкового та Бюджетного кодексів.

Зміни в ставках ПДВ викликали і відповідні зміни в формах податкових накладних, розрахунків коригування і податкової Декларації з ПДВ.

Наступною зміною у оподаткуванні ПДВ стало розширення сфери застосування ставки 7%. Якщо раніше ставка 7% застосовувалась лише до лікарських засобів, медичних виробів, медобладнання, то з 1 січня 2021 року згідно Закону № 962 «Про

внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки культури, туризму та креативних індустрій» від 20.11.2020 року вона поширюється на:

- «постачання послуг із показу (проведення) театральних, оперних, балетних, музичних, концертних, хореографічних, лялькових, циркових, звукових, світлових та інших вистав, постановок, виступів професійних мистецьких колективів, артистичних груп, акторів та артистів (виконавців), кінематографічних прем'єр, культурно-мистецьких заходів;

- постачання послуг із показу оригіналів музичних творів, демонстрації виставкових проектів, проведення екскурсій для груп та окремих відвідувачів у музеях, зоопарках та заповідниках, відвідування їх територій та об'єктів відвідувачами;

- постачання послуг із розповсюдження, демонстрування, публічного сповіщення і публічного показу фільмів, адаптованих відповідно до законодавства в україномовні версії для осіб з порушеннями зору та осіб з порушеннями слуху;

- постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010)».

При цьому ставка 7 % поширюється на операції з постачання нерезидентами резиденту на території України вищезгаданих послуг.

З прийняттям Закону № 962 [2] надано декілька пільг з ПДВ кіноіндустрії, а саме:

- 1) з 01.01.2021 р. від ПДВ звільнено імпорт товарів, що входять до складу національної кінематографічної спадщини (пункт 197.25 ПКУ);

- 2) на два роки (до 1 січня 2025 року) продовжено дію звільнення від ПДВ операцій з виробництва кінофільмів (пункт 12 підрозділу 2 розділу XX ПКУ);

- 3) на період з 01.01.2023 р. до 01.01.2025 р. звільнено від ПДВ операції з постачання послуг з демонстрування, розповсюдження та показу демонстраторами та розповсюджувачами національних фільмів та іноземних фільмів, які дубльовані, озвучені державною мовою на території України, за умови, що такі національні фільми

та іноземні фільми адаптовані в україномовні версії для осіб з порушеннями зору та осіб з порушеннями слуху.

Отже, наразі відбуваються вагомі зміни в оподаткуванні податком на додану вартість, які дають надію на подальшу оптимізацію і спрощення податкової системи.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № **2755-VI**. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 5.03.2021).
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції: Закон України: Закон України від 17.12.2020 року № **1115-IX**. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1115-20> (дата звернення 5.03.2021).
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки культури, туризму та креативних індустрій: Закон України від 04.11.2020 року № **962-IX**. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/962-20> (дата звернення 5.03.2021).

УДК 336.221 : 657.471. 658.713

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ

Мурга В.В., студентка 4 курсу, 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'янка С.І., к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В сучасному економічному житті України ринок нерухомості все більше набуває важливого значення, що обумовлене тісним зв'язком його з іншими ринками та

прямим впливом на механізм ціноутворення, інвестування, заощаджень. Найбільш розповсюдженим варіантом є надання об'єктів нерухомості в оренду. Оскільки в обліку орендні відносини є досить специфічними за характером, то, в свою чергу, виникає потреба в детальному дослідженні законодавчої та методологічної бази для створення узгодженої системи відображення в обліку таких операцій та особливостей оподаткування оренди об'єктів нерухомості.

Нормативна база обліку та оподаткування орендних операції складається з Цивільного та Господарського кодексів України. Так, Цивільний кодекс України визначає загальні правила взаємовідносин між сторонами, а поняття оренди тлумачить як передачу майна за договором в користування за плату на певний строк. Господарський кодекс України спрямований на договірне регулювання відносин найму та розкриває поняття оренди як передачу майна однією стороною другій стороні за плату на певний строк для здійснення господарської діяльності. Разом з тим, він має на меті зростання ділової активності суб'єктів господарювання та підвищення ефективності суспільного виробництва. Відповідно до ст. 284 Господарського кодексу України, оформлення орендних операцій проводиться шляхом укладання договору оренди, а об'єктом оренди може виступати як нерухоме майно, так і інше окреме індивідуально визначене майно виробничо-технічного призначення. Згідно з цією нормою річ є визначеною індивідуальними ознаками, якщо вона наділена тільки її властивими ознаками, що виділяють її серед інших однорідних речей, індивідуалізуючи її.

Договір оренди має містити:

- 1) інформацію про об'єкт оренди;
- 2) строк, на який укладається договір оренди;
- 3) орендну плату з урахуванням її індексації;
- 4) порядок використання амортизаційних відрахувань;
- 5) відновлення орендованого майна та умови його повернення або викупу.

Відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна», оренда – це речове право на майно, відповідно до якого орендодавець передає або зобов’язується передати орендарю майно у користування за плату на певний строк.

Питання обліку та оподаткування орендних операцій розкриті у Податковому кодексі України, в якому оренда визначається як господарська операція фізичної чи юридичної особи та передбачає надання основних засобів у користування іншим особам на визначений строк за встановлену плату.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 14 «Оренда» регламентує порядок відображення у бухгалтерському обліку інформації про оренду необоротних активів, а також її розкриття у фінансовій звітності. За цим положенням поняття оренди трактується як угода, що передбачає надання права користування необоротним активом орендарю за плату на погоджений з орендодавцем строк. П(С)БО 14 виокремлює фінансову оренду, за якою всі можливі ризики та вигоди відносно користування або володіння активом передаються орендарю, та операційну, яка визначена як оренда інша, ніж фінансова.

Для відображення орендних операції в бухгалтерському обліку орендодавця та орендаря необхідно враховувати, чи є учасники таких операцій платниками ПДВ, форму розрахунку за переданий (одержаний) в оренду об’єкт, мету його використання та хто є сторонами договору оренди.

Відповідно до Податкового Кодексу України, дохід від надання майна в лізинг, оренду або суборенду включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку. Такі доходи підлягають оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб та військовим збором. При цьому податковим агентом, який зобов’язаний здійснювати утримання та сплату до бюджету ПДФО і ВЗ з такого доходу, є орендар — юридична особа або фізична особа — підприємець.

Опираючись на ч.1 ст. 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування», можна сказати, що винагорода за цивільно-правовими договорами потрапляє до бази нарахування ЄСВ тільки в разі,

якщо такий договір передбачає виконання робіт або надання послуг. Договір оренди належить до цивільно-правових договорів, проте Цивільним кодексом України здавання майна в оренду не є виконанням робіт або наданням послуг. Оскільки правове регулювання договору оренди здійснюється на підставі глав 58 і 59 вищезазначеного Кодексу, то винагорода за договором оренди не є об'єктом нарахування ЄСВ.

Об'єкт оподаткування за доходами від надання в оренду рухомого майна визначають виходячи з розміру орендної плати, зазначеного в договорі. Якщо йдеться про оренду нерухомості, то потрібно керуватися нормами п. 170.1 Податкового кодексу України. Так, згідно з п.п. 170.1.2 цього Кодексу об'єкт оподаткування має бути не менше мінімальної суми орендного платежу за повний або неповний місяць оренди.

Аналізуючи різні трактування законодавчих та нормативних документів, можна зробити висновок, що національна система регулювання обліку та оподаткування орендних операцій, не має єдиного підходу щодо визначення оренди як економічної категорії, що в свою чергу впливає на правильність відображення таких операцій в обліку. Удосконалення національної системи та поглиблене дослідження питань орендних операцій сприятиме підвищенню достовірності фінансової звітності та ефективності в прийнятті управлінських рішень.

УДК 34:662.764

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА

Полякова Т.В., студентка 1 курсу магістратури, 3 гр.,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'янко С.І., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

У зв'язку з глобальними змінами клімату та підвищенням вартості традиційних енергоресурсів усі країни світу активно займаються розвитком альтернативної енергетики. Нормативно-правове регулювання виробництва та використання біопалива є визначальним на шляху до розвитку ринку альтернативної енергетики у світі загалом та в Україні зокрема.

У юридичній науці дослідженню питань правового регулювання виробництва і споживання біопалива присвячено чимало уваги. Окремі правові аспекти цієї проблематики досліджували Г.І.Балюк, Т.О.Коваленко, О.Б.Кишко-Єрлі, В.І.Семчик, Т.К.Оверковська, В.Ю.Уркевич, С.А.Оболєнська, Є.В.Голомозий та багато інших. Слід зазначити, що дослідження зазначеного питання неможливе без використання наукових праць представників економічної науки та біоенергетики, зокрема Г.Г.Гелетухи, Т.А.Желєзної, Г.М.Калетніка та інших.

Біопаливо можна отримувати з рослин (енергетичних культур) або деяких відходів сільського господарства, підприємств харчової промисловості, а також побутових відходів. Це робить виробництво біопалива економічно привабливим супутнім напрямком діяльності для підприємств агропромислового комплексу та підприємств, що здійснюють поводження з відходами. У разі дотримання вимог до походження біомаси (критеріїв сталості) біоенергія є вуглецево нейтральною, що в більшості країн світу є підставою для активного залучення державної підтримки для розвитку цього сектору.

Ще у 2000 р. в Україні було прийнято перший нормативний документ, регулював виробництво та використання альтернативних видів палива — Закон України від 14.01.2000р. №1391-XIV «Про альтернативні види палива». Цим Законом (ст.2) було визначено основні принципи державної політики у сфері альтернативних видів палива.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність цього ринку, є Податковий Кодекс України, що визначає перелік пільгових товарів, Закон України від 09.03.2011р. №7524 «Про розвиток виробництва та споживання біологічних палив» та Закон України від 19.12.1995р. №481/95-ВР «Про державне

регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», який визначає основні засади державної політики щодо регулювання виробництва та торгівлі біоетанолу. Цей Закон був доповнений терміном «біоетанол», відповідно до Закону України від 21.05.2009р. №1391-VI «Про внесення змін до деяких Законів України щодо сприяння виробництву та використанню біологічних видів палива». З 01.07.2019р. Закон змінив назву - «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» та визначає засади державної політики щодо регулювання виробництва, експорту, імпорту, оптової і роздрібно торгівлі паливом. Зазначені зміни зумовлені прийняттям Закону України від 23.11.2018р. №2628-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів».

Перелік органів влади, що здійснюють регулювання галузі, є досить широким, а їх політика регулювання часто є неузгодженою. Зокрема, відповідальним органом за розвиток біопаливної галузі є Держенергоефективності, проте найбільший обсяг інструментів впливу на неї має ДФС відповідно до Податкового кодексу України.

Для політики, що застосовується до біопаливної галузі, характерна висока ступінь непослідовності та неузгодженості з іншими видами політик. Наприклад, до 20.09.2015р. Закон України «Про альтернативні види палива» передбачав, що вміст біоетанолу в бензині має становити не менш як 7%, проте відповідна норма не мала впливу на розвиток виробництва біопалива, оскільки не була створена система обліку та контролю за дотриманням норм щодо вмісту біокомпонентів у паливі моторному. У зв'язку з «номінальним» характером такої квоти відповідну вимогу було скасовано у 2015 році. На той момент ринок був не готовий до виконання цієї вимоги, оскільки наявні виробничі потужності не могли забезпечити необхідні обсяги виробництва біоетанолу. Водночас законодавчо не було передбачено відповідальності за недотримання обов'язкового вмісту біопалива у складі палива.

Прямий вплив на діяльність біопаливної галузі здійснюється державою за допомогою 17 регуляторних інструментів, при цьому, планується запровадити додаткові механізми контролю за екологічним впливом (критерії сталості, вимоги до скорочення викидів). Інструменти направлені на залучення інвестицій в галузь («зелені» облигації) та регулювання ресурсного наповнення і ціноутворення на ринку (біржову торгівлю та формування резервів нафтопродуктів). Як приклад, для входження суб'єкта господарювання на ринок рідких моторних біопалив, суб'єкту необхідно бути зареєстрованим в 5 реєстрах, у 4 з яких розпорядником є ДФС.

Отже, нині багато факторів зумовлюють необхідність виробництва та використання біопалива. Проте цей процес неможливо організувати без підтримки держави. Уряди різних країн, в першу чергу, забезпечують дієве нормативно-правове регулювання у цій сфері, а далі розробляють методи стимулювання ринку біопалива. Для успішного розвитку виробництва та використання біологічних видів палива Уряд України повинен проаналізувати досягнення провідних країн у галузі біоенергетики та зосередитись на реалізації ефективних для нашої держави методів регулювання та стимулювання цього процесу.

УДК 657.244.1(477)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АКРЕДИТИВНОЇ ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ

Попченко Н.А., студентка 4 курсу 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В умовах нестабільності економіки та її глобалізації великого значення набуває проблема вибору форми розрахунків, що буде прийнятною для контрагентів із різних

країн, а також підприємств, які на певний момент часу не мають упевненості в добросовісності нових партнерів. Зважаючи на це, підприємства потребують використання такої форми розрахунків, яка б забезпечила надійність погашення зобов'язань за укладеними договорами, у тому числі з іноземними партнерами. Однією з форм розрахунків, що задовольняє цим вимогам, є розрахунки за допомогою акредитивів [1].

Відповідно до ч. 1 ст. 1088 Цивільного кодексу України, акредитив є однією з форм безготівкових розрахунків. В Україні загальні принципи здійснення безготівкових розрахунків у формі акредитива регулюються Інструкцією Національного банку України № 22 від 21.01.2004 р.

Основний зміст акредитивної форми розрахунків полягає в тому, що ці розрахунки за договором здійснюватиме не сам покупець товару або замовник робіт чи послуг, а уповноважений банк. Отже, акредитив - це зобов'язання банку оплатити платіжні вимоги, які він надає на прохання свого клієнта-платника його контрагенту-постачальнику (бенефіціару) за умови дотримання останнім передбачених в акредитиві умов поставки та платежу.

Застосування акредитивної форми не є зовсім новим у практиці розрахункових операцій. На сьогоднішній день розрізняють два способи забезпечення акредитиву: покритий та непокритий. Кожний з видів акредитивів вигідний постачальнику тим, що дає додаткові гарантії в тому, що з ним розрахуються після виконання зобов'язань. Зазначені види акредитивів банки можуть видавати з врахуванням різних вимог, у зв'язку з цим розрізняють відкличний і безвідкличний акредитив.

Вид акредитиву підприємство обирає самостійно, але платіж за будь-яким акредитивом здійснюється в безготівковій формі шляхом переказу коштів за умовами акредитиву [2]. При цьому сам акредитив є угодою, відокремленою від контракту, на якому вона базується.

Рішення про відкриття акредитиву ухвалює банк-емітент відповідно до його внутрішніх положень. Працівники банку перевіряють правильність заповнення заявки

про відкриття акредитиву, виконання всіх передбачених умов. Банки, які беруть участь в операції за акредитивами, не несуть зобов'язань за таким контрактом.

У покупця продукції, товарів, робіт, послуг відображення резервування коштів спрямованих на покриття акредитива підприємства відображається бухгалтерським записом: дебет 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті» кредит 311 «Поточні рахунки в національній валюті» (дебет 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті» кредит 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті», якщо акредитив відкрито в іноземній валюті).

Відкриття непокритого акредитиву пов'язане з отриманням покупцем кредитних коштів, тому здійснюється бухгалтерський запис: дебет 313 (314) кредит 601 «Короткострокові кредити банків у національній валюті» (602 «Короткострокові кредити банків в іноземній валюті»). Оскільки під час використання цієї форми розрахунків будуть використані кошти, залучені на платній основі використовують субрахунок 951 «Відсотки за кредит».

Розрахунки за допомогою акредитиву покликані наблизити момент відвантаження та платежу. Строковість акредитиву також є важливим регулюючим та дисциплінуючим елементом, що забезпечує своєчасне отримання товарів, виконання робіт, надання послуг, адже у випадку прострочки подання необхідних документів акредитив не оплачується.

Акредитивна форма розрахунків має ряд переваг та особливостей:

- це самостійна від торгового контракту угода, яка містить як чітке зобов'язання платежу на користь експортера, так і можливість одержання кредиту імпортером;
- усуває ризик неплатежу з боку покупця, оскільки оплата документів гарантується банком-емітентом;
- забезпечує ефективну допомогу та консультації банку з питань відкриття акредитиву, визначення та оформлення документів, які мають бути надані згідно з його умовами;

- передбачає об'єктивну та ретельну перевірку банками документів, на підставі яких здійснюється платіж;
- експортер не отримує платіж, якщо не надасть певні відвантажувальні документи згідно з умовами акредитива;
- імпортер може наполягати на відвантаженні товару у певні часові рамки шляхом внесення відповідної умови в акредитив;
 - він дозволяє нейтралізувати окремі валютні та політичні ризики.

Для українських суб'єктів господарювання акредитивна форма розрахунків є одним з основних інструментів зниження ризику неплатежу та гарантією розрахунків, оскільки ця форма справедливо розподіляє та мінімізує господарські ризики як імпортера, так і експортера в разі невиконання чи неналежного виконання договірних зобов'язань за міжнародними контрактами. Водночас суттєвими недоліками акредитивної форми розрахунків є досить висока вартість цієї банківської послуги та необхідність оформлення значного обсягу документів.

Список використаних джерел

1. Кулик В. А. Облік акредитивів з урахуванням вимог міжнародних стандартів. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. 2018. № 2. С. 9-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2018_2_4 (дата звернення 25.02.2021).
2. Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами, затверджено Постановою Національного банку України від 3 грудня 2003 р. № 514. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z1213-03> (дата звернення 25.02.2021).

УДК 004:336.226.322

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАРАХУВАННЯ ПДВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Терещенко А.Ю., студент 1ст курсу 12 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»,
Данілочкіна О.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.Київ

Згідно з законодавства України, податок на додану вартість (ПДВ) — це непрямий податок на споживання, який включається до ціни товарів і виключає з бюджетної частини додану вартість, що утворюється на всіх етапах виробництва та обороту, визначається як різниця між вартістю реалізованої продукції, товарів (робіт, послуг) і вартістю матеріальних витрат, віднесених на затрати виробництва й обігу.

У Податковому кодексі України (ПКУ) цьому податку відведений цілий розділ, який включає статті з 180 по 211.

У розділі V наведені об'єкт оподаткування, платники податку, ставки податку, порядок визначення бази оподаткування для товарів та послуг, операції звільнені від оподаткування, а також звітні (податкові) періоди. В таблиці 1 наведені основні ставки ПДВ станом на 01.03.2021 року.

25 лютого 2021 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції» №1115-ІХ від 17 грудня 2020 року, згідно з яким за ставкою ПДВ у розмірі 14% оподатковуватимуться операції з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції.

Ставки ПДВ станом на 01.03.2021 р.

Ставка	Операції, що підлягають оподаткуванню	
	До 01.03.2021	З 01.03.2021
20%	<p>Операції, зазначені у статті 185 ПКУ, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> — постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до ст. 186 ПКУ, у тому числі операції з безоплатної передачі та з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту, а також з передачі об'єкта фінансового лізингу в користування лізингоотримувачу /орендарю; — постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України; — ввезення товарів на митну територію України; <p>З метою оподаткування цим податком до операцій з ввезення товарів на митну територію України прирівнюється поміщення товарів у будь-який митний режим, визначений Митним кодексом України.</p>	
14%		<p>Операції з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції</p> <p>Продукція тваринного походження:</p> <ul style="list-style-type: none"> 0102 (велика рогата худоба, жива) 0103 (свині, живі) 0104 10 (вівці) 0401 (в частині молока незбираного) <p>Продукція рослинного походження:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1001 (пшениця) 1002 (жито) 1003 (ячмінь) 1004 (овес) 1005 (кукурудза) 1201 (соєві боби) 1204 00 (насіння льону) 1205 (насіння свиріпи та ріпака) 1206 00 (насіння соняшника) 1207 (насіння та плоди інших олійних культур) 1212 91 (цукрові буряки)
7%	<p>Постачання на митній території України та ввезення на митну територію України:</p> <ul style="list-style-type: none"> — лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів, а також медичних виробів, які внесені до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення або відповідають вимогам відповідних технічних регламентів, що підтверджується документом про відповідність, та дозволені для надання на ринку та/або введення в експлуатацію і застосування в Україні; — лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, дозволених для застосування у межах клінічних випробувань, дозвіл на проведення яких надано центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я 	
0%	<p>Відповідно до ст. 195 ПКУ:</p> <p>Вивезення товарів за межі митної території України у митному режимі: експорту, безмитної торгівлі, вільної митної зони або у реекспорту, якщо товари поміщені у такий режим відповідно до п. 3 (щодо товарів у вигляді продуктів їх переробки) та 5 ч. 1 ст. 86 Митного кодексу.</p>	

Отже, можна зробити висновок, що введення нової ставки ПДВ є успішним, адже тепер, для виробників деяких видів сільськогосподарської продукції, від 01.03.2021 року ставка ПДВ становить 14%, замість 20%.

УДК 657.4 : 336.226.112.3

АНАЛІЗ НАДХОДЖЕНЬ ПЛАТЕЖІВ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ДО БЮДЖЕТУ

Шульженко К.С. студентка 3 курсу 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»,
Данілочкіна О.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.Київ

Одним з загальнодержавних податків в Україні є податок на прибуток підприємств. Це прямим податок, що стягується з прибутку організації (підприємства, банку, страхової компанії, тощо). В нашій державі практично запроваджена класична європейська модель оподаткування прибутку підприємств. З 2011 року і по сьогодні ставка податку на прибуток знизилась із 25 % до 18 % і є однією із найнижчих серед країн ЄС.

Згідно розділу III Податкового Кодексу України - податок на прибуток є головним і основним прямим податком підприємств.

До об'єктів оподаткування відносять прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів)

бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього ПКУ (пп.134.1.1.)

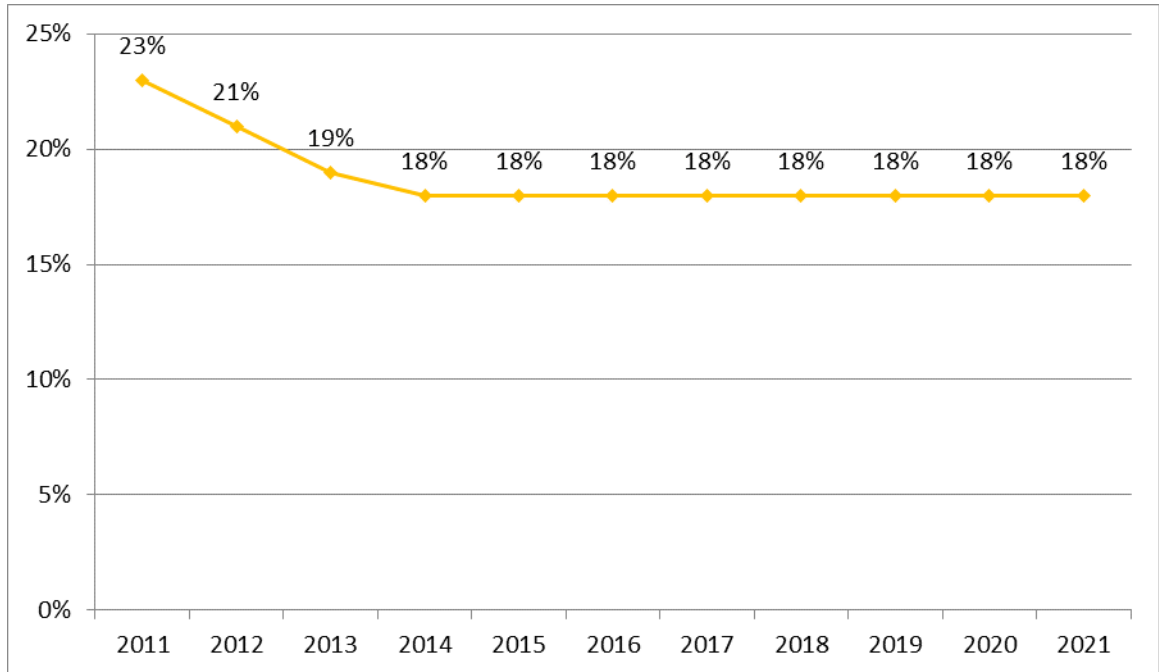

Рисунок 1. Динаміка зміни відсоткової ставки податку на прибуток підприємств в Україні за 2011 -2021 рр.

Відповідно п.п.135.1 ст.135 ПКУ базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування.

Згідно ст.133 ПКУ платниками податку на прибуток можуть бути:

1. Резиденти:

- ✓ юридичні особи (суб'єкти господарювання), які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами;
- ✓ управителі фонду операцій з нерухомістю тощо.
- ✓ фізичні особи - підприємці, у тому числі такі, що обрали спрощену систему оподаткування, та фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, щодо

виплачених нерезиденту доходів (прибутків) із джерелом їх походження з України, що оподатковуються в порядку

2. Нерезиденти:

✓ юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України;

✓ нерезиденти, які здійснюють господарську діяльність на території України через постійне представництво та/або отримують доходи із джерелом походження з України, та інші нерезиденти, на яких покладено обов'язок сплачувати податок у порядку, встановленому цим розділом.

До не платників податку на прибуток підприємства відносять:

✓ неприбуткові підприємства, установи та організації згідно Реєстру неприбуткових установ та організацій;

✓ суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

У структурі доходів Державного бюджету України у 2017 році податок на прибуток підприємств становив 66,9 млрд. грн., або 8,44% від всього доходу державного бюджету за рік. За результатами 2018 р. платники подали майже 304 тис. декларацій з податку на прибуток, а фактично до бюджету було сплачено 96,9 млрд грн., або 10,4 %, що значно вище від показників 2017 року. За 2019 рік дохід від надходжень податку на прибуток підприємств відносно 2018 року також збільшилися і становив 107,1 млрд грн, а це майже 11% всього доходу бюджету.

Аналізуючи таблицю 1, можемо зробити висновок, що розмір надходжень податку на прибуток за останні роки поступово зростає і не тільки виконує, а й перевищує планові розрахунки. Це може свідчити про збільшення прибутків деяких підприємств. Важливим фактором є зниження ставки податку та застосування ряду пільг, що зменшує для підприємств податковий тягар.

Таблиця 1

**Надходження податку на прибуток до бюджету України
за 2017 – 2019 рр. в млн.грн.**

Роки	Всього доходи Державного бюджету млн. грн	Плановий дохід від податку на прибуток млн.грн.	Фактично надійшло до бюджету податку на прибуток млн.грн	Частка в доходах бюджету %
2017	793265,0	67119,7	66911,9	8,44%
2018	928108,3	80827,3	96882,3	10,44%
2019	998278,9	100261,1	107086,3	10,73%

Джерело: 1, 2

Можна стверджувати що податок на прибуток є важливим інструментом регулювання економіки. Саме оподаткування прибутку дозволяє державі широко використовувати податкові методи регулювання економіки та мати істотне джерело доходів бюджету.

Список використаних джерел

- 1.Податки і збори: сучасні тенденції та перспективи / Вдовиченко А. М. та ін., за заг. ред. В. М. Мазярчука. Київ, 2019. 392 с.
- 2.Публічний звіт голови казначейства Т.Слюз Про підсумки діяльності Державної казначейської служби України за 2018 рік.
3. Податковий кодекс України Кодекс України. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

УДК 336.225.678

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Янишевський Б.О., студент 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Мельянова Л. В., к.е.н.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Україні необхідна така система оподаткування доходів фізичних осіб, елементи якої б відповідали сучасним принципам оподаткування, визначеним цілям економічної політики, світовим тенденціям та будувалися з урахуванням існуючих соціально-економічних умов.

Існує потреба у визначенні більш справедливої бази оподаткування за допомогою оптимізації звільнень від оподаткування; оптимізації податкових ставок з метою справедливого перерозподілу; покращанні податкової дисципліни через реформу податкового адміністрування та створення зручних умов сплати податків та боротьба з тінізацією доходів.

В умовах високої тінізації доходів, що характерно для української економіки, уряд вдається до різних методів зменшення тіньового сектору. Останніми урядовими новаціями, що мають сприяти підвищенню легалізації доходів фізичних осіб, є введення електронних декларацій для державних службовців та зменшення ставки єдиного соціального внеску для роботодавців до 22% і відміна утримання з заробітних плат працівників єдиного соціального внеску у розмірі 3,6%. При цьому ставка податку на доходи фізичних осіб зросла з 15% до 18%. Таким чином, реального зменшення податкового навантаження на фізичних осіб не відбулось.

У дійсності відбулась заміна збору на підвищену ставку податку. Як відомо, збори та податки мають різний зміст та призначення. Відміна сплати єдиного соціального внеску працівникам знижує мотивацію до легалізації заробітних плат.

Система пільгового оподаткування доходів фізичних осіб не є дієвою. Низькі доходи населення і досить незначна податкова пільга породжують проблему зростання тіньового сектору економіки.

Перш за все слід зауважити, що заробітна плата становить більшу частину доходів домогосподарств, а інколи вона є єдиним джерелом доходу. Враховуючи, що в Україні не застосовуються прогресивні ставки податку на доходи фізичних осіб, це обумовлює соціальну несправедливість, яка проявляється в тому, що ті, хто заробляє менше сплачують таку саму частку як і ті, хто заробляє більше.

Характерною особливістю сучасного оподаткування доходів громадян на території України є масове ухилення від сплати податків населенням, причиною якого виступає відсутність довіри до державних інституцій.

Таким чином, з метою формування ефективної системи оподаткування доходів громадян в Україні, що має унеможливити подальший розвиток вище перелічених проблем, можна запропонувати такі шляхи удосконалення оподаткування з податку на доходи фізичних осіб.

По-перше, замість соціальної податкової пільги для фізичних осіб ввести прогресивні ставки податку, що дасть змогу підтримати не лише малозабезпечені верстви населення, але й дасть поштовх формуванню середнього класу в Україні. За будь-якого доходу, вилучатись у вигляді податку може тільки частина доходу, яка йде на накопичення (інвестування), і в жодному разі не зачіпати коштів, що витрачаються на споживання. Такий захід зняв би соціальне напруження в суспільстві та рівень податкового навантаження на малозабезпечені верстви населення України.

По-друге, необхідно розширити діапазон доходів громадян, який дозволить отримувати податкову соціальну пільгу. Такий захід стане сприятливим для зменшення кількості «заробітних плат у конвертах», адже розмір сплачуваного працюючим громадянином податку на доходи фізичних осіб буде компенсуватись за рахунок отримання податкової соціальної пільги.

Не оподатковувати мінімальну заробітну плату податком на доходи фізичних осіб, адже це порушує гарантії на отримання реальної мінімальної заробітної плати.

Надавати пільги в оподаткуванні родинам, що виховують навіть одну дитину до 18 років, адже допомога на дитину, яка сплачується державою є незначною. Проте, отримані кошти повинні мати цільове призначення, в іншому випадку знижується ефективність даної пільги.

Не оподатковувати податком на доходи фізичних осіб дохід від продажу одного автомобіля на рік лише ті автомобілі, що не належать до представниць кого класу, за рахунок зростання можливостей заможних осіб частіше змінювати свої автомобілі .

По-третє, значно спрощене викладення податкових законів та значно зрозуміліша податкова звітність зробить їх доступними для кожного платника податку на доходи фізичних осіб. Це позитивно вплине на ефективну та плідотворну діяльність державних податкових органів, адже замість роз'яснень податкового законодавства та надання консультацій відносно порядку заповнення податкових декларацій вони зможуть витратити свій час, наприклад, для проведення податкового контролю за платниками податків.

Всі вищезазначені шляхи дадуть змогу дотриматися принципу соціальної справедливості і збільшити надходження до бюджету.

Вирішення зазначених проблем побудови системи прибуткового оподаткування громадян загалом та механізму адміністрування податку на доходи фізичних осіб, зокрема, є важливим кроком на шляху до підвищення рівня довіри населення України до податкової системи й зменшення конфліктності між платниками податків і контролюючими органами.

Усі запропоновані заходи взаємопов'язані: зменшення державних видатків зробить можливим зниження ставок основних податків та скасування малоефективних податків без будь-яких витрат для бюджету.

Секція 2. Розвиток системи облікового забезпечення управління діяльністю економічних суб'єктів

УДК: 657.1

ДОКУМЕНТУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ ЗА ВИДАНИМИ АВАНСАМИ

Бабенко Н. П., студентка 2 ст курсу, 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Дебіторська заборгованість має значний вплив на стан роботи господарюючого суб'єкта, адже впливає на фінансовий стан підприємства. Для фінансового становища підприємства є негативним той факт, що фінанси не беруть участі у грошовому обороті. Тому зростання дебіторської заборгованості є причиною фінансового краху підприємства.

Виникає заборгованість в наслідок здійснення господарських операцій і фактом здійснення таких операцій є первинний документ, який юридично підтверджує дату виникнення заборгованості. Тому необхідно особливу увагу приділяти бухгалтерському контролю таких операцій та їх документуванню, оскільки вони визначають юридичну складову розрахункових операцій.

Дослідженню особливостей документування розрахунків за виданими авансами присвячено праці вчених-економістів: Бутинця Ф.Ф., Жука В.М., Огійчука М.Ф., Сопка В.В, Шевчука В.О. та інші.

Документування – це процес формування документа, фіксування необхідної інформації в паперовому чи будь-якому іншому вигляді. Загальноприйнятим носієм інформації є паперовий первинний документ, але все більшої популярності набувають електронні документи на машинних носіях інформації.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» в обліку слід відображати лише ті дані, що підтверджені

документально. Документи є різними за своїм змістом, оскільки господарські операції також є різноманітними. Документування складається з двох етапів: сприйняття даних про операцію та занесення отриманих даних у документ.

Під розрахунками за виданими авансами мається на увазі сума, яку підприємство сплатило за, поки що, неотриману продукцію. І фактом здійснення цієї операції, звісно, є первинний документ, який надає юридичної сили здійсненій господарській операції. Первинний документ складається у момент здійснення господарської операції, але якщо це не можливо, то безпосередньо після її завершення. Здійснення розрахунків за виданими авансами може проводитися на основі договору купівлі-продажу, договору підряду або договору оренди, де зазначено умови проведення розрахунків.

Підприємство може здійснювати розрахунки за виданими авансами двома способами, які наведено на рис.1

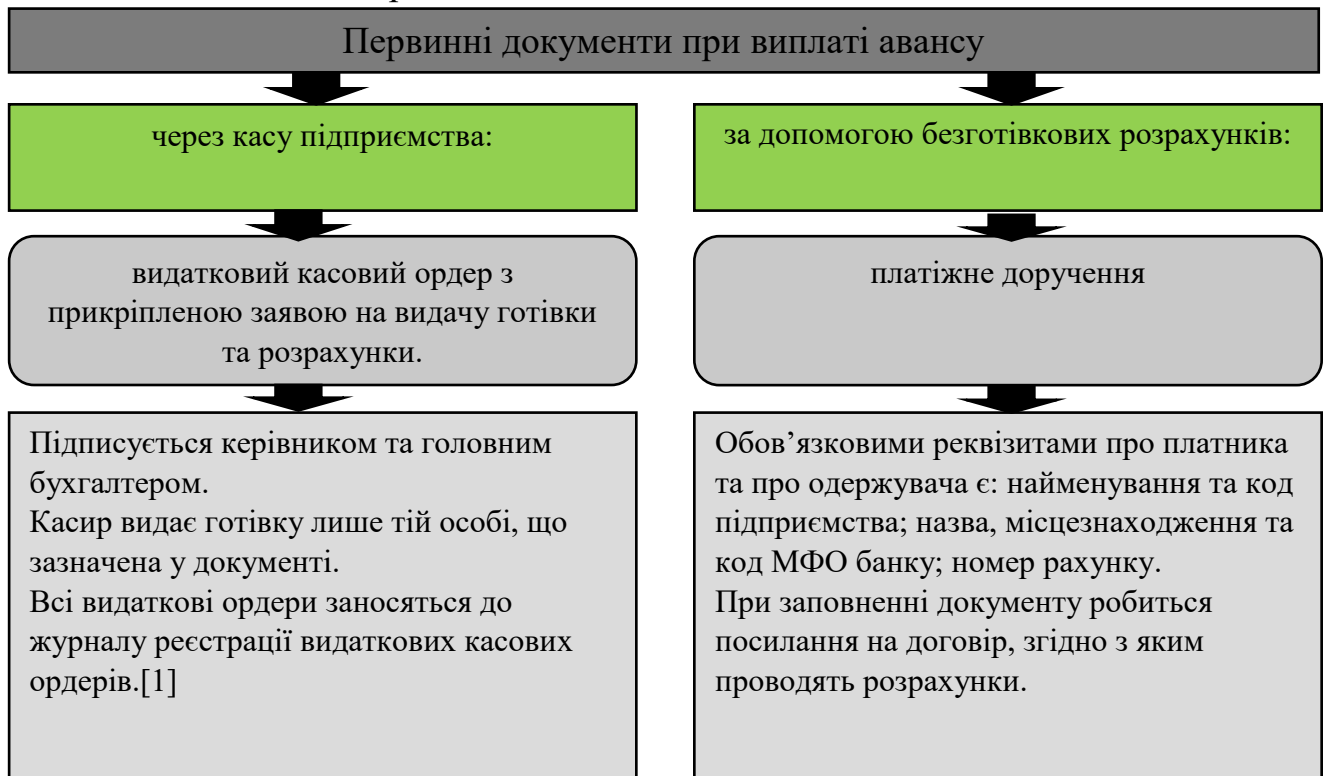

Рисунок 1. Способи та порядок документування розрахункових операцій за виданими авансами

Всі операції на підприємстві стосовно виданих авансів заносяться до Журналу-ордеру № 3. В кінці місяця обороти з журналу переносяться до Головної книги, яка відкривається на календарний рік.

Важливим елементом організації документообігу є порядок, щодо зберігання документів і передачі їх до архіву.

Документи знаходяться в розпорядженні осіб, що їх склали та застосовували в обліку, до того моменту, доки не буде складено баланс підприємства. Після його складання документи зшивають до професійних папок і зберігають у спеціальних приміщеннях.

Електронні документи зберігаються на електронних носіях інформації у формі, яка дає можливість перевірити їх цілісність.[2]

Документування є важливим процесом ведення обліку, в тому числі розрахунків за виданими авансами, адже саме первинний документ слугує підставою здійснення тієї чи іншої господарської операції на підприємстві.

Необхідно стежити за порядком і достовірністю ведення документообігу, що забезпечується та своєчасністю формування відповідних первинних документів з достовірними реквізитами.

Список використаних джерел

1. Положення про ведення касових операцій у національній валюті України, затв. Постановою Національного банку України від 29 груд. 2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення: 28.02.2021).
2. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. Наказом М-ва фінансів України від 24 трав. 1995 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 28.02.2021).

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Беріні А.Є., студентка 3 курсу, 301-О групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Лісовська Н.В., викладач

Відокремлений структурний підрозділ «Ірпінський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України», м. Ірпінь

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства. Вони займають особливе місце у складі майна та домінуючу позицію у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності. З одного боку, сформовані виробничі запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку, а з іншого – виробничі запаси на рівні великих промислових підприємств потребують великих капіталовкладень. Тому, від особливостей організації та ведення обліку виробничих запасів залежить точність визначення прибутку підприємства, його фінансовий стан, конкурентоспроможність на ринку та в цілому ефективність роботи підприємства [1].

За обраною тематикою існує значна кількість публікацій, проте до цього питання неодноразово повертаються, його розглядають і досліджують багато вчених. Значну увагу загальним питанням обліку виробничих запасів присвятили свої наукові праці такі відомі вчені, як: Бутинець Ф.Ф., Валуєв В.І., Голов С.Ф., Жилкіна Л.В., Гуцайлук З.В., Кужельний М.В., Лищенко О.Г., Рудницький В.С., Ткаченко Н.М., Смоленюк П.С. Проте питання обліку виробничих запасів на підприємствах і надалі залишаються актуальними.

Виробничі запаси є дуже важливим елементом діяльності підприємств. Їх раціональне використання має велике економічне значення. Забезпеченість виробничими запасами є необхідною умовою здійснення господарської діяльності, а

ефективне їх використання є передумовою прибуткового функціонування підприємства.

Облік запасів на підприємстві регламентується Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (далі – П(С)БО 9). Отож, згідно з п.4 П(С)БО 9 запасами є активи, які:

- утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконаних робіт та надання послуг, а також управління підприємством [2].

Важливе значення для правильного обліку запасів має порядок їх оцінки. В обліку придбані або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. При цьому, надходження запасів на підприємство можливе шляхом придбання їх за плату, виготовлення власними силами, внесення до статутного капіталу, одержання підприємством безоплатно.

Облік запасів на підприємстві, як правило, є досить трудомістким, оскільки до складу запасів можуть входити десятки та сотні видів найменувань, а отже, цей процес потребує багато часу та значних витрат праці.

Оцінка запасів під час їх відпуску має важливе значення, оскільки саме тут виникають проблеми з вибором варіанта, з урахуванням впливу оцінки на вартість продукції, що виготовляється, ціну готових виробів, попит споживачів і розмір прибутку. Від правильності вибору методу обліку оцінки запасів залежить об'єктивність даних про отриманий підприємством прибуток.

А тому, однією із важливих проблем організації бухгалтерського обліку, висунутих практикою, належить вибір методики оцінки запасів при їх вибутті, від чого у більшості випадків залежить об'єктивність усієї бухгалтерської інформації. Через постійні зміни цін на виробничі запаси, різні методи списання запасів будуть по

різному впливати на показники звітності [3]. Тому, обирати необхідно оптимальну оцінку вибуття запасів, яка б не завищувала або не занижувала собівартість продукції, що негативно впливає в майбутньому на фінансовий стан підприємства та його конкурентоздатність на ринку. Саме тому питання організації обліку виробничих запасів є актуальними.

Поліпшенню обліку виробничих запасів доцільно буде виділити наступні напрямки вдосконалення обліку виробничих запасів на підприємствах:

1) узагальнення теоретико-методичних основ обліку, аналізу і контролю виробничих запасів, визначення їх суті та класифікації;

2) підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств, яке забезпечується запровадженням інформаційних технологій обробки економічної інформації;

3) удосконалення документації в обліку та обґрунтування раціональних методів проведення інвентаризації виробничих запасів;

4) узгодження механізмів бухгалтерського і податкового обліку виробничих запасів тощо [3].

Таким чином, організація обліку запасів є важливим елементом системи управління, що забезпечує отримання повної та правдивої інформації про результати діяльності. Крім того, реалізація вказаних напрямів удосконалення обліку запасів підприємством приведе до підвищення результативності його фінансово-економічної діяльності [1].

Список використаних джерел:

1. Демченко Т.А., Чвортко Л.А. Проблеми обліку виробничих запасів та напрями його удосконалення на підприємстві // Економічні горизонти. 2017. № 1. – С. 48–567.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

3. Максименко І.Я., Іванченко А.Г. Особливості обліку виробничих запасів в управлінні діяльністю підприємства// Ефективна економіка. 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7266>.

УДК 657.424

ПЕРВИННИЙ ОБЛІК КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Гапонюк І.І., студентка 1 курсу СТ 12 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Важливим фактором та індикатором розвитку економіки держави загалом та суб'єктів господарювання зокрема є обсяг капітальних інвестицій. Залучення капітальних інвестицій потребує сприятливого інвестиційного клімату та побудови дієвого механізму управління ними, невід'ємною складовою якого є прозоре інформаційне забезпечення, що формується у системі бухгалтерського обліку підприємства на підставі міжнародних та національних стандартів обліку й звітності та податкового законодавства [1].

У міжнародній практиці облік та звітність інвестиційної діяльності підприємства визначається: МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів», МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства», МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» тощо, проте переважна їх більшість визначає особливості фінансового інвестування у монетарні активи. При веденні обліку за національними стандартами, об'єкти, в які можуть здійснюватися капітальні інвестиції регулюються наступними

стандартами обліку: П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», П(С)БО 7 «Основні засоби», П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», П(С)БО 31 «Фінансові витрати».

Відмітимо, що крім категорії «капітальні інвестиції» в українському законодавстві використовуються і інші, зокрема: «капітальні вкладення», «витрати на будівництво та капітальний ремонт», «незавершені капітальні інвестиції», «освоєні капітальні інвестиції» тощо. Облік капітальних інвестицій здійснюють на рахунку 15 «Капітальні інвестиції», який призначений для обліку витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів.

Первинний облік обсягів і витрат капітальних інвестицій організовують залежно від виду капітальних вкладень, способу виконання будівельно-монтажних робіт, а також каналів та способів придбання машин, обладнання та устаткування.

Оскільки капітальні інвестиції в основні засоби можуть здійснюватись різними способами (будівництво і придбання нових активів, реконструкція чи модернізація наявних тощо) це впливає на відображення таких господарських операцій в первинному обліку. У зв'язку з цим, для документування капітального будівництва основних засобів слід враховувати спосіб здійснення будівельних робіт: підрядний, при якому використовуються послуги підрядних будівельних чи монтажних організацій та господарський, який передбачає здійснення будівництва власними силами. Залучення капітальних інвестицій у будівництво при першому способі відображається у таких первинних документах, як: КБ-2в «Акт приймання виконаних підрядних робіт», КБ-3 «Довідка про вартість виконаних робіт та витрати», М-28 «Лімітно-забірна картка», ОЗ-1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів», ОЗ-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів», ОЗ-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів», ОЗ-7 «Опис інвентарних карток обліку основних засобів», ОЗ-9 «Інвентарний список основних засобів».

Виходячи з того, що для документування операцій з іншими необоротними матеріальними активами не розроблено спеціальних методичних рекомендацій, для

відображення понесення капітальних витрат на їх придбання (створення) використовуються форми, аналогічні первинним документам для обліку основних засобів.

При відображенні в первинному обліку здійснення капітальних інвестицій у придбання (створення) нематеріальних активів слід застосовувати форми: НА-1 «Акт введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів», НА-2 «Інвентарна картка обліку об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів» та НА-4 «Інвентаризаційний опис об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів».

Також капітальні витрати з придбання або створення нематеріальних активів можуть відображатись у накладних та у актах про здавання-приймання виконаних робіт.

Для підприємств аграрного сектору передбачено застосування спеціальних форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів» передбачено дві форми первинного обліку здійснення капітальних інвестицій у придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів: «Акт приймання довгострокових біологічних активів рослинництва (багаторічних насаджень) і передачі їх в експлуатацію» (форма ДБАСГ-1) та «Акт приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада тварин)» (форма ДБАСГ-2).

Первинний документообіг капітальних інвестицій умовно можна розділити на 2 рівні: перший рівень – це формування первісної вартості окремих об'єктів капітального інвестування, другий – введення їх в експлуатацію.

Відповідна організація документування капітальних інвестицій, своєчасне визначення ефективності здійснених вкладень сприятиме позитивному результату в подальшій експлуатації основних засобів підприємств. Підприємствам з метою узагальнення ключової інформації щодо надходження та використання інвестиційних ресурсів в одному документі доцільно створювати власні внутрішні форми документів

з обліку капітальних інвестицій (наприклад, картки аналітичного обліку капітальних витрат).

Список використаних джерел

1. Ярмолюк О.Ф., Дмитренко О.М. Особливості ідентифікації капітальних інвестицій в бухгалтерському обліку. Ефективна економіка. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2020/60.pdf (дата звернення 25.02.2021).

УДК 657.1

ОБЛІК КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ – СУЧАСНИЙ АСПЕКТ

Герасимчук М.С., здобувач 3 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Облік інвестицій на підприємстві передбачає дотримання системного підходу, враховує взаємодію різних методів обліку та підпорядковується загальній логіці оперативного та стратегічного управління діяльністю підприємства. Головною метою обліку операції з інвестиціями є забезпечення об'єктивної оцінки, своєчасного реєстрування в облікових регістрах операцій та повного відображення, що пов'язані з фінансовими інвестиціями.

Облік узагальнює інформацію про такі операції у звітності з метою забезпечення інформаційних потреб зацікавлених осіб, а також дає змогу проведення аналізу та аудиту для зростання ефективності інвестиційної діяльності підприємства.

Порядок обліку затрат на капітальні інвестиції регламентується Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 «Витрати».

Синтетичний облік затрат на капітальні інвестиції (незалежно від способу виконання робіт) ведеться на рахунку 15 «Капітальні інвестиції» за субрахунками: 151 «Капітальне будівництво»; 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»; 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів»; 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів».

Аналітичний облік капітальних інвестицій ведеться відповідно за видами основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також за окремими об'єктами капітальних вкладень.

Розкриття інформації про капітальні інвестиції у фінансовій звітності визначається з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» і Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи».

На рішення щодо залучення капітальних інвестицій для здійснення проектів на підприємствах впливає комплекс факторів: 1. Економічні – до яких відносять: наявність інвестиційних ресурсів; ефективність; наявність кадрів необхідної кваліфікації; наявність досвіду розробки проектів; позитивний досвід реалізації подібних проектів; наявність необхідного обладнання. 2. Соціально-економічні – до яких відносять: демографічну ситуацію в регіоні; наявність трудових ресурсів; розвиненість науково-технічного потенціалу в регіоні. 3. Інституційні – до яких відносять: законодавчу базу; підтримку державних органів; політичну ситуацію; нормативно-методичну базу проекту, що реалізується; інфраструктурні проекти.

До найважливіших факторів можна віднести наступні: наявність інвестиційних ресурсів, необхідних для здійснення проекту; ефективність запропонованого проекту, що розраховується як співвідношення між ефектом, досягнутим в ході реалізації проекту, і рівнем витрат, необхідних для його здійснення; тривалість життєвого циклу проекту – час, необхідний для реалізації проекту від початку його розробки до отримання планованих результатів.

Вважаємо, що підприємству необхідно звертати увагу на формування фактичної (первісної) вартості об'єктів інвестиційних активів.

При розгляді суті інвестиційного процесу, необхідно відзначити, що накладні витрати, понесені при будівництві господарським способом, в більшості своїй не збігаються з накладними витратами спеціалізованих будівельних організацій, оскільки велика частина накладних витрат (адміністративно-господарські витрати, витрати на обслуговування працівників будівництва, інші накладні витрати, а також витрати, що не враховуються в нормах накладних витрат, але відносяться на накладні витрати) безпосередньо пов'язана з управлінням і обслуговуванням будівельного виробництва як основний (поточної) діяльності будівельних організацій, а не капітального будівництва для власних потреб, що виконуються в рамках інвестиційної діяльності. Звідси випливає, що в процесі здійснення довгострокових інвестицій забудовник може нести зазначені витрати лише в частині витрат на організацію робіт на будівельних майданчиках; витрат з благоустрою та утримання будівельних майданчиків; витрат з підготовки об'єктів будівництва до здачі. Однак такі витрати є так званими виокремленими і, отже, їх можна прямим шляхом врахувати за об'єктом будівництва господарським способом, виділяючи окремими статтями калькуляції, підвищуючи тим самим прозорість собівартості будівельно-монтажних робіт.

Таким чином, в рамках реалізації управлінського підходу до обліку витрат капітальних інвестицій по будівництву господарським способом вважаємо за доцільне замість статті «Накладні витрати» використовувати такі статті калькуляції: «Витрати по організації робіт на будівельних майданчиках», «Витрати по утриманню та благоустрою будівельних майданчиків», «Витрати на підготовку об'єктів будівництва до здачі», «Інші витрати по будівництву».

На нашу думку, розробка інвестиційної привабливості підприємства відіграє важливу роль в сучасних ринкових умовах. Вона має величезне значення не тільки для потенційних інвесторів, які оцінюють об'єкти вкладень своїх коштів з метою

визначення своїх майбутніх доходів і мінімізації ризиків, але і для власників підприємств, які намагаються залучити додаткові ресурси за допомогою інвестованого капіталу і прагнуть поліпшити свій стан, підвищити рейтинг і популярність на ринку.

Сьогодні залучення реальних капітальних інвестицій в економіку – питання її виживання. Діяльність підприємств неможлива без залучення додаткових коштів від інвесторів, які в свою чергу переслідують одну лише мету – зберегти і примножити тимчасово вільний капітал.

УДК657.1

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

М.С. Герасимчук, здобувач ОС «Бакалавр»

М.Ф. Огійчук, професор, канд. екон. наук

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, м. Харків

Успішне проведення економічних реформ та утвердження України як держави з ринковою економікою, безпосередньо пов'язане з оновленням виробничого потенціалу суб'єктів господарської діяльності. Так, головним джерелом оновлення АПК, є залучення – капітальних інвестиційних ресурсів.

Під капітальними інвестиціями розуміють затрати на виготовлення або придбання основних засобів, розширення і технічне переозброєння, спорудження та реконструкцію (капітальні роботи). Порядок обліку затрат на капітальні інвестиції регламентується Положенням(С) БО 16 «Витрати» [1].

В фінансовому та управлінському обліку, капітальні роботи підприємства можуть виконуватися:

- *підрядним способом* (тобто спеціалізованими будівельно-монтажними

- організаціями на договірних засадах);
- *господарським способом* (тобто самим підприємством);
 - *змішаним способом* (одночасне використання підрядного та господарського) [2].

При розгляді суті інвестиційного процесу, необхідно відзначити, що накладні витрати, понесені при будівництві господарським способом, в більшості своїй не збігаються з накладними витратами спеціалізованих будівельних організацій, оскільки велика частина накладних витрат (адміністративно-господарські витрати, витрати на обслуговування працівників будівництва, інші накладні витрати, а також витрати, що не враховуються в нормах накладних витрат, але відносяться на накладні витрати) безпосередньо пов'язана з управлінням і обслуговуванням будівельного виробництва як основної (поточної) діяльності будівельних організацій, а не капітального будівництва для власних потреб, що виконуються в рамках інвестиційної діяльності. Звідси випливає, що в процесі здійснення довгострокових інвестицій забудовник може нести зазначені витрати лише в частині витрат на організацію робіт на будівельних майданчиках; витрат з благоустрою та утримання будівельних майданчиків; витрат з підготовки об'єктів будівництва до здачі.

Однак данні витрати є так званими виокремленими, отже їх можна прямим шляхом врахувати за об'єктом будівництва господарським способом, виділяючи окремими статтями калькуляції, підвищуючи тим самим прозорість собівартості будівельно-монтажних робіт.

Таким чином, в рамках реалізації управлінського підходу до обліку витрат капітальних інвестицій по будівництву господарським способом вважаємо за доцільне замість статті «Накладні витрати» використовувати такі статті калькуляції:

- «Витрати по організації робіт на будівельних майданчиках»;
- «Витрати по утриманню та благоустрою будівельних майданчиків»;
- «Витрати на підготовку об'єктів будівництва до здачі»;
- «Інші витрати по будівництву».

Сальдо на позабалансових рахунках, таким чином, покажуть залишки невитрачених джерел, котрі можуть бути використані в подальшому. Оскільки кредитові записи по запропонованим позабалансовими рахунками можуть мати місце не тільки в разі здійснення інвестиційних проектів (виняток становить тільки рахунок «Амортизація»). Для уточнення структури джерел фінансування довгострокових інвестицій та підвищення її наочності, доцільно деталізувати окремі позабалансові рахунки в такий спосіб:

- рахунок «Накопичений прибуток» вести в розрізі аналітичних статей – окремих напрямків витрачання прибутку (наприклад, податок на прибуток, прибуток на фінансування довгострокових інвестицій, прибуток на фінансування дивідендів і т.п.);
- рахунок «Позиковий капітал» вести в розрізі аналітичних статей, що характеризують напрями використання кредитів або позик;
- рахунок «Цільові фінансування» вести в аналітичних статтях, що характеризують напрями використання цільових джерел.

Зазначені вище рахунки дають змогу показувати обсяг грошових надходжень на підприємство, але не розмір інвестиційних витрат, те ж саме спостерігається і в процесі обліку витрачання грошових коштів.

Отже, таке використання розроблених методичних підходів позабалансового обліку джерел фінансування капітальних інвестицій посприяють посиленню контролю за власними і позиковими засобами, зміцненню фінансової дисципліни підприємства більш обґрунтованому прийняттю економічних рішень в рамках реалізації капітальних інвестицій.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України 31.12.1999 р. № 318.
2. Крупка Я.Д., Питель С.В., Мельничук І.В. Облік, оподаткування і правове регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності : навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль : Крок, 2017. – 264 с

3. Герасимчук М.С. Сучасні проблеми обліку в фінансово-інвестиційній діяльності підприємства // *Сучасний стан і перспективи розвитку обліку, аналізу та фінансового забезпечення підприємств агропромислового виробництва*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 12 – 13 листопада 2020 р. / Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2020. С. 21–23.

УДК 657.471.1

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

Гладюк Н.В., студентка 1 курсу СТ 12 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Важливим показником діяльності підприємства є собівартість продукції, робіт, послуг. До виробничої собівартості продукції, крім прямих витрат, включаються також і загальновиробничі, які є непрямими виробничими витратами.

Від організації обліку загальновиробничих витрат, побудови системи калькулювання, обрання методів і способів віднесення даних витрат до собівартості виробленої продукції залежить прийняття багатьох рішень: від рішення про вихід на ринок, установлення ціни на продукцію до рішення про припинення виробництва певного виду продукції. Більшість сільськогосподарських підприємств не приділяють належної уваги вибору бази розподілу непрямих витрат, що є недоліком.

Питання обліку та розподілу загальновиробничих витрат є предметом дискусій в працях С.Ф. Голова, В.І. Довбуш, П.О. Куцика, Л.В. Нападовської, Т.М. Сльозко та ін. Проте значна частина праць стосується питань формування економічної інформації про витрати на промислових підприємствах загалом. Але специфіка виробництва аграрної галузі висуває ряд вимог до формування обліково-аналітичної інформації.

Основними нормативними документами, що регламентують порядок обліку та розподілу загальновиробничих витрат на сільськогосподарських підприємствах є: Податковий кодекс України, П(С)БО 16 «Витрати», Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств.

П(С)БО16 «Витрати» не містить чіткого визначення загальновиробничих витрат, визначено лише склад загальновиробничих витрат [1].

Загальновиробничі витрати поділяються на постійні і змінні. Слід зазначити, що абсолютно точного поділу загальновиробничих витрат на постійні та змінні досягти важко, оскільки деякі з цих витрат можна вважати змішаними, які містять у собі постійну та змінну частини [3].

Підприємствам надано право самостійно встановлювати перелік та склад постійних і змінних загальновиробничих витрат. Ця інформація має бути відображена в Наказі (Положенні) про облік політику підприємства.

Порядок розподілу загальновиробничих витрат здійснюється відповідно до вимог П(С)БО 16 «Витрати». Підприємство самостійно визначає базу розподілу з врахуванням особливостей своєї діяльності. Під час вибору тієї чи іншої бази необхідно враховувати те, що базою розподілу має бути обрано той показник, за зміни величини якого найбільше змінюються загальновиробничі витрати.

у процесі розподілу загальновиробничих витрат умовно можна виділити декілька етапів [2]:

I етап - розподіл всіх загальновиробничих витрат на постійні і змінні;

II етап - вибір оптимальної бази розподілу загальновиробничих витрат;

III етап - визначення нормальної виробничої потужності;

IV етап - визначення суми постійних і змінних загальновиробничих витрат за нормальної виробничої потужності підприємства;

V етап - розрахунок коефіцієнтів (нормативів) розподілу постійних і змінних витрат на одиницю бази розподілу;

VI етап - визначення фактичних сум постійних і змінних витрат;

VII етап - обчислення норми постійних витрат та їх розподіл.

Для бухгалтерського обліку загальновиробничих витрат у сільськогосподарських підприємствах призначено рахунок 91 «Загальновиробничі витрати». На ньому обліковують виробничі накладні витрати на організацію виробництва та управління цехами, дільницями, бригадами та іншими підрозділами основного й допоміжного виробництва.

Сільськогосподарське виробництво відрізняється від інших виробництв сезонним характером та залежить у певній мірі від природних факторів. Тому витрати на обслуговування та управління виробництвом у рослинництві та тваринництві протягом календарного року формуються нерівномірно. І визначення нормальної потужності та поділ загальновиробничих витрат на постійні та змінні у сільському господарстві теоретично та методично здійснити досить складно. Тому більшість сільськогосподарських підприємств всі суми загальновиробничих витрат вважають змінними і відносять до виробничої собівартості [3].

Отже, необхідно відмітити, що інформація про витрати, в тому числі загальновиробничі, є важливою у процесі прийняття управлінських рішень, а також є основним джерелом виявлення резервів зниження собівартості продукції (робіт, послуг) та збільшення прибутку підприємства при цьому найбільші труднощі виникають у виборі бази розподілу загальновиробничих витрат та їх безпосередньому розподілі між видами продукції, оскільки відсутній єдиний підхід щодо методу розподілу непрямих витрат.

Список використаних джерел

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 25.02.2021).

5. Шинкаренко Д.В., Осадча Г.Г. Особливості обліку та розподілу загальноновиробничих витрат. Економіка і суспільство. 2017. Вип. № 10. С. 838–843
URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/142.pdf (дата звернення 25.02.2021).

6. Яковенко С.С. Облік загальноновиробничих витрат на сільськогосподарських підприємствах. 2017. № 4-2. С. 148-151.

УДК:657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ЗА ТАЛОНАМИ

Глотова М.А., студентка 3 курсу, 3 групи спеціальності
“Облік і оподаткування”

Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Сьогодні дуже важко уявити ефективну роботу організації без автомобіля. Підприємства, які використовують власний або орендований транспорт, надають перевагу безготівковому варіанту придбання палива. Одним із варіантів є безготівковий розрахунок палива за талонами.

На підприємстві, талони для заправки автомобілів, є документом, який в свою чергу засвідчує право його власника отримати пальне на АЗС. Тобто, для заправки, підприємство видає водіям талони певного номіналу (наприклад, на 10 л).

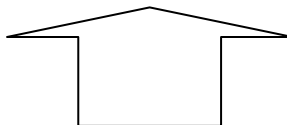
В багатьох літературних джерелах зазначають, що сам факт придбання пального треба підтвердити окремим первинним документом. Зазвичай роль такого документа відіграє видаткова накладна.

Оприбутковувати пальне можна й на підставі будь-якого іншого документа, реквізити якого відповідають вимогам статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV.

Спеціальні талони, придбані по певній відпускній ціні, мають обумовлений номінал, що підтверджує право власника отримати на АЗС фіксовану кількість нафтопродукту певного найменування і марки. І що є головним — форму, зміст, а також рівень захисту бланків встановлює сам емітент талона. При цьому необхідні елементи змісту талона — його серійний і порядковий номер (пп. 10.3.3.1 Інструкції №281).

Головна перевага талонів в тому, що оплачуючи їх сьогодні, підприємство страхує себе від підвищення цін на паливо до моменту заправки автомобіля. (рис. 1).

фінансовий облік	податкові розрахунки
<p>- в договорі на придбання паливо-мастильних матеріалів з видачею талона необхідно чітко зафіксувати, коли виникає перехід права власності на паливо.</p> <p>По-перше, придбання талонів сигналізує о переданні права власності на паливо, при цьому АЗС зберігає його до моменту передачі покупцю (заправка автомобіля).</p> <p>По-друге — придбання талонів оцінюється як аванс на паливо-мастильні матеріали, що перейдуть у власність покупця в момент його фактичного отримання (заправки транспорту).</p> <p>Серед інших обов'язкових умов договору — термін дії талонів або, іншими словами, на протязі такого періоду підприємства (водій), вправі “погасити” талон.</p>	<p>- у податковому обліку з податку на прибуток витрати на купівлю пального відображають по факту його витрачання в господарській діяльності.</p> <p>В залежності від напряму використання паливо-мастильних матеріалів понесені витрати можуть відноситися на собівартість товарів (робіт, послуг), адміністративні витрати, витрати на збут або інші витрати.</p> <p>Що стосується ПДВ, то при, умові використання пального в господарській діяльності і наявності правильного оформлення податкової накладної покупець має право на включення в податковий кредит ПДВ, сплаченого при купівлі пального;</p>

- оплачені талони на паливо-мастильні матеріали обліковують на субрахунку 203 “Паливо”, в Інструкції № 291 щодо оплачених паливних талонів є пряма вказівка, за номінальною вартістю його придбання (вартість придбаного пального). Рух талонів відображають на аналітичному обліку, тому було б правильно навіть відкрити окремий аналітичний рахунок. В деяких джерелах, спеціалісти радять талони на паливо обліковувати на субрахунку 331 “Грошові документи в національній валюті”, говорячи, що талони — це не саме паливо, тільки право на його отримання.

Рисунок 1. Особливості господарських операцій, пов'язаних з обліком талонів

На нашу думку, правильним рішенням буде обліковувати талони на субрахунку 203 “Паливо”, оскільки талон, це документ, який відповідно до діючого законодавства не вважається грошовим.

Оприбуткування талонів на підприємстві здійснюється в підзвіт відповідальної особи (це може бути механік чи комірник). Талони можуть обліковуватися, як на картках складського обліку матеріалів (типової форми № М-12), так і в Матеріальному звіті (типової форми № М-19) тощо.

Отже, талон — це спеціальний документ, придбаний за умовами та відпускнуою ціною обумовленого номіналу, який підтверджує право його власника отримати на автозаправній станції (АЗС) фіксовану кількість нафтопродукту певного найменування і марки. Завдяки талонам на пальне - підприємство здійснює попередню оплату продавцю готівковими або безготівковими коштами і фактично отримує пальне вже під час заправки автомобіля.

Узагальнюючи вище викладене можна дійти висновку, що оприбуткування палива на дату отримання талонів відбувається тільки за умови, якщо право власності на паливо перейшло покупцеві на вказану дату. Передбачається, що при заправлянні бензином на АЗС замість талонів буде отримано чек, яким водій відзвітує про використання талонів.

Список використаних джерел

- 1.Золотухін О.О. Особливості списання ПММ за талонами. Інтерактивна бухгалтерія. 2013. № 102. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics> (дата звернення: 08.03.2021)
- 2.ПММ за талонами та паливними картками: облік без проблем. iFactor: веб-сайт. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/golden/g-03/article-3434.html> (дата звернення 10.03.2021)

3.Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 08.03.20201)

УДК 657.1:336.717.6

ОБЛІК ДОВГОСТРОКОВИХ ВЕКСЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

Давиденко В.О., студентка 4 курсу, 2 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»

Слесар Т.М. к. е. н., доцент

Національний університет природокористування і біоресурсів України, м. Київ

В умовах переходу до ринкової економіки виникла об'єктивна необхідність формування професійного вексельного ринку в Україні. Векселі кредитних установ, фінансових і страхових компаній, великих підприємств стають об'єктами біржових торгів. За допомогою вексельних програм здійснюються спроби розв'язання проблеми не платежів, здійснення взаємозаліків заборгованості, а також розробляються і здійснюються інші фінансові програми.

Окремі теоретичні, методичні та практичні проблеми обліку та контролю вексельних операцій досліджували українські вчені М.Т.Білуха, А.М.Герасимович, В.П.Завгородній, В.В.Сопко, В.О.Шевчук.

Розробкою методики оцінки та аналізу цінних паперів, в тому числі й векселів, активно займаються західні вчені. Відомі праці Дж. Вільямса, М. Гордона, Г. Марковітца, Дж. Лінтнера, Дж. Тобіна, Дж. Трейнора, В. Шарпа.

Проте, низка питань теорії та практики обліку і контролю вексельних операцій потребує додаткового дослідження і удосконалення. Насамперед, це стосується питань

оцінки та визнання зменшення корисності вексельних операцій, методики їх обліку та контролю з урахуванням положень міжнародних стандартів фінансової звітності, оцінки ризикованості їх здійснення.

На сучасному етапі розвитку економіки України, зважаючи на спад виробництва, збільшення дебіторської та кредиторської заборгованості почали шукати нові форми розрахунку між суб'єктами господарювання. Безумовність векселя як боргового зобов'язання, строгість і швидкість стягнення по ньому послужили основою створення таких видів платежів і розрахунків. В Україні вексель визначений як борговий цінний папір згідно з Законом України «Про цінні папери та фондовий ринок», платіжним інструментом – згідно з Законом України «Про банки і банківську діяльність», податковим законодавством вексель трактується як товар. Видавати прості та переказні векселі можна лише за фактично отримані товари, виконані роботи, надані послуги, при цьому сума зобов'язання за товари має бути не меншою від суми платежу за векселем. На етапі емісії простого векселя беруть участь дві особи: векседавець (підприємство-боржник) і векселеотримувач (перший векселедержатель або підприємство-кредитор). Виписавши простий вексель і передавши його продавцеві (кредиторові) за актом приймання-передавання векселів, покупець (боржник) у бухгалтерському обліку закриває заборгованість щодо отриманих товарів і формує вексельну заборгованість (фінансове зобов'язання) за кредитом субрахунку 511 «Довгострокові векселі, видані в національній валюті» для зобов'язання з терміном погашення понад 12 місяців. А продавець (кредитор) закриває заборгованість за надані товари і формує вексельну заборгованість (фінансовий актив) за дебетом запропонованого нами субрахунку 341 «Короткострокові векселі, утримувані до погашення в національній валюті» або 182 «Довгострокові векселі одержані» відповідно до термінів погашення.

В умовах дефіциту грошових коштів, кредитних та інвестиційних ресурсів особливого значення набуває вексельна форма розрахунків. Адже вексель завдяки своїй багатофункціональності є найбільш корисним: замінює банківське

короткострокове кредитування комерційним, знижує рівень неплатежів та сприяє погашенню дебіторсько-кредиторської заборгованості. Вирішення проблем практики використання векселів потребує не тільки осмислення ролі цього цінного паперу, але й правильного відображення операцій з векселями в бухгалтерському обліку, що, в свою чергу, вимагає від суб'єктів господарювання формування нових підходів стосовно оновлення концепції управління підприємством.

УДК 331.225

ПРЕМІЮВАННЯ ЯК РІЗНОВИД ЗАОХОЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ

Демякіна А.Р., студентка 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'янка С.І., к.е.н, доцент кафедри обліку і оподаткування
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В сучасних умовах ведення господарської діяльності зростає значення та потреба удосконалення оплати праці та стимулювання персоналу на підприємстві. Додаткова заробітна плата є одним з найважливіших засобів підвищення зацікавленості працівників у результатах своєї праці, її продуктивності, збільшенні обсягів виробленої продукції, покращенні її якості та асортименту.

Додаткова заробітна плата являє собою певну додаткову винагороду за працю понад установлені норми, за трудові успіхи, винахідливість та за особливі умови праці. Вона може бути у вигляді доплати, надбавки, гарантійних і компенсаційних виплатах, що передбачені чинним законодавством, а також премії.

Однією з найпоширеніших практик для багатьох підприємств є використання преміювання для додаткового стимулювання працівників. Організація додаткового

стимулювання працівників в системі заходів щодо підвищення трудової діяльності персоналу є однією з найбільших проблем побудови системи преміювання на підприємстві.

Система преміювання персоналу спрямована на збільшення матеріальної зацікавленості працівників у зростанні ефективності виробництва, збільшенні обсягу реалізації та покращення якості виробленої продукції, економію ресурсів, які залучені на виробництво, а також збільшення прибутку та рентабельності підприємства.

У Методичних рекомендаціях щодо організації матеріального стимулювання праці працівників підприємств, затверджених наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.01.2003р.№23 зазначено, що премія – це основний вид додаткової, понад основну заробітну плату, винагороди, яка виплачується працівникам за результатами їх трудової діяльності та виробництва загалом за показниками та умовами оцінки цих результатів, визначених підприємством. Таким чином, премії можуть виплачуватися на підприємстві у вигляді додаткової зарплати або у складі інших заохочувальних виплат.

За своїм змістом премії бувають основні та додаткові. Основні премії забезпечуються системами заробітної плати та нараховуються за досягнення заздалегідь обумовлених показників. Право на них мають всі працівники, проте розмір встановлюється в залежності від виконання конкретних завдань. Додаткове преміювання розглядається як матеріальне заохочення працівника за певні його досягнення.

Отже, в сучасних умовах ринкового ведення господарської діяльності значення премій обумовлена певними обставинами: по-перше, премії дають змогу мотивувати персонал на підвищення продуктивності праці, пов'язуючи рівень і приріст їхньої заробітної плати з конкретними результатами роботи; по-друге, премії забезпечують підвищення колективної та індивідуальної мотивації персоналу не тільки у виконанні, а й у перевиконанні встановлених планових завдань.

Одним з основних недоліків організації додаткової заробітної плати на сьогодні є недостатня стимуляційна роль премій, надбавок та усієї преміальної системи.

Зарубіжна практика організації заробітної плати працівників налічує чимало різноманітних систем оплати праці, де спостерігається загальна спрямованість систем заробітної плати на підвищення ефективності виробництва.

На нашу думку, для вдосконалення організації додаткової заробітної плати в Україні та підвищення стимуляційної ролі преміальної системи доцільно запозичити сучасні системи оплати праці з міжнародної практики.

До таких систем можна віднести:

1. система Хелсі, в якій заробіток складається із двох частин: першу визначає фіксована погодинна ставка і фактично визначений час, другу – відрядний підробіток або премія за те, що фактичні затрати праці були менші за нормативні;

2. система Сканлона, в якій основним показником преміювання є зниження зарплатомісткості продукції за рахунок економії заробітної плати у порівнянні з нормативною величиною. Якщо витрати на заробітну плату були нижче нормативної величини, то формується преміальний фонд у розмірі 75% економії, з яких 20% спрямовується на виплати у скрутні часи;

3. система «Умпротейр», яка передбачає виплату премій за зниження трудомісткості.

Таким чином, премія, яка передбачена системою оплати праці, є заходом заохочення за конкретні трудові досягнення персоналу. Відтак преміювання як особливий вид заохочення в трудовому праві являє собою ефективний інструмент підвищення рівня працездатності та продуктивності працівників. Не зважаючи на те, чи зумовлені премії системами оплати праці, вони характеризуються як такі, що не становлять змісту заробітної плати, мають різні правові режими, але однакову заохочувальну правову природу. Для працівників будь-яка премія виплачується понад заробітну плату та є заохоченням за певні досягнення в праці.

Для підвищення мотивації трудової діяльності в Україні можна застосовувати сучасні системи оплати праці, які добре себе зарекомендували в міжнародній практиці, наприклад, система Хелсі, Сканлора та «Умпротейр», в результаті яких націлити працівників на підвищення своєї продуктивності та професійної майстерності.

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ЗБУТ

Делейчук З. М., студент 1 ст. курсу, 12 групи

Спеціальності «Облік та оподаткування»

Боярова О.А., к.е.н. доцент кафедри обліку та оподаткування

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В умовах інтеграції до європейського товариства актуалізуються питання збуту продукції. Збутова діяльність є вагомим показником посилення позиціонування підприємства на ринку, а також необхідною умовою підвищення обсягів реалізації та поліпшення збуту. Витрати на збут включають такі витрати, що пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг):

- витрати матеріалів для пакування готової продукції на складах готової продукції;
- витрати на ремонт тари;
- оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут;
- витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);
- витрати на передпродажну підготовку товарів;
- витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом;

- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг (операційна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона);

- витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору поставки;

- витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;

- інші витрати, пов'язані зі збутом продукції, товарів, робіт.

Облік витрат на збут, у першу чергу, залежить від правильного документування вищезазначених видів витрат. Відображення витрат на збут на рахунках бухгалтерського обліку досягається суцільним і безперервним документуванням господарських операцій. Документування може здійснюватись як вручну, так і з використанням засобів автоматизації. Причому складання документів відбувається в процесі здійснення господарських операцій, дослідження змін, що відбуваються під час здійснення господарських процесів та в процесі узагальнення даних про витрачені ресурси.

Порядок документального відображення господарських операцій регламентовано на законодавчо-нормативному рівні. Так, ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV визначено основні вимоги до складання та зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, а також вимоги щодо оформлення документів регламентується «Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» № 88 від 24.05.1995 р.. Відповідно до норм законодавчих актів, усі первинні документи складаються на бланках типової форми, затверджених Державною службою статистики, а також на бланках спеціалізованих форм, затверджених відповідними міністерствами й відомствами.

Документами під час зображення витрат на збут на підприємстві можуть слугувати: накладна, рахунок, розрахунок бухгалтерії тощо. Списання витрат на збут на фінансові результати підприємств оформляється довідкою бухгалтерії.

Аналітичний облік витрат на збут здійснюється за статтями витрат та за економічними елементами. Якщо облік витрат на збут ведеться за центрами витрат, тоді можуть складатися певні регістри в розрізі структурних підрозділів, пов'язаних із збутом продукції.

Методологічні основи формування інформації про витрати на збут в бухгалтерському обліку регламентуються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», а в торгівлі склад витрат на збут пропонується Методичними рекомендаціями по формуванню складу витрат і порядку їх планування, які затверджені наказом Міністерства економіки та по питанням європейської інтеграції України № 145 від 22.05.2002 року. В кожному з цих нормативних документів витрати на збут згруповані за іншими статтями. У Методичних рекомендаціях перелік витрат, що входять до складу витрат на збут, значно розширений ніж в П(С)БО 16 «Витрати» [1].

Для синтетичного обліку витрат на збут Планом рахунків бухгалтерського обліку виділено активний рахунок 93 «Витрати на збут». Субрахунки на даному рахунку не передбачені. Аналітичний та синтетичний облік витрат на збут за Методичними рекомендаціями по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку передбачено вести в журналах 5 або 5А. Однак, у цих журналах для обліку витрат на збут виділено тільки п'ять рядків, що не дозволяє групувати витрати за статтями, що пропонуються. Отже необхідно попередньо узагальнювати ці витрати у окремій відомості, де їх співставляти з витратами за кошторисом та інформацію про фактичні витрати накопичувати з початку року. Це дозволить у подальшому контролювати їх фактичне витрачання, виявляти відхилення від кошторису і, по можливості, групувати їх за причинами та винуватцями. Окрім того, інформація про фактичні витрати на збут з початку року може бути використана при складанні звіту про фінансові результати. Необхідно

передбачити в наказі «Про облікову політику підприємства» розділ витрати на збут, де необхідно врахувати інформацію з визнання та класифікації витрат, графік документообігу та форми внутрішніх документів витрат.

На основі проведених досліджень можна зробити такі висновки:

- для розширення наочності розрахунків з покупцями та можливості проведення аналізу інформації про відвантажену продукцію, доходи за вільними та звичайними цінами, потрібно переглянути реєстри які призначені для обліку розрахунків з покупцями;

- з ціллю посилення контролю витрат на збут слід проводити групування їх по процесам управління збуту. Це дасть змогу вдосконалити первинний облік витрат на основі формування додаткових об'єктів обліку та сприятиме формуванню оптимальної обліково-контрольної інформації для потреб управління.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. №318. URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO16.aspx>

2. Методичні рекомендації по складанню реєстрів бухгалтерського обліку податкових різниць, валових доходів та валових витрат. Наказ Міністерства фінансів України від 29.01.2007, №45.

3. Гудзенко Н.М. Облік і контроль збуту в операційній діяльності сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Нац. аграр. ун-т. Київ, 2006. 25 с.

4. Пальчук О.В., Нечай Н.М. Облік маркетингових та збутових витрат // Наукові праці державного технічного університету : збірник наукових праць. 2004. Вип. 5, ч. II. С. 378–387.

5. Шевчук О.А. Облік і аудит витрат на збут продукції в підприємствах цукрової промисловості: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2012. 197 с.

УДК 657.1(091)

ЕВОЛЮЦІЯ БАЛАНСОВИХ ТЕОРІЙ

Дем'янчук М.І., магістр 1 курсу,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Формат балансу як основного компонента фінансової звітності визначається інформаційними потребами його користувачів, які відповідно залежать від рівня економічного розвитку. Еволюцію балансів відображають положення балансових теорій. На сьогодні не існує єдиної думки щодо кількості балансових теорій, більшість вчених виділяють статичну та динамічну теорії, проте цей перелік може бути значно ширшим. Тому важливо дослідити еволюцію балансових теорій, які трактують форму й зміст бухгалтерських балансів.

Під балансовими теоріями розуміють теорії, які трактують форму й зміст бухгалтерських балансів як складових частин бухгалтерської звітності, незалежно від законодавчих норм. Мету та концепції бухгалтерських балансів визначають виходячи з їх економічної природи й економічного змісту [1].

На початку ХХ ст. спостерігається вибух балансових облікових теорій, частина яких стала основою теорії сучасного обліку, а частина не витримала перевірки. Основними балансовими теоріями, що виникають у цей час є: статична, динамічна,

позитивістська, органічна, персоналістична, інституціональна; теорії рядів рахунків, евідинамічного, абсолютного, номінального балансу [2, с.35].

Наведемо наукове бачення вчених щодо розвитку балансових теорій (табл.1)

Таблиця 1

Балансові теорії в сучасній інтерпретації вчених

Назва балансової теорії	Представники	Сутність	Джерело інформації
Статична балансова теорія	Г.В. Сімон, І. Шер, М. Берлінер, В. Ле Кутр	Головним завданням бухгалтерського балансу є надання інформації про можливість суб'єкта господарювання погасити свої зобов'язання	Л.М. Пилипенко «Балансові теорії: еволюційно-змістові та структурні аспекти» Lviv Polytechnic National University Institutional Repository. 2012. с.305-310
Динамічна балансова теорія	Ж. Саварі, Е. Шмаленбах, Е. Вальбах, О. Рудановський, Е. Косіоль	періодичне вимірювання ефективності, тобто визначення показника рентабельності, перш за все, рентабельності капіталу.	З. Плиса, В. Плиса, «Схеми балансових конструкцій: балансові теорії і міжнародна практика» ВІСНИК ЛЬВІВ Серія екон. 2009. Вип. 41. С.492-500
Органічна балансова теорія	Ф. Шмідт, А. Гудекен, Ж.Б. Дюмарше, Т. Лімперг	Визначає річну звітність суб'єкта діяльності із загальноекономічної точки зору, розглядаючи облікову одиницю як клітину в «організмі ринкового господарства».	Гуцаленко Л.В. Інтерпретація теорії балансів в економічній науці. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: збірник матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (26 лютого 2015 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. Б.В. Мельничук. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – 632 с.

Продовження табл. 1

«Економетрична балансова теорія»	Павло Цьомпа	Має на меті математично обґрунтувати формування балансу суб'єкта господарювання з урахуванням концептуальних засад політекономії та юриспруденції.	Л. М. Пилипенко «Балансові теорії: еволюційно-змістові та структурні аспекти» Вісн. Нац. ун-ту «Львів. Політехніка». - 2012. - № 722. - С. 305-310
Еволюційно-адаптивна балансова теорія		Характеризується вивченням, розробкою й інтерпретацією похідних балансів (ті, які сформовані на основі нетрадиційних підходів до формування та узагальнення облікової інформації)	В.В. Кебко «Еволюція теоретичних уявлень про баланс як основну форму фінансової звітності, Економіка АПК, 2016. №9. С. 97-102
Теорія евідинамічного балансу	Г. Зомерфельд	Складання балансу передбачає вирішення двох завдань: 1) виявлення фінансових результатів; 2) оцінка майнового стану підприємства.	Кулик В.А. Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє: монографія / В.А. Кулик. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 186 с.

Джерело: сформовано автором

Розробка подальших напрямів удосконалення бухгалтерського балансу можлива лише за умови системного дослідження історії розвитку даної облікової категорії. Саме, вивчення історичних аспектів розвитку бухгалтерського балансу дозволяє зрозуміти економічну сутність поняття, усвідомити його сучасне значення, осмислити досвід попередників та передбачити напрями подальшої еволюції [2].

На сьогоднішній день формат балансу хоча і побудований на компромісі майже всіх класичних балансових теорій все ж не є повноцінним джерелом інформаційного забезпечення управління як окремими суб'єктами господарювання, так і національним господарством загалом. Через відставання методології бухгалтерського обліку від реалій економічного, технологічного й інформаційного розвитку, фінансова звітність загалом і бухгалтерський баланс зокрема, не можуть об'єктивно відображати вартісно оцінене майно і капітал суб'єктів господарювання [3]. Балансові теорії постійно

змінюються та мають вплив на зміни в змістовному наповненні бухгалтерського балансу. На наше переконання необхідні системні дослідження еволюційного розвитку балансових теорій, які спонукаються динамічним розвитком країн різних континентів під впливом глобальної економіки.

Список використаних джерел

1. Плиса, З. Схеми балансових конструкцій: балансові теорії і міжнародна практика [Текст] / З. Плиса, В. Плиса // Вісник Львівського університету. Серія економічна. - 2009. - №41. - С.492-500
2. Кулик, В.А. Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє [Текст]: монографія / В.А. Кулик. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 186 с.
3. Пилипенко, Л. М. Балансові теорії: еволюційно-змістові та структурні аспекти [Текст] / Л. М. Пилипенко // Вісн. Нац. ун-ту «Львів. Політехніка». - 2012. - № 722. - С. 305-310

УДК: 631.162:63.

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Дроб'язко В. В., студентка 4 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Сколотій Л. О., к. е. н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, м. Харків

Управлінський облік пов'язаний з наданням інформації керівникам, яка допомагає їм планувати, оцінювати і контролювати діяльність підприємства для досягнення поставлених цілей.

Організація управлінського обліку є внутрішньою справою кожного підприємства, оскільки не існує двох однакових підприємств. Вони відрізняються за формами

власності, економічними, юридичними, технічно-економічними, технічно-технологічними та іншими поєднаннями внутрішніх та зовнішніх аспектів. Однак для того, щоб система управлінського обліку вважалася ефективною, важливо, щоб вона сприяла досягненню мети підприємства з мінімальними витратами на організацію та функціонування управлінського обліку.

Система управлінського обліку складається з великої кількості процедур, які в процесі господарської діяльності підприємства можуть змінюватися в залежності від цілей управління. Тим не менш вони повинні відповідати певним принципам, відповідно до яких відбувається функціонування і вдосконалення системи управлінського обліку. Ними є:

- безперервність обліку;
- використання єдиних для планування і обліку одиниць вимірювання;
- формування показників внутрішньої звітності як основи комунікаційних зв'язків між рівнями управління;
- застосування бюджетного (кошторисного) методу управління;
- повнота і аналітичність;
- періодичність та цілеспрямованість;
- оперативність та достатність;
- гнучкість та захищеність від несанкціонованого доступу і конфіденційність [1].

Розробка і впровадження системи управлінського обліку дозволить підприємству ефективно використовувати ресурси виробництва, капіталу, праці. Система управлінського обліку повинна охоплювати всі структурні одиниці і не повинна бути обмежена фінансовим відділом. Кожен співробітник повинен бути залучений в систему управлінського обліку для внесення в неї інформації, необхідної для виконання своїх функціональних обов'язків.

Для досягнення позитивних результатів варто здійснювати постановку управлінського обліку в декілька етапів. Даний алгоритм дозволить врахувати усі

запити та вимоги керівництва, а також врахувати зовнішні та внутрішні особливості функціонування підприємства.

На першому етапі слід чітко розуміти, хто за що відповідає і які дані може надавати. Це є фундаментом для побудови фінансової структури підприємства, яка є ієрархічною системою центрів відповідальності. Створення даних центрів в більшій мірі залежить від організаційної та виробничої структури підприємства, що дозволяє зв'язати роботу підрозділів і відповідальність визначених осіб, оцінити результати роботи кожного структурного підрозділу і визначити їх вклад в підприємство.

На другому етапі варто розробити форми управлінської звітності.

Для розрахунку ефективності роботи кожного підрозділу слід розробити ряд показників і закріпити їх за кожним центром відповідальності. Окрім того, розробити форми звітності, які будуть максимально зручно і наочно представляти необхідну для прийняття рішень інформацію.

На наступному етапі варто розробити систему класифікаторів та кодифікаторів управлінського обліку.

Система класифікаторів характеризує об'єкт обліку для єдиного розуміння його усіма учасниками виробничого процесу на підприємстві. Тому кожне підприємство, виходячи зі своїх потреб, самостійно визначає необхідну кількість класифікаторів. Для більш детальної класифікації вводиться багаторівнева структура коду.

На четвертому етапі розробляються методи управлінського обліку затрат та калькуляції собівартості продукції. На одному підприємстві для отримання більш повної та детальної інформації використовується декілька видів обліку затрат.

На п'ятому етапі розробляють управлінський план рахунків та моделі типових господарських операцій. Найбільш поширена класифікація моделей бухгалтерського обліку заснована на правовій системі та впливі інфляційних процесів.

На шостому етапі розробляють внутрішні положення та інструкції, які регламентують ведення управлінського обліку на підприємстві. Для керівництва має значення не лише зміст інформації, а й спосіб її доставки, форми звітності, грамотно

складені відомості. Внутрішня звітність має забезпечити швидкий огляд і оцінку фактичних результатів, їх відхилення від цілі, визначення існуючих недоліків, вибір оптимальних варіантів управлінських рішень.

Отже, дотримання наведених етапів під час організації управлінського обліку на підприємстві дозволить забезпечити його ефективність.

Список використаних джерел

1. Аверкін, Я. Організація управлінського обліку на прикладі підприємств пивоварної галузі. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2018. Вип. 3. С. 117-125.

УДК 657.6:005

ОБЛІК ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВА У КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН

Калюга О. О., магістр 1 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н. П., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В сучасних умовах правильний і достовірний облік нарахування заробітної плати повинен стати не лише засобом дотримання вимог чинного законодавства, а й джерелом надійної інформації для подальшого аудиту та управління витратами на оплату праці.

Відомо, що законодавством України встановлюються норми мінімальної оплати праці та певних доплат за роботу в позаурочний час, в святкові та вихідні дні тощо. А тому зміст і вимоги чинного законодавства необхідно й своєчасно враховувати при

обліку та оподаткуванні виплат працівникам. Тим більше, що саме цьому об'єкту обліку характерною є найбільша динамічність законодавчим змін.

Методологічні засади формування й відображення в бухгалтерському обліку інформації щодо виплат працівникам (як у грошовій, так і не грошовій формах), а також підходи до її розкриття у фінансовій звітності визначає П(С)БО 26 «Виплати працівникам» або ж МСБО19 з такою ж однойменною назвою (у разі застосування суб'єктами господарювання міжнародних стандартів обліку). Доречно зауважити, що саме стандарти обліку характеризуються відносною стабільністю їх змісту. Проте щорічні (або декілька разів на рік) зміни соціальних показників й мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму стали звичним вже доволі звичним явищем для бухгалтерського сьогодення.

Також питаннями, що викликали чимало обговорень серед бухгалтерів-практиків стали зміни до Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 08.02.1995 № 100. Зокрема, й щодо визначення розрахункового періоду при обчисленні середньої заробітної плати для оплати часу відпусток. Так, із 12.12.2020 р. якщо працівника прийнято на роботу з першого робочого дня місяця, але цей день не є першим календарним днем місяця, то такий місяць включають при розрахунку як повний місяць. Доречно відмітити, що до законодавчого закріплення цих змін фахівці-практики висловлювали й обґрунтовували неодноразово таку ж думку. Також діють нові правила включення премій до розрахунку заробітку для нарахування відпускних. До останніх законодавчих змін премії за місяць і квартал включалися повністю до заробітку саме того місяця, в якому вони були й нараховані. В свою чергу, річні премії, якщо вони були нараховані в поточному році за попередній рік включалися лише у розмірі 1/12 від усієї суми до заробітку кожного місяця розрахункового періоду. За оновленими правилами усі місячні, квартальні, річні премії відносять до місяців, за які вони нараховані. А щодо премій, які були нараховані за період від 2 до 12 місяців (включаючи й премії за підсумками роботи за рік), то такі розподіляють за тими місяцями, за які вони були

безпосередньо нараховані, у сумі, пропорційні відпрацьованим робочим дням цих місяців. Тобто, при розрахунку суму премії необхідно буде поділити на кількість відпрацьованих відповідним працівником робочих днів саме того періоду, за який було нараховано премію, і, відповідно, помножити на кількість відпрацьованих робочих днів кожного з цих місяців у такому періоді.

Мають місце законодавчі зміни й щодо незастосування коефіцієнту коригування заробітної плати при підвищенні тарифних ставок (посадових окладів). Так, у 2021 році вже відсутня норма щодо можливостей застосування коефіцієнту коригування при обчисленні середньої заробітної плати у випадку підвищення тарифних ставок чи посадових окладів у розрахунковому періоді або ж у періоді, коли має місце збереження середньої заробітної плати. Тобто, якщо наприклад з початку року мало місце підвищення посадових окладів, то виплати, які враховуються при обчисленні середньої заробітної плати враховуватимуться лише в тому розмірі, в якому вони були нараховані без застосування коефіцієнта підвищення, а тому підстав для перерахунку середньої заробітної плати немає. Відтак, виникає питання на що це вплине? Безумовно, сума відпускних або ж компенсації буде меншою.

Зазнав зміні й механізм обчислення середньої заробітної плати, виходячи з виплат за два календарні місяці роботи працівникам, які пропрацювали менше двох календарних місяців. Так, середня заробітна плата нині обчислюється, виходячи з виплат за два календарні місяці роботи. Доцільно зауважити, що норми Порядку не містять підходів щодо особливого розрахунку для таких працівників, а також і не містять окремих вимог щодо врахування при обчисленні середньої заробітної плати повністю відпрацьованих робочих днів протягом двох календарних місяців. Отже, середня заробітна плата за два місяці таким працівникам буде обчислюватись саме в місяцях розрахункового періоду.

Аналізуючи механізм розрахунку середньої заробітної плати, виходячи з посадового окладу чи розміру мінімальної заробітної плати, необхідно зауважити, що у випадку, якщо в розрахунковому періоді у працівника не було заробітної плати, то

бухгалтер проведе розрахунки, виходячи з встановлених йому в трудовому договорі тарифної ставки або посадового окладу. Якщо такий є меншим, ніж розмір мінімальної заробітної плати, то середня заробітна плата має розраховуватися, виходячи з установленого розміру мінімальної заробітної плати на момент розрахунку.

Підсумовуючи, необхідно зауважити, що нами прокоментовано далеко не повний перелік змін, що мали місце. Проте наведений матеріал підтверджує масштабність завдань та викликів, які постають перед сучасними бухгалтерами-практика в умовах динамічних законодавчих нововведень.

УДК 657.1

ПРОБЛЕМИ ТІНІЗАЦІЇ НА РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Капітоненко В.О. студент 3 курсу,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: старший викладач Свирида О.А.

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

Ні для кого не секрет, що в сучасній Україні чимало роботодавців, використовуючи різноманітні схеми, уникають легального використання робочої сили, звісно це зроблено за для приховання від обліку та оподаткування розмірів своїх реальних доходів та фактичної заробітної плати найманих працівників. Також ні для кого не секрет, що багато роботодавців утримують працюючих без укладання з ними передбачених законодавством договорів з тою ж самою метою. Це називається («Заробітна плата в конвертах»).

Мало кого здивує той факт, що в тіні перебуває близько половини зарплат українців. Ціна виплат « в конверті» при цьому чимала, -держбюджет щорічно втрачає мільярди несплачених податкових коштів.

З одного боку «конвертна» оплата праці вигідна як працівникові – він отримує більш високу зарплату, так і роботодавцю, який уникає обтяжливих процедур оподаткування. Але з іншого боку держава при цьому нав'язує загрозу позбавлення соціальної захищеності на час втрати працездатності, при нещасних випадках на виробництві, а також порушення трудових відносин роботодавцем, що не платить внески до фондів соцстраху.

Отримувати в конверті частину зарплати, при цьому працюючи офіційно, погоджується більше половини найманих працівників в Україні (59,8%). У той же час серед тих, хто не працює, тільки 46,0% погоджуються на зарплату в конверті [1].

За попередніми розрахунками Мінекономіки рівень тіньової економіки у січні-березні 2020 року склав 31% від обсягу офіційного ВВП, що на 1 в.п. менше за показник січня-березня 2019 року.

Збереження тенденції до зниження тіньової економіки відбулося, не зважаючи на поширення негативних наслідків пандемії COVID19 і зниження рівня реального ВВП на 1,3% за підсумком I кварталу 2020 року до відповідного кварталу 2019 року. Разом з тим, аналізуючи досвід попередніх криз, очікуваним було збільшення рівня тіньової економіки, адже в умовах значної невизначеності бізнес прагне зменшити ризики втрати ресурсів. Так і відбулось очікуване зменшення ділової та інвестиційної активності (як в середині країни, так і за її межами). Суттєво зросли збитки в економіці. Усі без виключення ВЕД показали тенденцію до збільшення рівня тіньової економіки на тлі зростання обсягу збитків підприємств цих ВЕД за результатами січня-березня 2020 року порівняно з відповідним періодом 2019 року. Найбільша частка тіньового сектору зросла у добувній промисловості і розробленні кар'єрів (на 21 в.п.), у ВЕД “Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність” (на 18 в.п.), у переробній промисловості та в оптовій та роздрібній торгівлі – на 16 в.п. у кожному з цих ВЕД [1].

Насправді лише офіційно оформлений найманий працівник може відчувати себе соціально захищеним. Усна домовленість жодним чином не фіксується юридично,

роботодавець сплачує стільки, скільки вважає за потрібне і доти, поки вважає за потрібне. Працівник не має жодних доказів на підтвердження дійсного розміру своєї заробітної плати та трудового стажу.

Легалізація заробітної плати актуальна з 2 причин:

- Збільшення надходжень до бюджетів всіх рівнів, в тому числі до Пенсійного фонду України.
- Соціальні гарантії для найманих працівників, розмір яких залежить від тривалості страхового стажу [3].

Працівник, який отримує зарплату «в конверті» офіційно вважається не працюючим. Йому не зараховується страховий стаж, а відповідно:

- Він не буде одержувати пенсію по віку.
- Його можуть звільнити в будь-який час без жодних компенсацій.
- У нього немає права на відпустку, права на оплату лікарняних та допомогу по безробіттю, права не працювати у вихідний та в святковий день, права на охорону праці, права на соціальне страхування.

Завдання щодо детінізації економіки продовжує залишатися актуальним для України. У цьому напрямі важливою є консолідація зусиль бізнесу, українського Уряду та Національного банку та усіх інших заінтересованих державних органів, - наголосив заступник Голови Національного банку України Дмитро Сологуб. – Завдяки зниженню обсягів тіньової економіки, для функціонування якої необхідний виключно готівковий ресурс, зростатиме і загальний рівень економіки нашої країни. Адже безготівкові кошти залишатимуться в економіці, а отже, будуть працювати на її розвиток. Зокрема, опосередковано це сприятиме зниженню вартості кредитування населення та бізнесу, подальшому прогресу валютної лібералізації. Від прозорого ведення бізнесу зростатиме також база оподаткування, тобто відбудеться зростання надходжень до державного бюджету.

Список використаних джерел

1. Кваша Т.К. Досвід окремих країн стосовно напрямів детінізації економіки [Текст] / Т.К. Кваша // Досвід країн Європи і Канади у боротьбі з тіньовим сектором економіки // Науково-технічна інформація. – 2006. – №2. – С.15-19.
2. Репін К. Неофіційні зарплати та соціальне благополуччя [Текст] / К.Репін // Проблеми тіньової економіки та її вплив на соціально-економічний стан країни// Соціальний захист. – 2009. – №8. – С.10-12.
3. Пиварникова І.Ю. Тіньова економіка України: причини, обсяги та шляхи їх зменшення [Текст] / І.Ю. Пиварникова // Держава і регіони. Серія: Економіка і підприємництво. – 2010. – №2. – С.163-167.
4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

УДК 657.1

ОБЛІК ЛІКАРНЯНИХ В УМОВАХ КОРОНОКРИЗИ

Карась А.О. студентка 3–го курсу
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

к.е.н. Юрченко О.А.

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

У зв'язку із запровадженням карантину та жорсткого локдауну на території України, пов'язаного із поширенням COVID-19, все більше роботодавців вдаються до змін умов праці, скорочення чисельності працюючих, оптимізації витрат. У випадках звільнення працівників під час тимчасової непрацездатності, вони не втрачають права на оплату листка непрацездатності, тобто звільнення не є підставою для відмови у призначенні та виплаті допомоги по тимчасовій непрацездатності за рахунок коштів Фонду соціального страхування (далі – ФСС).

Слід зауважити, що величина допомога по тимчасовій непрацездатності за рахунок коштів ФСС надається у відповідності до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV [2].

Тимчасова непрацездатність застрахованих осіб засвідчується листком непрацездатності. Причини по якій може виникнути тимчасова непрацездатність наведені на рис. 1.

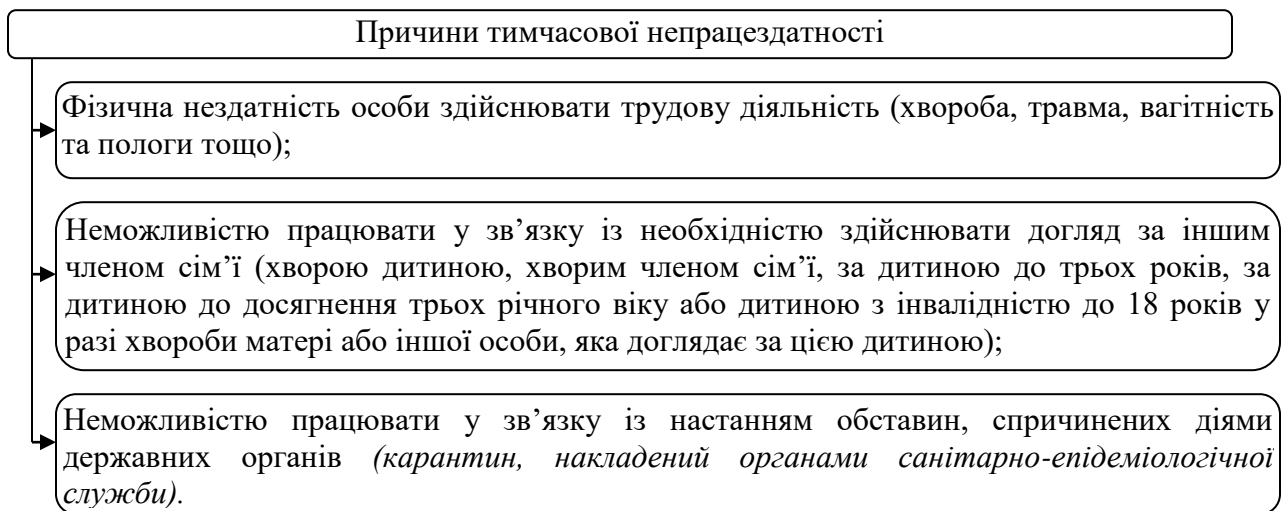

Рисунок 1. Причини тимчасової втрати працездатності*

*Джерело: узагальнено автором на основі [2]

Виходячи із норм чинного законодавства, право на допомогу з тимчасової втрати працездатності мають виключно застраховані особи, які протягом 12 місяців, що передували місяцю, в якому почалося скорочення тривалості робочого часу, працювали не менше 6 календарних місяців, сплачували страхові внески та в яких скорочення тривалості робочого часу становить 50 і більше відсотків на місяць [3].

У разі, якщо роботодавцем вживаються заходи щодо профілактики і запобігання поширенню епідемії на виконання відповідного рішення обласної державної адміністрації, право на допомогу мають усі застраховані особи, з якими роботодавцем оформлені трудові відносини.

Допомога по тимчасовій непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, а також в разі ізоляції від COVID-19, виплачується ФСС застрахованим особам, починаючи з шостого дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності, або до встановлення МСЕК інвалідності, незалежно від звільнення, припинення підприємницької або іншої діяльності застрахованої особи в період втрати працездатності, у порядку та розмірах, встановлених законодавством [2].

Щоб отримати від ФСС допомогу, необхідно передати отриманий листок непрацездатності із зазначенням причини непрацездатності «ізоляція від COVID-19–11» своєму роботодавцю. У свою чергу роботодавець на підставі отриманого від працівника лікарняного листка оформлює заяву-розрахунок, у якій вказує причину непрацездатності – 11, тобто ізоляція від COVID-19, та передає її до ФСС на фінансування.

Оплата перших п'яти календарних днів тимчасової непрацездатності здійснюється за рахунок коштів роботодавця. Зазначимо, що розмір допомоги з тимчасової втрати працездатності залежить від тривалості страхового стажу та складає 50 % середньої заробітної плати (якщо стаж не перевищує 3 років), 60 % (при стажі від 3 до 5 років), 70 % (від 5 до 8 років) і 100 % (якщо стаж – понад 8 років, або за наявності пільг відповідно до законодавства) [3].

Працівники в разі безпосереднього контакту з хворим на COVID-19 можуть пройти оплачувану за кошти ФСС самоізоляцію. Виплати здійснюються ФСС з метою забезпечення захисту застрахованих осіб і протидії поширенню коронавірусної інфекції. При цьому сума виплат від ФСС за час ізоляції від COVID-19 складає 50% середнього доходу незалежно від тривалості страхового стажу, і 100% середнього доходу – для медичних працівників.

Питання щодо перебування на самоізоляції може постати й перед приватним підприємцем, який не має найманих працівників. Адже самоізоляція – це «перебування особи, стосовно якої є обґрунтовані підстави щодо ризику інфікування або поширення

нею інфекційної хвороби, у визначеному нею місці (приміщенні) з метою дотримання протиепідемічних заходів на основі зобов'язання особи» [1].

У п. 295.5 ПКУ передбачено, що платники єдиного податку груп 1 та 2, які не використовують працю найманих осіб, звільняються від сплати єдиного податку протягом одного календарного місяця на рік на період хвороби, підтвердженої копією листка (листоків) непрацездатності, якщо вона триває 30 і більше календарних днів [5].

Строк самоізоляції хворого на COVID-19 або особи з підозрою на інфікування COVID-19 визначає лікар. А для осіб, які мали контакт із хворим на COVID-19, строк самоізоляції становить 14 днів із моменту контакту із хворим [4]. На період самоізоляції видають листок непрацездатності, у якому вказують причину непрацездатності – «ізоляція від COVID-19–11».

Оскільки період самоізоляції зазвичай не перевищує 14 к. дн., то керуватися п. 295.5 ПКУ неможливо. А от якщо протягом 30 к. дн. Фізична особа підприємець перебував, скажімо, спочатку на самоізоляції (яка підтверджена листком непрацездатності), а потім хворів (що також підтверджено лікарняним), то він може скористатися п. 295.5 ПКУ. Заяву щодо строку втрати працездатності з обов'язковим додаванням копії листка непрацездатності ДПС рекомендує подавати відразу після закінчення лікарняного. Заяву треба подавати у довільній формі (пп. 298.3.2 ПКУ) [5].

Фізичні особи-підприємці під час провадження підприємницької діяльності мають право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за рахунок коштів ФСС (ч. 1 ст. 19 Закону № 1105) [2].

Період перебування застрахованої особи на самоізоляції під медичним наглядом у зв'язку із заходами протидії COVID-19 віднесено до страхових випадків, за які їй компенсують втрату заробітку (доходу) [2].

Допомогу надають приватним підприємця, які є платниками ЄСВ. Тож, особи, які звільнені від сплати ЄСВ під час провадження підприємницької діяльності (зокрема, ті, які отримують пенсію за віком, є особами з інвалідністю або досягли віку, і отримують згідно із законом пенсію або соціальну допомогу), можуть одержувати

допомогу, лише якщо вони сплачують ЄСВ на добровільних засадах на підставі договору з Фондом соцстраху.

Отже, підсумовуючи вище викладене, нами було узагальнено підходи до нарахування та фінансування допомоги з тимчасової втрати працездатності для осіб, які перехворіли на COVID-19 та осіб, які перебували на ізоляції по причині контакту з хворим.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 06.04.2000 № 1645-III (Редакція станом на 23.05.2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>(дата звернення: 01.03.2021)
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV. (Редакція від 01.01.2021) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
3. Постанова КМУ від 26.09.2001 № 1266 «Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням». (Редакція станом на 04.07.2015) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-п> (дата звернення: 01.03.2021).
4. Постанова КМУ від 11 березня 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (Редакція від 24.02.2021) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-п#Text> (дата звернення: 01.03.2021).
5. Податковий кодекс № 2755-VI від 02.12.2010 (Редакція станом на 02.02.2021) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.03.2021).

УДК 657.432:336.27(100+477)

МІЖНАРОДНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Карасюк В.С., студентка 3 курсу 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ганяйло О.М., доцент кафедри обліку та оподаткування, к.е.н.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Розрахунок підприємств з певними фізичними та юридичними особами є невід'ємною складовою за період існування будь – якого суб'єкта господарювання, і він передбачає появу якихось зобов'язань сторін одна перед одною. Через те, що погашати зустрічне зобов'язання майже у всіх випадках виходить не в один той самий час, то одна із сторін, маючи право, може вимагати компенсацію заборгованостей, а інша – в обов'язковому порядку повинна її сплатити. Саме тому, у однієї сторони виникне дебіторська, а у іншої сторони – кредиторська заборгованість.

На даному періоді розвитку суспільства існування заборгованості дебіторів та правильне, і водночас ефективне, управління нею має неабиякий вплив на діяльність та фінансову стійкість підприємства. В теперішніх умовах процесів глобалізації збільшується важливість забезпечення цілісного підходу до визнання та обліку заборгованості дебіторів у кожній країні світу. А отже, вивчення міжнародного досвіду у цьому питанні має особливе значення.

Вивченню питань дебіторської заборгованості присвячено чимало робіт як зарубіжних, так і вітчизняних науковців: В.В. Сопка, Т.М. Ковальчук, І. Бланк, О. Бандурка, Р. Мертон, Д. Стоун, З. Боді та інші.

Основний нормативно – правовий документ, що регулює вітчизняний бухгалтерський облік дебіторської заборгованості, є П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Відповідно з цим положенням дебіторська заборгованість визначається як сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. А самими

дебіторами являються юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів [1].

Якщо говорити про міжнародні стандарти, то ними не передбачено окремого стандарту саме для обліку дебіторської заборгованості, тому окремі аспекти регулюються відповідно до МСБО 1 "Подання фінансової звітності", МСБО 32 "Фінансові інструменти: подання", МСБО 39 "Фінансові інструменти: визнання та оцінка", тобто дебіторська заборгованість у міжнародній практиці вважається фінансовим активом. При цьому трактується так: дебіторська заборгованість вважається похідним фінансовим активом з фіксованими платежами, що повинні бути визначені та не котируються на активних ринках [2].

Для того аби зрозуміти, як саме обліковується дебіторська заборгованість у іноземних країнах та яка існує різниця обліку за національними стандартами, потрібно їх порівняти за основними критеріями.

Оцінювання дебіторської заборгованості відбувається в залежності від класифікаційних ознак. В Україні у момент визнання довгострокової дебіторської заборгованості оцінювання проводиться за первісною вартістю, а при нарахуванні на неї відсотків – за теперішньою. У момент визнання заборгованості, яка являється поточною, оцінка відбувається за первісною вартістю паралельно з визнанням доходу від реалізації товарів та продукції, проведених робіт та наданих послуг, під час складання балансу – оцінення проводиться за чистою вартістю реалізації.

У міжнародному обліку дебіторська заборгованість оцінюється на дату її виникнення, дату погашення або ж під час складання балансу. При цьому під час її виникнення відображення відбувається за сумою пред'явленого рахунку або за сумою, що зменшена на величину знижки, на дату погашення – за сумою з урахуванням знижки, на дату складання балансу – за сумою, що скоригована на знижку.

Для контролю дебіторської заборгованості підприємство формує резерв сумнівних боргів. Сумнівним боргом вважається поточна дебіторська заборгованість,

щодо якої існує невпевненість її погашенні боржником; а безнадійною дебіторською заборгованістю є поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності. Згідно з П(С)БО 10 величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів[1]:

- використання абсолютних сум сумнівної заборгованості;
- використання коефіцієнта сумнівності.

У порівнянні з українським обліком, у зарубіжних країнах сумнівну дебіторську заборгованість визнають в наступних випадках: виникнення значних фінансових труднощів емітента; буквальний розрив контракту (через невиконані умови або прострочена сплата заборгованості); висока ймовірність, що підприємство збанкрутує. При цьому в міжнародних стандартах методи розрахунку величини резерву сумнівних боргів не передбачаються.

Отже, підсумовуючи все, можна зробити висновок, що облік заборгованості дебіторів підприємств у іноземних країнах має певні особливості і є дещо відмінним від ведення обліку в Україні. Головна відмінність вітчизняного обліку дебіторської заборгованості є те, що він чітко регламентований і не передбачає альтернативних варіантів, а також те, що МСБО розглядають дебіторську заборгованість більш широко враховуючи тривалий досвід співпраці з іноземними контрагентами. Саме тому запозичення міжнародного досвіду забезпечить удосконалення та єдиний підхід до системи бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» від 08.10.1999 р. № 237 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

УДК: 657: 633.1

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА

Карпенко О.М., студентка 4 курсу 2 групи, спеціальності

«Облік і оподаткування»,

Слесар Т. М., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Впровадження нових принципів господарювання на основі ринкових відносин, розвиток підприємницької діяльності потребують перегляду облікових процесів в сільському господарстві, зокрема, і в молочному скотарстві .

Одночасно виникає питання про обґрунтованість державного управління такою важливою галуззю як молочне скотарство за відсутності облікової інформації, яка б відображала її специфіку.

За останні роки в Україні вжито ряд заходів щодо поліпшення оформлення первинних документів, але господарські суб'єкти припускаються багатьох помилок та ігнорують деякими обов'язками, що призводить до ускладнення обліку.

Дослідження науковців та практиків щодо обліку проводяться вже давно і знайшли своє втілення у наукових працях В.Б. Моссаковського, Н.Л. Правдюк, П.Т. Саблука, Л.К. Сука, В.П. Ярмоленка, М.А. Ящука та інших.

Особливістю обліку у молочному скотарстві, на відміну від рослинництва, є те, що у ньому не існує тривалих перерв між строками вкладень матеріальних ресурсів та виходом продукції. Всі затрати даного звітного року відносяться на виробництво молока цього ж року. В бухгалтерському обліку немає необхідності розмежовувати затрати молочного скотарства за суміжними роками.

Технічний процес виробництва в молочному скотарстві характеризується однорідністю виконуваних операцій: годівля, догляд за дійним стадом, отримання продукції. Всі ці операції протікають безперервно і не розмежовуються точно у часі – відсутній чітко виражений розподіл затрат у часі робіт, за окремими операціями.

Основними завданнями обліку затрат в молочному скотарстві є: точний розподіл всіх затрат за економічно однорідними елементами і статтями, які формують собівартість виробленої продукції; своєчасне, точне і повне відображення виходу молочної продукції; точне відображення витрат у підрозділах підприємства; економічно обґрунтоване визначення собівартості основної (молока), супутньої (приплоду) та побічної продукції (гною).

Тривалий період застосовувалась методика розрахунку собівартості продукції молочного скотарства, суть якої полягала в тому, що 1 голова приплоду прирівнювалась до 1 ц молока. Це співвідношення пояснювалось тим, що для отримання 1 ц молока і 1 голови приплоду витрачалась однакова кількість кормових одиниць. Недоліком цього методу було те, що відображалось співвідношення лише за витратами кормів і не приймалися до уваги інші види витрат. Наступною була методика, при якій 1 голова приплоду рівнялася 1,5 ц молока.

З 1987 року у нашій країні розподіл витрат у молочному скотарстві здійснюють у відповідності з витратами обмінної енергії кормів. За даного методу з усієї суми витрат виключається вартість побічної продукції. 90 % витрат, що залишилися, відносяться на молоко і 10 % на приплід. Крім названої продукції в молочному скотарстві від корів отримують ще й приріст живої маси, який не оприбутковується і не відображається в обліку. Тому працівникам, зайнятим на роботах по догляду за продуктивною худобою не нараховується оплата праці за отриманий приріст живої маси тварин основного стада: тому затрати на утримання основного молочного стада за мінусом вартості побічної продукції повинні розподілятися не тільки між молоком і приплідом, а й приростом живої маси корів. Ми приєднуємось до думки науковців, що досліджували ці питання та пропонуємо обчислювати собівартість продукції молочного скотарства (молока, приплоду та приросту живої маси корів).

УДК 657.422

ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Каташевич М. Е., студентка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2 групи,

спеціальності «Облік і оподаткування»

Марчук У. О., к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім.Вадима Гетьмана», м.Київ

У сучасних умовах стрімкого розвитку бізнес–процесів та поживлення міжнародних торгових відносин важливу роль відіграють електронні гроші. Щодня за допомогою мережі Інтернет здійснюються безліч операцій з використанням платіжних карток та систем [4].

Безготівкові операції значно переважають кількість готівкових операцій, що свідчить про стрімке зростання використання електронних грошей та вимагає подальшого, більш детального вивчення.

Кількість безготівкових операцій в Україні у першому кварталі 2020 року становила 1183,2 млн. шт. (85,4% усіх операцій), а сума – 503 млрд. грн. або 54,6% від суми усіх операцій із картками (торік, за підсумками першого кварталу, показник становив 49,7%) [1].

Великі та малі підприємства прагнуть підвищити свою прибутковість шляхом використання електронних грошей. Електронні гроші набирають популярність, тому що мають ряд переваг до яких можна віднести доступність та зручність використання.

Визначення поняття «електронні гроші» можна знайти в Положенні про електронні гроші в Україні від 11.09.2020 р. №133 за яким, електронні гроші – це одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими, ніж емітент, особами і є грошовим зобов’язанням емітента. Іншими словами, електронні гроші – це інструмент для здійснення платіжних операцій в електронній формі [2].

Найпопулярнішими платіжними системами в Україні є:

- Western Union;
- Forpost від «Пост Фінанс»;
- MasterCard;
- Visa.

Однак використання електронних грошей має певні обмеження щодо сум електронних грошей на які можуть здійснюватися розрахунки (перекази, платежі):

- на поповнюваному електронному пристрої (гаманці) сума не повинна перевищувати 5 000 грн.;
- на не поповнюваному електронному пристрої (гаманці) сума не повинна перевищувати 400 000 грн [2].

Відповідно в бухгалтерському обліку операції з використання електронних грошових коштів мають відображати достовірну інформацію для ефективного контролю наявності та руху електронних грошей у користувача і торговця (табл. 1).

Таблиця 1

Типові операції з електронними грошовими коштами у користувача та торговця

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дт	Кт
Типові операції з електронними грошовими коштами у <i>користувача</i>			
1.	Перераховано грошові кошти на придбання електронних грошей	333	311
2.	Зараховано електронні гроші на електронний гаманець	355	333
3.	Відображено комісію за поповнення гаманця	92	333
4.	Перераховано електронні гроші на рахунок торговця	371	355
Типові операції з електронними грошовими коштами у <i>торговця</i>			

Продовження табл. 1

5	Зараховано електронні гроші на електронний гаманець продавця	355	681
6	Торговець подав заявку банку емітенту на погашення електронних грошей	333	355
7	Утримано комісію банку за зворотний обмін електронних грошей	92	333
8	Зараховано гривні на поточний рахунок торговця	311	333

Джерело: сформовано на основі даних [3]

Відмінність обліку електронних грошових коштів у користувача і у торговця відрізняється тим, що торговець може використовувати їх лише для обміну на безготівкові грошові кошти та повертати їх якщо користувач (покупець) повертає придбані раніше товари, за які були сплачені виключно електронні гроші.

Отже, для потреб бухгалтерського обліку електронні гроші зберігаються на електронному пристрої і можуть використовуватися для здійснення платіжних операцій в тому числі і через Інтернет.

Список використаних джерел

1. За кількістю та сумою в Україні переважають безготівкові операції. *bank.gov.ua*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/za-kilkisty-ta-sumoyu-v-ukrayini-perevajayut-bezgotivkovi-operatsiyi> (дата звернення: 14.12.2020).

2. Про затвердження Змін до Положення про електронні гроші в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 11.09.2020 р. № 133 : станом на 11 верес. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0133500-20#Text> (дата звернення: 14.12.2020).

3. Карпова В. Електронні гроші: використовуємо без проблем. *i.factor.ua*. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bn/2015/october/issue-42/article-12491.html> (дата звернення: 14.12.2020).

4. Семенець А. П. Сутність електронних грошей як об'єкта бухгалтерського обліку. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/article/view/469/467> (дата звернення: 14.12.2020).

УДК 657.1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЛИЖЕННЯ МСФЗ ТА ГААП (GAAP) США

Кобзева І.І., студентка 5 курсу, 1 курсу другого
(магістерського) рівня вищої освіти, 2 групи, спеціальності «Облік і оподаткування»
Марчук У. О., к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім.Вадима Гетьмана», м.Київ

Ідея створення загальноприйнятих у всьому світі стандартів бухгалтерського обліку вперше виникла у 1973 році. З цією метою було створено Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB), згодом перейменований в Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB). Розроблені Радою стандарти називалися «міжнародними», проте не могли вважатися такими поки вони ігнорувалися США.

З метою створення загальноприйнятих в усьому світі стандартів обліку і звітності у 2002 році між Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB) та Радою зі стандартів фінансового обліку (FASB) США було підписано Норволкську угоду. У ній було задекларовано, що існуючі стандарти фінансової звітності FASB та IASB стануть повністю сумісними наскільки це можливо, а нові конвергентні, високоякісні стандарти будуть ухвалюватися спільно.

Спочатку США не виявляли інтересу до виконання умов угоди, проте ситуація зсунулася з мертвої точки після того як у 2005 році Європейський союз офіційно затвердив перехід від національних загальноприйнятих принципів до МСФЗ. У 2006 році було затверджено Дорожню карту у якій FASB та IASB підтвердили свою прихильність до виконання угоди, проте вони перейшли від стратегії зближення стандартів до стратегії розробки нових стандартів на заміну старим, оскільки зближення виявилось занадто складним.

Наступним етапом став дозвіл Комісії з цінних паперів (SEC) США

неамериканським компаніям, зареєстрованим на біржах США представляти фінансову звітність за МСФЗ. Були проведені консультації щодо внутрішнього застосування МСФЗ (РМСФЗ та SEC публікують пропозицію щодо адаптації ГААП (GAAP) США з МСФЗ американськими компаніями).

У 2008 році було розроблено нову Дорожню карту, яку зустріли з значним захопленням, але стало очевидним, що прийняття МСФЗ США було непевним. Головною перешкодою став фінансовий колапс в США в 2007-2008 рр., який призвів до розслідувань щодо поводження з фінансовими інструментами. Банкіри дорікали розробникам стандартів у відсутності відповідних та діючих стандартів, а розробники звинувачували банкірів у тому, що вони зовсім не дотримуються стандартів. Це призвело до того, що уряди закликали FASB та IASB пришвидшити свою роботу та сформулювати нові правила щодо фінансових інструментів.

У 2012 році FASB та ISASB видали спільно узгоджений документ про облік фінансових інструментів. Передбачалося, що SEC також зробить заяву щодо прийняття МСФЗ. SEC не зробила цього, і довгі стосунки почали руйнуватися. Хоча офіційної заяви про те, що Норволкська угода закінчилася, не було, продовження мовчання обома сторонами цієї угоди свідчило про те, що проект зближення закінчився.

Незважаючи на десятиріччя спільних зусиль в певний момент стало зрозуміло, що розроблення однакових для всіх стандартів є майже недосяжною метою. Основною проблемою є гальмування зближення Комісією з цінних паперів (SEC) США через страх втратити вплив та контроль на власних ринках. Також існують суттєві розбіжності в обліку біржових опціонів, нематеріальних активів, оренди та фінансових інструментів. Проте враховуючи все більше поширення МСФЗ, можна зробити висновок, що рано чи пізно США доведеться прийняти МСФЗ, адже вимоги МСФЗ набагато менші ніж GAAP, і є легшими в порівнянні з національними стандартами.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_010

2. Державна комісія з цінних паперів та фондового. URL: <http://www.ssmc.gov.ua/fund/investorsrights>

УДК 657.331.1

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ПРАЦІВНИКАМИ

Козюк О. В., студентка 3 курсу, 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н.П. к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В умовах фінансово-економічної кризи, наслідки якої до сьогодні відчуває переважна більшість господарюючих суб'єктів в Україні та світі, увагу їх власників все більше привертає інвентаризаційний процес. Це пояснюється, в першу чергу, тим, що це один із найдієвіший засобів збереження майна, інших активів від розкрадання та нерациональних втрат, достовірного відображення у звітності інформації про власний капітал, зобов'язання та забезпечення. На перший погляд, це достатньо простий і механічний процес. Проте, якщо за умови абсолютно правильної організації і порядку проведення, незалежної оцінки та визначення розмірів відшкодування завданих підприємству матеріальних збитків забезпечує відповідний ефект. Проте, якщо для власника чи керівника підприємства у разі виявлення нестач головними питання є встановлення винних осіб та як вигідніше отримати відшкодування грошима чи майном, то для бухгалтера проблемним стає правильне відображення в обліку відшкодування збитків працівником і своєчасного розрахунку за зобов'язаннями перед бюджетом, що виникають.

У ч. 1 ст. 130 КЗпП зазначено, що працівники несуть матеріальну відповідальність за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації внаслідок порушення

покладених на них трудових обов'язків [1].

Матеріальна відповідальність працівників настає за умов:

- 1) порушення працівниками покладених на них трудових обов'язків;
- 2) суб'єкту господарювання нанесено пряму дійсну шкоду (тобто має місце втрата або погіршення чи зниження цінності майна і за таких умов суб'єкту господарювання необхідно буде провести витрати на відновлення, придбання майна чи інших цінностей);
- 3) існує причино-наслідковий зв'язок між протиправними діями або ж бездіяльністю працівників та заподіяною ними шкодою;
- 4) встановлено вину працівників через запланований умисел або ж необережність [1].

Отже, лише в разі виконання всіх перелічених вище умов працівника можна притягти до матеріальної відповідальності [1]. Положеннями ст. 130 КЗпП встановлено, що працівники несуть матеріальну відповідальність за шкоду, заподіяну підприємству внаслідок порушення покладених на них трудових обов'язків [1].

При цьому існує два способи відшкодування завданої суб'єкту господарювання працівником шкоди: або працівник повертає викрадені чи знищені (зіпсовані) з його вини цінності в непошкодженому стані або ж працівник відшкодовує збитки грошовими коштами. При цьому також важливо як він це буде робити: чи добровільно чи за вимогою роботодавця. Не менш важливим є й питання як саме: в повному розмірі чи частково. Саме тому важливо правильно визначити розмір збитку.

За вимогами Постанови №116 розмір збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей визначається шляхом проведення незалежної оцінки відповідно до національних стандартів оцінки [2]. Це означає, якщо встановлено факт розкрадання, нестачі цінностей необхідно укласти договір з професійним оцінювачем, який має відповідний сертифікат (фізична особа), або юридичною особою, у складі якої працює хоча б один оцінювач, який має сертифікат

суб'єкта оціночної діяльності [3]. Отже, на різницю між сумою відшкодування збитків і сумою прямих збитків, яку (відповідно до п. 10 Порядку № 116) перераховують до державного бюджету [2]. Проблемним у цьому контексті є питання необхідності відображення ПДВ за операціями з відшкодування збитків. Так, податкові зобов'язання не нараховують, якщо основні засоби ліквідують у зв'язку з їх знищенням або руйнуванням унаслідок дії так званих обставин непереборної сили. Проте, за умови існування інших випадків, наприклад, коли ліквідацію здійснюють у випадку розкрадання основних засобів, що є підтвердженим фактом, або ж коли платник ПДВ подає до податкового органу документ про знищення, що вказує про неможливість їх використання за первісним призначенням. У випадку, коли працівник буде відшкодовувати збитки не у грошовій формі, а шляхом унесення також самого майна, то права на податковий кредит за такими товарно-матеріальними цінностями підприємство не матиме. Отже, на нашу думку, підприємству (зокрема, для цілей обліку розрахунків з бюджетом) вигідніше отримати відшкодування від працівника відшкодування збитку грошовими коштами.

Загалом, це не єдине проблемне питання, пов'язане з оцінкою і відшкодуванням збитків. Їх існування, ідентифікація й вивчення та аналіз можливих наслідків вказують на необхідність пошуку відповідних заходів з удосконалення не лише методики оцінки збитків, але й та порядку їх облікового відображення з проекцією на інтереси, потреби та специфіку бізнесу суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Кодекс законів про працю України : Закон України № 322-VIII від 10.12.71. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 02.03.2021).
2. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.03.2021).

3. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text> (дата звернення: 03.03.2021).

УДК 657.1

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ «ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ»

Кондаревич І.Б. студентка 1 СТ курсу 12 групи,
спеціальності «Облік і оподаткування»
Миськів Л.П., к.е.н., ст. викладач

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В ринкових умовах ефективне функціонування будь-якого підприємства значною мірою залежить від раціонального використання ресурсів. Матеріальні ресурси займають значну частину всіх ресурсів підприємства. У переважній більшості підприємств запаси є важливою частиною як матеріальних ресурсів, так і активів. Вони займають важливе місце у власності господарюючих суб'єктів, домінуюче становище у структурі виробничих витрат, а отже суттєво впливають на результати господарської діяльності підприємства та його фінансовий стан. Виробничі запаси забезпечують послідовність, безперервність і ритмічність виробничого процесу, гарантують його економічну безпеку.

Вагомого значення з вивчення питань щодо розкриття економічного змісту «виробничі запаси» знайшло своє відображення у працях провідних вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, а саме Ф.Ф. Бутинця, П.С. Безруких, С.Ф. Голова, Т.О.

Гуренко, В.І. Єфіменка, М.С. Пушкаря, Н.М. Ткаченко, І.А. Бланка, І.Б. Швеця, І.А. Бондарєва, Р.З. Чейз, Н.Дж. Еквілайн, Р.Ф. Якобс та інших науковців. Але не дивлячись на значні напрацювання щодо розкриття сутності «виробничих запасів», єдиної думки серед вчених та практиків так і не досягнуто, тому це питання потребує поглибленого дослідження.

Поняття "виробничі ресурси" в економічній літературі з'явилося в 70-80-х роках минулого століття. У вітчизняній бухгалтерській літературі термін "запаси" набуває більш широкого значення в період реформи бухгалтерського обліку в Україні із запровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО).

Відповідно до НП(С)БО 9 "Запаси", поняття «запаси» розглядається як активи, що утримуються для перепродажу в звичайному процесі господарської діяльності, перебувають у процесі виробництва для перепродажу продукту виробництва або утримуються для споживання протягом виробництва, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.

Так, Л.О. Рубан та Т.І. Яковенко стверджують, що «...запасами є предметами праці, які одноразово використовуються у виробничому процесі, а свою вартість повністю переносять на готову продукцію. Ототожнювати поняття «матеріальні ресурси» із запасами не можна, оскільки останні включають лише предмети праці. Поняття «матеріальні ресурси» є більш широким, а терміни «запаси», «предмети праці» є лише їх частиною» [5].

Ф.Ф. Бутинець зазначає, «...сутність виробничих запасів це все те, що завезено на склади підприємства і ще не вступило в першу стадію обробки, тобто частина сукупних запасів, призначених для виробничого споживання» [1].

Іншої точки зору дотримується В.В. Гливенко, який визначає, «... виробничі запаси, як предмети праці, підготовлені для запуску у виробничий процес; складаються вони з сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, тари і тарних матеріалів, запасних частин для поточного ремонту основних засобів» [2].

На наш погляд, зазначена думка автора більш широко розкриває та конкретизує зміст поняття «виробничі запаси». Оскільки, згідно НП(С)БО 9 [4], запаси мають відповідати певним критеріям, а саме:

- бути власністю підприємства;
- виступати у формі матеріальних активів;
- мати одне з призначень – або бути використаними у процесі виробництва (для виробничих підприємств), або у процесі реалізації (для виробничих і торговельних підприємств);
- відновлюватися (постійно витрачатися, реалізовуватися та замінюватися новими);
- перетворюватися в грошові кошти протягом року або одного операційного циклу.

У МСФЗ (IAS) 2 «Запаси» [3], «запаси – це активи, як передбачені для подальшого продажу в ході звичайної діяльності; що знаходяться у процесі виробництва для такого продажу, або ті, що знаходяться у вигляді сировини та матеріалів, які будуть використовуватись у процесі виробництва або надання послуг, за винятком незавершеного виробництва, що виникає за угодами на будівництво, включаючи безпосередньо пов'язані з ними угоди на надання послуг, фінансових інструментів та біологічних активів, що належать до сільськогосподарської діяльності, та сільськогосподарська продукція в момент її збирання».

Аналіз літературних джерел свідчить про неоднозначність підходу науковців до визначення такого поняття, як «виробничі запаси». Таким чином, узагальнюючи думки ряду провідних вчених-економістів, вважаємо, що трактування економічного змісту поняття «виробничі запаси» досить різноманітні, тому на нашу думку «виробничі запаси» – це сукупність предметів праці, які використовуються як у виробничому та господарському процесі, так для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: [підруч. для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів] / Ф. Ф. Бутинець та ін. [під. заг. ред. Ф.Ф. Бутинця].- Житомир: ПП “Рута”, 2009. – 912 с.
2. Лень В.С., Гливенко В.В. Бух. Облік в Україні: основи та практика: Начальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 556с. [ст. 111-117].
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 „Запаси”: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_021.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246, зі змінами та доповненнями.
5. Рубан Л.О. Економічна сутність поняття виробничих запасів на промисловому підприємстві / Л.О. Ру бан, Т.І. Яковенко // Інфраструктура ринку. — 2019. — Вип. 34. — С. 319—324

УДК: 657.1

ДОКУМЕНТУВАННЯ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА

Кононенко А. В., студентка 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Сільськогосподарське підприємство є складним механізмом, який поєднує в собі взаємодію багатьох процесів. Важливу роль у взаємодії базових елементів структури виробничого механізму відіграє бухгалтерський облік. Основним інструментом бухгалтерського обліку є документування, важливість якого обумовлено безперервним здійсненням виробничого процесу, що потребує повної, достовірної, своєчасної й

об'єктивної інформації стосовно господарської діяльності підприємства. Кожна господарська операція повинна бути обов'язково оформлена відповідним документом, складеним з дотриманням певних вимог. Від своєчасності та повноти наповнення первинного документа залежить ефективність прийняття управлінських рішень щодо господарської діяльності підприємства, що займається виробництвом продукції птахівництва.

Документи з моменту їх складання або одержання від інших підприємств до передачі в архів на зберігання проходять певний шлях. Рух первинних документів на підприємстві регулюється документообігом. Загалом повний цикл руху первинних документів включає такі етапи: розробка документа, розподіл за користувачами, оперативне й архівне зберігання. Записи про витрати виробництва продукції птахівництва необхідно здійснювати на підставі наступних груп бухгалтерських документів (рис. 1) [1].

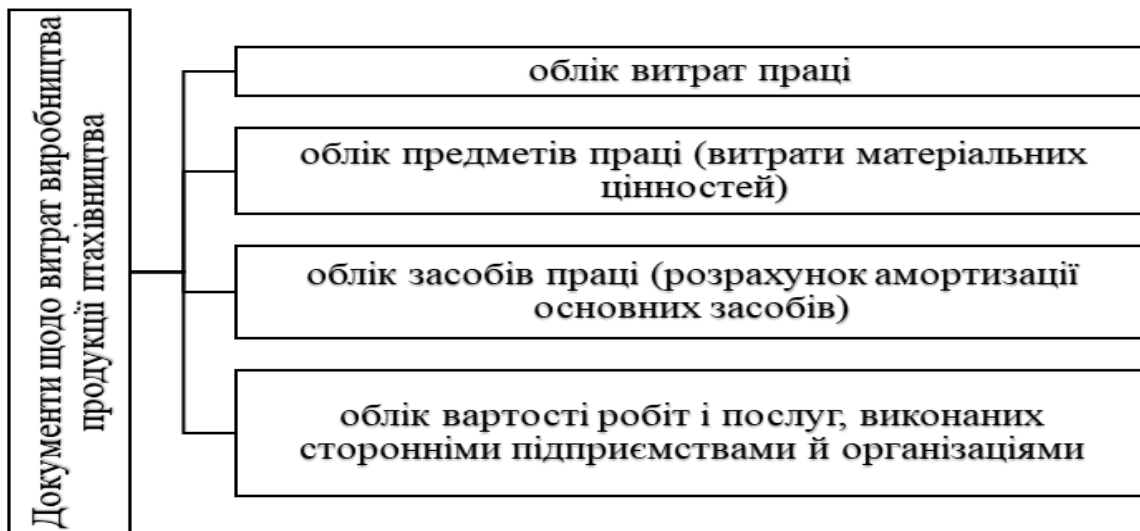

Рисунок 1. Документи щодо витрат виробництва продукції тваринництва

Оплату праці нараховують, виходячи з обсягу виконаних робіт чи виходу продукції або відпрацьованого часу на підставі Табеля обліку робочого часу та

документів, що відображують вихід продукції. Для обліку витрат праці складають розрахунок нарахування заробітної плати працівникам тваринництва (ф. № 69).

Витрати з обліку вартості робіт і послуг, виконаних сторонніми підприємствами та організаціями відображають на підставі рахунків, актів на приймання виконаних робіт тощо.

Для оприбуткування продукції птахівництва використовують ряд документів. Їх можна поділити на дві групи [2]:

1) документи на оприбуткування готової продукції, дебет рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» (щоденник надходження сільськогосподарської продукції);

2) документи на оприбуткування приросту живої маси та приплоду тварин, дебет рахунку 21 «Тварини на вирощуванні і відгодівлі» і яка існує тільки у вигляді живих тварин (акт на оприбуткування приплоду тварин (ф. № 96); відомість зважування тварин (ф. № 98); акт виводу і сортування добового молодняку птиці (ф. №106) – на оприбуткування птиці від інкубатора).

Інформацію з документів першої групи включають у звіт про рух матеріальних цінностей (ф. № 121), з другої групи – у звіт про рух тварин і птиці на фермі (ф. № 102). На основі перевірених «Звітів про рух тварин і птиці на фермі» відображають записи за каналами надходження та вибуття за кореспондуючими рахунками в «Журналі-ордері» № 5В с.-г. і відомості. Місячні дані за кожним видом тварин стосовно статеві-вікових груп зазначають у вартісному виразі на початок і кінець місяця, відображають їх рух і переносять до «Оборотної відомості» № 9а с.-г. аналітичного обліку. [3]

Основними недоліками документування витрат виробництва продукції птахівництва є порушення бухгалтерами правил заповнення документів і відсутність графіка документопотоку в підрозділах, що викликає проблеми в переміщенні документів. Основними напрямками оптимізації системи обліку є розробка і вдосконалення форм первинних документів та облікових реєстрів, а також організація

обліку і контролю витрат виробництва за місцями їх виникнення та центрами відповідальності.

Узагальнюючи вище викладене, можна дійти висновку, що процес обліку в господарствах, які займаються виробництвом продукції птахівництва, можна покращити шляхом введення системи контролю в різних структурних підрозділах господарства. Одним з варіантів є ведення обліку витрат за підрозділами та центрами відповідальності. Документом для ведення обліку можна запропонувати «Журнал обліку витрат і доходів ферми (бригади, відділення)». Це дасть можливість контролювати перевитрати в кожному конкретному підрозділі та визначати рентабельність кожної структурної одиниці сільськогосподарського підприємства.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник / за ред. М. Ф. Огійчука. – К. : Алерта, 2011. – 978 с.
2. Коваленко Г. В. Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві : конспект лекцій / Г. В. Коваленко, О. С. Альбещенко. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 122 с.
3. Плаксієнко В. Я. Бухгалтерський облік у сільському господарстві України / [Плаксієнко В. Я., Пісьмаченко Л. М., Павлова Г. Є. та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 490 с.

УДК: 657.471

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Король Є.Я. студентки 4 курсу, 1 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»

Сколотій Л.О., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

В умовах ринкової трансформації, коли виникають такі негативні явища, як нестабільність, невизначеність світових процесів, непередбачені зміни основних показників фінансово-господарської діяльності, досить актуальним питанням бухгалтерського обліку є облік адміністративних витрат на сільськогосподарських підприємствах.

Крім того, однією з головних проблем управління господарством є забезпечення максимальної ефективності та достатнього аналітичного характеру вихідної інформації про витрати підприємства. Якщо інформація про витрати, яку слід використовувати для прийняття управлінських рішень, є несвоєчасною, недостовірною або відсутньою, це створює проблеми як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів.

Правильна організація обліку витрат та аналітичний облік адміністративних витрат мають стратегічне значення для реєстрації їх рівня, контролю та аналізу з метою визначення фінансових результатів аграрного підприємства.

Класифікація витрат є необхідною умовою для успішного планування, обліку, контролю, аналізу та ефективного управління витратами. На думку А.В. Череп, адміністративні витрати - це операційні, непрямі, невиробничі витрати за поточний період, вони, є постійними, оскільки їх можна визначити як змінні лише на певному етапі операційного циклу [2].

Ми дотримуємось точки зору, що адміністративні витрати – це загальногосподарські витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством. Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» до адміністративних витрат відносять:

- загальні витрати сільськогосподарського підприємства (організаційні витрати, витрати на проведення щорічних зборів, витрати на розваги тощо);
- витрати на відрядження та підтримку роботи господарства та інших загальних працівників;

- витрати на утримання основних фондів, інших матеріальних довгострокових активів загальногосподарського значення (оперативний лізинг, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);
- винагороди за професійні послуги (право, аудит, оцінка нерухомості тощо);
- витрати на зв'язок (пошта, телефон, факс тощо);
- амортизація нематеріальних активів загальногосподарського значення;
- витрати на послуги нотаріусів;
- податки;
- збори та інші обов'язкові платежі, передбачені законодавством;
- оплата розрахунково-касових послуг та інших банківських послуг;
- інші загальні витрати [1].

Для вдосконалення обліку адміністративних витрат на сільськогосподарських підприємствах особливу увагу слід приділяти походженню та складу адміністративних витрат, а також формуванню аналітичної інформації про витрати та їх врахуванню в бухгалтерському обліку та звітності.

Аналітичний облік адміністративних витрат дозволяє здійснювати їх аналіз, контроль і приймати відповідні управлінські рішення. Для удосконалення аналітичного обліку адміністративних витрат пропонуємо використовувати обліковий реєстр – «Відомість обліку адміністративних витрат за їх видами, групами, елементами, підрозділами підприємств, де вони виникають».

Важливою та ефективною умовою економії адміністративних витрат в аграрних підприємствах є організація постійного контролю за цією групою витрат. Неможливо досягти успіху лише завдяки оперативному контролю з боку персоналу та керівництва. Отже, має бути впроваджено попередній і наступний контроль адміністративних витрат та забезпечено постійну взаємодію всіх зазначених видів контролю [3].

Облік витрат передбачає спостереження, виявлення, вимірювання та реєстрацію фактів споживання ресурсів у процесі господарської діяльності компанії. Основною метою організації обліку витрат є створення інформаційної бази для аналізу витрат та

прийняття управлінських рішень. Для визначення обґрунтованості понесених витрат та оцінки впливу окремих факторів на їх величину проводиться аналіз витрат. Результати аналізу дозволяють визначити положення щодо зменшення корпоративних витрат та причини додаткових витрат та визначити основу для планування витрат.

Вдосконалення класифікації, обліку адміністративних витрат є основою їх ретельного аналізу та планування, які в сукупності спрямовані на оптимізацію та мінімізацію витрат з урахуванням їх безпосереднього впливу на фінансові результати діяльності сільськогосподарського підприємства. Перспективи подальших досліджень включають вивчення чинної законодавчої бази, поглядів науковців та обґрунтування розподілу адміністративних витрат.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>;
2. Череп А.В. Проблеми обліку і аналізу адміністративних витрат. Формування ринкових відносин в Україні, 2017. ст.73;
3. Панчук І.Ю., Головай Н.М. Організація обліку адміністративних витрат. ТНЕУ. 2016 р. ст. 70.

УДК: 657. 37

ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ ДЛЯ СКЛАДННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Король Є.Я. студентка 4 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ковальова О.В., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

На сьогодні необхідність консолідації фінансової звітності, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), існує для підприємств, які мають дочірні та залежні підприємства. У господарській діяльності підприємств зростає значення точності та актуальності інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Відповідно до вимог щодо підготовки та подання звітів підприємствами та групами компаній України, значення зведеної звітності є особливістю високорозвиненої ринкової економіки.

Теорія та практика консолідованої звітності у різних країнах суттєво відрізняється між собою за ступенем їх поширення, підходами до розуміння «групи підприємств», що беруть участь у консолідації, методами консолідації та обсягом опублікованої інформації. Тому міжнародні бухгалтерські організації зосереджуються на вирішенні таких суперечностей [1].

МСФЗ не є домінуючими над законодавчими актами будь-якої країни. Однак вони допомагають гармонізувати та удосконалити фінансову звітність для усіх країн. Вони можуть використовуватися в якості базових вимог різних країн, що розробляють власні національні стандарти. Складання консолідованої фінансової звітності за МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» вимагає дотримання процедур консолідації:

- подібні статті активів, пасивів, капіталу, доходів, витрат та грошових потоків материнського підприємства в поєднанні з подібними статтями її дочірніх підприємств;
- зменшує (виключає) балансову вартість інвестицій материнського підприємства в кожному дочірнє підприємство та частку материнського підприємства в капіталі кожного дочірнього підприємства;
- повністю виключає внутрішньогрупові активи та зобов'язання, капітал, доходи, витрати та грошові потоки у зв'язку з операціями між підприємствами групи (прибуток або збитки від внутрішньогрупових операцій, які відображаються в активах, таких як запаси та основні засоби, повністю виключаються).

МСФЗ надають можливість застосовувати дещо креативний підхід та виявляти професійні якості при формуванні своїх показників (звітність, регламентована НП(С)БО, має чітко визначені форми та перелік показників). Зміни, які були внесені наказом №73 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», зумовили:

- використання додаткових статей у звітах;
- включення подальшого розділу до звіту про сукупний дохід;
- перейменування, переміщення певних статей, розділів.

Баланс (Звіт про фінансовий стан) доповнюється інформацією про активи, пасиви та власний капітал. Активи та зобов'язання зазначаються у декларації, якщо є основні вимоги (можливість надійної оцінки та очікування в майбутньому отримання, продажу економічних вигод завдяки використанню, погашенню). Що стосується власного капіталу, його показують у звіті про фінансовий стан водночас з активами та зобов'язаннями, які призводять до його зміни.

НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» (п. 2) визначає, що цей стандарт застосовується: групою юридичних осіб (група підприємств), що складається з материнської (холдингового) підприємства та дочірніх: (за винятком групи підприємств, які застосовують рахунки відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку [2]).

Можливими ризиками на шляху застосування МСФЗ для вітчизняних суб'єктів господарювання можуть бути: незацікавленість менеджменту і власників; непрозорість бізнесу; недостатня пропозиція на ринку висококваліфікованих спеціалістів-практиків бухгалтерів; слабкі конкурентні позиції вітчизняного сегменту аудиторських фірм; низький рівень базової професійної освіти.

Доцільно стверджувати, що в Україні відбувається процес гармонізації національних нормативних актів з міжнародними. Консолідована фінансова звітність має платіжний характер і складається на основі індивідуальної фінансової звітності компанії. Консолідована фінансова звітність, повинна відображати фінансовий стан та

результати господарської діяльності всіх підприємств, що належать до сфери консолідації, як єдиної економічної одиниці, а також проведення порівняльного аналізу усіх методик складання консолідованої фінансової звітності та виявленні доцільності їх застосування в Україні.

Конвергенція та глобальне впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку відбувається у всьому світі, тому Україна також розпочала цей процес переходу. Міжнародний досвід свідчить, що фінансова звітність, складена відповідно до МСФЗ, є дуже інформативною та прозорою, що має велике значення для ведення бізнесу в Україні, хоча перехід супроводжується різними труднощами: методологічними, організаційними, фінансовими, людськими та психологічними.

Список використаних джерел

1. Пантелеєв В. П. Консолідація фінансової звітності: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2016 р. 442 с.;
2. Собченко А.М. Особливості складання консолідованої фінансової звітності: Міжнародний досвід та практика України. Таврійський науковий вісник № 96. 2016 р. 102-110 с.

УДК 657.1

Економічний зміст категорії «грошові кошти»

Кулібаба А.Р., студент 2 ст 8 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»

Мельянова Л. В., к.е.н., доц.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Грошові кошти займають вагоме місце в господарській діяльності підприємства. Вченими походження та сутності грошей. Одні економісти схиляються до думки, що

гроші виступають результатом угоди, домовленості між людьми. Інші стверджували, що гроші вводилися державою в якості засобу для виміру вартості товару. Треті доводили, що цінні метали, а саме срібло та золото, і є ті самі гроші за своєю природою, незалежно від характеру відносин. Виокремлюють ще одну групу дослідників, які не розпізнавали відмінності між грошима та товарами. Причому, жодне з вищезазначених тверджень не викладає сутності грошей як економічної категорії.

В дослідження походження та сутності грошей внесли значні вкладення наступні вчені: Г.Г. Кірейцев, Є.В. Калюга, Л.В. Гуцаленко, С.І. Дерев'янка, Н.П. Кузик, Л.В. Семенець, В.В. Сопко, П.Т. Саблук, Л.К. Сук, Я.С. Ткаль, Л.В. Чижевська, М.О. Чуйко, та інші.

Також питання сутності грошових коштів та методів управління ними з різним ступенем теоретичного та практичного висвітлення розглянуто в багатьох іноземних перекладних виданнях останнього часу: В. Ковальова, Дж. К. Ван Хорна, Л.А. Бернстайна, Т. Райса та інших. Значення та роль грошей на рівні підприємства в умовах ринкової економіки з'ясував ще Дж. Кейнс у його всесвітньо відомій праці «Загальна теорія зайнятості, процентів та грошей» (1936 р.). Згідно із дослідженнями Дж. Кейнса існують три основні причини, що спонукають підприємство мати гроші:

- рутинність - грошові кошти використовуються для виконання поточних операцій;
- обережність - грошові кошти необхідні для виконання непередбачених платежів;
- спекулятивність - грошові кошти необхідні для несподіваного вигідного інвестування.

Гроші є особливим товаром, який відіграє надзвичайно важливу роль у веденні діяльності кожної людини. Гроші виступають одним з тих активів, без використання яких неможливе нормальне функціонування сучасної економіки. Грошові кошти виступають найбільш ліквідним активом. Вони беруть участь майже у всіх етапах

облікового циклу, який передбачає придбання ресурсів, надання послуг, виконання різних видів робіт і багато іншого. Організованість грошової системи на підприємстві впливає на рівень виробництва. Так, добре функціонуюча грошова система сприяє повному використанню потужностей, а в результаті повній зайнятості населення. В зворотній дії грошової системи, наслідками можуть бути або ж падіння рівня виробництва, зайнятості або ж цін в економіці.

Грошові кошти є важливою складовою в діяльності для кожного підприємства, а належний їх контроль та облік є частиною повсякденної роботи бухгалтерії, адже кожне підприємство намагається досягнути максимального прибутку від своєї діяльності. Як відомо, щодня між організаціями, підприємствами здійснюються грошові розрахунки. З найпоширеніших безготівкових переказів – це перерахунок з одного банківського рахунку на інший, позики, кредити, погашення заборгованості перед бюджетом та інші.

Цікаво, що використання готівкових коштів у більшості розвинутих країн є обмеженою. Основна частина розрахунків і платежів здійснюється без використання готівки і лише 5-7% – готівкою.

Гроші, як фінансовий інструмент, обслуговують фактично всі сторони операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

На певному часовому відрізку підприємство розглядається як сукупність капіталів, які надходять з різних джерел: від інвесторів, кредиторів, а також доходів, отриманих у результаті операційної діяльності. Ці кошти можуть бути використані на різні цілі: на збільшення статутного капіталу, придбання основних засобів, створення товарних запасів, інвестицій, формування дебіторської заборгованості, зменшення зобов'язань та інші.

У ринковій економіці постійний кругообіг коштів як в межах окремого підприємства, так і в масштабах економіки в цілому є умовою їх життєздатності та своєю суттю формує грошових потік.

Грошовий потік – сукупність розподілених в часі надходжень і виплат грошових коштів в результаті реалізації якого-небудь проекту або активу.

Суть грошей зводиться до виконання ними ролі посередника в обміні. Найповніше суть грошей виявляється через їхні функції. Існує ще твердження, що все, що виконує функції грошей, є грошима. Гроші виконують три функції: міри вартості; засобу обміну; засобу нагромадження багатства.

Успішне виконання підприємством своїх цілей, в умовах ринкової економіки, можливе лише за умов здійснення безперервного руху грошових коштів – їх надходження та витрачання, забезпечення наявності певного вільного залишку на рахунках в банку.

Грошові кошти – це найбільш ліквідна категорія активів, яка забезпечує підприємству найбільший ступінь ліквідності, а отже, і свободи вибору дій.

Важливість та роль грошей на рівні ділових одиниць обумовлює необхідність їх ґрунтовного дослідження.

Грошові кошти фактично виступають об'єктом чи, точніше, засобом для здійснення управління грошовими потоками. Лише тісна взаємодія грошових коштів і грошових потоків породжує ефективне функціонування як грошово-кредитної системи, так і налагодженого обліку загалом. Найвагомішу роль у даному взаємозв'язку відіграють інформаційні потоки. Білл Гейц зазначав, що «інформаційні потоки – це кровноносна система вашої компанії; вони дозволяють вам добитися максимальної віддачі від працівників і отримати необхідні свідчення від клієнтів». Таким чином, інформація про грошові кошти та їх рух є основою для ефективного отримання прибутку.

УДК 657.471 : 004.738.1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ САЙТІВ ПІДПРИЄМТВА

Кулик Ю.О., студентка 1 курсу скороченого терміну навчання, 12 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Данілочкіна О.В., кандидат економічних наук, доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування, м. Київ

У сучасних динамічних умовах інформаційної економіки наявність власного веб-сайту підприємства є нагальною необхідністю і вимогою часу. Цим ресурсом користуються для розкриття інформації про своє підприємство, його виробничі потужності та перспективи розвитку; у процесі просування товарів і послуг для збільшення обсягів продажу, зменшення витрат; для спілкування зі співробітниками; для ствердження своєї репутації тощо.

Закон України № 3792-ХІІ від 23.12.1993 р. «Про авторське право та суміжні права» регламентує, що веб-сайт - сукупність даних, електронної (цифрової) інформації, інших об'єктів авторського права і (або) суміжних прав тощо, пов'язаних між собою і структурованих у межах адреси веб-сайту і (або) облікового запису власника цього веб-сайту, доступ до яких здійснюється через адресу мережі Інтернет, що може складатися з доменного імені, записів про каталоги або виклики і (або) числової адреси за Інтернет-протоколом[1].

В Інтернеті сайт є масивом пов'язаних даних, що має унікальну адресу і сприймається користувачем як єдине ціле. Для роботи сайту необхідно зареєструвати доменне ім'я (складова адреси в мережі інтернет) і сплатити за хостинг (надання дискового простору для розміщення веб-сторінок чи колокацію (розміщення сайту на власному сервісі)).

У сучасному світі стрімко розвивається загальна «мобілізація», тому багато хто разом із сайтом створюють одразу і «мобільну» версію сайту, яка спеціально

розробляється для відображення сайту в мобільних пристроях і містить тільки оптимально-мінімальну інформацію, що зручна для читання в цих на пристроях. Створення самого сайту зазвичай здійснюється трьома основними етапами робіт: розробка дизайну сайту, монтажу веб-сторінок і програмування сайту. Він може створюватися різними способами: власними силами підприємства та (або) із залученням сторонніх виконавців. Можливі варіанти з орендою вже наявних сайтів. Після закінчення створення подальше інформаційне та анімаційне наповнення і супровід роботи сайту після його підключення до Інтернету зазвичай ведеться підприємством самостійно.

Зазвичай сайти створюються з рекламною метою для «розкручування» імені, продукту, великого заходу з метою збільшення доходів тощо. Сайт може бути створений у вигляді інтернет-магазину.

Оскільки сайт є результатом комп'ютерного програмування, то згідно ст.8 ЗУ «Про авторське право та суміжні права» та ст.433 Цивільного Кодексу України його можна розцінити, як комп'ютерну програму, що є об'єктом авторського права. Належність майнових прав на сайт залежить від способу його створення [1]. При «оренді» сайту виняткових майнових прав на нього орендар не отримує. У разі створення сайту - із залученням сторонніх виконавців або без такого - підприємство, зазвичай, має на нього виняткові майнові права, такі права важливо обговорити під час складання договору. Але у будь-якому разі, за винятком оренди сайту, слід кваліфікувати сайт як окремий об'єкт обліку.

Для правильного обліку витрат на створення сайту необхідно знати мету його створення. Залежно від мети облік витрат на його створення можна відобразити двома способами: відразу списати їх на витрати підприємства або капіталізувати, визнавши сайт згідно п.5-7 П(С)БО 8 нематеріальним активом, оскільки він належить до об'єктів прав інтелектуальної власності [3]. Якщо сайт не визнається нематеріальним активом - наприклад, створений виключно в рекламних цілях, то витрати на його створення списуються на витрати згідно п.9 П(С)БО 8.

Якщо ж сайт визнається нематеріальним активом, тобто якщо сайт здатен приносити дохід, то всі витрати на його створення накопичуються на рахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів». Після «запуску» сайту в господарський оборот на підставі «Акту введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів» (типова форма № НА-1, затверджена наказом Мінфіну від 22.11.2004 р. № 732) ці витрати капіталізуються на рахунку 125 «Авторське право і суміжні з ним права».

Первісна вартість сайту, виготовленого із залученням сторонніх виконавців, формується згідно п.11 П(С)БО 8, самостійно виготовленого - згідно п. 17 П(С)БО 8, можливий і «поєднаний» варіант. З місяця, наступного за місяцем, у якому нематеріальний актив, а саме сайт був уведений у господарський оборот, нараховується амортизація. Метод амортизації підприємство обирає самостійно виходячи з умов отримання майбутньої економічної вигоди. Якщо їх визначити неможливо, то амортизація нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Амортизація визначається строком корисного використання, який при швидкому моральному зносі сайту може бути зовсім не тривалим, так як мінімальний строк для цілей в бухгалтерському обліку не встановлений. Тому разом з оформленням акту за формою № НА-1 підприємству варто видати розпорядчий документ, у якому згідно п.25 П(С)БО 8 необхідно вказати строк корисного використання і метод амортизації об'єкта. Нематеріальний актив з невизначеним строком корисного використання амортизації не підлягають, тому платникам податку на прибуток, що не застосовують податкових різниць, бажано за всіма нематеріальними активами (у тому числі, сайти) такий строк установлювати з урахуванням п.26 П(С)БО 8. У разі «оренди» сайту підприємство отримує право користування авторським і суміжним правом. Тому, на наш погляд, платежі, здійснювані ним на користь власника сайту, не варто кваліфікувати як роялті.

Щодо податкового обліку, то особливості є тільки у платників, зобов'язаних застосовувати податкові різниці. Інші визначають об'єкт оподаткування на прибуток за

фінансовим результатом. Тому тим, хто застосовує податкові різниці, необхідно враховувати спеціальні норми ПКУ [1,2].

Якщо в правовстановлюючому документі строк дії права користування сайтом не встановлений, платник визначає його самостійно, але не менше 2 і не більше 10 років згідно п.п.138.3.4 ПКУ. У платників, що застосовують податкові різниці, як і основні засоби, нематеріальні активи є об'єктами, за якими обов'язково визначаються «амортизаційні» коригування відповідно до п.п.138.1 і 138.2 ПКУ. Відповідні суми амортизації відображаються в додатку РІ до декларації з податку на прибуток. Якщо сума «податкової» амортизації, відрізняється від «бухгалтерської» - коригування вплинуть на об'єкт оподаткування. У платників, що не застосовують податкові різниці, нематеріальні активи амортизуватимуть у бухгалтерському обліку за строком корисного використання, який вони визначать самостійно. Тому якщо вони такий строк не встановлять, то вартість нематеріальних активів в обліку не амортизують і не вплине на об'єкт оподаткування. У разі «оренди» сайту в нерезидентів, або у юридичних осіб, пільгованих з податку на прибуток, якщо податківці класифікують «орендні» платежі, як роялті, для платників, що застосовують податкові різниці, існує ймовірність застосування різниць, визначених п.п. 140.5.6 і 140.5.7 ПКУ. А при виплаті «роялті» нерезидентам і податку на репатріацію відповідно до п. 141.4 ПКУ. Зазвичай підприємство замовляє створення сайту у сторонньої організації. Таким чином, підприємства, що купують готовий сайт «вхідного» ПДВ, зазвичай, не мають, а вся сума таких затрат на сайт або формує вартість нематеріальних активів, або включається у витрати. Ситуація може відрізнитися в разі придбання не сайту, а послуг з його розробки, коли права відразу виникають у замовника.

Витрати на утримання інтернет-магазину підприємство може враховувати на рахунку 93 «Витрати на збут», оскільки згідно п.19 П(С)БО 16 «Витрати», витратами на збут визнають «... витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг)», які забезпечують функціонування інтерактивної торгівлі, а отже, їх можна вважати збутовими.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права» №3792-ХІІ від 23.12.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України Кодекс України. №2755-VI . URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. URL: <http://vobu.ua/ukr/>

УДК 657:331.2

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

*Лавринович Д. І., студентка 1 ст., 12 групи
Криворот О. Г., ст. викладач*

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Як відомо, заробітна плата це головний ресурс доходів для працівників на усіх підприємствах. Бухгалтерський облік по розрахункам заробітної плати є важливою складовою ведення всього процесу обліку, для якого необхідним є правильне документальне відображення відпрацьованих годин, виготовленої продукції (послуг) та оплати виконаних робіт.

Облік заробітної плати ведеться в обов'язковому порядку, цей процес є досить трудомістким, тому потребує детального аналізу та як результат впровадження деяких заходів для його вдосконалення.

Вивченням проблем обліку оплати праці займались такі вчені як, О. А. Дороніна, А.О. Гордеюк, М. А. Кравченко, В.С. Василенко, А.І. Радчук, С.В. Цимбалюк, О. Ю. Шоляк та ін.

За висловлюванням Жук Н.Л., у нашій країні, згідно з міжнародними трудовими нормами, майже створили достатню законодавчо-нормативну базу, яка регулює оплату

праці. Але сказати що всі механізми державного регулювання оплати праці функціонують у повному обсязі ми не можемо, адже на сьогоднішній день у цій сфері є достатня кількість питань які ще не вирішені та не розглянуті.

Ми вважаємо, що для поліпшення механізмів обліку оплати праці доцільним було б удосконалити процес автоматизації усіх бухгалтерських розрахунків, та їх відображення в обліку, що дозволить зменшити кількість помилок які виникають при формуванні інформації. Також для покращення своєчасності, системності та точності даних, доречним є автоматизація обробки облікової та економічної інформації.

Крім того, однією із присутніх та цілком вирішальних дилем є те, що переважна кількість організацій використовують програму «1С Бухгалтерія–7.7», і ми вважаємо що доцільним була б автоматизація обліку по оплаті праці з використанням досить поширеної в наш час платформи «1С:Зарплата і Управління Персоналом 8.0 для України», яка могла б прискорити ведення обліку по оплаті праці та оптимізувати роботу організації. [2]

На даний момент по обліку оплати праці можна відокремити такі проблемні питання:

- рівень автоматизації саме цієї сфери обліку не є задовільним;
- ступінь розробки механізмів формування звітності теж є досить низьким;
- невисокі премії, які могли б мати досить ефективну на наш погляд, стимулюючу функцію, та нездатність та непостійність їх виплат;
- присутня проблема створення дієвого механізму регулювання оплати праці працівників в сучасних умовах ринкової економіки;
- несвоєчасна оплата праці;
- сукупність проблем, пов'язаних з пошуком найефективніших шляхів удосконалення систем стимулювання та оплати праці працівників.
- мізерні відмінності окладів різних розрядів робітників. [1]

Таким чином, організація бухгалтерського обліку по розрахунках з оплати праці – це певна сукупність дій, що проводиться керівником організації, метою яких є досягнення реєстрації фактів господарської діяльності, їх підсумовування, а також для отримання важливої інформації з метою складання, подання звітності та прийняття ключових управлінських рішень.

Отже, для вдосконалення облікового процесу по розрахунках із заробітною платою необхідно розробити чіткий план вирішення важливих проблем та модернізувати шляхи обробки облікової інформації.

Список використаних джерел

1. [1.http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-2703/](http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-2703/)

УДК: 657.422.1-043.86

ОБЛІК БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ НА РАХУНКАХ В БАНКАХ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ

Лазаренко М.А., студентка 3 курсу 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Розраховуючись з контрагентами, працівниками, бюджетом, підприємства проводять велику кількість операцій, у яких важливу роль відіграють безготівкові розрахунки. Безготівкові розрахунки – це платежі, за допомогою яких кошти перераховуються з рахунку підприємства, яке платить, на рахунок підприємства, що отримує кошти за поставлені товари, надані послуги, виконані роботи. Для здійснення безготівкових розрахунків з юридичними чи фізичними особами підприємства

відкривають рахунки в установах банку і в даному випадку банк виступає як фінансовий посередник. Порядок ведення безготівкових розрахунків регулюється законодавством України. Проведення таких банківських операцій знижує потребу в готівці, сприяє їх збереженню та ефективному використанню, прискорює грошовий обіг.

Бухгалтерія тісно пов'язана з організацією грошового обороту та розрахунків. Одне з важливих її завдань – це вчасне та правильне відображення грошових коштів в обліку та проведення постійного контролю за усіма розрахунками. Чітке та точне ведення бухгалтерського обліку дозволяє ефективно використовувати грошові ресурси, призводить до оптимізації кредитування та вдосконаленню розрахунків з покупцями, постачальниками та іншими дебіторами [1].

Також, зміну методів ведення діловодства, управління та обліку на всіх рівнях спричиняє розвиток інформаційних систем. Використання новітніх технологій полегшує працю бухгалтера шляхом: зменшення кількості операцій, які пов'язані з заповненням документів та впорядкування облікових показників, складанням реєстрів та звітів. Використання бухгалтерських програм слугує основою підвищення ефективності та зменшення виникнення помилок при веденні обліку безготівкових розрахунків. Однією з таких програм, яку використовують для ведення обліку є «1С: Підприємство», а на даний час і BAS ERP.

Раціональне та зважене використання грошових коштів й ефективне розміщення їх залишків, що надає можливість керівництву підвищити платоспроможність підприємства. Тому, кожного місяця підприємству доречно формувати звіт про надходження та використання грошових коштів, щоб порівняти з плановими показниками. Така система контролю за безготівковими коштами є перспективною і допоможе якісно налагодити механізм управління діяльністю підприємства. Для того, щоб цей механізм запрацював необхідно застосовувати конкретні прийоми управління безготівковими грошовими коштами. Джерелом виступатиме: інформаційне, матеріально-технічне та організаційне забезпечення ведення обліку грошових коштів.

Отже, автоматизація обліку грошових коштів є доцільним впровадженням, який забезпечує високу точність та правильність облікових даних.

На сьогоднішньому етапі більшість операцій, що виконуються на підприємствах безпосередньо пов'язана з рухом грошових коштів. Порядок здійснення цих платежів чітко регламентується Інструкцією про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті. Зарахування та списання коштів із розрахункового рахунку банк проводиться на основі письмових розпоряджень власника рахунку. Перевагою безготівкових коштів є те, що вони зберігаються в фінансових установах – банках. Під час контролю бухгалтер має змогу ефективно керувати рухом вкладених коштів, що в свою чергу допомагає мінімізувати ризики та нестачі грошових ресурсів [2].

Також, безготівкові розрахунки допомагають зробити сферу комерції максимально прозорою як для покупця, так і для продавця. Такий спосіб оплати допомагає уникнути багатьох видів шахрайства. Безготівковий платіжний оборот є складовою таких сфер господарських відносин, як реалізація продукції, робіт, послуг; отримання та повернення банківських кредитів; виплата та використання грошових доходів населення. У безготівковому обігу гроші функціонують як засіб платежу, оскільки існує певний проміжок часу між одержанням товару та їх оплатою. В сучасних умовах, при трансформації грошової сфери все більш посилюється роль безготівкових розрахунків, як важливого самостійного об'єкта економічних відносин.

Від ефективності використання безготівкових розрахунків також залежить фінансовий стан підприємства, оскільки правильна організація розрахунків є дуже важливою умовою забезпечення нормального грошового обігу на підприємстві та створення стійкої фінансової і господарської самостійності підприємства [3].

Можна зробити висновок, що безготівкова форма розрахунків орієнтується на розвиток бізнесу кожного учасника ринкових відносин. Використання безготівкових коштів дозволяє вести успішну економічну діяльність, підвищувати платоспроможність підприємств, сприяє формуванню фінансової стійкості, а також

формує ефективну роботу підприємства. Керуючись розвитком науково-технічного прогресу, не важко здогадатися, що за безготівковими розрахунками майбутнє.

Список використаних джерел

1. Банківські рахунки, Національний банк України, URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123158&cat_id=122978 (дата звернення 09.03.2021).
2. Що таке безготівкові і готівкові розрахунки? Роз'яснює НБУ, «Дебет-Кредит» - Бухгалтерські новини, URL: <https://news.dtkk.ua/state/cash-handling/58071> (дата звернення 09.03.2021).
3. Безготівковий розрахунок для всіх: зобов'язання для бізнесу та нові можливості для Українців, Сьогодні, URL: <https://economics.segodnya.ua/ua/economics/finance/beznalichnyy-raschet-dlya-vseh-obyazatelstva-dlya-biznesa-i-novye-vozmozhnosti-dlya-ukraincev-1191012.html> (дата звернення 09.03.2021).

УДК: 657.6:336.226.322

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ

Ларін В. О., студент 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Слесар Т.М. к. е. н., доцент

Національний університет природокористування і біоресурсів України, м. Київ

Бухгалтерський облік розрахунків з бюджетом є важливим інструментом управління економікою. В сучасних умовах здійснюється адаптація існуючої системи обліку до міжнародних стандартів, впроваджуються у практику нові підходи і методики організації обліку ресурсів суб'єктів господарювання й контролю за їхнім використанням, підвищується роль обліку в управлінні виробництвом. Зростання ролі

бухгалтерського обліку у розв'язанні економічних проблем на сучасному етапі розвитку економіки України зумовлює необхідність удосконалення обліку взаєморозрахунків з бюджетом держави в процесі формування й використання фінансових ресурсів підприємницьких структур. Чітка і прозора побудова обліку підвищує його роль як основного засобу контролю за ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів підприємства.

В Україні зроблено вже багато щодо наближення бухгалтерського обліку до міжнародних норм права. Тому дослідження з питань удосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з бюджетом слід орієнтувати не тільки на міжнародні стандарти і досвід, а й на конкретні умови та специфіку діяльності підприємства відповідної галузі економіки. Розвитку теорії і практики обліку, аналізу та аудиту розрахунків з бюджетом сприяли роботи вітчизняних економістів М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, В.П. Завгороднього, М.В. Кужельного, А.М. Кузминського, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, М.Г. Чумаченка, В.Г.Швеця, В.О. Шевчука та інших. Одночасно, виникає необхідність подальшого поглибленого вивчення вказаних питань.

Чинна податкова система виявилася надто громіздкою щодо визначення показників податкових декларацій, правильного обчислення сум податкових зобов'язань, що призвело до невиправданого вилучення обігових коштів підприємств, виникнення додаткової потреби у кредитних ресурсах. Надмірна кількість податкових пільг зумовила необґрунтований перерозподіл валового внутрішнього продукту, створила неоднакові економічні умови для господарювання. Все це призвело до утворення значного неофіційного сектору економіки, ухилень від оподаткування, затримки податкових надходжень. З позицій підприємницьких структур як основних платників податків найважливішим є надання податкам стимулюючої функції розвитку виробництва і спрощення системи обліку розрахунків із бюджетом.

Наявність розрахунків із бюджетом як відповідної галузі знань, прийомів і методів – об'єктивне явище в економіці будь-якого суспільства. Воно є складовою управління, сприяє збереженню та примноженню власності, перерозподілу результатів

господарської діяльності й зумовлює наявність інформації про процеси, які здійснюються при виробництві та реалізації продукції. Цю інформацію одержують не довільно, а тільки шляхом використання тих прийомів, які закладені в методах рахункового віддзеркалення й систематизації господарських факторів, що виконуються бухгалтерським обліком. За період після набуття незалежності в Україні було прийнято значну кількість нормативних документів, які спрямовувалися на вдосконалення бухгалтерського обліку в Україні. Але вони не могли вирішити всі питання і суттєво наблизити систему обліку в Україні до тих вимог, які мають місце в країнах із ринковою економікою. Система національних рахунків є системою економічної інформації для описання та аналізу економічних процесів на макрорівні.

Розвиток обліку розрахунків з бюджетом пройшов довгий і складний шлях. Він змінювався і вдосконалювався у контексті загального розвитку економічної діяльності суспільства і одержав свою остаточну форму в умовах ринкової моделі економіки.

УДК 657.31/.421

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОБЛІКУ НАДХОДЖЕННЯ ЗЕРНА

Левченко Д.В., студент 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'янка С.І., к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

На кожному з етапів збирання врожаю зернових складається первинна документація. Згідно ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996 (далі – Закон № 996) первинний документ - це документ, який містить відомості про господарську операцію. Раніше Закон №996 указував ще і на те, що первинні документи є підтвердженням здійснення

господарських операцій. Проте первинний документ був і залишається основою для обліку та може бути складеним як в паперовій, так і електронній формі.

Сільгосп підприємства можуть також самостійно розробити форми первинних і зведених облікових документів із зазначенням обов'язкових реквізитів, передбачених законодавством. Такими реквізитами є: назва документа (форми), дата і місце його складання, назва підприємства, від імені якого складений документ, зміст, обсяг та одиниця виміру господарської операції, посади осіб, відповідальних за виконання операції та правильність її оформлення, особистий підпис та інші дані, що дозволяють ідентифікувати особу, яка брала участь в операції.

Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.1995 р. № 88 як обов'язкові реквізити визначає ті ж самі, але вимагає не лише зазначення посади відповідальної особи, але ще і її прізвища (п. 2.4), що цілком логічно.

Для оформлення надходження та руху отриманої продукції зернових культур можна застосовувати форми, затверджені наказами Мінсільгоспу СРСР від 16.05.77 р. № 269-1 та від 24.11.72 р. № 269-2. Ці нормативні документи є чинними відповідно до постанови Верховної Ради України від 12.09.91 р. № 1545-ХІІ. Документування відправки зерна з поля на тік (зерносклад) може здійснюватися за допомогою талонів, путівок, реєстрів приймання зерна. Кожне сільгосп підприємство на власний розсуд обирає оптимальний для себе варіант.

Операції, пов'язані з трудовими затратами, здійсненими у процесі оприбуткування зернових, оформляють: Нарядами на відрядну роботу (форми № 70 або № 70а); Обліковими листами праці та виконаних робіт (форми № 66 та № 66а); Табелем обліку використання робочого часу (типова форма № П-5) тощо.

Передачу матеріалів (наприклад, засобів захисту зерна при його закладенні на склади) зі складу в підзвіт матеріально відповідальній особі оформляють: накладною форми № ВЗСГ-8 або Накладною-вимогою на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів (типова форма № М-11). Послуги зі збирання врожаю, надані сторонніми

організаціями, оформляють актами виконаних робіт (наданих послуг) довільної форми, товарно-транспортними накладними тощо.

Продукція рослинництва надходить в господарство в надзвичайно короткі терміни за різних погодних умов. Тому важливим засобом зберігання врожаю і всієї продукції рослинництва є своєчасний і правильно організований її облік. Працівниками сільгосп підприємств ведеться облік вирощеного урожаю у процесі його руху від поля до комори та інших місць зберігання.

Для обліку врожаю сільськогосподарських культур використовуються єдині форми первинних документів для всіх типів сільськогосподарських підприємств.

Урожай зернових культур збирають роздільним або прямим комбайнуванням. Первинний облік зернової продукції, одержаної від урожаю, можна здійснювати декількома варіантами.

1 метод – з використанням талонів;

2 метод – з використанням путівок на вивезення продукції з поля;

3 метод – з використанням реєстрів відправлення зерна та іншої продукції з поля.

В господарстві вибирають такий із них, який найбільше підходить до умов цього господарства.

За першим варіантом обліку одержаної зернової продукції застосовуються талони і спеціальні реєстри. При першому методі обліку урожаю зернової продукції застосовуються талони:

Талон шофера (ф. № 77б);

Талон комбайнера (ф. № 77в).

Талони виготовляють на цупкому папері. Вони повинні бути різні за кольором, що полегшує подальшу облікову роботу з ними. До початку збирання урожаю готують бланки талонів. У них зазначають назву господарства, прізвища комбайнерів та водіїв. Кожний вид талонів має окрему нумерацію. Талони підписує головний бухгалтер і скріплює їх печаткою. Талони реєструються за їх видами у журналі обліку виданих талонів (ф. № 188) і видають кожному комбайнеру і водію під розписку у журналі.

Кожний талон призначений для обліку одного повного бункера зерна, яке відправляється від комбайна.

В місцях тимчасового або постійного зберігання зерна його зважують, після чого водій передає завідувачу током або комірнику талони, отримані від комбайнера і Реєстр приймання зерна від водія, який ведеться в одному примірнику і постійно знаходиться у водія.

Після зважування транспортного засобу із зерном, завідувач току записує номери талонів комбайнерів, прийнятих від водія, прізвище водія, що доставив зерно, номер транспортного засобу та інші дані в Реєстр приймання зерна вагарем (ф. № 78а), який також ведеться в одному примірнику.

Після розвантаження зерна водій повертається, і завідувач току (вагар) зважує транспортний засіб і записує в своєму реєстрі масу тари, визначає масу зерна і одночасно вказує, від якого комбайна прийнято зерно. Кількість зданого зерна підтверджується в цьому реєстрі підписом водія.

УДК 631.162:339.15

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Малишко Ю. В., студентка 4 курсу 2 групи,
спеціальності «Облік і оподаткування»,
Слесар Т. М., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Діяльність підприємств спрямована на досягнення певних стратегічних і тактичних цілей, які передбачають покращення фінансово-економічних результатів, зокрема збільшення загальної маси прибутку.

Успішне функціонування підприємства в поточному періоді є основою його розвитку в майбутньому.

Виручка від реалізації продукції підприємства є джерелом власних фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення фінансово-господарської діяльності.

Чинниками, що впливають на фінансові результати у різних організаційно-правових формах господарювання можуть бути наявний порядок їх формування та використання, зміни обсягів виробництва в аграрній сфері, ефективність фінансового менеджменту господарств тощо.

Дослідженню проблем організації і методології бухгалтерського обліку та контролю доходів від операційної діяльності значну увагу приділили у своїх працях такі вітчизняні вчені, як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, М.В. Дубініна, М.В. Кужельний, І.П. Приходько, П.Т. Саблук, В.К. Савчук та інші.

Відаючи належне наявному науковому доробку з питань облікового відображення доходів, варто зазначити, що визнання доходів сільськогосподарської діяльності під час отримання продукції власного виробництва, а не після її реалізації дещо спотворює фінансовий результат та не завжди корелює із принципом нарахування та відповідності доходів і витрат. Це зумовлює потребу у проведенні подальших наукових досліджень у цьому напрямі. Також залишаються невирішеними питання щодо формування облікової інформації з урахуванням ризиків, притаманних агропромисловій сфері.

Формування оптимального доходу підприємств у розмірах, необхідних для покриття його поточних витрат, сплати податків і отримання прибутку, що дає змогу забезпечити розширене відтворення, є необхідною умовою функціонування будь-якого суб'єкта господарювання. В світовому масштабі облік доходів регламентується МСБО 18 «Дохід». В Україні, згідно зі ст. 5 П(С)БО) 15 «Дохід», дохід визначається під час збільшення активу або зменшення зобов'язань, які зумовлюють збільшення власного капіталу (за винятком капіталу за рахунок внесків засновників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Представляє інтерес дослідження їх порівняльної характеристики, зокрема, визначення поняття, оцінки та класифікації доходів, представленої в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика П(С)БО 15 «Дохід» та МСБО 18 «Дохід» щодо визнання, класифікації та оцінки доходів діяльності підприємства

	П(С)БО 15 «Дохід»	МСБО 18 «Дохід»
Визначення поняття «дохід»	Дохід визначається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка може бути достовірно визначена.	Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає у процесі діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу.
Оцінка доходу	Дохід має оцінюватися за справедливою вартістю отриманих активів.	Дохід має оцінюватися за справедливою вартістю компенсації, яка була отримана або підлягає отриманню.
Класифікація доходів	Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи; фінансові доходи, інші доходи.	Дохід від реалізації товарів, від надання послуг; відсотки роєлті, дивіденди.

Визнання доходу і достовірність його оцінка – необхідна інформація для відображення її у фінансовій звітності. Однією з умов визнання доходу від реалізації є передача покупцеві всіх ризиків і вигод, пов'язаних із правом власності на продукцію. МСФЗ 18, на відміну від П(С)БО 15, критерієм визнання доходу від реалізації продукції встановлює передачу покупцеві не всіх, а лише суттєвих ризиків і вигод, пов'язаних із правом власності на продукцію (товар). Так, наприклад, звичайні гарантійні зобов'язання продавця, будучи ризиком, пов'язаним із правом власності, який несе після продажу продавець, водночас не розглядаються як суттєвий ризик. Такі незначні ризики не заважають продавцю визнавати дохід.

Найголовнішим у процесі вдосконалення механізму формування доходів підприємства є аналіз прибутковості. Одним із найефективніших і водночас найпростіших методів фінансового аналізу, який використовується для оперативного і

стратегічного планування прибутку, є операційний аналіз «витрати-обсяг-прибуток» («Costs-Volume-Profit»), він дає змогу відстежувати залежність фінансових результатів від витрат і обсягів виробництва або реалізації. Основна мета цього виду аналізу (який зазвичай характеризують як аналіз беззбитковості) – встановити, що відбудеться з фінансовими результатами, якщо визначений рівень продуктивності, обсягу виробництва, витрат змінюватиметься. Переваги цієї методики полягають у тому, що аналіз можна зробити як за квартал, так і за півріччя, а також за результатами річної діяльності.

Дохід від реалізації сільськогосподарської продукції є пріоритетним видом доходів аграрних товаровиробників, облікове відображення якого потребує подальшого нормативного і методичного врегулювання. Найголовнішим в удосконаленні механізму формування доходів підприємства є використання аналізу прибутковості. При цьому операційний аналіз «витрати – обсяг – прибуток» дасть змогу контролювати вплив витрат і обсягів виробництва або реалізації на фінансові результати діяльності.

УДК: 657:004:336.74

ОБЛІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Матвійчук Д.О., студентка 2 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ

З кожним роком постійно змінюється в сторону збільшення Інтернет-аудиторія, а розвиток та наростання темпів інтерактивної торгівлі спричиняють розширення нових

можливостей для ведення діяльності, тобто розраховуватися за поставлені товари, виконані роботи та надані послуги вже електронними грошима.

У вітчизняній фінансовій сфері електронні гроші набули широкого застосування. Такими є: е-валюта, е-гроші, e-money. Такі кошти неможливо побачити й покласти до гаманця, проте розрахунки в Україні за їх участі проводять все дедалі частіше.

Визначення терміну «електронні гроші» міститься в постанові Національного банку України № 481 «Положення про електронні гроші», згідно якої електронні гроші – «це одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими, крім емітента, особами і є грошовим зобов'язанням емітента» [3]. При цьому, також зазначається, що електронні гроші можуть бути виражені тільки у гривневому еквіваленті.

Електронні гроші розділяють в основному на два типи: на базі смарт-карт та на базі мереж. Дані групи підрозділяються на анонімні системи, у яких дозволяється проводити операції без ідентифікації користувача, й неанонімні системи – вимагають обов'язкової ідентифікації користувача.

У вітчизняній літературі немає стандартизованого визначення електронних грошей. Деякі дослідники стверджують, що електронні гроші це різновид так званих «фідуціарних» грошей, як і практично всі існуючі зараз гроші, які мають вищезгадані відповідні характеристики. Вони є зобов'язаннями емітента, випущеними з метою розрахунків, але при цьому не мають власної внутрішньої вартості.

Так, випуском електронних грошей займається виключно банк, шляхом їх надання користувачам або комерційним агентам в обмін на готівку або безготівкові кошти. Також, банк має право здійснювати випуск електронних грошей для використання на території України, що номіновані тільки у гривні, а банківська установа, яка здійснює їх випуск бере на себе зобов'язання з їх погашення.

Останнім часом, розвиток ринку електронних грошей, свідчить про те, що еволюція вітчизняного підприємництва поступово наближується до світових стандартів. Але, широкому застосуванню електронних платіжних засобів в Україні

перешкоджають певні труднощі, якими є правове регулювання, яке не встигає за стрімким розвитком відносин у цій сфері та законність обігу електронних платіжних засобів в Україні. Так, близько 0,35 % від усіх безготівкових операцій в Україні відбувається за участю електронних грошей, а це є досить мізерною долею на фінансовому ринку. За даними Національного банку України лише 23 банки мають право здійснювати випуск електронних грошей. Метою створення банками систем електронних грошей є забезпечення клієнтів зручним платіжним засобом для придбання продукції, робіт чи послуг у будь-якого торговця. Найпоширенішими платіжними системами, з використанням яких здійснюються операції з електронними грошима є: MasterCard, Visa. Особливість обліку в системі оподаткування з використанням електронних грошей полягає в тому, що в ситуації, коли першою подією є отримання попередньої оплати, податкові зобов'язання у продавця виникають на дату зарахування гривень на банківський поточний рахунок в обмін на електронні гроші. Також, відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції про його застосування, введено субрахунок 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті», на якому відображаються операції з електронними грошима.

Суб'єкти, які здійснюють операції з електронними грошима, мають право їх здійснювати лише за правилами, які узгоджені з Національним банком. Але при цьому НБУ не узгодив правила використання електронних грошей, як: WebMoney Transfer, Інтернет.Гроші, VkrMoney, RBKMoney, Яндекс.Гроші, QJWI, E-gold. Отримані ж від користувачів електронні гроші торговець має право: обміняти на безготівкові кошти в агента з розрахунків або пред'явити до погашення емітенту в обмін на безготівкові кошти.

Отже, на сьогодні електронні гроші відіграють важливу роль в сучасних електронних системах. З кожним роком система впровадження вдосконалюється і в майбутньому наближається до провідної. Можна також передбачити продовження зміцнення електронних валют і підвищення популярності віртуальних розрахунків.

Проте в Україні слід удосконалити нормативно-правову базу електронних грошей, оскільки від цього залежить процес управління фінансовими ресурсами на підприємстві, що в свою чергу впливає на платіжну дисципліну, своєчасні розрахунки з контрагентами і платоспроможність підприємства загалом. Перспективою подальших досліджень науковців є пошук рішень облікового відображення операцій з електронними грошима підприємств різних форм власності.

Список використаних джерел:

1. Електронні гроші: використовуємо без проблем. Бухгалтерський тиждень. 2015. № 42. i.Factor. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bn/2015/october/issue-42/article-12491.html> (дата звернення: 06.03.2020).
2. Канцедал Н.А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. Облік і фінанси. 2019. № 1(83). С. 28 – 34. URL: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-28-34](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-28-34) (дата звернення: 6.05.2020).
3. Про електронні гроші в Україні: положення НБУ від 04.11.2010 р. № 481. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 06.03.2020).
4. Узгодження правил використання електронних грошей: Національний банк України. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=66296&cat_id=66292 (дата звернення: 06.03.2020).

УДК 657.422.1

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Міняйло О.Е., студентка 4-го курсу, групи ОО-19,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гриліцька А.В., к.е.н., доцент

*Черкаський державний бізнес-коледж (Київський університет технологій та дизайну),
м. Черкаси*

Функціонування підприємства завжди пов'язане зі змінами як в зовнішньому, так і внутрішньому середовищі його діяльності, що обумовлює розробку нових підходів до визначення цільової функції діяльності підприємства, обґрунтування економічних передумов досягнення оптимальних розмірів прибутку, що забезпечує конкурентоспроможність підприємства на ринку, що визначає перспективи його розвитку. Від правильної організації фінансового господарства в значній мірі залежить виконання плану випуску продукції, раціональне використання всіх його засобів, ефективність проведених витрат, своєчасне і повне задоволення зобов'язань і внесення платежів.

Велике значення в ефективному функціонуванні господарюючого суб'єкта грає організація руху грошових коштів. Інформаційною базою для аналізу та управління грошовими потоками є дані бухгалтерського обліку. На сьогоднішній день даний напрямок обліку не можна назвати повністю сформованим, про що свідчить зокрема, відсутність чіткої методики складання звіту про рух грошових коштів, що дозволяє сформувати в звітності повну, достовірну та своєчасну інформацію, і виникає велика кількість питань з проблем відображення в обліку грошових потоків, особливо якщо це стосується грошових коштів при використанні сучасних форм розрахунків [3]. Бухгалтерський облік грошових коштів являє собою трудомістку і об'ємну частку обліку, який вимагає від бухгалтера досвіду роботи і знання законодавчо-нормативної бази.

Сполучною ланкою між бухгалтерським обліком і прийняттям оптимальних управлінських рішень виступає економічний аналіз, якому в більшості організацій приділяється недостатня увага. Причинами цього явища стала нерозвиненість нормативно-правової бази, і, як наслідок, відсутність комплексного підходу до проведення економічного аналізу грошових потоків, що вимагає уточнень і коригувань [1]. Саме тому, на сьогоднішній день найбільшу актуальність набувають нові методичні розробки в області вдосконалення бухгалтерського обліку, складання

звітності та проведення економічного аналізу наявності та напрямки використання грошових коштів організацій.

Аналіз інформації щодо надходження коштів за джерелами надходження сприяє здійснювати контроль вхідних грошових потоків для забезпечення безперервності їх звернення та стабільності господарської діяльності. Інформація, сформована в аналітичному обліку дозволяє здійснювати детальний контроль вибуття грошових коштів за видами платежів, по окремим періодам та контрагентами. Вибуття грошових коштів характеризується готівковою витратою грошей або списанням з розрахункових, валютних або спеціальних рахунків за розпорядженням організації, або платежі за інкасовими дорученнями організацій, за виконавчими листами [2].

Дані аналітичного обліку дозволяють здійснити контроль розміру платежів і своєчасності їх здійснення. Для прийняття управлінських рішень з управління напрямками вибуття грошових коштів досліджуються причини зміни складу розрахункових операцій, суми платежів, документальне обґрунтування розрахунків. Інформація аналітичного обліку сприяє проведенню внутрішнього контролю руху грошових коштів, до інструментів якого належить складання платіжного календаря організації.

Готівкові кошти є предметом особливої уваги з позиції провокації їх присвоєння особами, які мають до них доступ. Підприємців, організації та їх керівників, продавців та касирів можуть серйозно оштрафувати за порушення встановленого порядку ведення розрахунків готівковими коштами. Зокрема, коли вони: не застосовують ККТ, використовують ККТ, яка застаріла, неприпустимим чином модифікована або просто не зареєстрована; ігнорують обов'язок видавати документ, що підтверджує прийняття готівки, замість касового чека в дозволених обставин і т.п.

Тому з метою збереження цих активів повинна бути організована дієва і гнучка система внутрішнього контролю. І починатися вона повинна з покладання персональної відповідальності за це на конкретних фізичних осіб.

Для вдосконалення контролю за використанням і збереженням грошових коштів пропонується ввести програму внутрішньогосподарського контролю. Дана програма дозволить посилити контрольні функції всіх посадових і матеріально-відповідальних осіб, які зобов'язані відповідати за збереження та цільове використання грошових коштів.

Заходи, що включаються в програму внутрішньогосподарського контролю обліку і збереження грошових коштів можуть бути наступні:

1. Перевірити документальне оформлення матеріальної відповідальності касирів-операціоністів.

2. Скласти Звіт про рух грошових коштів. Ця форма є в більшій мірі відображенням реального стану справ на даній ділянці.

3. Проводити аналіз грошових потоків. Фінансове благополуччя залежить, в тому числі, від ефективного управління та аналізу руху грошових коштів підприємства: контролю припливу коштів і раціонального їх використання у вигляді покриття зобов'язань.

4. З метою здійснення планування і прогнозування необхідно скласти кошторис грошових коштів, вона показує очікуваний кінцеве сальдо на рахунку грошових коштів і фінансове становище для кожного місяця, для якого її розробляють.

5. Ввести в бухгалтерський облік додаткові аналітичні ознаки і застосовувати їх вже на етапі введення інформації. Це дасть можливість проводити аналіз в розрізі витрачених коштів і фінансових результатів.

6. Для узагальнення всієї інформації рекомендується проводити порівняльний аналіз показників динаміки грошових коштів і прибутку. У зв'язку з тим, що підприємство може бути прибутковим за даними бухгалтерського обліку і одночасно зазнавати значних труднощів в оборотних коштах. Цей звіт повинен доповнювати систему управлінських звітів підприємства.

7. Застосовувати активні форми управління грошовими потоками, які дають можливість підприємству отримати додатковий прибуток, що генерується

безпосередньо його грошовими активами. Йдеться в першу чергу про ефективне використання вільних грошових коштів у складі оборотних активів, а також накопичуються інвестиційних ресурсів.

Отже, аналіз і планування грошових коштів, як частина управління ними на підприємстві є актуальною темою, так як від формування обороту грошових коштів залежить фінансова стійкість підприємства, його платоспроможність, конкурентоспроможність, здатність безперервно функціонувати і вирішувати проблеми виживання і розвитку відповідно до вимог ринку, всі ці чинники, в свою чергу, впливають на стан економіки країни в цілому.

Список використаних джерел

1. [Коваль М. І.](#) Удосконалення обліку, аналіз та аудит готівкових розрахунків підприємства / М. І. Коваль, Ю. О. Нетреба // [Наукові праці МАУП. Сер. : Економічні науки. Психологічні науки.](#) - 2018. - Вип. 2. - С. 18-23
2. Остафійчук С. М. Грошові кошти та їх еквіваленти - найліквідніші активи підприємства / С. Остафійчук // Науковий вісник Ужгородського університету. - 2011. - Серія Економіка. Спецвипуск 33. Частина 2. - С. 215-220
3. Порді С.Р. Шляхи вдосконалення обліку грошових коштів / С. Р. Парді // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова, 2013. – Т. 18. Вип. 2 /1. – С. 82 – 86

УДК 657:331.2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Місюра К.Р., здобувач 2 курсу, 1 групи
початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Оплата праці є одним з найважливіших елементів формування сприятливого психологічного клімату на підприємстві. Кожне підприємство вважає за краще обрати

ту систему оплати праці, яка виходить з її потреб. Сьогодні необхідно відновити оплату праці як реальну, ефективно діючу економічну категорію ринкової економіки. Першочергове завдання підприємства полягає в тому, щоб підвищити реальну зарплату до вартості робочої сили. Оплата праці є не тільки економічною категорією, а й соціальною, тому що вона гарантує людині отримання певного соціального статусу. Витрати на відшкодування ціни робочої сили не можуть не передбачати соціальні потреби працівника, крім витрат, що відшкодовують витрати на харчування, одяг, утримання житла, освіту, медичне обслуговування. Для того щоб подолати кризу оплати праці, потрібно поступово усувати високу диференціацію в області праці по всіх категоріях працівників, а також відновлювати важливу функцію – стимулювання робочої сили. Диференціація в оплаті праці посилюється, і тому потрібно шукати шляхи встановлення і підтримання раціональних пропорцій відповідно оплати складної та простої праці.

Діючі системи повинні створюватися так, щоб забезпечити об'єднання співробітників на підприємстві, а не їх роз'єднання, потрібно стимулювати співпрацю, а не конфлікти між робітниками. У нових системах оплати праці необхідно знизити рівень базової оплати, яка обумовлена стажем роботи, і збільшити розмір оплати, яка пропорційна трудовому окладу. Увагу, організації питань з підвищення оплати праці, потрібно зосередити на продуктивності та якості продукції. Необхідно створити і визначити ефективні вимоги до організації виробництва: завдання і обов'язки кожного працівника повинні виконуватися відповідно визначеного терміну або достроково; якість продукції повинна бути на першому місці; потрібно використовувати найсучасніші та ефективні інструменти, методи і технології. Кадрова політика повинна сприяти позитивному соціально-психологічному клімату в колективі.

Вважаємо, що необхідно запровадити систему матеріальної зацікавленості, яка будується як система інвестування працівників та спрямована на високу ефективність об'єктивно критеріям оцінок, введених підприємством та порівнянні витрат і результатів праці. Матеріальне стимулювання – це комплекс різних видів матеріальних

благ, які отримує працівник за індивідуальний або бригадний (груповий) внесок в результати діяльності підприємства за допомогою професійного праці, творчої діяльності та необхідних правил поведінки. Матеріально-грошове стимулювання використовується для заохочення працівників грошовими виплатами за результатами трудової діяльності. Матеріальне не грошове стимулювання – це стимулювання працівників, засноване на використанні тих благ, які не можуть бути придбані за гроші. Воно включає в себе: пільгове кредитування, стипендіальні програми і навчання в організації, медичне обслуговування та страхування, програми житлового будівництва, програми, пов'язані з вихованням і навчанням дітей.

Впровадження на підприємстві хоча б одного або декількох запропонованих нами заходів, буде сприяти підвищенню продуктивності праці працівників, росту прибутку підприємства і, відповідно, збільшення заробітної плати.

УДК УДК 657 (430)

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В НІМЕЧЧИНІ

Микосянчик Ю.Ю., студентка 1 курсу ст, 12 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Данілочкіна О.В., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.Київ

Зараз вагоме значення набуває вивчення і аналіз міжнародної системи бухгалтерського обліку, стандартів, рекомендацій та положень міжурядових, професійних і профспілкових організацій світу. Вивчення систем бухгалтерського обліку та звітності зарубіжних країн зумовлює потребу переосмислення критеріїв формування облікової та звітної інформації, більш чіткого визначення елементів

фінансової звітності, порядку їх визнання та оцінки, а також встановлення взаємозв'язку між елементами фінансової звітності.

Більшість вітчизняних і зарубіжних авторів характеризують німецьку модель бухгалтерського обліку як «континентальну» із значним впливом державного регулювання.

Принципи обліку є вимогами, що пред'являються законодавством Німеччини до бухгалтерського обліку: повнота, правильність змісту інформації, тимчасові розмежування, ясність, наочність, можливість контролю, правильність форми, хронологічний порядок записів. [1]

Всі правила, що регулюють питання ведення обліку та складання індивідуальної фінансової звітності в Німеччині, відображені в так званому Торговельному кодексі Німеччини (HGB: Handelsgesetzbuch). У цьому Кодексі міститься повний обсяг вимог, що представляються до індивідуальної фінансової звітності підприємства, та основні вимоги, пропоновані до консолідованої фінансової звітності. [2]

Німецький комітет зі стандартів фінансової звітності (Deutsches Rechnungslegungs Standards Committee, DRSC, або German Accounting Standards Committee, GASC) - це незалежна професійна організація, фінансується за рахунок внесків її членів, публікацій, спонсорських коштів і т.д.

Її членами можуть бути фізичні та юридичні особи, які мають відповідний досвід і кваліфікацію: бухгалтери, аудиторі та відповідні організації, які здатні забезпечувати виконання завдань Комітету. [1]

Для німецької бухгалтерської діяльності характерні дві особливості:

1. Готовність прийняти державне втручання в економічну діяльність компанії;
2. Сильні традиції антиіндивідуалізму.

Організації розробляють плани рахунків залежно від власних потреб розвитку, але, не порушуючи загальних принципів, зокрема, структури Плану

рахунків і номенклатури рахунків. [2]

У Німеччині, як і в Україні, не публічні компанії (так звані HGB) ведуть облік, як правило, за національними стандартами бухгалтерського обліку. В німецьких професійних колах точиться дискусія, яка є актуальною і для України: складання фінансової звітності за МСФЗ у нинішньому вигляді для малого та середнього бізнесу є неефективним і не потрібним. Тому участі в обговоренні нових проектів стандартів МСФЗ для малого та середнього бізнесу приділяється особлива увага. [1]

Офіційної вимоги в Німеччині немає для складання проміжної звітності. Тобто, підприємство, компанія чи організація повинна складати звітність лише один раз на рік.

Річний фінансовий звіт повинен складатися до кінця 5-го місяця року, наступного за звітним, і публікуватися до кінця 12-го місяця. Податкову декларацію слід подавати до кінця 9-го місяця, наступного за звітним періодом. Річна звітність усіх компаній, за винятком малих, підлягає аудиту незалежними аудиторами.

Річна фінансова звітність складається з балансу, звіту про прибутки і збитки, пояснювальної записки і звіту керівництва про стан компанії та перспективи її розвитку. [2]

У Німеччині допустимим є використання двох методів звіту про прибутки і збитки (Gewinn – und Verlustrechnung) :

1) Метод повних витрат за елементами витрат (Gesamtkostenverfahren) – аналог розділу II українського Звіту про фінансові результати;

2) Метод функціональних витрат за статтями калькуляції (Umsatzkostenverfahren) – аналог розділу I українського Звіту про фінансові результати. [1]

Отже, ведення бухгалтерського обліку в Німеччині має свої особливості. Облік регулюється приписами Торговельного кодексу. Основні принципи на яких ґрунтується ведення бухгалтерії це: повнота, своєчасність, ясність, наочність, можливість контролю, хронологічний порядок записів. вимог до Проміжної звітності немає, організації складають звітність раз на рік. А от річна фінансова звітність

складається з балансу, звіту про прибутки і збитки, пояснювальної записки і звіту керівництва про стан компанії та перспективи її розвитку.

Список використаних джерел

[1] М.Р. Лучко, І.Д. Бенько. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах: навчальний посібник, Тернопіль, 2016. с. 223-230.

[2] <https://studfile.net/preview/5800864/page:3/>

УДК 657

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ОБЛІКУ ВІДПРАЦЬОВАНОВОГО ЧАСУ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Митюк І.М., студентка 1 курсу магістратури 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ганяйло О.М., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Первинні документи суб'єкта господарювання повинні відображати достовірну інформацію про чисельність, відпрацьований час та виробіток робітників. І саме первинні документи, в яких визначається виробіток робітників, доплати, на сьогодні, потребують аналізу, доопрацювання та уточнення, з метою отримання корисної та зрозумілої інформації для аналітичного обліку заробітної плати. У сільськогосподарському виробництві порівняно з іншими галузями спостерігається недотримання працівниками щоденної, щотижневої і щомісячної норми тривалості робочого часу – звичайна об'єктивна ситуація. Це пов'язане, насамперед, із сезонним характером робіт. При встановленні на таких виробництвах щоденної та тижневої

норми тривалості робочого часу не буде забезпечене своєчасне та якісне виконання робіт, зокрема сезонних.

Для обліку ручних та кінно-ручних робіт у рослинництві застосовують Обліковий лист праці та виконаних робіт. По кожному виду робіт визначають відпрацьований час, обсяг виконаної роботи, основну оплату праці і доплату, а також проставляють кількість відпрацьованих коне-днів.

Основним первинним документом для обліку польових, стаціонарних та інших робіт, що виконуються тракторами, комбайнами та іншими самохідними машинами є Обліковий лист тракториста-машиніста ф. №67. У трактористів-машиністів сільськогосподарського виробництва в період із березня до листопада тривалість робочої зміни в середньому становить 10 годин. У цей період трактористи-машиністи зайняті, зокрема, на таких роботах: весняно-польові роботи (підготовка ґрунту й посів ранніх зернових культур, соняшнику, овочів, кормових культур тощо); догляд за посівами; прибирання сіна, зернових і зернобобових культур, закладка силосу (під час жнив робота триває протягом усього світлового дня); підготовка ґрунту під посів озимих зернових культур, прибирання пізніх зернових культур, соняшнику, осіння оранка під пари.

Отже, понаднормові роботи за рік можуть перевищувати граничні норми їх застосування. Проте у грудні, січні та лютому здійснюється ремонт сільгосптехніки. У цей час надаються додаткові дні відпочинку (відгули) за відпрацьовані понад норму години. Тому, роботи в сільському господарстві мають організовуватися із застосуванням підсумованого обліку робочого часу.

Виконані тракторні роботи тракторами оформляють Дорожнім листом трактора ф. №68. В обліковий лист тракториста-машиніста доцільно додати колонку «Оцінка якості роботи», оскільки у сучасних умовах низька якість виконання механізованих робіт є одним із стримуючих чинників підвищення урожайності сільськогосподарських культур.

Нарахування оплати праці оформляють Розрахунок нарахування оплати праці працівникам тваринництва. В розрахунку за кожним працівником відображають кількість одержаної продукції, кількість обслуговуваного поголів'я, розцінки, суму оплати праці. Реквізити даного документу є схожими з обліковим листом праці і виконаних робіт (форма 66) з тією лиш різницею, що вона передбачає шість позицій, а не три для відображення виду роботи, а тому розміщується на великому форматі паперу. Але в наш час багато видів робіт в тваринництві не виконується. І тому багато зайвих граф, які просто залишаються незаповненими. Тому для нарахування оплати праці працівникам тваринництва можна застосовувати єдину форму первинного документу, яка повинна бути розроблена у відповідності до сучасних стандартів побудови документів.

Первинний облік праці і порядок нарахування оплати праці працівникам адміністративного персоналу ведуть Табелі обліку робочого часу (ф. № ПСГ-1). Для кожного працівника в таблиці відводять окремий рядок, у якому записують кількість відпрацьованих годин, умовними літерами зазначають причини невиходу на роботу.

Первинний облік праці і порядок нарахування оплати праці працівникам допоміжних та обслуговуючих виробництв. Для обліку обсягу виконаних робіт, робочого часу і заробітної плати у будівництві, промислових, допоміжних та інших виробництвах і господарствах застосовують Наряд на відрядну роботу ф. № ПСГ-5.

До важливих проблем обліку праці та її оплати у сільськогосподарських підприємствах можна віднести використання застарілих форм первинних документів та недостатній рівень інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень щодо умов праці та її оплати.

Список використаних джерел

1. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами, К.: Алерта, 2016. 1040 с.
2. Н. П. Юрчук, Елементи організаційної побудови первинного обліку оплати праці сільськогосподарських підприємств. Ефективна економіка № 10, 2012.

3. Про затвердження типових форм первинного обліку особового складу: Наказ Міністерства статистики України від 27.10.1995 р. № 277
 URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=269002.

4. Солодка Я.В., Проблеми обліку праці та її оплати у сільськогосподарських підприємствах. URL: [file:///C:/Users/USER/Downloads/ecnof_2013_10\(3\)_72.pdf](file:///C:/Users/USER/Downloads/ecnof_2013_10(3)_72.pdf).

УДК: 657.1

ОСНОВНІ ЗАСОБИ: ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ, ОЦІНКА ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Моргунова М. С., студентка 2СТ курсу, 8 групи
 спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В умовах розвитку ринкових відносин, питання, які пов'язані зі змінами в обліку та нормативно-правової бази стали предметом для глибокого економічного дослідження. Особливе місце в бухгалтерському обліку займають основні засоби. Це пов'язано з тим, що підприємства повинні якомога раціональніше використовувати своє майно для отримання максимальних вигід у подальшій діяльності.

Даному питанню присвячено дослідження багатьох учених-економістів, серед них; Бабяк Н. Д., Безруких П. С., Борисов А. Б., Гуцаленко Л.В., Дем'яненко М. Я., Загородній В. П., Палій В. Ф., Сопко В. В., Ткаченко Н. М та ін.

Вперше виділив поняття "основний капітал" видатний економіст Адам Сміт. На думку А. Сміта основний капітал складається з чотирьох статей: "...По-перше, із усякого роду корисних машин і знарядь праці, які полегшують і скорочують працю. По-друге, із усіх тих дохідних будівель, які служать засобом одержання доходу не тільки для їхнього власника, який віддає їх в оренду, але і для осіб, які сплачують за них орендну плату; такими є приміщення під крамниці, склади, майстерні і т.п.. Ці

будівлі сильно відрізняються від житлових будинків. Вони являють собою свого роду знаряддя виробництва і можуть бути розглянуті в якості таких. По-третє, з поліпшення землі і всього того, що з вигодою витрачено на розчищення, осушення, обгородження, удобрення і приведення її в стан, найбільш придатний для обробки і культури. По-четверте, із набутих і корисних здібностей усіх жителів або членів суспільства. Придбання таких здібностей, вважаючи також утримання їхнього власника протягом його виховання, навчання або учнівства, завжди вимагає дійсних витрат, які являють собою основний капітал...”[1]

Основні засоби, як економічну категорію розглядали у своїх працях, як вітчизняні так і зарубіжні вчені, зокрема: Агрес О. Г., Бабаєв Ю. А., Бабяк Н. Д., Бланк І. А., Бутинець Ф. Ф., Гуцаленко Л.В., Кірейцев Г.Г., К.Маркс, Сопко В. В., Трачова Д. М. та ін. Підходи до визначення сутності даної категорії наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Наукові погляди на сутність категорії «основні засоби»

Автор	За класифікаційною ознакою				
	Майно підприємства	Засоби праці	Матеріально речові об'єкти	Матеріальні активи	Засоби виробництва
Бабаєв Ю. А.	+				
Бабяк Н. Д.		+			
Безруких П. С.			+		
Бланк І. А.				+	
Борисов А. Б.			+		
Бутинець Ф. Ф.				+	

Продовження табл. 1

Бойко В. М., Вашків П. Г.		+			
Грабова Н. Н.				+	
Загородній А.Г., Вознюк Г. Л.				+	
Кене Ф.					+
Рікардо Д.					+
Сердюк В. Н.		+			
Сопко В. В.		+			
Сухарський В. С.		+			

Джерело: сформовано автором

З точки зору більшості авторів під терміном "матеріальні активи" розуміють засоби праці підприємства. Деякі з вчених прирівнюють їх до засобів праці, які протягом тривалого часу використовуються у виробництві.

Підходи вчених до трактування сутності категорії «основні засоби» (табл. 1) свідчать, що більшість підходів ґрунтується на визначеннях з нормативно-правових актів, зокрема: НП(с)БО 7 «Основні засоби», МСБО 16 «Основні засоби», Податкового кодексу України та інших.

З урахуванням нормативних документів та поглядів учених до визначення основних засобів можна зазначити, що «основні засоби – це засоби праці, вартістю більше 20000 гривень, які використовуються в господарському процесі тривалий час поступово переносять свою вартість, у вигляді амортизаційних відрахувань на новостворену продукцію».

Однією з головних умов визнання в обліку основних засобів, є правильна їх оцінка. Відповідно до положення, оцінкою можна вважати грошове вираження вартості основних засобів, за якою вони відображаються в бухгалтерському обліку.[2]

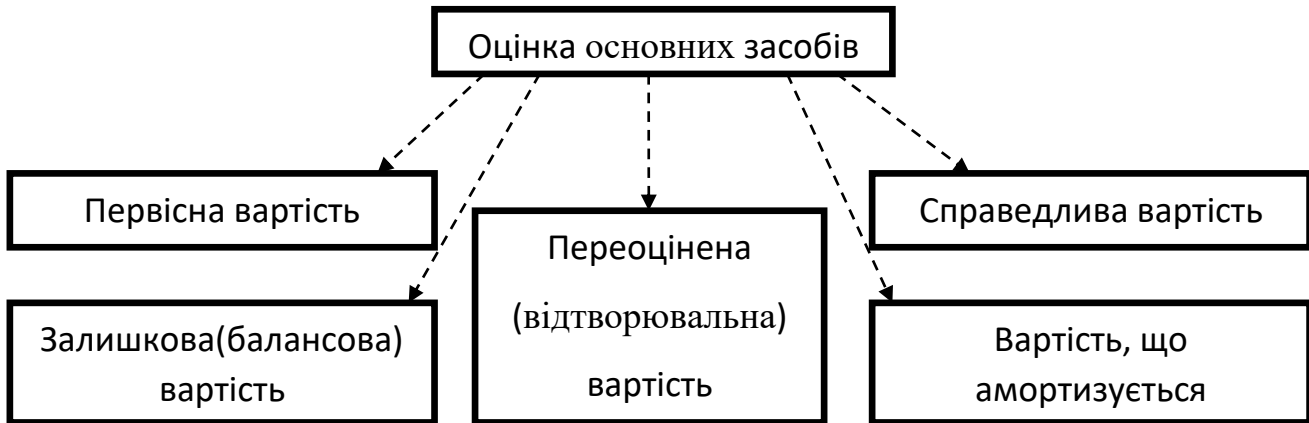

Рисунок 1. Види оцінки основних засобів

Джерело: Сформовано автором на підставі [2]

Оцінка основних засобів являє собою широкий спектр діяльності, що включає в себе визначення вартості основних фондів підприємства для цілей обліку та аналізу, економічних розрахунків і прогнозів, а також формування узагальнюючих галузевих і господарських показників підприємства.

Щоб правильно організувати бухгалтерський облік основних засобів необхідно їх класифікувати за певними ознаками. Так, Домбровська Н. зазначає, що орієнтація класифікації на загальних для всіх видів економічної діяльності ознаках — визначення різних груп основних засобів та їх об'єднання за спільними функціями у виробничому процесі має домінуюче значення для організації бухгалтерського обліку [3].

За дослідженнями вчених виокремлюється класифікація основних засобів за різними ознаками, але найпоширенішими з них є: виробничі і невиробничі; діючі, недіючі та запасні; власні та орендовані. Згідно з класифікацією, Податкового кодексу України, для кожної з шістнадцяти груп встановлено мінімально допустимі строки корисного використання об'єктів, які становлять від двох до 20 років. А це дає нам право думати, що підприємство не може встановити строк використання окремих груп основних засобів менший, ніж це передбачено цим кодексом.

Проаналізувавши погляди різних авторів щодо визначення сутності поняття "основні засоби" можна звести до загального трактування, що основними засобами є матеріальні активи, вартість яких переноситься на вартість виготовленої продукції у вигляді амортизаційних відрахувань. Результати досліджень дозволяють стверджувати, що існують різні підходи до оцінки основних засобів. Однак, залишається не відпрацьованою єдина концепція оцінки основних засобів, що пов'язана з інтересами зацікавлених осіб та з інфляційними процесами, які відбуваються в економіці будь-якої держави. Для належного групування об'єктів основних засобів підприємства варто затвердити єдину, узагальнену класифікацію основних засобів з метою підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Шинкарук Л. В. Погляди та теорії Адама Сміта на категорію «основний капітал». Науковий вісник НУБіП України. Серія філологічні науки. Випуск 257-2016. С. 118.
2. Про затвердження Положення (Стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Наказ Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000 р. (із змінами та доповненнями: URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 13.03.2021 р))
3. Домбровська Н. Р. Економічна сутність основних засобів та їх класифікація. Економічні науки. Серія: Облік і фінанси 2012. Вип. 9 (1). С. 340-349.

УДК: 657:57:33.053.22

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Музичка М.В., студентка 2 курсу, 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В господарській діяльності сільськогосподарських підприємств однією з найважливіших є категорія як біологічні активи. Вперше про біологічні активи, як про

об'єкт обліку в сільськогосподарських підприємствах, стало відомо з прийняттям Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство». Відповідно до даного міжнародного стандарту біологічний актив – це жива тварина або рослина [1]. Але, на думку науковців, дане визначення є неконкретним, воно не розкриває чітко зміст терміну й не конкретизує об'єкт обліку, оскільки не кожна жива тварина і рослина є активом і відповідно об'єктом обліку. Дане визначення характеризує тільки першу складову терміну як – «біологічний», але зовсім ігнорує другу важливу складову – «актив». Так, Перевозник Н.В. зазначає, що для визначення терміну «біологічні активи» потрібно застосовувати чітко зазначені ознаки активу як економічної категорії: по-перше, актив має перебувати у володінні підприємства (контролюватися підприємством), по-друге, мусить мати визначену вартість у грошовому виразі, а по-третє, має принести майбутній економічний прибуток [3].

Згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», біологічний актив – це тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди [2].

Отже, за П(С)БО 30, біологічні активи розглядаються в більш ширшому визначенні. Але, класифікація біологічних активів є досить обширною, що ускладнює методи оцінки біологічних активів. Розподіл їх на групи рослинництва чи тваринництва та підгрупи як довгострокові і поточні потребує відкриття окремих рахунків, субрахунків для оцінки за первісною чи справедливою вартістю біологічного активу рослинництва або тваринництва. МСБО 41 [1] класифікує біологічні активи лише на дві групи (табл. 1).

В МСБО 41 поділ на вказані групи є доцільним, оскільки таким чином отримується інформація, яка може бути корисною при оцінці строків майбутніх грошових потоків.

Таблиця 1

Класифікація групи біологічних активів за міжнародним стандартом

Група біологічних активів	Споживні біологічні активи	Біологічні активи-носії
виступає:	як сільськогосподарська продукція або біологічний актив на продаж	як самовідтворюваний актив
до них належать:	зрілі активи	незрілі активи
рослинництво:	зернові, такі як кукурудза або пшениця; ліс, що вирощується для отримання деревини	виноградники, фруктові дерева та ліс, із якого отримують дрова, залишаючи частину дерев

Так, біологічний актив (за міжнародними та національними стандартами) визнається активом, якщо:

- підприємству перейшли ризики й вигоди, які пов'язані з правом власності на відповідний біологічний актив;
- підприємство здійснює управління біологічним активом або процесом його біологічних перетворень та контроль за його використанням;
- є впевненість, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, що пов'язані з його використанням у діяльності, яка не є сільськогосподарською.

Найбільш широкому дослідженню з наукової точки зору і використанню підлягають довгострокові біологічні активи, до яких відносяться: багаторічні насадження (сади, виноградники, плантації ягідних культур, багаторічні трави тощо), а також тварини основного стада ВРХ, свиней, коней, овець.

Велике значення має оцінка довгострокових біологічних активів при їх первісному визнанні. Вона залежить від того, яким чином були придбані біологічні активи: придбані за грошові кошти (в первісну вартість включається ціна придбання, витрати на транспортування, інші витрати, які пов'язані з придбанням біологічних активів і доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання); безоплатне отримання (оцінюється по справедливій вартості з врахуванням витрат пов'язаних з доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання); внесок до статутного капіталу (погоджена учасниками справедлива вартість з врахуванням витрат пов'язаних з доведенням їх до стану використання); обмін на неподібні

біологічні активи (справедлива вартість переданого активу, збільшена або зменшена на суму грошових коштів, що належать до сплати або утримання за обмінною операцією).

Тому, при здійсненні операцій з довгостроковими біологічними активами на сільськогосподарському підприємстві необхідно врахувати такі особливості:

- в сільському господарстві суттєвим аспектом є бухгалтерський облік врожаю та продукції, отриманої від засаджених площ;
- списання (або вибуття) рослин в обліку потрібно визначати як їх ліквідацію;
- здійснювати внутрішній контроль за правильністю калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції.

Отже, важливе значення для ефективного ведення бухгалтерського обліку біологічних активів має чітке розуміння їх економічного змісту та класифікації як з нормативної, так і наукової точок зору.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності 41 «Сільське господарство». URL: http://minfin.gov.ua/control/publish/artide/main?art-id=92410&cat_id=92408.
2. Перевозник Н.В. Біологічні активи як обліково-аналітична та економічна категорія. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2007. № 6 (73). С. 115 – 118.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 // *Все про бухгалтерський облік*. 2007. № 18. С. 103 – 106.

УДК 657:330.143.1:658.114(477+100)

ВІДМІННОСТІ ОБЛІКУ ЗА НАРАХОВАНИМИ ДОХОДАМИ В ПРАКТИЦІ УКРАЇНСЬКИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ КОМПАНІЙ

Назарчук В. І., студент 4 курсу, 2 групи спеціальності
«Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Одним із найважливіших показників на будь-якому підприємстві є саме дохід, адже кожна компанія прагне мати грошові кошти не тільки для покриття витрат різних видів, а також виходити на новий рівень і в майбутньому мати ще більші перспективи розвитку.

Економічна теорія протягом тривалого часу досліджує категорію «доходу» і тісно пов'язана з поняттями «економічна діяльність» та «прибуток», що знайшли своє місце в працях А. Сміта, К. Маркса, Дж. Мілля, Дж. Хікса, В. Парето, Л. Вальраса, Ф. Найта та ін. Наукові надбання цих вчених (теорія відносних часток факторів виробництва в доході, теорія убиваючої дохідності, теорія граничних доходів) увійшли в «золотий фонд» постулатів економічної теорії.

Сучасні науковці на даному етапі досліджень роблять акцент саме на поглиблення теоретичних і методичних аспектів формування, розподілу і використання доходу на рівні окремих суб'єктів господарювання.

Розрахунки за нарахованими доходами здійснюється у формі виплат - це можуть бути дивіденди, проценти (відсотки), роялті (таблиця 1).

Таблиця 1

Форми виплат за якими здійснюються розрахунки за нарахованими доходами

Форми виплат	Значення
Дивіденди	Це лише певна частина чистого прибутку, яка розподіляється між усіма учасниками (власниками) тільки в співвідношенні до частки їх участі у власному капіталі підприємства.
Проценти (відсотки)	Плата за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, що заборговані підприємству.
Роялті	Платежі за використання нематеріальних активів підприємства (патентів, торговельних марок, авторського права, програмних продуктів тощо).

Якщо говорити взагалі про розрахунки за нарахованими доходами, розглянемо на прикладі виплати дивідентів компаній на території України та США.

Взявши підприємства ТОВ або АТ в Україні на зібранні загальних річних зборів акціонерів, затверджується річний фінансовий звіт і виходячи з його показників вирішується питання про виплату так званих доходів кожного акціонера. Це відбувається в кінці фінансового року, для кожної компанії це різний час, адже кожне підприємство має свій напрямок розвитку і на зборах вже підбиваються підсумки. Періодичність виплати розрахунків за доходами може бути щорічна, щоквартальна або щомісячна - вирішується виключно загальними зборами. В цілому вітчизняні акціонерні товариства проводять виплату щорічно.

Більшість компаній в США сплачує дивіденди щоквартально. Середній розмір складає близько 3-5%. Суму і день нарахувань оголошує безпосередньо рада директорів - в так званий день реєстрації. А самою виплатою рахується день іменованій датою виплати. Також не всі акціонери мають право на отримання дивідентів, адже головним фактором в придбанні звичайних акцій відіграє час. Деякі компанії передають свої акції біржам, які в свою чергу їх продають за кілька робочих днів до дати реєстрації. Тобто інвестори, які купують акції раніше мають право на дивіденти, а акції які були куплені в день реєстрації або пізніше не мають такого права [1].

У США компанії керуються загальновизнаними принципами бухгалтерського обліку. Загальновизнані принципи бухгалтерського обліку (GAAP) - це набір правил, що охоплює деталі, складності та законність ведення бізнесу та корпоративного обліку. Рада зі стандартів фінансового обліку (FASB) використовує GAAP як основу для свого повного набору затверджених методів та практик розрахунку за нарахованими доходами.

В той час як в Україні П(С)БО 15 «Дохід» визначає методологічну основу формування бухгалтерської інформації про доходи компанії та її розкриття у

фінансовій звітності. Норми цього положення застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності

Узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що не важливо в якій країні відбуваються розрахунки за нарахованими доходами, в якій формі, але саме до цього процесу треба мати чітку стратегію з самого початку заснування підприємства, шляхи вдосконалення в майбутньому, передбачити можливі фінансові загрози для підприємства. Тому необхідно мати чітку стратегію роботи компанії, щоб в майбутньому правильно зробити розрахунки за доходами, комплексно та заздалегідь.

Список використаних джерел

1. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський облік на підприємствах з різними формами власності. Навчальний посібник. - К.: А.С.К., 2016. - 512 с.

УДК 657.1

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ

Нестерова К. В., студентка 2-го с.т. курсу, 8 групи,
спеціальності «Облік та оподаткування»

Калюга Є.В. д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м.Київ

Аудит розрахунків із бюджетом є одним із найтрудомісткіших, найскладніших і найвідповідальніших в аудиторській практиці, оскільки недоліки податкового законодавства, податковий тиск на підприємства, чималий перелік податків і зборів збільшують властивий ризик.

На рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами» розміщуються усі необхідні дані та розрахунки за видами платежів до бюджету, у тому числі податки з працівників та за фінансовими санкціями. Всі ці платежі та порядок їх справляння

регулюються чинним законодавством. Характеристикою кожного податку виступає: об'єкт оподаткування, строк сплати, ставка та регламентуючий документ. Методологічні та організаційні аспекти аудиту розрахунків бюджетом в своїх дослідженнях розглядали такі вітчизняні вчені як Калюга Є.В., Криворот О. Г., Кузик Н.П., Олійник С. О. та інші.

Під час проведення аудиту розрахунків з бюджетом необхідно дотримуватися наступних умов: ознайомитися з нормативними документами до кожного з податків і зборів, які сплачуються; звірити показники у системі бухгалтерського обліку та фінансовій звітності; перевірити відповідність відображення бази оподаткування за кожним збором чи податком; прослідкувати, щоб ставки податків і зборів відображалися правильно; надати звіт з результатами роботи та переліком помилок та рекомендацій щодо їх вирішення, відповідно до виду аудиту, мети перевірки та його завдань. Необхідно сформулювати висновок згідно з вимогами МСА 700 «Аудиторський висновок про фінансову звітність» та МСА 800 «Аудиторський висновок про виконання завдань аудиту спеціального призначення».

Аудиторська діяльність проводиться за трьома напрямками: внутрішньогосподарський, незалежний та державний аудит.

Перевірка потрібна для захисту інтересів власників підприємств і держави, а також для підтвердження достовірних даних у звітності. Вона є мотиватором для прозорості діяльності господарського об'єднання. Цей аудит здійснюється в кінці звітного періоду після відображення діяльності підприємства у бухгалтерському обліку і звітності. Сутність ревізії полягає в експертній оцінці фінансової та господарської діяльності підприємства відповідно до вимог бухгалтерського обліку, Форми №1 та 2, а також в послуги з аудиту в питаннях бухгалтерського обліку, фінансової звітності, внутрішньогосподарської ревізії.

Головною метою державної перевірки є встановлення показників прибуткової діяльності підприємства (установи). Фінансовий аналітик насамперед повинен дати оцінку факторів на його формування, наприклад зниження собівартості, покращення

характеристики, споживчої якості та переліку продукції. Встановлюються обставини, що не залежать від діяльності підприємства такі, як необґрунтовано високі ціни, тарифи, недотримання регулятивних норм та інші.

У ході перевірки достовірності відображення прибутковості підприємства, в першу чергу обсягу одержаного прибутку і розрахунку платежів в бюджет перевіряючий повинен перевірити правильність і своєчасність складання Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух коштів, Звіту про власний капітал.

Підвищення якості аудиту вимагає, в першу чергу, подальшого розвитку законодавчої бази аудиту. Головним питанням є створення і прийняття на державному рівні концепції розвитку аудиту, в якій повинні бути визначені принципи нормативного регулювання і саморегулювання аудиту, питання атестації та ліцензування, підготовки фахівців, розробки, впровадження та застосування аудиторських стандартів, узгодженості національних і міжнародних стандартів, контролю якості аудиту, відповідальності аудитора.

На сьогодні відсутні серйозні методичні розробки з проведення незалежного аудиту. Невеликі та середні аудиторські фірми й аудитори, які працюють самостійно, основну увагу приділяють тільки правилам складання аудиторського висновку. Проведення бізнесу в умовах конкуренції зумовило виникнення внутрішньогосподарських перевірок.

Внутрішньогосподарська перевірка – це система нагляду за доходами, витратами та розрахунками всередині підприємства.

Мета внутрішніх ревізій – контролювати роботу та еконормічну політику підприємства, аналізувати ринкові та фіскальні ризики діяльності та запобігати банкрутству.

Сьогодні вже недоцільності впроваджувати внутрішньогосподарські перевірки в Україні, адже вони об'єктивно існують в будь-якій компанії, питання лише в тому, в якому вигляді і наскільки ефективно.

До типових порушень при аудиті бюджетних розрахунків відносять неправильне перелічення податків і зборів, якими оподатковується фірма; бази оподаткування щодо кожного податку чи збору; неправильне визначення розміру податків, а також помилкові дії з утримання податків; незаконне та необґрунтоване використання пільг і т.д.

Отже, для перевірки розрахунків із державою головним є висновок перевіряючого, впевненості в тому, що розрахунки за податками і зборами, в повній мірі відповідають нормам законодавства.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755- VI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ № 291 від 30.11.99 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

УДК 657.422.1 : 336.71

РОЗВИТОК АВТОМАТИЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Ніжегольцева О.А., здобувач 3 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

Роль бухгалтерського обліку зростає з кожним днем, та як наслідок відбувається її реформування для поліпшення умов праці спеціалістів. Підлягають перегляду

організація бухгалтерського обліку, методика відображення господарських операцій, обсяг та зміст фінансової звітності. Одним словом, це можна назвати цифровізацією.

Процес цифровізації – це перетворення аналогових знань та інформації в цифрову форму. Цей процес дає швидкий і легкий доступ до інформації в режимі реального часу і дозволяє обмінюватися інформацією між людьми за допомогою підключення до цифрової техніки.

На сьогодні цифровізація інтенсивно набуває популярності, та бухгалтерський облік не є винятком. В Україні діють Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та «Положення (стандарти) бухгалтерського обліку», що визначають принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Але є можливим зміна характеру роботи облікового персоналу, яка не суперечить міжнародним стандартам бухгалтерського обліку.

Велике значення в реформуванні системи бухгалтерського обліку має створення АІС (автоматизованої інформаційної системи) обліку на основі обчислювальної техніки, засобів телекомунікації та розвинених інструментальних засобів.

Автоматизоване оброблення облікових даних підвищує продуктивність і якість праці бухгалтерів, зумовлює потребу вдосконалення організаційної структури бухгалтерії та інших взаємопов'язаних структурних підрозділів підприємства.

Але, нажаль, не можна забувати про таке поняття, як ризик. Ризик - це ймовірність виникнення збитків або недоодержання прибутку від фінансово-господарської діяльності. Ризик автоматизованих систем бухгалтерського обліку впливає з можливості припущення похибок під час документування господарських операцій, неправильного відображення їх у реєстрах бухгалтерського обліку.

Великим та найголовнішим кроком до глобальної автоматизації бізнес-процесів є вибір бухгалтерської програми. Та перед цим обов'язково необхідно проаналізувати роботу підприємства. Існує певний набір функцій, які повинні бути в кожній якісній програмі, а саме: робота з первинними документами, проведення бухгалтерських

розрахунків, аналіз актуальних законодавчих статей, складання реєстру господарських операцій та робота з активами і пасивами підприємства.

Найпопулярнішими платформами, які використовуються фахівцями останні кілька років в Україні, є:

1. Master: Бухгалтерія – програмний продукт для ведення бухгалтерського і податкового обліку на підприємствах малого та середнього бізнесу. Відповідає вимогам чинного законодавства України і повністю адаптований до українського ринку. Доступний у хмарному та стаціонарному рішеннях. Складається з функціональних модулів, що охоплюють усі ділянки бухгалтерського та податкового обліку: банк і каса, продажі, покупки, склад, виробництво, основні засоби і необоротні матеріальні активи, податковий облік, зарплата, кадри, операції.

2. Облік SaaS – хмарна бухгалтерська облікова система, яка дозволяє компаніям будь-якого розміру отримати надійне, безпечне і доступне рішення задач бухгалтерського, управлінського і матеріального обліку. Основними складовими модулями хмарної облікової системи «Облік SaaS» є: бухгалтерія, банк і каса, кадри і заробітна плата, торгівля, активи, транспорт.

3. ERPсистеми ISpro – набір взаємопов'язаних модулів (підсистем), кожна з яких має певну самостійність. Особливістю ISpro є те, що її можна збирати виключно під потреби замовника. Завдяки гнучкому підбору функціоналу програмним комплексом здійснюється автоматизація бізнес-процесів, необтяжена зайвим функціоналом та витратами на впровадження. Модуль «Бухгалтерський та податковий облік» у системі ISpro покликаний розв'язувати такі завдання: синтетичний і аналітичний облік, оперативний аналіз балансу, внутрішня і зовнішня бухгалтерська звітність, розрахунок податків, облік валових доходів і валових витрат.

Але, варто зазначити, що більшістю підприємств України, як і раніше, в обліковій діяльності використовується програмний комплекс «1С: Бухгалтерія». Поруч з цим на ринку програмного забезпечення цифрового управління обліковими

процесами на підприємстві помітна тенденція переходу на вітчизняні програмні продукти.

Розглядаючи цю інформацію, можна зазначити, що в Україні поступово відбувається процес автоматизації бухгалтерського обліку. Він надає бухгалтеру інструменти і канали зв'язку для цифрового обліку, обміну знаннями.

На нашу думку, позитивним наслідком цього процесу є зміна ринкового орієнтиру з постачальника на попит. Якщо раніше для забезпечення якості облікової інформації в умовах ручного оброблення використовувалися дані минулих періодів для прогнозування помилок у майбутньому, то сьогодні розроблені автоматизовані системи контролю допомагають виявити проблеми та контролювати можливі помилки, перш ніж вони з'являються.

Тобто, за допомогою цифровізації та автоматизації можна попередити деякі помилки та не точності, що полегшує роботу бухгалтера, та як наслідок – всього підприємства.

УДК: 657.28:331.2:006

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ

Ніколенко М.С., студентка 4 курсу, 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Розрахунки з оплати праці завжди залишаються актуальною темою облікового процесу, оскільки її основою є винагорода за працю та забезпечення соціальних потреб працівників. Оплата праці є невід'ємною частиною обліку та значною статтею

витрат кожного підприємства. Наразі, бухгалтерський облік в Україні знаходиться в процесі переходу на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Тому постає питання наскільки відрізняється ведення обліку відповідно до національних стандартів від обліку за міжнародними стандартами, зокрема облік розрахунків з оплати праці.

Дослідженню обліку за НП(С)БО та МСБО присвячено багато праць зарубіжних і вітчизняних вчених, зокрема: Бобріського Л.Я., Долбнєва Є.В., Задорожнього З.В., Ковальчука Є.К., Кузнецова С.О., Панасюка В.М., Пархоменка В.М., Ромашко О.М., Товкун Л.В., Чернікова І.Б. та інших вчених.

Облік розрахунків з оплати праці в Україні регулюється Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [2], на міжнародному рівні використовують Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» [1].

Оскільки національний облік протягом років намагаються наблизити до міжнародного, то НП(С)БО містить багато спільного з МСБО, але є також і деякі відмінності. Потрібно зазначити, що МСБО 19 є змістовнішим ніж НП(С)БО 26. Це пояснюється тим, що в Україні, поряд з НП(С)БО, питання оплати праці регулюється також іншими законодавчими актами такими, як Кодексом законів про працю, Податковим кодексом України, законами України, постановами, положеннями, інструкціями. Через це в НП(С)БО розглядаються тільки основні аспекти обліку розрахунків з працівниками.

Що стосується сутності положень, то на відміну від НП(С)БО 26, МСБО 19, чітко формулює визначення поняття «виплати працівникам». Крім того, МСБО та НП(С)БО, якими регулюється оплата праці, мають відмінності щодо класифікації виплат, що здійснюються працівникам (рис. 1).

МСБО 19 як і НП(С)БО 26 вміщує інформацію про всі види виплат працівникам, проте не містить пояснень щодо компенсаційних виплат інструментами власного капіталу.

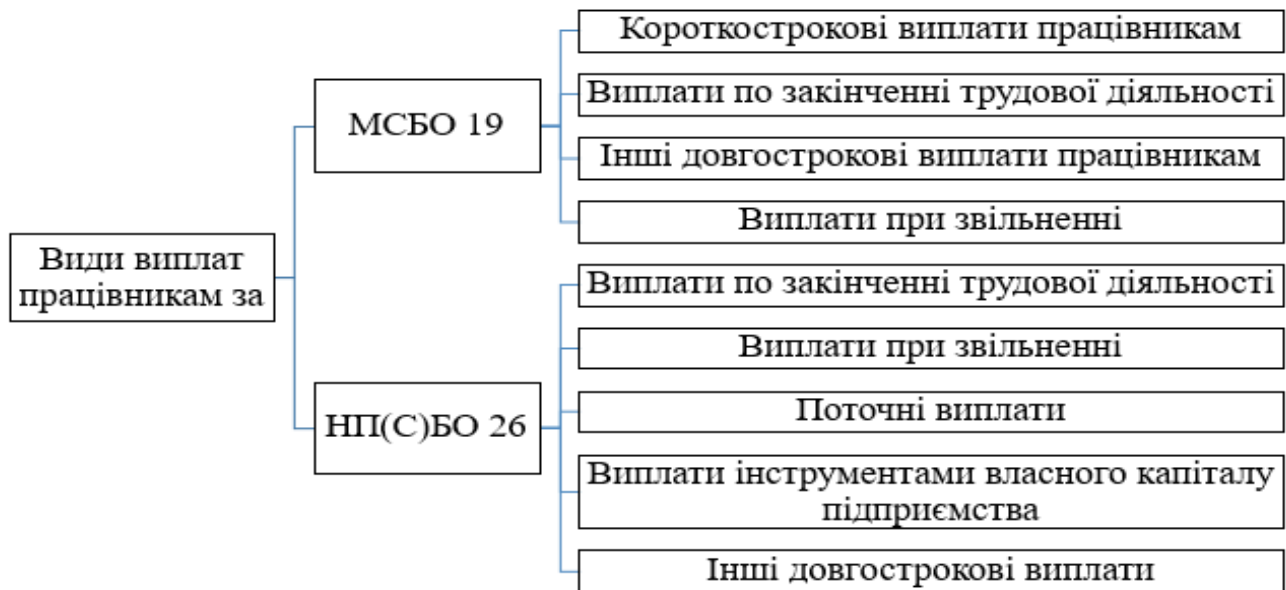

Рисунок 1. Класифікація витрат працівникам за МСБО та НП(С)БО

Джерело: сформовано авторами на основі [1, 2]

Порівняно з НП(С)БО, в МСБО містяться положення, які визначають програми участі у прибутку та преміювання за рахунок нарахування резерву премій та зобов'язань. МСБО 19, окрім заробітної плати та премій, вивчає також питання додаткових виплат працівникам. На відміну від національного законодавства, МСБО відносить внески на соціальне забезпечення до короткострокових винагород працівникам.

В свою чергу в НП(С)БО 26, виплати працівникам поділені на категорії, проте визнання, оцінка та правила відображення в обліку описані без конкретизації.

Здійснення оцінки зобов'язань за програмами участі в прибутку відповідно до МСБО відбувається, якщо умови програми містять формулу розрахунку суми виплат, а також суб'єкт господарювання провів розрахунок суми до складання фінансової звітності або за умови, коли досвід попередніх періодів підтверджує те, що оцінка зобов'язань може бути здійснена. В свою чергу в НП(С)БО такого порядку не передбачає.

До того ж, відповідно до НП(С)БО зобов'язання за програмами участі в капіталі визнаються розподілом прибутку, а за МСБО – витратами підприємства. Відшкодування гарантійних сум в НП(С)БО не передбачається, в той час як МСБО – визнається певним активом. МСБО містить чіткий порядок обліку виплат по завершенню трудової діяльності, а в НП(С)БО описано тільки їх поверхнево зміст.

Інформація висвітлена в НП(С)БО націлена на запити контролюючих органів, в той час як МСБО зорієнтовані на потреби внутрішніх та зовнішніх користувачів.

Підсумовуючи викладений матеріал, можна зробити висновок, що облік розрахунків з оплати праці регулюється МСБО 19 та НП(С)БО 26. Загалом, національні стандарти за своєю суттю наближені до міжнародних. Проте головна відмінність між ними полягає в тому, що МСБО «Виплати працівника» є більш деталізоване ніж відповідне НП(С)БО.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності 19 «Виплати працівникам» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011 (дата звернення 25.02.2021 р.).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» Наказ Міністерства фінансів України від 28 жовт. 2003 р. № 601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03> (дата звернення 25.02.2021 р.).

УДК 657:331.2

ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Приймаченко К.В., студентка 5 курсу, 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти, 1 групи, спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Марчук У.О., к.е.н., доцент

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ*

На сучасному етапі облік заробітної плати є одним із найбільш складних і відповідальних напрямів, який потребує вдосконалення відповідно до викликів глобального середовища та значного загострення конкуренції на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Проблеми обліку заробітної плати відіграють ключову роль на рівні окремого підприємства та національної економіки. Від їх вирішення залежать зростання ефективності виробництва, збільшення добробуту людей, формування сприятливого соціально-психологічного клімату в суспільстві.

В Україні діє велика кількість державних нормативно-правових актів, що регулюють облік оплати праці, і одним із проблемних питань є періодичність змін у законодавстві з питань оплати праці, які необхідно своєчасно впроваджувати в облік. Тому, обов'язком бухгалтера є постійний моніторинг нормативно-правових актів з питань як оплати праці, так і прав працевдатних громадян [1, с.226].

Наступним проблемним питанням обліку оплати праці можна виділити таку складову первинного обліку, як оформлення листків непрацевдатності. Даний документ має підвищені вимоги щодо точності заповнення, тому бухгалтерам необхідно його ретельно перевіряти та, за наявності помилок, відправляти працівника в його лікарню для їх виправлення. Це значно затримує процес обліку та виплати лікарняних. ФСС України спільно з представниками Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства соціальної політики України розроблено та запроваджено електронний реєстр листків непрацевдатності. Використання даного реєстру бухгалтерами підприємства спрощує і прискорює процес обробки документа та нарахування лікарняних [1, с.226].

Ще одне – питання стимуляції працівників до праці. Підприємства для того, щоб стимулювати роботу своїх працівників, переходять на систему виплати індивідуальної заробітної плати, яка діє на підставі оцінки конкретних заслуг працівника. Цей механізм включає як диференціацію умов наймання, так і регулярну оцінку заслуг персоналу безпосередньо в процесі трудової діяльності, тому слід використовувати так званий «гнучкий тариф» у тарифній системі. Це сприяє підвищенню ефективності

стимулювання працівників у межах одного й того самого розряду або посади без переведення до іншого розряду чи на іншу посаду вищої кваліфікації [2, с.896].

Не менш важливими проблемами обліку розрахунків з оплати праці в умовах сучасної економічної кризи є примусова відпустка працівників за власний рахунок, переведення працівників на неповний робочий день, звільнення працівників, затримка виплати заробітної плати, не проведення індексації заробітної плати та компенсацій за невикористані відпустки працівниками. Дуже важливо відобразити економічно достовірну та обґрунтовану інформацію про виконання нормативів та динаміку показників про працю, нагляд за дотриманням співвідношення росту продуктивності праці та заробітної плати, за зменшенням невиробничих витрат скритих та явних збитків робочого часу, стимулювання праці на підприємстві [3, с.4].

На жаль, в Україні, існує негативна практика підприємств щодо наявності неофіційних позаоблікових нарахувань і виплат заробітної плати працівникам без сплати встановлених законодавством податків і платежів, так звана заробітна плата «у конвертах». Це призводить до «ланцюгової реакції», адже не доплачуються внески до пенсійного фонду та податки до бюджету, що негативно впливає на виконання бюджету країни та може зашкодити працівникові, який в результаті цього може залишитись без гідної пенсії в майбутньому та соціального захисту сьогодні. У боротьбі з цим Уряд України здійснив пропозиції щодо стягнення штрафу за кожного неоформленого робітника [3, с.3].

Всі вищезазначені аспекти обумовлюють трудомісткість та ризико небезпечність ділянки обліку оплати праці на підприємстві. Крім того, не слід забувати й про штрафні санкції, що загрожують підприємствам в разі несвоєчасної виплати заробітної плати. Таким чином, на сьогодні першочерговим завданням є виведення заробітної плати з «тіні» та підвищення життєвого рівня громадян, в тому числі за допомогою податкових методів [3, с.3].

В процесі грамотної організації бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці підприємству необхідно вдосконалити методи ведення обліку розрахунків з

працівниками, надати обґрунтований вибір форми та системи оплати праці, створити графік документообігу з оплати праці з прописаними виконавцями й строками оформлення документів, пов'язаних з обліком праці, а також прописати все це у наказі про облікову політику .

Отже, проаналізувавши думки науковців ми бачимо, що є досить багато проблем в обліку заробітної плати і всі вони потребують уваги з боку органів державної влади та професійних бухгалтерів. На мою думку, більшість проблемних питань є не складними просто потрібен час і клопітка робота спеціалістів для їх усунення.

Список використаних джерел

1. Чепець О. Г., Кінебас І. Ю. Шляхи вдосконалення обліку та аудиту розрахунків з оплати праці. Бізнес Інформ. 2019. №7. С. 225–230. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-7-225-230>
2. Гуцаленко Л.В., Карпова О.С. Облік оплати праці : Проблеми на напрямки вдосконалення. Економіка і суспільство. 2018. Вип.18. С. 894–899. URL: http://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/124.pdf
3. Скрипак І.В., Вороніна Л.В. Сучасні проблеми та напрямки удосконалення обліку розрахунків з оплати праці. Збірник наукових статей магістрів Інституту економіки, управління та інформаційних технологій ПУЕТ : у 2 ч. 2017. С. 273-278. URL : <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/562>

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ЗВІТУВАННЯ З ЄСВ: НОВІ ПРАВИЛА ДЛЯ БІЗНЕСУ У 2021 РОЦІ

Радченко В.С., студентка 3–го курсу
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: к.е.н. Юрченко О.А.

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

У відповідності до Наказу Міністерства Фінансів України від 15.12.2020 р. №773 [1] було затверджено нову об'єднану звітність з податку на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО), військового збору та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄСВ). Оскільки наказ МФУ набрав чинності з 1 січня 2021 р., то усі бухгалтери розпочнуть подавати оновлену зарплатну звітність вже за 1 квартал 2021 року. Чинним законодавством встановлено термін подачі такої звітності – 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу.

Виходячи із норм Наказу МФУ № 773, з'ясуємо, що по факту звітність по ЄСВ розробники не приєднали до податкової звітності, яке це було раніше заплановано, а створили новий єдиний звіт ЄСВ + ПДФО + військовий збір. Саме в такій послідовності розташували ці платежі розроблювачі нововведень.

Аналізуючи нову форму звітності, бачимо, що вона чимось нагадує форму Д4 Звіту з ЄСВ, яка втратила чинність з 01 січня 2021 року, і лише один додаток до нього – Додаток 4 (4ДФ) – стосуватиметься ПДФО та військового збору. Розробники нової зарплатної звітності присвоїли їй назву Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків-фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – Розрахунок) [1].

Такий Розрахунок має свою структуру, яка зображена на рисунку 1.

Новизною такого звіту є те, що:

- сума військового збору буде розраховуватися персоналізовано по кожній фізичній особі й кожній ознаці доходу;

- добавлено четвертий тип Розрахунку «Довідковий». Податковий розрахунок типу «Довідковий» буде подаватися роботодавцями до органів ДПС протягом звітного кварталу у разі призначення пенсій або інших соціальних виплат за страховим особам (наприклад, допомоги з тимчасової втрати працездатності, допомоги по вагітності та пологах, тощо);

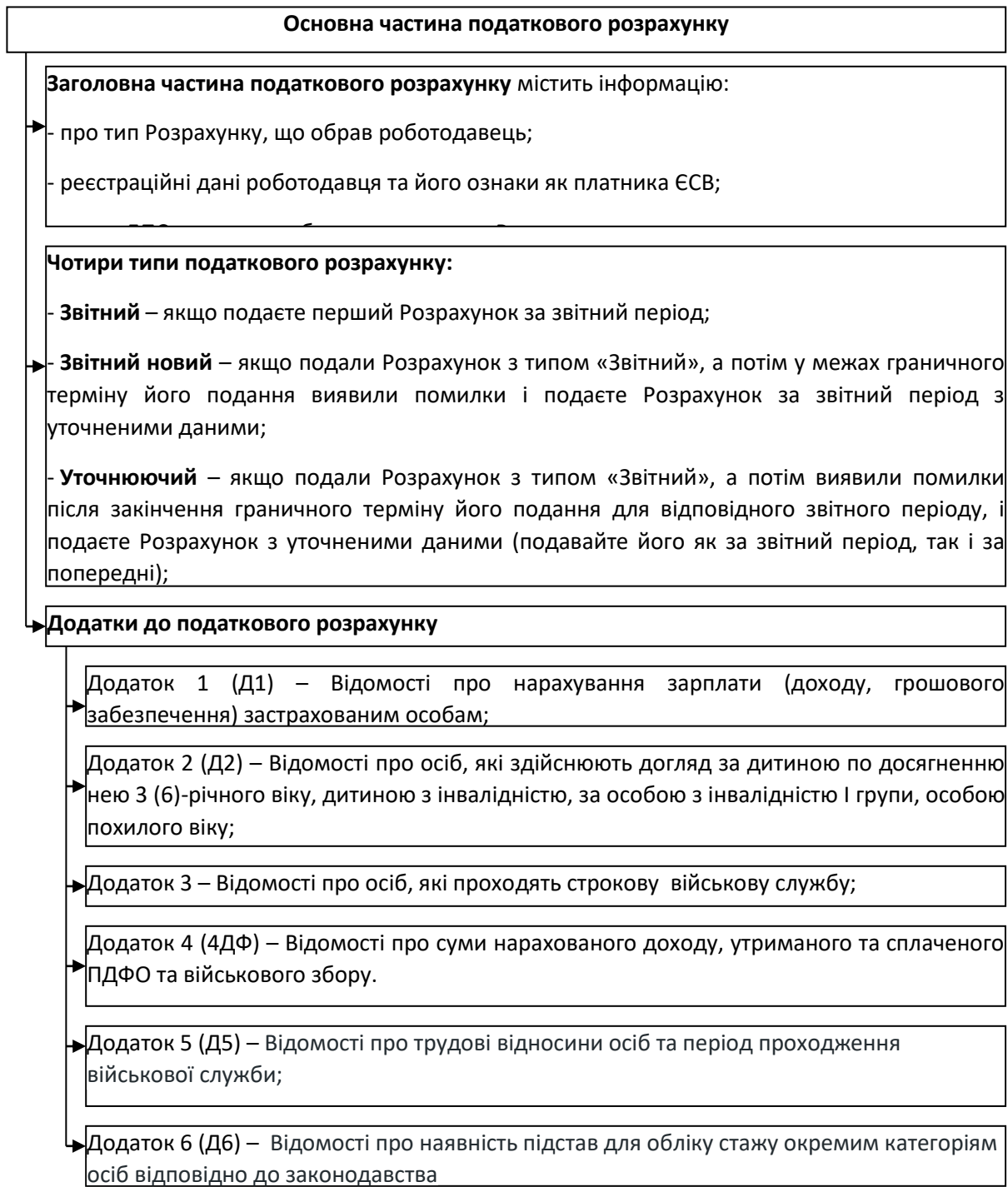

Рисунок 1. Структура Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків-фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску*

*Джерело: узагальнено автором на основі [1]

- визначено шість основних додатків до Розрахунку;

- звіт податкові агенти повинні подавати окремо за кожний квартал (податковий період) з розбивкою по місяцях звітного кварталу протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу.

- річне звітування по такій формі звітності непередбачено. Тобто, Розрахунок за календарний рік подавати до органів ДПС за основним місцем обліку не потрібно.

Незмінною залишена норма, яка стосувалася подачі звітності, зокрема, у випадку, коли останній день строку подання такої звітності припадає на вихідний або святковий день, останнім днем строку вважається операційний (банківський) день, що настає за вихідним або святковим днем.

З'ясуємо, що оновлений Податковий розрахунок подається податковими агентами до органів ДПС за основним місцем обліку лише у разі нарахування сум зазначених доходів платнику податку на доходи фізичних осіб протягом звітного періоду. Така звітність подається незалежно від того, виплачує чи не виплачує доходи платникам ПДФО податковий агент та незалежно від того чи виплачені платником єдиного внеску суми такого внеску фактично після їх нарахування до сплати протягом звітного періоду.

Враховуючи вище викладене, можемо стверджувати, що запровадження нової зарплатної звітності з одного боку спростить роботу бухгалтерів, оскільки, такий звіт треба буде подавати не кожен місяць, а лише один раз на квартал. Однак, враховуючи реалії часу, бухгалтери мають стати більше уважнішими під час складання такого звіту, оскільки дані будуть консолідуватися за три місяці у звітному періоді. У випадку хвороби працівників або їх виходу на пенсію, податковий агент буде складати та подавати до органів ДПС Розрахунок помісячно, що таким чином, ускладнить роботу обліковому персоналу. Отже, розробники оновленої звітності спростили її складання тільки для підприємств, установ та організацій на яких відсутня плинність кадрів, але в той же час збільшили роботу на суб'єктах господарювання, де вона присутня.

Список використаних джерел

1. Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску: Наказу МФУ від 15.12.2020 р. №773 [Електронний ресурс] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1304-20#Text>

УДК 657.47

ОБЛІК ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Ревенко Р. О., студент 5 курсу,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Слесар Т. М., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В економіці України, сільське господарство завжди відігравало дуже важливу роль. Однією з галузей сільськогосподарського виробництва є тваринництво, яке поділяється на відповідні підгалузі: скотарство, свинарство, вівчарство, птахівництво, конярство тощо. У тваринництві витрати обліковують за галузями, видами або технологічними групами тварин, виробничими підрозділами і видами виробничих витрат. Розмежування витрат в обліку за вищезазначеними ознаками забезпечується шляхом вибору відповідних об'єктів обліку витрат і побудови облікових реєстрів.

Одже, ця галузь завжди потребує удосконалення і оптимізації для кращої продуктивності та конкурентоспроможності.

Дослідженням даного питання знайшло відображення у працях вчених-економістів: Белебехи І.О., Белого І.М., Бутинця Ф.Ф., Гетьмана В.Г., Гливенко В.В.,

Коцупатрого М.М., Круглої М.М., Линника В.Г., Литвина Ю.Я., Моссаковського В.Б., Ярмоленка В.П. та інших.

Облік затрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції тваринництва має специфіку в зв'язку з особливостями технології виробництва на підприємствах сільськогосподарської галузі і її підгалузей.

Поряд з необхідністю вивчення загальних завдань організації і методології обліку і калькулювання собівартості в сільському господарстві виникає суттєва необхідність засвоєння тих особливостей формування витрат, розподілу комплексних витрат, прийомів і способів калькулювання собівартості продукції, які визначаються галузевими факторами.

Мета обліку витрат і калькулювання собівартості продукції заключається в своєчасному, повному і достовірному визначенні фактичних затрат, зв'язаних з виробництвом і збутом продукції, визначенні фактичної собівартості окремих видів і всієї продукції, контролі за використанням ресурсів і грошових коштів.

Реформування бухгалтерського обліку передбачало клопітку роботу з переходу до ведення бухгалтерського обліку за Національними стандартами. Перш за все, необхідно було розробити бланки первинних документів, які б відповідали змінам. Але в деяких господарствах до цього часу первинний облік ведеться на бланках, де зазначені "старі" рахунки, що вимагає значного часу для їх виправлення. В бланках документів необхідно передбачити колонки для відображення господарських операцій у відповідності з новим планом рахунків.

Основними резервами зниження собівартості продукції. в сільському господарстві є: економне використання коштів, трудових ресурсів, впровадження у виробництво передових технологічних заходів, які будуть сприяти зростанню виходу продукції швидшими темпами порівняно з витратами виробництва.

Усі резерви скорочення витрат на виробництво продукції тваринництва можуть бути виявлені в основному за рахунок таких джерел: ліквідації перевитрат за

окремими статтями витрат та видами продукції, приведення у дію резервів збільшення виробництва продукції, ліквідації витрат на управління та обслуговування.

Значний вплив на зниження собівартості можуть мати резерви збільшення валової продукції тваринництва. Для цього необхідно кількість додатково одержаної за рахунок резервів виробництва продукції оцінити за фактичною собівартістю (якщо вона нижча за заплановану). Різниця між цією величиною та сумою змінних витрат на її виробництво відповідно до прийнятої технології і складає суму економії витрат за рахунок приведення у дію резервів збільшення виробництва продукції.

В умовах ринкової економіки рентабельність діяльності сільського товаровиробника України залежить від співвідношення цін на вироблювану продукцію та витрат на неї. Ціни на продукцію залежать від багатьох чинників і, в першу чергу, від попиту та пропозиції на неї в даний момент часу. Пропозиція ж продукції даного виду на сьогоднішній день ніким не регулюється, так як у державі поки що не встановлено квот на її виробництво.

У зв'язку з цим сільськогосподарські товаровиробники опиняються сьогодні в парадоксальній ситуації, коли збільшення обсягів виробництва супроводжується зменшенням валового доходу та прибутковості виробництва.

Можливостей переорієнтації на виробництві продукції, яка буде на наступний рік користуватись попитом і у зв'язку з цим матиме відносно з іншими видами високі ціни, сільські товаровиробники не мають.

Тому можливості сільськогосподарських товаровиробників у підвищенні прибутковості виробництва полягають у максимально можливому зниженні витрат на продукцію. Такі можливості полягають у абсолютному зниженні деяких видів витрат на всю продукцію та їх відносному зниженні у розрахунку на 1ц за рахунок реалізації генетичного потенціалу продуктивності худоби та птиці.

Прагнення закордонних трейдерів заповнити український ринок продукцією тваринництва свідчить про те, що собівартість продукції зарубіжних товаровиробників є настільки низькою, що навіть з врахуванням витрат на транспортування її до споживача на території України дозволяє одержувати прибуток, який окупує усі витрати на достатньому рівні. Отже, можна сказати, що відчизняним виробникам є до чого прагнути, дивлячись на закордонний приклад. Важлива роль в розвитку виробництва продукції тваринництва належить чіткому налагодженню обліку та дотриманню прогресивних технологій.

УДК 657.1

СУТНІСТЬ ТА НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

Обрусний В.А., студент 3 курсу, 301-О групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Талько Т.В., викладач

Відокремлений структурний підрозділ «Ірпінський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України», м. Ірпінь

Одна із найголовніших проблем будь-якого підприємства – управління фінансовими ресурсами, що пов’язане з найвигіднішим співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємствах, обсягами кредиторської та дебіторської заборгованості, термінами їх виплати, впливом цієї заборгованості на фінансове забезпечення підприємств та їхні фінансові результати.

Для зменшення дебіторської та кредиторської заборгованості має бути посилений контроль за ними через створення спеціальних підрозділів на підприємствах. На

великих підприємствах, наприклад, це створені управління з проблемної дебіторської та кредиторської заборгованості, а на середніх і малих потрібно виокремлювати спеціальний відділ.

Відповідно до завдань функціями відділу мають бути: облікова, аналітична, контрольна. Облікова функція. Відділ здійснює облік дебіторської заборгованості при взаємодії з правовими органами України щодо стягнення дебіторської заборгованості. Аналітична функція. Забезпечення постійного аналізу структури проблемної дебіторської заборгованості, розроблення і подання на розгляд керівництву пропозицій щодо її зменшення. Контрольна функція. Управління має постійно контролювати виконання фінансових планів у частині погашення дебіторської заборгованості підприємства. Важливо знати стан та розмір дебіторської заборгованості. При цьому визначається частка окремих статей, які характеризують заборгованість у загальній сумі заборгованості, а також відхилення значень цих статей на кінець звітної періоду відносно його початку.

Кредиторська заборгованість означає використання коштів, які не належать підприємству. Якщо поглянути на дебіторську та кредиторську заборгованість із позиції економічної науки і розглянути їх як самостійні категорії, то можна визначити їхню економічну природу таким чином: дебіторська та кредиторська заборгованості виражають економічні відносини, що виникають між продавцями і покупцями у процесі купівлі-продажу продукції, товарів і послуг та зумовлені розбіжністю у часі переходу права власності (розпорядження, використання) з моментом платежу, що пов'язано з об'єктивними умовами, які створюються у процесі виробництва, реалізації й організації розрахунків [1].

Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю передбачає :

- 1) обґрунтування можливості виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості;

- 2) визначення політики надання кредиту та інкасації для різних груп покупців (постачальниками) і видів продукції;

3) аналіз і ранжування покупців (постачальників) залежно від обсягів закупівель, історії кредитних відносин і запропонованих умов оплати;

4) контроль розрахунків із дебіторами (кредиторами) за відстрочену або прострочену заборгованість та вивчення причин недотримання договірної дисципліни;

5) своєчасне визначення прийомів прискорення обігу оборотних активів зменшення безнадійних боргів;

6) забезпечення умов продажів, що гарантують надходження грошових коштів [2].

Політика управління дебіторською заборгованістю являє собою частину загальної політики управління оборотними активами та маркетингової політики підприємства, що спрямована на розширення обсягу реалізації продукції і оптимізації загального розміру заборгованості та забезпечення її своєчасної інкасації.

Виходячи з вищевикладеного робимо висновок, що організація обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві будь-якої форми власності має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних із розрахункових операцій за борговими правами. А керівнику підприємства з метою отримання повної й оперативної інформації щодо різних видів дебіторської та кредиторської заборгованостей, які складають значну частку у структурі оборотних коштів, доцільно забезпечити організацію цієї ділянки обліку із залученням відповідних фахівців.

Список використаних джерел

1. Дячук О.В., Новодворська В.В. Місце кредиторської заборгованості в системі управління підприємством. Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. 2013. Вип. Т. 10. №. 3. С. 243–251

2. Москалюк Г.О. Система внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості: напрями удосконалення і розвитку. Ефективна економіка. 2013. №. 4.

УДК: 657. 371

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВІДШКОДУВАННЯМ ЗАВДАНИХ ЗБИТКІВ

Осадчий Д. М., студент 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Слесар Т.М. к. е. н., доцент

Національний університет природокористування і біоресурсів України, м. Київ

Підприємства ведуть розрахунки зі своїми працівниками з відшкодування матеріальних збитків, завданих ними в результаті недостач і розкрадань грошових і товарно-матеріальних цінностей, виявлених втрат від псування майна та матеріалів, допущеного браку, а також інших видів шкоди. Збитки - це виражена в грошовій формі шкода, завдана одній особі протиправними діями іншої. Збиток, завданий підприємству, належить до відшкодування особою, яка завдала збиток, у повному обсязі, за винятком випадків, передбачених законодавством. Економічна сутність відшкодування збитків полягає не в тому, що винна особа компенсує підприємству облікову вартість, наприклад, викраденого активу, а в тому, що вона покриває витрати на його повне оновлення.

Теоретичні проблеми матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин знайшли своє відображення головним чином у працях вітчизняних учених-юристів, а саме в роботах Н.Б. Болотіної, Н.П. Долгіх, В.П. Марущака, П.Д. Пилипенка, В.І. Прокопенка, В.Я. Буряка, С.М. Прилипка, О.М. Ярошенка, І.П. Жигалкіна, В.А. Прудникова та інших.

Н.Б. Болотіна наполягає на необхідності визнання існування особливого виду підвищеної (кратної) матеріальної відповідальності через те, що межі відшкодування завданої працівником шкоди є головним критерієм для поділу матеріальної відповідальності працівників на види. Інші вчені зазначають, що підвищення розміру завданої шкоди треба визнавати лише як специфічний порядок визначення розміру завданих збитків, але підстав для проголошення цього окремим видом матеріальної відповідальності працівників немає. Отже, це питання у законодавчому порядку вирішено неповністю, що викликає багато питань та спонукає до дискусії.

Тому при розрахунку суми відшкодування збитку, нанесеного навмисними діями, використовують коефіцієнт кратності, при цьому розмір збитків може у кілька разів перевищувати розмір прямої дійсної шкоди. Для обліку розрахунків за відшкодуванням підприємству завданих збитків у результаті недостач і розкрадання грошових коштів, якщо винуватця виявлено, призначено рахунок 375 "Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків". Покриття працівниками шкоди в розмірі, що не перевищує середнього місячного заробітку, відбувається за розпорядженням власника як уповноваженої ним особи, а в інших випадках - шляхом подання власником лозову до районного (міського) суду. Тому підставою запису сум за дебетом рахунку буде наказ керівника або відповідне рішення суду, а їх списання з кредиту - документи, що підтверджують погашення заборгованості (ПКО, виписка банку, накладна тощо) або утримання сум із заробітної плати (розрахунково-платіжна відомість, платіжна відомість тощо). Аналітичний облік на рахунку ведеться за кожною винною особою.

Для правомірності стягнення збитків потрібна наявність усіх елементів складу господарського правопорушення: порушення зобов'язання; збитки; причинний зв'язок між порушенням зобов'язання і збитками; 4) вина (ст. 226 ГКУ, ст. 614, 623 ЦКУ).

Порушник за загальним правилом відповідає за невиконання або неналежне виконання господарського зобов'язання, якщо не доведе, що він вжив усі залежні від нього заходи для недопущення господарсько-правового порушення.

Після того, як ми визначилися з обсягом завданих збитків, необхідно їх стягнути. Процедура схожа зі стягненням боргів, оскільки збитки також можна віднести до боргів. Стягувати суми компенсації можна в претензійному (позасудовому) або судовому порядку. До позову додаємо: докази виникнення збитків; копії документів, що підтверджують розрахунок суми збитків; оригінал квитанції про сплату судового збору; докази направлення іншим учасникам спору (як мінімум, відповідачеві) копії позову і документів, які ви додавали до нього (фіскальний чек і опис вкладення — якщо відправляли копію позову поштою).

Для відшкодування понесених втрат підприємству ще необхідно буде узгодити низку питань із дотримання трудового законодавства, яке захищає права працівника, навіть якщо його вину вже доведено. Через пряму залежність працівника від роботодавця законодавство обмежує права та можливості роботодавця щодо обрахунку розміру завданої шкоди. Так, за загальним правилом вимоги законодавства щодо визначення розміру прямої дійсної шкоди реалізуються через необхідність використання роботодавцем під час визначення розміру завданої шкоди документів бухгалтерського обліку та вказаної в них балансової вартості (собівартості) пошкодженого майна з обов'язковим урахуванням його зносу (тобто амортизації) на день виявлення шкоди. У подальшому визначений таким чином на момент виявлення розмір шкоди не підлягає перерахунку, незважаючи на те, скільки часу займе відшкодування працівником завданої шкоди. Крім того, роботодавець несе ризики і у зв'язку з різними варіантами отримання коштів від винної особи, адже працівник може відшкодувати завдану шкоду трьома способами:— добровільно, а саме шляхом внесення коштів до каси підприємства чи утримання із заробітку за його заявою; — за розпорядженням керівника, а саме шляхом примусового утримання із заробітку; — за рішенням суду, а саме на підставі виконавчого документа.

Норми чинного законодавства не дають змогу власнику підприємства, який за наслідками інвентаризації має провести належну процедуру відновлення пошкодженого (втраченого) майна, обрахувати справедливую суму відшкодування

збитків винною особою. Відсильний же характер ст. 135 КЗпП до нетрудового законодавства на випадок обрахунку підвищеної матеріальної відповідальності працівників, а саме до Порядку № 116, нині нічого не вирішує. Адже на практиці така процедура є тривалою і дорогою, а значить, цей механізм не працює, окрім випадків пошкодження бюджетного майна. Все це говорить про необхідність подальшого вдосконалення нормативного забезпечення порядку відшкодування понесених підприємством втрат з вини матеріально відповідальних осіб та його відображення в бухгалтерському обліку.

УДК 657.372.12-047.44

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Охрімчук С.В., студентка 4 курсу, 2 групи

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Колеснікова О.М., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Фінансовий результат виступає основним показником, який визначає прибутковість підприємства. У зв'язку з постійним розвитком ринкових відносин всі підприємства стикаються з проблемами визначення фінансових результатів та їх відображення в обліку. Звичайно, що при відображенні фінансових результатів необхідно дотримуватися правил та уникати будь-яких викривлень інформації. Саме тому їх правильна оцінка важлива для підприємства. Незважаючи на те, що питання обліку та визначення фінансових результатів достатньо описане законодавством, розгляд та обговорення даної теми не припиняється.

Проблемні питання оцінки фінансових результатів розглядали ряд науковців, зокрема: Іванченкова Л.В, Ткачук Г.О, Скляр Л.Б., Я.В. Соколова, Бикова А.Л., Макарова В.Г.

Головним завданням підприємства незалежно від його виду діяльності є отримання фінансового результату. Підсумовуючи публікації вчених з вивчення даного питання, можемо дати таке визначення поняттю: фінансові результати – це виражений в грошовій формі якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності організації шляхом зіставлення доходів та витрат, що виступає у формі прибутку чи збитку. Згідно з *НП(С)БО 1* "Загальні вимоги до фінансової звітності" прибуток - це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, а збиток – це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Одним із важливих аспектів організації обліку фінансових результатів є їх обґрунтована класифікація. Неоднозначні моменти це питання містить навіть на законодавчому рівні. Наприклад, у *П(С)БО 3* «Звіт про фінансові результати», який втратив чинність, визначались основні види фінансових результатів, а у новому *НП(С)БО 1* «Загальні вимоги до фінансової звітності» надається уже інший перелік видів, відмінний від того, який вказувався.

На даному етапі нормативно-правові документи, які регулюють досліджуване питання, взагалі не мають чіткої класифікації фінансових результатів, яка могла б допомогти вибудувати досконалу облікову систему.

Не менш вагому роль відіграє метод визначення фінансових результатів. Зараз відомі два підходи до визначення даного показника.

1. Порівняння доходів і витрат («витрати-випуск»). Суть цього методу полягає у визначенні фінансового результату як різниці між доходами та витратами. Цей метод має два способи:

- перший спосіб називають «лінійним», оскільки він передбачає порівняння випуску з минулими витратами з відображенням знову створеної вартості загальною сумою з наступною деталізацією;
- другий спосіб використовується в обліку з відображенням по дебету споживання підприємством минулої праці і сторонніх витрат та знову створеної вартості за її елементами. Більшість підприємств в нашій країні розраховують фінансові результати за методом порівняння доходів і витрат.

2. Наступний підхід – метод порівняння капіталу (метод зміни чистих активів). Суть цього методу полягає у визначенні різниці між власним капіталом на початок і на кінець періоду. Якщо власний капітал збільшується, значить підприємство отримує прибуток, якщо ні – збиток.

Для того щоб забезпечити фінансову стабільність кожне підприємство намагається досягти найвищої ефективності та стабільності своєї роботи, створити передумови для подальшого розвитку, та захистити себе від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Основними внутрішніми загрозами під час визначення фінансового результату можуть бути:

- недостовірність первинних даних про суми доходів та витрат
- можливість викривлення інформації для ухилення від оподаткування
- загроза неумисних помилок при оцінці доходів, витрат, фінансового результату.

Найбільш проблемними при оцінці фінансових результатів можемо вважати такі питання:

- достовірність визначення фінансового результату. Первинні данні за якими визначається фінансовий результат, повинні бути достовірними, без викривлень інформації та помилок. Повинна чітко дотримуватись облікова політика підприємства, для того щоб звести ризик помилок до мінімуму;
- високі податки призводять до ухилення від оподаткування, тобто заниження фінансового результату;

- часто зацікавленні особи (керівник, директор чи ін.) хочуть збагатитися за рахунок підприємства. Саме тому важливо проводити не тільки внутрішній контроль на підприємстві, а й залучати незалежну аудиторську службу для перевірки достовірності звітності;
- не забезпеченість працівників необхідним сучасним програмним забезпеченням, що ускладнює ведення обліку та підвищує ризик помилок;
- недостатній рівень кваліфікації працівників, які працюють у сфері обліку та контролю. Саме тому керівництво повинне бути зацікавлене у підвищенні кваліфікації своїх працівників, незважаючи на те, що це призведе до додаткових витрат.

Найважливішу роль у достовірному відображенні та обліку фінансових результатів відіграє правильність ведення бухгалтерського обліку. Підприємство повинне контролювати працівників, які відповідають за цю процедуру, і здійснити всі необхідні заходи для запобігання умисного та неумисного викривлення інформації. Для цього необхідно вести внутрішній контроль на підприємстві, періодично залучати незалежний аудит, здійснювати заходи для підвищення кваліфікації працівників у сфері обліку та контролювати достовірне відображення доходів та витрат у первинних документах.

УДК 657.1

ОБЛІК ЗАПАСІВ ЗА МСБО

Роїк В. В., студентка 2 курсу 2 групи,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Мельянова Л.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Запаси – це активи, які утримуються для продажу у ході звичайного ведення бізнесу, перебувають у процесі виробництва для такого продажу або існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг. У процесі виробництва та його господарського обслуговування використовуються різні види запасів. Так, щоб здійснювався процес виробництва, підприємство повинне мати в необхідних розмірах запаси сировини, матеріалів, запасних частин, палива тощо. При їх використанні у підприємства збільшуються витрати на здійснення операційної діяльності. Результатом процесу виробництва є створення готової продукції і виробничі запаси переходять у форму готової продукції.

Питання обліку запасів розглядали такі вчені-науковці, як: Г.Г. Кірейцев, Є.В. Калюга, М.В. Кужельний, Т.Г. Китайчук, В.В. Сопко, Я. Соколов, Л.К. Сук, Г. Савицька, Л. Нищенко та ряд інших дослідників. Як свідчить практика, підприємства не приділяють належної уваги обліку виробничих запасів. Особливо це актуально для підприємств, які ведуть облік за вимогами міжнародних стандартів. Особливості обліку запасів за міжнародними вимогами розкрито в Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 2 «Запаси» (МСБО 2).

МСБО 2 «Запаси» застосовується до всіх запасів, за винятком: незавершеного виробництва за будівельними контрактами, включаючи прямо пов'язані з ними контракти з надання послуг; фінансових інструментів; біологічних активів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю та сільськогосподарською продукцією на місці збирання врожаю.

Таким чином, положеннями МСБО 2 слід керуватися при відображенні в бухгалтерському обліку складових запасів, які: утримуються підприємством для продажу в умовах звичайної діяльності (наприклад, товарів). При цьому слід урахувати, що коли основні засоби, нематеріальні активи придбані для перепродажу, вони включаються в оборотні активи і підлягають визнанню як товари; знаходяться в процесі виробництва (тобто незавершене виробництво);

перебувають на підприємстві у формі сировини та матеріалів, призначених для подальшого використання у виробничому процесі чи в управлінні підприємством

Згідно МСБО запаси оцінюють за меншою з таких двох величин: собівартість та чиста вартість реалізації. Чиста вартість реалізації це чиста сума, яку суб'єкт господарювання очікує отримати від продажу запасів у звичайному ході бізнесу. Собівартість запасів повинна включати всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан.

Витрати на придбання запасів складаються з ціни придбання, ввізного мита та інших податків (окрім тих, що згодом відшкодовуються суб'єктові господарювання податковими органами), а також з витрат на транспортування, навантаження і розвантаження та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням готової продукції, матеріалів та послуг. Торговельні знижки, інші знижки та інші подібні їм статті вираховуються при визначенні витрат на придбання.

Витрати на збут включаються до складу поточних витрат. Водночас до складу собівартості запасів можуть включатися відсотки за отриманими позиками.

Якщо у виконавця послуг є запаси, вони оцінюються за витратами на їх виробництво. Такі витрати складаються переважно з витрат на оплату праці та інших витрат на персонал, безпосередньо зайнятий наданням послуг, включаючи керівний персонал, і з відповідних накладних витрат. Оплата праці та інші витрати, пов'язані з персоналом відділу збуту та загальним адміністративним персоналом, не включаються до собівартості, а визнаються як витрати періоду, в якому вони були понесені.

Згідно з МСБО 41 "Сільське господарство", запаси, що включають сільськогосподарську продукцію, яку суб'єкт господарювання зібрав як урожай своїх біологічних активів, оцінюються після первісного визнання за їхньою справедливою вартістю мінус витрати на продаж на місці збирання врожаю.

Запаси, як правило, списуються до чистої вартості реалізації на індивідуальній основі. Проте за деяких обставин може бути доцільно об'єднати подібні або

взаємопов'язані одиниці. Це відбувається, наприклад, з одиницями запасів, що відносяться до однієї номенклатурної групи продукції, мають подібне призначення або кінцеву мету використання, виробляються та продаються в одному географічному регіоні, але практично не можуть бути оцінені окремо від інших одиниць даної номенклатурної групи продукції. Недоцільно частково списувати запаси, базуючись на їх класифікації, наприклад, готову продукцію, або всі запаси у певному сегменті бізнесу.

Інвентаризація запасів проводиться на кінець року для підготовки річної фінансової звітності у місяцях їх зберігання. На основі результатів інвентаризації визначають та оцінюють залишки запасів на кінець звітного періоду, які списують на рахунки відповідних запасів із кредиту рахунка фінансових результатів. Запаси мають відповідати критеріям визнання активу. Якщо існує ймовірність, що запаси ніколи не призведуть до надходження можливих економічних вигід у майбутньому, то їх необхідно списувати на витрати періоду та присвоювати статус «неліквідних». Ступінь неліквідності може бути різною.

Отже, головним питанням обліку запасів є визначення суми собівартості, яка повинна визнаватися як актив та переноситися на майбутні періоди до моменту визнання відповідних доходів. Метою МСБО 2 є визначити підхід до обліку запасів та надати рекомендації щодо формул собівартості, що застосовуються для визначення собівартості запасів та рекомендації щодо визначення собівартості, подальшого визнання витрат, включаючи будь-яке часткове списання до чистої вартості реалізації.

УДК 331.2

ЗАРОБІТНА ПЛАТА: ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ І РЕГУЛЮВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Свінцова Д.Ю., здобувач 3 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, м. Харків

Усі наймані працівники підприємства отримують за свою діяльність доходи у вигляді заробітної плати. Заробітна плата є головним фактором, який показує загальний життєвий рівень працівників та розвиток економіки взагалі.

Згідно статті 1 Закону України «Про оплату праці» заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу [1].

Якщо ж розглядати зміст заробітної плати зі сторони підприємця або іншої юридичної особи заробітна плата – це частина витрат виробництва, та загальний показник матеріальної зацікавленості працюючих у здобутку високих кінцевих результатів праці.

Тобто, для роботодавця заробітна плата виражається як витрати, які зменшують прибуток підприємства, а для працівника це його дохід для забезпечення гідного рівня життя.

В цілому, заробітна плата виконує чотири функції: стимулюючу, відтворювальну, соціальну та регулюючу. Саме ці функції заробітної плати у взаємозалежності розкривають її сутність, показують наскільки вона впливає на ефективність роботи підприємства.

Заробітна плата тісно пов'язана з показником продуктивності праці, який при зростанні є передумовою підвищення її оплати, а це в свою чергу виступає як стимулювання працівників до праці, а отже кінцевим результатом буде підвищення конкурентоздатності підприємства.

Взагалі у країнах з розвиненою ринковою економікою виділені два напрямки в стимулюванні до роботи працівників, адже персонал та його праця є одним з найважливіших факторів ефективної діяльності підприємства, від якої залежать кінцеві результати роботи підприємства:

1) спрямоване на підвищення виробничих показників, які направлені перш за все на зростання продуктивності праці;

2) спрямоване на те, наскільки якісно працівники виконують свою роботу.

Розглядаючи досвід зарубіжних розвинених країн, заробітна плата розглядається як власна віддача працівника в загальний виробничий процес, розумінням відповідальності за якість виготовленої продукції.

Наприклад, зміст оплати праці в США зосереджується на оцінці змісту роботи та умов для подальшого її виконання. Завдяки високому рівню організації праці, робітники отримують погодинну оплату, при цьому вироблення від робочого практично не залежить. Від кваліфікації працівника і вартості проживання у даній місцевості залежать розміри заробітку. Що найголовніше, коли працівник виконує свою роботу досконало його заробітна плата щорічно підвищується.

У деяких великих підприємствах застосовується система розподілу доходів, яка показує користь від доходів, отримані в результаті підвищення продуктивності праці, якості продукції і т.д. Розмір премії кожного працівника при цій системі визначається згідно результатів роботи працівника.

Згідно Кодексу законів про працю України, кожний громадянин має право на працю, тобто на одержання роботи з оплатою праці не нижче встановленого державою мінімального розміру, включаючи право на вільний вибір професії, роду занять і роботи [2].

Також державне регулювання в організації оплати праці в Україні здійснюється на підставі Закону України «Про оплату праці», згідно якому держава регулює оплату праці на підприємствах усіх форм власності та господарювання шляхом встановлення основних державних соціальних гарантій, умов та розмірів оплати праці на

підприємствах (організаціях) державної і комунальної форм власності, їх керівництва, оподаткування доходів працівників тощо [1].

Основним завданням державної політики має бути чергова зміна системи оплати праці, подальше підвищення розміру заробітної плати, для того, щоб вона виконувала свої основні функції, в тому числі заохочувала до підвищення стимулу виконувати свою роботу, але так, щоб це не сприяло підвищенню цін на продукцію та послуги.

Одним із дієвих методів державного регулювання оплати праці, а також сприяння зайнятості населення має бути введення погодинної оплати праці. Запровадження такої форми оплати праці сприятиме покращенню організації виробництва, нормуванню праці, обґрунтуванню норм часу на здійснення всіх операцій процесу виготовлення продукції з застосуванням погодинного обліку робочого часу працівників. Також встановлення мінімальної погодинної заробітної плати дозволить збільшити використання погодинної оплати праці в першу чергу у сфері обслуговування, у малому та середньому бізнесі, на роботах у фізичних осіб тощо.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що правильне застосування систем оплати праці може слугувати позитивним регулятором роботи трудового колективу та дозволить підвищити продуктивність праці і зростання прибутку.

Список використаних джерел

1. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР.
2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII.

УДК 657.1

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ – СУЧАСНИЙ АСПЕКТ

К.Ю. Свінцова, здобувач ОС «бакалавр»

І.І. Рагуліна, доцент, канд. екон. наук

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

У процесі господарської діяльності між окремими підприємствами, а також між окремими організаціями і фінансовою системою в цілому виникають розрахункові взаємовідносини з приводу купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей, необоротних активів, готової продукції, виконаних робіт і послуг, по перерахуванню податків і зборів та ін. Більшість розрахункових взаємовідносин виникають за зобов'язаннями постачальників та підрядників постачання у встановлені терміни придбаного майна (робіт, послуг) та іншої заборгованості після виконання постачальником (підрядником) договірних зобов'язань. Чітка організація розрахунків між постачальниками та підрядниками має велике значення, так як сприяє прискоренню оборотності оборотних коштів, погашенню заборгованості, поповненню бюджету.

Регламентуючи порядок ведення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками використовують Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку [1].

Зобов'язання – це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства (економічних вигод). Господарська діяльність концентрується на особливостях оцінки та розкриття інформації щодо зобов'язань, установлених Положенням (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [2].

Сучасна діяльність підприємств України неможлива без укладання господарських договорів з контрагентами, що спонукає до виникнення кредиторської

та дебіторської заборгованості. Так значну частку відстрочених короткострокових зобов'язань складають договори про поставку матеріальних цінностей та договори підряду. Це пов'язано з недостатньою забезпеченістю підприємства оборотними коштами, що спонукає до відстрочки платежу постачальниками та підрядниками до моменту реалізації кінцевого продукту чи послуги [3].

Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками є найважливішою ділянкою бухгалтерської роботи, оскільки на цьому етапі формується основна частина доходів та грошових надходжень підприємства. За допомогою розрахунків можна, з одного боку, направити та забезпечити підприємство сировиною, товарно-матеріальними цінностями та ін., а з іншого – здійснити реалізацію готової продукції. За економічним змістом розрахунки поділяються на дві основні групи (системи): за товарними операціями (всі розрахунки між підприємствами і господарськими організаціями за реалізовану продукцію, виконані роботи, послуги; за нетоварними операціями (платежі у бюджет; сплата страхових платежів, одержання і повернення банківських кредитів, розрахунки за претензіями, нестачами і крадіжками та різні інші розрахунки.

Під час дослідження проблемних питань з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками нами виявлено помилки, які допускаються підприємствами в результаті порушення нормативно-правової бази. Найбільш типовими з них є наступні: порушення при складанні первинних документів або відсутність договорів з постачальниками (підрядниками); несвоєчасна реєстрація господарської операції з постачальниками (підрядниками); порушення при оформленні та поданні претензій за договорами; помилки в відображенні на рахунках аналітичного і синтетичного обліку з клієнтами; відсутність документообігу на підприємстві, у результаті чого порушуються терміни зберігання документів та ін.

Удосконалити облік розрахунків з постачальниками можливо шляхом створення внутрішнього документа, де буде видно заборгованість кожного постачальника відповідно до укладеного договору, термінів погашення заборгованості за графіком і фактично. Це дасть можливість визначити по кожній операції дотримання термінів

поставки товарно-матеріальних цінностей і своєчасність розрахунків. Господарські операції повинні відображатися тільки на підставі своєчасно і правильно оформлених документів із заповненням всіх реквізитів підприємства

Вважаємо, що ефективна організація аналітичного забезпечення та управління дебіторською заборгованістю дозволить контролювати і знижувати ризик неповернення дебіторської заборгованості, своєчасно розробляти і визначати раціональну політику для покриття дебіторської заборгованості. Для поліпшення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками можна рекомендувати наступне: проводити аналіз складу і структури дебіторської та кредиторської заборгованості по кожному постачальнику та підряднику; вести систему аналітичного обліку дебіторської заборгованості не тільки по термінах, але і за умовами оплати, місцезнаходженням юридичних і фізичних осіб; своєчасно пред'являти претензії по оплаті продукції.

Отже, застосування в практиці запропонованих рекомендацій сприятиме вдосконаленню методичних і організаційних засад бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Список використаних джерел

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів від 31 січня 2000 р. № 20.
4. Побережець О.В., Кравченко В.І. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. 2017. Т. 22. Вип. 4 (57). С. 138–141.

УДК: 657.21

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Ткаченко Ю. О., студентка 4 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Сколотій І. В. доцент, канд. ек. наук

Харківський національний аграрний університет В. В. Докучаєва, м. Харків

В період глобальних змін в різних сферах діяльності суспільства питання обліку та оцінки дебіторської заборгованості є досить актуальним, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом заборгованості.

Організацію обліку дебіторської заборгованості необхідно починати з процедури підготовки якісної облікової політики, яка є важливим моментом в організації обліку на підприємстві.

Одним із удосконалень організації обліку є вмiле управління дебіторською заборгованістю. При організації управління заборгованістю рекомендуємо підприємству виконувати такі заходи:

- встановити критерії надання товарного кредиту (розмір та термін повернення боргу, розмір знижок та штрафні санкцій);
- визначити групи основних клієнтів яких небажано втрачати;
- встановити групи неплатників, у яких необхідно вимагати термінове погашення боргу;
- визначити види продукції за якими найчастіше виникає заборгованість;
- запровадити сучасні методи управління дебіторською заборгованістю (факторинг, страхування фінансових ризиків тощо) [1].

Удосконалення системи відбору потенційних покупців та замовників допоможе підприємству здійснювати попередню перевірку клієнтів щодо можливості своєчасного погашення ними заборгованості. Це надасть можливість співпрацювати з

дебіторами, які мають добру кредитну історію, вчасно виплачують кошти підприємству, а за наявності у них довгострокової заборгованості не мають прострочених платежів.

Факторами, які вплинуть на рішення підприємства про співпрацю, можуть бути:

- низька платіжна дисципліна покупців;
- брак коштів у клієнта або зниження рівня його платоспроможності;
- порушення розрахунково-платіжної дисципліни;
- створений на підприємстві рейтинг кредитоспроможності клієнтів, який дасть

змогу виявити клієнтів з низьким кредитним рейтингом тощо.

Звичайно, такі методи відбору не можуть гарантувати, що навіть найкращі покупці будуть вчасно закривати свою заборгованість перед підприємством. Тому при організації обліку необхідно звертати увагу на те, що дебітори хочуть, проте не можуть повернути кошти вчасно. Тому ми пропонуємо в договорі зазначити додаткову умову про комерційне кредитування. Альтернативною формою сплати в такому випадку може бути:

- аванс в не грошовій формі (високоліквідними цінними паперами, товаром, активом, який можна швидко перетворити в гроші);
- бартер (товарообмінні операції).

Підприємство може вирішити, що в деяких ситуаціях воно піде на обмін товарно-матеріальних цінностей дебіторів на свою продукцію. Бартерна угода (товарообмін) оформляється єдиним договором, в якому оцінка товарів і послуг проводиться за договірними цінами [2].

Також необхідно вдосконалити політику управління дебіторською заборгованістю. Досить важливим є визначення етапів формування політики управління дебіторською заборгованістю:

- аналіз дебіторської заборгованості за попередній період;
- формування принципів кредитної політики відносно до замовників;

- визначення можливої суми фінансових коштів, які інвестуються в дебіторську заборгованість по товарному та споживчому кредиту;
- формування системи кредитних умов;
- формування стандартів оцінки покупців і умов надання кредиту;
- побудова системи контролю за рухом і своєчасною інкасацією дебіторської заборгованості;
- використання сучасних форм фінансування заборгованості [3].

Дотримуючи таких етапів підприємство зможе раціонально управляти заборгованістю та визначити можливі варіанти своїх дій у ситуаціях, наприклад, пов'язаних із наданням кредиту.

Разом з вище викладеним, для поліпшення організації обліку дебіторської заборгованості можна запропонувати такі заходи:

- здійснювати контроль за станом розрахунків з покупцями;
- чітко обумовити умови і терміни оплати при укладанні договорів;
- надавати знижки покупцям;
- вводити штрафні санкції за прострочення платежу тощо.

Правильно організований облік дебіторської заборгованості надасть можливість попередити виникнення прострочених платежів та зменшити ймовірність виникнення безнадійної заборгованості, що позитивно вплине на його фінансову стійкість та платоспроможність.

Список використаних джерел

1. Кужельний М.В. Організація обліку. Підручник. Київ: Центр учб. л-ри, 2015. 352 с.
2. Васільєва Л. М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Київ, Лібра, 2016. 880 с.
3. Коренєва І.Н. Управління дебіторською заборгованістю на підприємствах. Київ, 2018. 24 с.

УДК 657.1

ПОРЯДОК ДИСКОНТУВАННЯ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Чекан І.Ю., студент 1 курсу магістратури, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ганяйло О.М., к.е.н, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

На вітчизняних підприємствах кредиторська заборгованість займає стійкі позиції у фінансуванні поточної діяльності, слід зазначити, що у останні роки продовжується її зростання. Кредиторська заборгованість надає можливість підприємству тимчасово користуватися запозиченими коштами, але з іншого боку також зменшує показники платоспроможності і ліквідності. Кредиторська заборгованість відноситься до зобов'язань підприємства, які регулюються ПСБО 11 «Зобов'язання». Саме вимогами зазначеного стандарту, передбачено проведення оцінки довгострокових заборгованостей за їх теперішньою вартістю, яка реалізується через механізм дисконтування. Визначення теперішньої вартості залежить від виду заборгованості та умов її погашення.

Норми П(С)БО щодо дисконтування довгострокових заборгованостей можуть не застосовувати:

- підприємства, які ведуть облік за міжнародними стандартами, які встановлюють свої правила дисконтування;
- фізособи-підприємці, самозайняті особи, які ведуть спрощений обліку і не повинні застосовувати П(С)БО.

Дисконтування – це процес приведення майбутніх грошових потоків до теперішньої вартості. При цьому основними двома факторами, які впливають на дисконтовану величину є майбутні грошові потоки та фактор дисконтування.

Визначення дисконтованої суми майбутніх платежів має здійснюватися у кожному конкретному випадку при аналізі первинних документів та сутності господарської операції, із урахуванням умов договору, положень Закону та НП(С)БО.

Теперішня вартість визначають за формулою:

$$PV = FV / (1 + i)^n,$$

де: **FV** — майбутня вартість;

PV — теперішня вартість;

i — ставка дисконтування (середня річна облікова ставка рефінансування НБУ);

n — строк (число періодів) — часовий період існування заборгованості та відповідних їй грошових потоків.

Визначення ставки дисконтування на рівні ринкової ставки відсотка, яка використовується у операціях із аналогічними активами: зокрема, якщо підприємство регулярно, постійно користується позиками від фінансових та банківських установ, то для ставки дисконту тільки за такими чи подібними позиками можливо брати відсоткову ставку, за якими отримуються такі позики цим підприємством. Про рівень ринкових ставок у певний період свідчать також статистичні дані банків оприлюднені на офіційному вебсайті Національного банку України.

Якщо ринкову ставку відсотка визначати проблематично, можна брати ставку відсотка на можливі позики, які може отримати конкретне підприємство. Наприклад, підприємство може взяти позику (кредит) в конкретному банку і в такому випадку для визначення ставки дисконту можливо брати ставку кредиту в конкретному банку.

Замість ставки на можливі позики можна взяти ставку, розраховану за методом середньозваженої вартості капіталу підприємства. Така ставка показує середню дохідність, якої очікують власники (інвестори) підприємства, вкладаючи в нього кошти.

Результат дисконтування довгострокової кредиторської заборгованості, розкривається в складі доходів, у частині доходів від приведення до теперішньої

вартості суми заборгованості, що буде погашатись через певний період, який перевищує один рік.

Слід відмітити, що дисконтування кредиторської заборгованості позитивно впливає на якість фінансової та податкової звітності. Зокрема, помилки при відображенні фінансового доходу від дисконтування довгострокової кредиторської заборгованості в момент її виникнення і здійснення амортизації дисконту протягом строку користування на кожну наступну дату балансу можуть негативно вплинути на достовірність фінансової звітності та призвести до неправильного відображення об'єкта оподаткування по податку на прибуток.

Суб'єкти господарювання, які використовують для ведення обліку міжнародні стандарти фінансової звітності обов'язково використовують дисконтування, проте його механізм дещо відрізняється від методики національних стандартів. Тому, приведення вітчизняної системи обліку до вимог міжнародних стандартів дозволить ефективніше використовувати інформацію бухгалтерського обліку при проведенні розрахунків між контрагентами.

Список використаних джерел

1. Фінансові інструменти – визнання та оцінка : Міжнародний стандарт фінансової звітності (IAS) 39 URL: <http://www.ifrs.org.ua/wp-content/uploads/2013/04/Mezhdunarodny-j-standart-finansovoj-otchetnosti-IAS-39-Finansovy-e-instrumenty-priznanie-i-otsenka-.pdf>.

2. Подання фінансової звітності : Міжнародний стандарт фінансової звітності (IAS) 1 URL [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_004.

3. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page>

УДК 657.421

ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Чорновол В.Р., студент 3 курсу, 4 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'яно С.І., к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Облік основних засобів здійснюється відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби», який передбачає, що основними засобами є матеріальні активи, які установа або підприємство зберігає з метою використання у ході постачання товарів або ж їх виробництва, передбачуваний термін корисного використання яких понад одного року.

Об'єкт основних засобів – закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього або окремих конструктивно відокремлених предметів, що призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів одного або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, внаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки у складі комплексу, а не самостійно. Якщо є ймовірність того, що підприємство одержить в майбутньому грошову вигоду від використання об'єкта основного засобу та цінність його може бути справедливо визначена, то тоді основний засіб визнається активом.

В обліку є важливим розподіл основних засобів за функціональною роллю у процесі виробництва, а саме на виробничі й невиробничі. Виробничі основні засоби прямо надають виробництво продукції на підприємстві, в той час, як функція невиробничих основних засобів полягає в тому, щоб обслуговувати соціально-побутові та культурні потреби працівників підприємства або мешканців населеного пункту.

За галузевою ознакою основні засоби поділяються на: сільськогосподарські, промислові, будівельні, транспортні тощо.

За використанням основні засоби поділяються на: діючі, недіючі та в запасі. Основні засоби є діючими тоді, коли їх використовують на підприємстві. Засоби, якими не користуються у даний період часу називають недіючими. Засобами в запасі є різне устаткування, що знаходиться в резерві.

Основні засоби при купівлі або виробництві зараховуються на баланс за їх первісною вартістю - це історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів. Первісна вартість складається з таких витрат: сум, що сплачують постачальникам активів і підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків); реєстраційних зборів, державного мита й аналогічних платежів, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів; сум ввізного мита; сум непрямих податків у зв'язку з придбанням або створенням основних засобів (за умови, якщо вони не відшкодовуються підприємству); витрат зі страхування ризиків доставки основних засобів; витрат на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів; інших витрат, безпосередньо пов'язаних із доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою. Фінансові витрати не включаються до первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 «Фінансові витрати»).

Крім того, первісну вартість об'єкта основного засобу збільшують з одночасним створенням забезпечення на обґрунтовану розрахунком суму зобов'язання, яке відповідно до законодавства виникає в підприємства щодо демонтажу, переміщення цього об'єкта та приведення земельної ділянки, на якій він розташований, у стан, придатний для подальшого використання (зокрема на передбачену законодавством рекультивацію порушених земель).

Формування первісної вартості об'єктів основних засобів залежить від способу їх створення або надходження на підприємство: створені господарським способом (власними силами) - первісна вартість складається з прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, загальновиробничих витрат, вартості послуг сторонніх організацій, амортизації використаного під час виготовлення обладнання та інших витрат, передбачених п. 8 П(С)БО 7. Первісна вартість таких засобів не повинна перевищувати справедливу вартість об'єкта; створені підрядним способом (за допомогою сторонніх організацій) - первісна вартість складається з витрат на оплату вартості виконаних підрядниками робіт та інших витрат, передбачених п. 8 П(С)БО 7; внесені до статутного капіталу - первісною вартістю є погоджена засновниками (учасниками) підприємства його справедлива вартість з урахуванням додаткових витрат, передбачених п. 8 П(С)БО 7; отримані безоплатно - первісна вартість дорівнює справедливій вартості на дату отримання з урахуванням додаткових витрат, передбачених п. 8 П(С)БО 7; переведені до основних засобів із оборотних активів (запасів) - первісною вартістю є їх собівартість, визначена згідно з П(С)БО 9 та П(С)БО 16; отримані в обмін на подібний об'єкт – залишкова вартість переданого об'єкта основних засобів. У разі якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливу вартість, тоді первісною вартістю переданого об'єкта є його справедлива вартість із включенням різниці до витрат звітного періоду; придбані в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив – справедлива вартість переданого немонетарного активу, збільшена (зменшена) на суму грошових коштів або їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну. Якщо первісна вартість об'єкта перевищує справедливу вартість, то сума перевищення відноситься до витрат звітного періоду з відображенням на дебеті субрахунку 977 «Інші витрати звичайної діяльності».

Отже, первісна вартість основних засобів формується залежно від вищевикладених особливостей та з урахуванням витрат, здійснених на їх придбання.

Синтетичний облік основних засобів ведеться на рахунку 10 «Основні засоби», який призначений для обліку та узагальнення інформації про наявність і рух власних основних засобів.

УДК 657.471:631.15

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Шамрай О.С., студент 4 курсу, 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ганяйло О.М., к.е.н, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Сільськогосподарські підприємства виробляють продукцію у відповідності із заключеними договорами, розробленими плановими завданнями з асортименту, кількості і якості. Одним з актуальних завдань для підприємства є виявлення та використання внутрішньогосподарських резервів підприємства, запобігання зловживанням та перевитратам по матеріальним статтям, так як від цього залежить собівартість продукції, підвищення продуктивності праці, рентабельності виробництва, досягнення комерційного успіху підприємства. Вирішенню цих та інших питань в повній мірі сприяє чітко налагоджений облік готової продукції.

Бухгалтерський облік відображає велику кількість різноманітних об'єктів - засобів, джерел їх формування, господарських процесів, для узагальнення яких вимагається єдиний вимірник - оцінка.

Основні принципи оцінки господарських засобів встановлюються державними органами і є обов'язковими для підприємств всіх форм власності, чим забезпечується єдність оцінки засобів у всьому народному господарстві.

В бухгалтерському обліку готова продукція повинна оцінюватись відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» за первісною вартістю. Але оскільки вартість продукції може бути визначена лише після збирання всіх витрат та калькулювання її фактичної собівартості, постає потреба в щоденному обліку наявності та руху готової продукції для визначення її вартісних характеристик. При визначенні первісної вартості продукції (робіт, послуг) також керуються П(С)БО 16 «Витрати».

Згідно П(С)БО 30 «Біологічні активи» оцінка виходу сільськогосподарської продукції і біологічних активів здійснюється не за плановою собівартістю, а за справедливою вартістю. Тобто, справедлива вартість продукції, за якою проведено визнання сільськогосподарської продукції та біологічних активів, з економічної точки зору є собівартістю виробленої продукції.

Згідно П(С)БО 30 «Біологічні активи» сільськогосподарська продукція при її первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Первісне визнання сільськогосподарської продукції відображається у тому звітному періоді, у якому вона відокремлена від біологічного активу. Визначення справедливої вартості сільськогосподарської продукції ґрунтується на цінах активного ринку.

За наявності кількох активних ринків сільськогосподарської продукції їх оцінка ґрунтується на даних того ринку, на якому підприємство передбачає продавати сільськогосподарську продукцію.

Оцінка сільськогосподарської продукції за договірними цінами допускається лише за обтяжливими контрактами.

За відсутності активного ринку визначення справедливої вартості сільськогосподарської продукції здійснюється за:

- останньою ринковою ціною операції з такою продукцією (за умови відсутності суттєвих негативних змін у технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі, у якому діє підприємство);

- ринковими цінами на подібну продукцію, скоригованими з урахуванням індивідуальних характеристик, особливостей, для якої визначається справедлива вартість;

- додатковими показниками, які характеризують рівень цін на сільськогосподарську продукцію.

Складові формування ринкової собівартості сільськогосподарської продукції та біологічних активів наведені на рис. 1.

Рисунок 1. Склад ринкової собівартості сільськогосподарської продукції та біологічних активів згідно П(С)БО 30 «Біологічні активи»

В обліку перевищення витрат над справедливою вартістю за кожним видом продукції відображають у складі інших витрати операційної діяльності, і навпаки, коли справедлива вартість більша від витрат виробництва, відображають інші операційні доходи. В кінці року здійснюють коригування сум доходів та витрат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та/або біологічного активу у зв'язку з віднесенням на витрати в порядку закриття рахунків на утримання тракторів, комбайнів та інших сільськогосподарських машин; допоміжних виробництв;

зрошуваних та осушуваних земель, вапнування (гіпсування) ґрунтів, утримання полезахисних смуг, надзвичайних, загальновиробничих витрат тощо.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. №790.
3. Сук Л.К. Бухгалтерський облік сільськогосподарської продукції // Бухгалтерія в сільському господарстві. - 2007. - № 6. - С. 49 – 52.

УДК 657.338.242

ОКРЕМІ АСПЕКТИ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Шута Т.П, студентка 2 курсу ст 8 групи,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Мельянова Л.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В умовах сьогодення важливу роль займає економіка країни. Аналізуючи реформування економіки держави, слід зазначити, що важливу роль у покращенні економічної сфери країни відіграє праця людини. За здійснення певної діяльності особам виплачується заробітна плата. Грошова винагорода за працю є своєрідним заохоченням та стимулює працівників краще виконувати свою роботу. Дослідивши загалом економіку потрібно вказати, що на даний момент вона перебуває у глибокій кризі, тому проблема реформування та підвищення заробітної плати в усіх галузях залишається. Отже, тема аналізу та аудиту заробітної плати є актуальною на даний момент в Україні.

Питання заробітної плати давно досліджують такі вчені, як А. Сміт, К. Маркс, І. Петрова, В. Новіков, Ю. Кокін, Р. Яковлев та інші. Проблему справедливої оплати праці та використання трудового потенціалу розглядали такі українські вчені, як Г.Г. Кірейцев, Л.К. Сук, С.Ф. Голов, В.М. Жук, О.І. Здоровцов, Л.О. Мармуль, М.С. Палюх, В.В. Сопко та інші. Слід також зазначити вчених, які особливу увагу приділяли дослідженню питання оплати праці, а саме: О.С. Донець, О.В. Ангеловська, К.Ю. Кузьменко, А.Г. Падюра, Л.А. Сахно.

Метою даної статті є розгляд особливостей проведення аудиту та аналізу заробітної плати в нашій країні.

Трудові відносини в Україні регулюються певними законодавчими та нормативно-правовими актами.

Згідно законодавства України, зарплату поділяють на певні види (основна, додаткова та інші заохочувальні/компенсаційні витрати). Що стосується основної зарплати, то це – винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм (часу, виробітку, обслуговування, посадових обов'язків). Іншими словами, основна заробітна плата – це винагорода, яку отримує працівник за виконані ним головні обов'язки, які були раніше прописані у трудовому договорі, а також у статуті підприємства чи колективному договорі. До такої зарплати відносять також такі виплати: виробничому персоналу основної діяльності, зайнятого випуском певної продукції, послуг; виробничому персоналу додаткових виробництв окремого підприємства; апарату управління підприємства та організації; непромислового персоналу підприємства; робітникам, зайнятим на будівництві, ремонті об'єкту та інші.

Оплата праці є однією з найскладніших елементів економічної система та найважливішою частиною держави. Тому процес ведення обліку праці та заробітної плати має проходити вчасно та в обов'язковому порядку. Лише правильно сформована та налагоджена система нарахування заробітної плати, а також інших грошових виплат може впливати на продуктивність праці, ефективній діяльності, покращення рівня життя, не тільки підприємства та працівників, але цілої держави.

Для загального аналізу доцільно вивчити важливі елементи, котрі розглядаються разом з заробітною платою. Увагу потрібно звернути на номінальну і реальну заробітну плату, яка є важливою при дослідженні. Номінальною зарплатою є сума коштів, отриманих працівником за виконану роботи протягом певного періоду (рік, місяць, день). Реальною заробітною платою є кількість товарів та послуг, які можна придбати за номінальну зарплату. Якщо звернути увагу на темп покращення чи погіршення заробітних плат протягом останніх років, то можна стверджувати таке:

Якщо порівнювати номінальну зарплатню у відсотка станом на 2019 рік, то, наприклад, у 2008 році така заробітна плата була більшою на 15,7%;

Що стосується реальної заробітної плати, то у 2019 році вона була такою ж, як у 2010 році;

Якщо порівнювати зміни у економіці 2019 р. та 2020, то можна стверджувати, що на даний момент в Україні економічна криза.

Щодо аудиту, то варто зазначити, що у сфері праці аудит виконує функцію збору, аналізу та оцінки інформації щодо діяльності підприємства з точки зору організації трудового процесу та проведення розрахунків з персоналом. Зазвичай до об'єктів аудиту відносять усіх робітників та їх діяльність і розрахунки з ними. Завдяки проведенню аудиту, який виступає у ролі різноманітних показників, можна в цілому охарактеризувати результативність, продуктивність та ефективність функціонування робітничої ланки, ефективність розподілу робіт та використання робочого часу, досконалість системи оплати праці. Як вже було зазначено, багато науковців досліджували питання аналізу та аудиту заробітної плати, але кожен вважав по-різному. Загалом, було визначено такі підходи для здійснення аудиту заробітної плати на певному підприємстві: аудит господарських операцій по нарахуванню та оподаткуванню; аудит елементів витрат; аудит достовірності інформації по заробітній платі у фінансовій звітності; аудит аналітичного обліку.

Важливими при перевірці аудитором заробітної плати є такі як нарахування заробітної плати; утримання із зарплати; її виплата; узагальнення інформації на рахунках обліку; відображення у фінансовій звітності.

Отже, дослідивши дану тему можна зробити певні висновки. Насамперед, аналіз та аудит заробітної плати є важливими елементами економіки нашої країни. Вони допомагають передбачати та застерігати від порушень чи помилок певні підприємства. Порівняно з дослідженнями минулих років, заробітні плати в країні не у найкращому стані. Загалом, як вже було вказано, економічна сфера нашої країни у ганебному стані, і у цьому велику роль грає також неправильно чи незаконно проведені перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання. Є надія, що зміни, в кращий бік, у економіці України відбудуться якнайшвидше.

УДК 657.1

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Шутенко Р. І., студент 4 курсу., 2 групи

Криворот О. Г., ст. викладач

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Визначною і ключовою категорією кожного підприємства, що веде комерційну чи виробничу діяльність виступає зареєстрований капітал. Капітал є особливою економічною категорією, що показує сукупні ресурси, які втілені у частині активів, придбаних за власний рахунок підприємства, показує нагромаджені матеріальні блага для подальшої господарської діяльності. Проблемні питання обліку власного капіталу підприємства піднімали такі видатні вчені у своїх працях як Р.Ф. Бруханський, І.М. Белова, Бланк І.А., Т.В. Дідоренко, О.М. Загородня, Г.Г.Кірейцев, Л.В. Мельянова., М.С. Палюх, І.В., Сук Л.К., Спільник, П.Р. Пуцентейло, М.К. Пархомець, П.Я. Хомин.

На ефективність діяльності кожного підприємства впливає бухгалтерський облік власного капіталу. Він повинен слугувати своєчасному наданню об'єктивної та чіткої інформації щодо виявлених внутрішніх резервів, підвищення використання активів, економії матеріальних та трудових ресурсів. Втім, наразі на шляху розвитку та функціонування сучасного підприємства існує ряд проблемних та невирішених питань, зокрема, в частині обліку власного капіталу, які потребують дослідження цієї сфери. Структура облікового процесу власного капіталу – це складний процес, який залежить від формування безпосередньо власного капіталу і включає в себе теми облікової політики, організаційні ознаки діяльності товариств та інформаційне забезпечення емітентів цінних паперів, що безпосередньо є основою обліку власного капіталу[4].

Для удосконалення обліку власного капіталу на підприємстві дуже важливо запровадити у виробничий процес ведення аналітичного обліку, щодо операцій із утворення та нагромадження власного капіталу, а також нарахування дивідендів акціонерам в товариствах з обмеженою відповідальністю.

Від правильного та чіткого правового регулювання обліку власного капіталу підприємствами різних організаційно-правових форм безпосередньо залежить ефективність інформаційного забезпечення управління щодо створення капіталу, розподілу прибутку, нарахування дивідендів та інших корпоративних прав, фінансову незалежність діяльності підприємства та інші важливі показники фінансового стану.

Регулювання обліку власного капіталу в Україні здійснюється на рівні державних органів та на рівні суб'єктів господарювання. На макрорівні основними законодавчими органами є Закони України та кодекси, а також національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку що стосуються саме власного капіталу. Порядок регламентування зареєстрованого капіталу на підприємствах різних організаційно-правових форм було чітко визначено Цивільним та Господарським кодексом України. Основними методологічними засадами формування інформації про власний капітал в бухгалтерському обліку та відображення відповідної інформації у фінансових звітах визначається НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Даний стандарт

визначає саме зміст визначення «власний капітал» і форму Звіту про власний капітал та загальні вимоги до розкриття його статей [2]. На основі дослідження нормативного регулювання формування та обліку власного капіталу в товариствах з обмеженою відповідальністю простежується, що держава на макрорівні регулює лише окремі аспекти цих процесів. Таким чином доцільно визначити основні шляхи удосконалення щодо обліку власного капіталу:

- удосконалення форм саме первинної документації;
- удосконалення форм бухгалтерської звітності;
- удосконалити аналітичний і синтетичний облік в частині складових власного капіталу;
- покращення існуючого методологічного забезпечення обліку капіталу.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» № 2275-VIII від 06 лют. 2018 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом № 73 від 07 лют. 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

УДК 657.1

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Щербатюк Я. В., студент 4 курсу, 2 групи,
спеціальність «Облік і оподаткування»

Мельянцева Л. В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Основною причиною здійснення господарської діяльності більшості підприємств є достатній обсяг і раціональне використання матеріально-виробничих запасів. Виробничі запаси – це об'єктивна необхідність на підприємствах. Така необхідність зумовлена закономірностями руху матеріалів від джерел їх надходження. З одного боку, існуючі виробничі запаси забезпечують сталість, безперервність і ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку, з іншого – виробничі запаси на рівні великих промислових підприємств вимагають великих вкладень, тому точність визначення прибутку підприємства, його фінансовий стан, конкурентоспроможність на ринку і в цілому ефективність підприємства.

Важливим фактором розвитку виробництва є стабільне забезпечення підприємства матеріальними ресурсами та їх ефективне використання.

Основною умовою успішної реалізації виробничого процесу як основної ланки діяльності господарюючого суб'єкта є наявність і раціональне використання товарно-матеріальних запасів. Багато вчених вивчили сутність і методи управління запасами на підприємствах, проаналізували їх діяльність. Для даних підприємств доцільно звернути увагу на те, що потрібно доопрацьовувати та удосконалювати діючі форми документації з оперативного обліку виробничих запасів, а саме: їх рух у процесі виробництва. Тому даним підприємствам доцільно ввести нові форми первинної документації, що мають забезпечити своєчасність надходження та вибуття виробничих запасів підприємства, і застосування яких дасть змогу підвищити рівень обліку і контролю їх використання.

Процес обліку використання матеріально-виробничих запасів, як і раніше, є трудомісткою галуззю. Тому не дивно, що на багатьох підприємствах є певні недоліки, а на деяких – зневага бухгалтерським обліком, що призводить до великих втрат резервів. Все це ще раз підтверджує, що багато важливих питань, пов'язані з розробкою науково обґрунтованої системи обліку використання виробничих запасів, залишаються невирішеними. Аналізуючи в цілому діяльність деяких підприємств з обліку

виробничих запасів, можна виокремити наступні негативні аспекти: складність визначення справедливої (ринкової та неринкової) вартості запасів, що полягає у використанні підприємствами бартерного обміну, більше того, обміну на неподібні активи; низький рівень оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств; невідповідний рівень контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів; обмеженість контролю використання виробничих запасів тощо.

Вирішення цих проблем потребує оновлення системи отримання інформації про виробничі запаси, використання нетрадиційних для вітчизняної облікової практики підходів щодо ефективного їх використання та оптимізації результатів діяльності підприємства через застосування принципів і методів бухгалтерського обліку. Саме тому можна виділити наступні напрямки вдосконалення управління виробничими запасами на підприємствах:

1) підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств, яке забезпечується запровадженням інформаційних технологій обробки економічної інформації;

2) удосконалення системи автоматизації обліково–аналітичних робіт в управлінні виробничими запасами та обґрунтування раціональних методів проведення інвентаризації виробничих запасів, оскільки успішне функціонування підприємств залежить, перш за все, не тільки від вдосконалення внутрішньогосподарської діяльності взагалі, а і від того, наскільки розвинута система автоматизації їхньої діяльності;

3) узгодження механізмів бухгалтерського обліку виробничих запасів;

4) обґрунтування системи обліку матеріальних витрат на освоєння нової техніки і технології виробництва;

5) чітка організація обліково–контрольних процедур руху запасів підприємств (застосування прийомів обліку за центрами відповідальності, заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів).

Підводячи підсумки, можна стверджувати, що реалізація названих напрямів вдосконалення обліку резервів підприємством призведе до значного підвищення ефективності його фінансово-господарської діяльності. Рішення комплексу спірних і суперечливих питань бухгалтерського та аналітичного управління виробничими запасами актуально для більшості підприємств і вимагає додаткових досліджень. Аналіз практики впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку виявив проблемні питання методологічного характеру, наявність яких пов'язана з недостатнім рівнем наукового обґрунтування, що, зокрема, стосується обліку запасів.

Тому ці проблемні питання методологічного характеру вимагають доопрацювання як на рівні підприємства, так і на рівні держави. Провівши критичну оцінку нормативно-правових актів, варто відзначити, що приведення української нормативної бази у відповідність з міжнародною є необхідним, складним, тривалим і заплутаним процесом. Однак він однозначно потрібен, так як це шлях до прозорості українського бухгалтерського обліку, його зрозумілості та відповідності загальноприйнятим світовим принципам.

УДК 657.9

ПРОБЛЕМА ПЕРЕОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Фурда В. О., студент 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2 групи,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Марчук У. О., к.е.н., доцент

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»,
м. Київ*

Правильне відображення фінансових показників суб'єкта господарювання

необхідне для всіх користувачів фінансової, оскільки це дозволяє побачити реальну картину на підприємстві або навіть зазирнути у його майбутнє. Основні засоби є більшою частиною активів виробничого підприємства, тому і їх оцінка є досить важливою. Переоцінка основних засобів у суб'єктів малого та середнього бізнесу не відбувається на регулярній основі, тим не менш в Україні саме крупні підприємства, які провадять зовнішньоекономічну діяльність генерують значний капітал.

За загальним правилом основні засоби зараховуються за первісною вартістю згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби», яка складається з фактичних витрат, понесених на їх придбання чи створення. Основні засоби після зарахування на баланс можуть відображатись за первісною вартістю або за переоціненою вартістю, якщо переоцінка була проведена. Переоцінка фактично є процесом приведення балансової вартості до ринкової, тобто справедливої. Даний процес відбувається, якщо балансова вартість суттєво відрізняється від справедливої. Як правило, за критерій суттєвості приймають величину, що дорівнює 1 % чистого прибутку (збитку) підприємства або 10 % справедливої вартості активу згідно з методичними рекомендаціями Мінфіну з бухгалтерського обліку основних засобів. Якщо переоцінюють об'єкт основних засобів, тоді весь клас основних засобів, до якого належить цей актив, слід переоцінювати.

Ще однією обов'язковою вимогою до проведення даного процесу є здійснення оцінки сертифікованим фахівцем, оцінщиком, інакше результати зміни вартості основних засобів будуть вважатися недійсними. В результаті дооцінки збільшується вартість основних засобів та капіталу в дооцінках, при уцінці відображаються витрати та зменшується вартість основних засобів, при використанні методу індексації необхідно провести дооцінку або уцінку зносу відповідно. Варто звернути увагу, що щомісячна амортизація також зміниться. Капітал в дооцінках, може бути списаний на нерозподілені прибутки (непокриті збитки) двома способами:

- одноразово під час вибуття об'єктів основних засобів, які раніше були дооцінені;
- з установленою періодичністю у сумі, пропорційній нарахуванню амортизації,

а в разі вибуття об'єкта основних засобів списується залишок суми дооцінок.

У звітності результати переоцінки відображаються в таких формах як Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Сукупний дохід) та Звіт про власний капітал, а також у Примітках до фінансової звітності. Варто зазначити, що переоцінка, хоч і впливає на доходи та витрати, але впливу на податок на прибуток не має, оскільки за податковим законодавством України фінансовий результат до оподаткування має бути зменшено на суму дооцінки або збільшено на суму уцінки.

За національними стандартами переоцінка має добровільний характер, тобто залежить від волі керівництва підприємства. Що стосується міжнародних стандартів, то суб'єкт господарювання самостійно обирає одну з двох моделей оцінки. Модель собівартості трактує, що об'єкт основних засобів слід обліковувати за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності, але дана модель для великих та деякої частки середніх підприємств буде недоречною, оскільки через не дуже коректне відображення вартості активів підприємства така організація найімовірніше не буде привабливою для інвесторів, бо це додатковий ризик. В свою чергу модель переоцінки передбачає відображення справедливої вартості основних засобів, тобто визначення ринкової вартості основних засобів має відбуватися з такою періодичністю, з якою вартість даних активів змінюється суттєво. Індикатором необхідності проведення переоцінки можуть бути різні економічні явища, наприклад: значна інфляція, коливання валютних курсів, обвал курсу акцій однієї компанії тощо.

Бухгалтерський облік в Україні поступово переходить на міжнародні стандарти. Для малих та середніх підприємств, які закріпились на ринку, не очікують значного зростання та суттєвих інвестицій, буде актуальною модель собівартості. Для великих підприємств та тих, що очікують значного зростання витрати на переоцінку можна вважати частиною капіталовкладень в майбутнє організації. У будь-якому випадку модель оцінки прописується в обліковій політиці, яку можна змінювати, але за наявності вагомих причин, тобто це має бути обґрунтовано, тому завжди існує

можливість повернутися до моделі собівартості.

Отже, переоцінка основних засобів є досить важливим елементом обліку, оскільки даний вид активів є переважно домінуючим на виробничих підприємствах. Підведення національного стандарту до міжнародного дозволить отримувати точнішу інформацію від суб'єктів господарювання, які генерують більшу частину ВВП України та не змушувати до переоцінки тих, кого вона обтяжлива. Така адаптація зробить в Україні привабливіший інвестиційний клімат та приємніший ринок для малого бізнесу. Крім того, переоцінена вартість відображає реальну економічну вартість активів, що відповідає принципу обачності та надає користувачам правдиву та неупереджену інформацію.

УДК 657.1

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РЕСУРСНИХ ПЛАТЕЖІВ

Ясеновий С. А., студент 2 ст курсу, 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
ст. викл. Криворот О.Г.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Покращення ефективності та фінансової стійкості нашої країни потребує кардинальної модернізації облікового процесу та удосконалення його механізму, зокрема у сфері ресурсних платежів. Повноцінне використання інституту ресурсних платежів є досить важливим аспектом для стабілізації фінансової системи загалом [1].

За сучасних умов господарювання проблеми у процесі обліку ресурсних платежів та його удосконалення визначають необхідність у формуванні регулюючого

механізму, який зміг би забезпечити добросовісному оподаткування та повноцінному обліку ресурсних платежів.

Ресурсні платежі сплачуються за використання природних ресурсів, які можуть бути нараховані шляхом абсолютних та відносних податкових ставок. Головною проблемою щодо обліку ресурсних платежів є відсутність розбірливого трактування поняття «ресурсні платежі» у нормативно-правовій базі, внаслідок чого зумовлюється неоднозначне його розуміння та сприйняття [3].

Сучасні економічні зрушення відзначають основні проблеми щодо використання природних ресурсів та необхідність в удосконаленні методів та способів обліку їх справляння.

Принципи побудови сучасної облікової системи в Україні у галузі ресурсного оподаткування є малорозвиненими та неефективними, внаслідок того, що їх механізм недостатньо стимулює розвиток фінансово-господарської діяльності у сфері природокористування.

Нинішній стан податків не в змозі забезпечити ефективну організацію процесу обліку та перетворення ресурсних платежів, цільового спрямування зборів призначених на збереження природних ресурсів [2].

Удосконалення чинної системи обліку ресурсних платежів матиме змогу покращити рівень прибутковості та оптимального розподілу коштів від використання природно-ресурсного потенціалу. У такому випадку, можливе прискорення соціально-економічного розвитку країни.

Створення дієвого механізму обліку сплати ресурсних платежів дасть змогу підвищити темпи економічного розвитку та покращити якість життя населення. Удосконалення діючої системи обліку можливе лише за умови детального аналізу рушійних сил та закономірностей розвитку економіки [3].

Система обліку ресурсних платежів має сприяти фіскальному ефекту та покращувати якість продукції.

Основними передумовами удосконалення процесу обліку ресурсних платежів є:

- спрощений процес обліку ресурсних платежів відповідно податку за ринковою вартістю;
- оптимальний розподіл податкового навантаження в залежності від податкової ставки та категорії платника;
- чіткість розрахунку.

Вивчивши основні проблеми обліку та оподаткування ресурсних платежів можна визначити, що удосконалення процесу обліку ресурсних платежів має відбуватися поетапно: 1 - вивчення ринку та збір інформації; 2 - проведення оцінки вартості ресурсів; 3 - проведення оподаткування природних ресурсів [4].

Таким чином, удосконалення обліку ресурсних платежів необхідно проводити відповідно до ринкових змін, екологічного становища в країні, змін у податковому законодавстві, а також з урахування соціально-економічних умов.

Список використаних джерел

1. Буряк П.Ю. Податковий контроль в Україні: Т. II. Контрольно-перевірочний процес : монографія / П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька, О.Б. Осідач. Львів : Вид-во «Простір-М», 2007. 420 с.
2. Назаркевич І.Б., Козюк А.В. Значення ресурсних платежів у системі оподаткування України. Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Том 20. Випуск № 3. С. 191–199.
3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Самусевич Я. В., Кобушко Я. В., Кравчук Я. В. Сутність ресурсних платежів та їх роль у забезпеченні державної екологічної політики // Приазовський економічний вісник. 2020. №5(22). С. 158-164

Секція 3. Аналіз в інформаційній системі управління діяльністю суб'єктів господарювання

УДК 338.312.3

**АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Кожем'яка Є.С., студентка 3 курсу, 301-О групи
спеціальності «Облік і оподаткування»
Гурська Л.Л., викладач економічних дисциплін
ВСП «Ірпінський фаховий коледж НУБіП України», м. Ірпінь

Одним із основних факторів виробничої діяльності сільськогосподарського підприємства є трудові ресурси. Їх ефективне та раціональне використання сприяє покращенню показників виробничої, фінансової, інвестиційної діяльності підприємства. Разом з тим, з розвитком науково-технічного прогресу змінюється система використання трудових ресурсів та вимоги що до них висувається. Цей аспект вимагає постійного контролю та аналізу за їх використанням. Досягти високих результатів сільськогосподарського виробництва можливо або за рахунок збільшення кількості витраченого робочого часу, або шляхом більш якісного використання трудових ресурсів, тому важливу роль у цьому зв'язку потрібно відводити раціональному використанню трудових ресурсів та оптимальній їх кількості на підприємстві.

Питанням забезпеченості сільськогосподарських підприємств трудовими ресурсами завжди приділялося багато уваги з боку як вітчизняних (Д.П. Богині, О.А. Грішнєвої, Е.М. Лібанової, С.М. Злупка, П.Т. Саблука, М.І. Долішного, К.І. Якуби, Л.І. Михайлової та ін.), так і зарубіжних науковців (А. Кочеткова, В. Курочкіна, Е. Лараза,

Дж. Малкомса, Р. Марра, А. Маршала), у працях яких аналізувався стан та рух трудових ресурсів на підприємстві.

Трудові ресурси – це частина працездатного населення, що за своїми віковими, фізичними, освітніми даними відповідає тій чи іншій сфері діяльності [1, с.78]. Мета аналізу ефективності використання трудових ресурсів – визначення резервів, їх більш ефективного використання, а також обчислення резервів збільшення обсягу продукції внаслідок зростання ефективності праці на підприємстві.

Завдання аналізу трудових ресурсів:

- вивчення складу, структури, інтенсивності руху персоналу на підприємстві;
- оцінка забезпеченості підприємства персоналом;
- аналіз використання робочого часу і визначення впливу втрат робочого часу на результати виробництва;
- аналіз продуктивності праці;
- визначення впливу факторів, пов'язаних з використанням трудових ресурсів, на обсяг виробництва [2, с.14].

У процесі аналізу повинні бути виявлені резерви скорочення потреби в трудових ресурсах за рахунок повнішого використання наявної робочої сили, зростання продуктивності праці працівників, інтенсифікації виробництва, комплексної механізації і автоматизації виробничих процесів, впровадження нової, продуктивнішої техніки, удосконалення технології і організації виробництва.

До показників руху трудових ресурсів належать коефіцієнти обороту по прийому та вибуттю працівників, також коефіцієнти плинності та постійності кадрів. Коефіцієнти обороту по прийому на роботу та звільненню, визначаються співвідношенням кількості прийнятих (звільнених) робітників і середньоспискової чисельності. Коефіцієнт плинності кадрів обчислюється шляхом ділення чисельності працівників, звільнених за власним бажанням, за порушення трудової дисципліни, у разі невідповідності кваліфікації, за власним бажанням, до середньооблікової чисельності. Коефіцієнт

постійності кадрів визначається як відношення кількості працівників, які пропрацювали весь рік до середньоспискової чисельності працівників.

Ще одним аспектом аналізу використання трудових ресурсів є аналіз продуктивності праці, оскільки продуктивність праці тісно пов'язана з її результативністю. Остання характеризує ефективність використання виробничого та трудового потенціалу підприємства, якість та суспільну корисність кінцевого продукту, тобто характеризує економічну та соціальну значимість витрат живої та минулої праці. Для оцінки рівня інтенсивності використання трудових ресурсів застосовується система узагальнювальних, часткових і допоміжних показників продуктивності праці. До узагальнювальних показників належать середньорічний, середньодобовий та середньогодинний виробіток продукції одним працівником, а також середньорічний виробіток продукції на одного працівника у вартісному вираженні. Часткові показники - це витрати часу на виробництво одиниці продукції певного вигляду (трудомісткість продукції) або випуск продукції певного виду в натуральному виразі за один людино-день або людино-годину.

Допоміжні показники характеризують витрати часу на виконання одиниці певного виду робіт або обсяг виконаних робіт за одиницю часу.

Ефективність використання трудових ресурсів – це складний та багатогранний процес, на який мають сильний вплив умови сільськогосподарського виробництва. Неефективне використання трудових ресурсів значно знижує рівень кваліфікації і працездатності працівників, продуктивність праці, збільшує матеріальне та моральне старіння основних фондів, підвищує матеріалоємність продукції, призводить до значного підвищення собівартості продукції та зниження ефективності виробництва.

Завершальним етапом аналізу використання трудових ресурсів є підрахунок виявлених резервів підвищення ефективності та розробка заходів щодо їх використання. Отже, аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами і ефективності їх використання є важливим питанням для визначення працездатності та конкурентної позиції підприємства.

Список використаних джерел

1. Економіка сільського господарства: Навчальний посібник / С. М. Рогач, Н. М. Суліма, Т. А. Гуцул, Л. В. Ярема. – Київ: ЦП "Компринт", 2018. – 517 с.
2. Мних В.Е. Економічний аналіз. Підручник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2005 – 472 с.

УДК 338.409.3

АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Костишина А.Р., студентка 3 курсу, 302-О групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гурська Л.Л., викладач економічних дисциплін
ВСП «Ірпінський фаховий коледж НУБіП України», м. Ірпінь

Проблема управління витратами є однією з найактуальніших, найскладніших для кожного суб'єкта господарювання, адже від рівня і динаміки витрат залежать не тільки фінансові результати окремих підприємств та їх структурних підрозділів, але й ефективність формування національного доходу на рівні держави загалом. В умовах сьогодення, економічний аналіз стає вагомим інструментом в оптимізації облікової, фінансової, інвестиційної, кредитної, маркетингової політики сільськогосподарського підприємства.

Аналіз (від грец. — *analysis*) означає розподіл, розподілення об'єкта, що досліджується, на складові частини, елементи, які внутрішньо притаманні цьому об'єкту [2, с.14]. Управління витратами та методи їх розрахунку є предметом дослідження таких вчених, як В. Збарський, В. Мацибора, Е. Мних,

І. Білоусова, Г. Савицька, В. Іваненко, І. Панченко, П. Попович, Н. Черткова, М. Чумаченко та інші, у працях яких розглядаються проблеми класифікації витрат, сучасні методики аналізу та планування діяльності підприємства.

Переважає більшість продукції підприємств агропромислового сектора – сировина з уніфікованими характеристиками, яка реалізується за цінами, що їх визначають переробні та заготівельні підприємства. Обсяг реалізації цих підприємств напряму залежить від собівартості продукції, адже на ринках, де ціни диктуються покупцями, наявність нижчих витрат означає можливість отримання більшого прибутку та інвестування його в розвиток виробника.

Собівартість продукції – один з найважливіших показників економічного аналізу. У ньому фокусуються у грошовому вираженні витрати матеріально-технічних, трудових та фінансових ресурсів у зв'язку з підготовкою, організацією, веденням виробництва та реалізацією продукції. Собівартість продукції є ніби середньою ланкою між виробничим процесом і реалізацією продукції, тобто вона є проміжним економічним показником. Якщо собівартість знижується, то на підприємстві є можливість за рахунок одержаної виручки відшкодувати виробничі витрати і розширити виробництво, тому необхідно постійно аналізувати рівень собівартості на підприємстві.

Аналіз собівартості сільськогосподарської продукції спрямований на виявлення можливостей підвищення ефективності використання матеріальних, трудових і грошових ресурсів у процесі виробництва, постачання і збуту продукції.

Аналізуючи собівартість продукції підприємств агропромислового сектора, можна вирішити наступні завдання:

- оцінити виконання плану за собівартістю продукції загалом по господарству, а також за окремими видами продукції;
- вивчити причини відхилення фактичних витрат від планових за статтями, а також за окремими видами продукції;

– виявити резерви зниження собівартості сільськогосподарської продукції та розробити відповідні заходи [1, с.148].

В економічній науці використовуються різні методи аналізу собівартості продукції. До найпоширеніших серед них слід віднести: аналіз абсолютних показників, горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний, факторний, АВС та функціонально-вартісний аналіз. До найпростіших серед перелічених методів відносяться горизонтальний аналіз та вертикальний аналіз. Горизонтальний аналіз полягає в побудові однієї або декількох аналітичних таблиць, у яких абсолютні показники доповнюються відносними темпами зростання. Мета горизонтального аналізу полягає в тому, щоб виявити абсолютні і відносні зміни величин різних статей собівартості за певний період і дати оцінку змінам. Аналіз проводиться як за даними витрат підприємства, так і за даними калькуляцій видів продукції.

Вертикальний аналіз витрат та калькуляцій полягає у визначенні питомої ваги кожної статті собівартості у загальному підсумку витрат (собівартості одиниці продукції), що дає можливість визначити структуру собівартості. Мета вертикального аналізу полягає у розрахунку частки окремих статей у загальних витратах та оцінці їх динаміки з тим, щоб мати можливість виявляти і прогнозувати структурні зміни витрат. Відносні показники дозволяють здійснити порівняння показників різних підприємств агропромислової галузі.

Об'єктами горизонтального та вертикального аналізу в системі управління витратами є статті калькуляції, виробничі витрати та елементи витрат. Елементи витрат є відображенням сумарної вартості всіх видів однорідних ресурсів згрупованих економічним змістом, незалежно від місця їх виникнення та носія витрат [2, с.228].

Аналіз собівартості продукції дає змогу вивчити тенденції її збільшення чи зменшення, визначити відхилення фактичних показників від нормативних, виявити резерви зниження собівартості продукції. Підсумком цього аналізу є виявлення резервів подальшого поліпшення показників фінансових результатів. Резерви повинні бути

узагальнені, взаємно пов'язані, визначена їх загальна сума й основні напрямки реалізації.

Аналітичне дослідження собівартості продукції та знаходження резервів її зниження дозволить досягти таких цілей: спланувати та організувати виробництво конкурентоспроможної продукції; мати можливість використовувати гнучке ціноутворення на продукцію с/г; а також оцінки діяльності кожного підрозділу з фінансової точки зору; прискорити прийняття обґрунтованих та ефективних управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Економіка сільського господарства. Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А., Степасюк Л.М., Рогач С.М., Гуцул Т.А., Суліма Н.М. / За ред. В.К. Збарського і В.І. Мацибори. Навчальний посібник. — К.: Каравела, 2018. — 312 с.
2. Економічний аналіз: навч. посіб. [Текст] / за ред. М. Г. Чумаченко. — [2-е вид., перероб. і доп.]. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.

Секція 4. Інформаційні технології в розвитку обліку, оподаткування, контролю і аналізу

УДК 657.1

ОБЛІК В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Артеменко Я.О., здобувач ОС «бакалавр»

Рагуліна І.І., доцент, канд. екон. наук

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Сьогодні інформаційні технології в значній мірі впливають на швидкість соціально-економічного прогресу в зв'язку з їх застосуванням практично у всіх сферах діяльності. Унаслідок можливості виконання безлічі завдань і операцій та необхідності для вдосконалення відображення інформації ці технології широко використовуються і в економічній сфері.

Здійснення господарських операцій та їх реєстрація відбуваються у структурних підрозділах підприємства (склад, відділ розрахунків, виробництво, транспортний відділ тощо). Інформаційна технологія автоматизованої обробки облікової інформації відтворює цей природний рух інформації. Дані рухаються від периферії до центру, тобто від виробничих відділів до бухгалтерії. Такий рух даних передбачає укрупнення й узагальнення інформації по мірі просування вгору, його кінцевою метою є формування фінансової звітності. Аналітичний облік є початковою стадією інформаційної технології обробки даних про господарські операції, запевняє О.В. Адамик [1]. Використання інформаційних систем для вирішення задач з обліку покликане спростити облікові роботи, підвищити точність і оперативність надання інформації, продовжує вчений [2]. В.О. Осмятченко доводить, що обліковий процес на будь-якому сучасному підприємстві за допомогою обчислювальної техніки дозволяє значно підвищити якість та швидкість обробки облікової інформації [3].

У сучасному суспільстві основним технічним засобом технології переробки інформації служить персональний комп'ютер, який істотно вплинув як на концепцію побудови і використання технологічних процесів, так і на якість інформації. Впровадження бухгалтерських пакетів і програм дозволяє автоматизувати не тільки бухгалтерський облік, а й навести порядок в складському обліку, в постачанні та реалізації продукції, товарів, відслідковувати договори, швидше розраховувати заробітну плату, своєчасно здавати звітність.

Сьогодні активно використовуються бухгалтерські автоматизовані системи. Бухгалтерські автоматизовані системи – функціональне програмне забезпечення, призначене для виконання комп'ютерної обробки комплексів бухгалтерських задач. Правильний вибір програмного продукту – один із визначальних моментів автоматизації бухгалтерського обліку. Вибір програмного забезпечення здійснюється на стадії організації і проектування АІС на підставі даних обстеження інформаційної системи об'єкта. На ринку комп'ютерних програм в Україні представлений широкий спектр варіантів бухгалтерських програм: від найпростіших, здатних виконати мінімальний набір операцій, необхідний для дрібних фірм, до дуже розгалужених, здійснюють розширений комплекс операцій з глибокою аналітикою. Наприклад такі як – платформа «Fit-Бюджет» для ведення бухгалтерського обліку в бюджетних установах, BAS Бухгалтерія, програмний комплекс «Дебет Плюс», SmartFin.UA, бухгалтерські програми BookKeeper та «Хепі-Бух», ПК Универсал, УррБланк, УкрСклад, УкрЗарплата та ін. Вибір програмного продукту фактично ставлять користувача в залежність від виробника.

Специфіка ведення бухгалтерського обліку на різних підприємствах, постійні зміни податкового законодавства, зміна форм звітності зумовлюють необхідність адаптації та доопрацювання практично будь-якої системи до специфіки обліку і умов, що змінюються. Лідуюче місце на ринку зайняли універсальні пакети програм, що пропонують комплексний бухгалтерський облік. Сьогодні посилюються тенденції інтеграції бухгалтерського обліку з іншими функціями управління, що знаходить

відображення в складі програмних продуктів. Чималий вплив на цей процес надають і зарубіжні програми, які вже давно йдуть шляхом злиття бухгалтерських завдань із завданнями управління економікою.

Характерною рисою програм для бухгалтерського обліку стало розширення їх традиційного складу за рахунок таких додаткових модулів, як фінансовий аналіз, облік інвестицій, виробництво, складський облік та ін. Розробка програмних продуктів ведеться різними фірмами. Багато з них накопичили достатній досвід і постійно удосконалюють програми, випускаючи нові версії. Завоювання ринку програмних продуктів змушує фірми (корпорації) випускати програми самого широкого діапазону, в різних варіантах, стосовно різної специфіки бухгалтерського обліку. Фірми складають програмні продукти в локальному і мережевому варіанті. Слід мати на увазі, що мережевий варіант програм набагато складніше і дорожче та призначений в основному для використання на середніх і великих підприємствах, де ведеться комплексна обробка бухгалтерських завдань в інтеграції з іншими функціями управління. Реалізація мережевих програм передбачає організацію багаторівневої обчислювальної мережі в бухгалтерії та мережевий обмін інформацією між рівнями. Можлива організація ведення найбільш трудомістких ділянок обліку (облік праці та заробітної плати, облік матеріалів) на декількох АРМ.

На даний час не існує єдиної, комплексної, загальноприйнятої класифікації бухгалтерських програм. Умовно можна виділити кілька класифікаційних ознак: орієнтація на розмір підприємства; локальні та мережеві версії; орієнтація на бухгалтерський облік в різних сферах діяльності (промисловості, торгівлі, будівництві), а також орієнтація на бюджетний облік; вітчизняні та зарубіжні програми. Основною класифікаційною ознакою бухгалтерських програм залишається їх орієнтація на розмір підприємства та склад виконуваних ними функцій.

Сучасні інформаційні технології охоплюють самі різнобічні аспекти бухгалтерського обліку. Сучасний керівник сьогодні не уявляє собі прийняття управлінських рішень, не маючи достовірної, різноманітної інформації, що надається

автоматизованою системою бухгалтерського обліку. За останні роки в нашій країні відбулися значні позитивні зміни в структурі ринку інформаційних технологій: основну роль стали грати великі постачальники, розвивається якісний сервіс, формуються дилерські мережі. Але при існуванні на ринку безлічі бухгалтерських програм, що задовольняють найрізноманітніші до них вимоги, завдання вибору програми для конкретного підприємства залишається дуже обмежений. А вже придбання і впровадження елементів програмного забезпечення вимагає значних матеріальних і трудових ресурсів; витрат ресурсів вимагає також практичне використання інформаційних систем. Тобто, з одного боку, автоматизація облікових процесів є об'єктивною необхідністю, удосконалювати організацію і форми бухгалтерського обліку можливо тільки на базі новітніх технологічних засобів. Але, з іншого боку, для того, щоб правильно вибрати систему автоматизації бухгалтерського обліку, що задовольняє всім запитам підприємства і враховує певні специфічні особливості діяльності підприємства, необхідно чітко уявляти систему ведення бухгалтерського обліку на підприємстві і ринку пропонованих програмних продуктів. Оптимальне рішення цих завдань дозволить забезпечити сучасні вимоги, що пред'являються сьогодні до організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Таким чином можна зробити висновок, що програми, які використовують бухгалтера є невід'ємними помічниками в роботі. Так як основне навантаження лягає на машину, а не на працю людини. Прикладні пакети здійснюють весь необхідний облік і розрахунки всієї інформації, що надходить.

Автоматизація бухгалтерського обліку на підприємстві та підготовка фінансової звітності в податкові органи є однією з найбільш важливих завдань. В даний час існує широкий вибір різних систем автоматизації бухгалтерського обліку. Не слід ділити їх на погані та хороші, сильні або слабкі. Всі вони гарні та їхні можливості знаходять практичне застосування на підприємствах різного розміру, профілю і роду діяльності. При автоматизації варто обрати необхідну систему, виходячи із завдань і наявних ресурсів. Звісно, комп'ютер, не дозволить упорядкувати бухгалтерський облік та

підвищити його оперативність, збільшити кількість інформації, що одержується, зменшити число арифметичних помилок, оцінити поточне фінансове становище підприємства та його перспективи. Комп'ютеру потрібен досвідчений і грамотний бухгалтер.

Список використаних джерел

1. Адамик О.В. Використання інструментів технологій OLTP та OLAP для обліку й аналізу виконання кошторису бюджетних установ. Наука молода. 2018. № 23. С. 120–129.
2. Адамик О.В. Інформаційні технології в комп'ютерних системах бухгалтерського обліку: проблеми організації даних та їх потоків // БІЗНЕСІНФОРМ. № 10. 2020. С. 348–353.
3. Осмятченко В.О. Стан та розвиток комп'ютерних технологій бухгалтерського обліку. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». 2019. Вип. 6 (24). Ч. 1. С. 195–206.

УДК 338.1

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Гарягдиева Г., студентка 4 курсу, групи БЕМ -317А і
спеціальності «Облік і оподаткування»

Юр'єва І. А., к.е.н., доцент

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Безпрецедентну роль в діагностиці сучасних кризисних процесів обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством є інформаційні технології. Під інформаційним забезпеченням діагностики кризи розвитку підприємства розуміється сукупність інформації внутрішнього та зовнішнього характеру стосовно результатів та

перспектив діяльності підприємства. Можливість формування та якісні ознаки інформаційної бази дослідження є вагомими чинниками, оскільки доступ до певних джерел інформації обумовлює повноту та достовірність інформації, вибір методів дослідження, коректність діагностичного висновку. Інформаційна база діагностики кризових явищ та загрози банкрутства формується з двох інформаційних підсистем - внутрішньої та зовнішньої. Джерелами внутрішньої інформації є:

- фінансова звітність підприємства (ф. № 1 „Баланс (Звіт про фінансовий стан)", ф. №2 „Звіт про фінансові результати "(Звіт про сукупний капітал), ф. № 3 „Звіт про рух грошових коштів", ф. № 4 „Звіт про власний капітал", ф. № 5 „Примітки до фінансової звітності");

- податкова звітність (податкова декларація з податку на додану вартість, декларація з податку на прибуток);

- статистична звітність підприємств щодо обсягів та структури виробництва та збуту продукції (залежно від галузі та виду економічної діяльності), фінансових результатів, дебіторської та кредиторської заборгованості (ф. № 1-Б термінова). Збирання інформації, необхідної для проведення дослідження. Вивчення стану та перспектив розвитку окремих чинників та критичних точок зовнішнього середовища базується на збиранні якісної та кількісної інформації, її аналітичної або експертної обробки та формуванні відповідних аналітичних висновків. Інформаційною базою проведення дослідження є зведена статистична звітність, макроекономічні дослідження, огляди кон'юнктури окремих ринків, аналітичні огляди, опубліковані в спеціальних економічних виданнях та періодичній пресі, результати вибірових досліджень та спостережень, вивчення точок зору спеціалістів підприємства та зовнішніх фахівців, проведення зборів та обговорень тощо. Система раннього попередження і реагування (СРПР)- особлива інформаційна система, завдяки якій керівництво підприємства одержує інформацію про потенційні небезпеки, які загрожують із зовнішньої й (або) внутрішнього середовища самого підприємства для того, щоб вчасно й цілеспрямовано реагувати на погрози відповідними заходами. Якщо

додатково до того, що вона надає дані про можливі небезпеки, інформаційна система буде мати здатність розпізнавати шанси, які відкриваються або позитивні можливості, то мова йтиме вже про систему раннього розпізнавання.

Першочерговим завданням системи раннього попередження є своєчасне виявлення ознак кризи на підприємстві, при чому:

По-перше, необхідно постійне спостереження за станом підприємства.

По-друге, необхідне спостереження за безліччю параметрів внутрішнього й зовнішнього середовища, які характеризують умови функціонування фірми.

По-третє, існують "природні коливання" ділової активності ("фонові шуми"), які треба відрізнити від щирих сигналів, які сповіщають про настання кризового стану підприємства. Як критерії, використовують ступінь відхилення від довгострокової тенденції, і темп наростання величини цього відхилення.

По-четверте, всі сигнали, нагляд за якими необхідно організувати, повинні бути оцінені кількісно. Існує багато явищ і процесів, які можуть досліджуватися тільки якісно. Однак неможливість безпосередньої кількісної оцінки подібних явищ зовсім не означає неможливість подальшої кількісної оцінки наслідків, які ними спричиняються. З огляду на викладені особливості найдоцільнішим способом створення інформаційного забезпечення дослідження сигнали визнані організацію сканування зовнішнього й внутрішнього середовищ фірми на підставі маркетингових досліджень, стратегічного контролю і внутріфірмового економічного аналізу - безперервне спостереження за параметрами зовнішнього й внутрішнього середовища фірми, як характеризують ступінь сприйнятливості внутрішніх умов для досягнення стратегічних завдань підприємства й забезпечення його життєдіяльності. З іншого боку, за допомогою цієї системи виявляються додаткові шанси для суб'єктів господарювання.

Розрізняють дві системи раннього попередження і реагування :

- систему, орієнтовану на внутрішні параметри діяльності підприємства, що спрямована на ідентифікацію ризиків і шансів, які криються усередині підприємства.
- систему, орієнтовану на зовнішнє середовище, що спрямована на завчасне

прогнозування погроз, насамперед, з боку контрагентів, держави, конкурентів і т.п. Яскравим прикладом застосування цієї підсистеми СРПР є проводки банківськими працівниками аналізу підприємств - позичальників у рамках оцінки їхньої кредитоспроможності й під час супроводу кредитів.

Список використаних джерел

1. Юр'єва, І.А., Необхідність впровадження основ інформаційних технологій/ І.А. Юр'єва// Матеріали Всеукраїнської науково-методичної інтернет - конференції «Організаційно-методологічне забезпечення підготовки фахівців: тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення (з нагоди 90- річчя ХНАДУ», 18 листопада 2020 року.
2. Юр'єва І. А. Антикризове управління підприємством / Єршова Н.Ю., Портная О.В // Уклад. І.А. Юр'єва. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2019. – 209 с. – Укр. мовою.

УДК 658:004

ЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Дурицький Б. І., студент III курсу, групи О – 31
спеціальності «Облік і оподаткування»

Приємницька В. С., викладач економічно – облікових дисциплін
ВСП “Бобровицький фаховий коледж імені О. Майнової НУБіП України”, м.Бобровиця

Проблеми оцінки економічної ефективності та управління використанням інформаційних технологій потребують подальшого розвитку та розробки економічного механізму їх впровадження. В Україні не приділяється достатньої уваги проблемам використання інформаційних технологій як засобу підвищення ефективності діяльності промислових підприємств. Науково-теоретична та практична значимість названих проблем зумовили вибір теми, її актуальність.

Ціль статті полягає в обґрунтуванні, поглибленні теоретичних положень та розробленні рекомендацій щодо реалізації економічного механізму впровадження інформаційних технологій на підприємствах.

Ефективне управління як складне комплексне завдання потребує оптимальної взаємодії різного роду ресурсів. Враховуючи сучасні тенденції розвитку економіки, інформаційні ресурси відіграють ключову роль у діяльності будь-якого суб'єкта ринкової економіки, забезпечуючи автоматизацію бізнеспроцесів підприємства та більш чітке і гнучке управління. У свою чергу, впровадження інформаційних технологій у процес управління підприємством здатне забезпечити його конкурентоспроможність, а, отже, здатність зайняти найбільш вигідну позицію на сучасних промислових підприємствах, що постійно змінюється та формується під впливом різноманітних факторів.

Ефективне управління підприємством, в першу чергу, залежить від використання ІТ, які забезпечують своєчасною, об'єктивною і точною інформацією [2]. Для того, щоб зрозуміти роль і значення інформаційних технологій в управлінні підприємством, необхідно надати визначення, інформаційна технологія – це технологічний процес, предметом перероблення й результатом якого є інформація [7]. Згідно з визначенням, прийнятим ЮНЕСКО, інформаційні технології – це комплекс взаємозалежних, наукових, технологічних, інженерних дисциплін, що вивчають методи ефективної організації праці людей, зайнятих обробкою і зберіганням інформації; обчислювальну техніку та методи організації і взаємодії з людьми та виробничим устаткуванням, практичні додатки, а також пов'язані з усім цим соціальні, економічні і культурні проблеми [8]. Самі ІТ вимагають складної підготовки, великих початкових витрат і наукомісткої техніки.

Можна виділити три основні напрями формування факторів, які обумовлюють впровадження інформаційних технологій – це, насамперед, потреби підприємства, потреби користувачів і наявність технічних засобів. Впровадження комп'ютерної

інформаційної системи дозволяє переходити на нові методи управління, на якісно новий рівень менеджменту та ведення управлінської діяльності [3].

Сучасні інформаційні технології здатні не тільки цілком задовольнити вимоги виробничих систем, але й виступають важливою передумовою їхнього розвитку. Світовий досвід розвитку сфери комп'ютерних технологій та інформаційних технологій за останні роки свідчить про істотне підвищення темпів їх розвитку порівняно з темпами розвитку виробничої сфери. Високі темпи впровадження інформаційних технологій сприяють збільшенню кількості обчислювальної техніки, яка використовується у виробничо-господарчій діяльності підприємств усіх галузей.

Аналіз ефективності ІТ здійснюється протягом усього життєвого циклу ІТ-проекту [1-6]: – до ухвалення рішення про реалізацію інвестиційного проекту – аналіз полягає в необхідності складання прогнозу як відносно очікуваного результату, так і передбачуваних витрат, і полягає в прогнозованому моделюванні економічних явищ і процесів на основі певних теоретичних концепцій. Мета такого аналізу – визначити закономірності формування макроекономічних параметрів; – під час реалізації інвестиційного проекту – є інструментом контролю над дотриманням запланованого бюджету та визначає макроекономічне положення економіки в минулому періоді. Ця інформація необхідна для визначення ступеня реалізації поставлених раніше цілей, виробітку економічної політики, порівняльного аналізу економічних потенціалів різних установ.

Доцільно виділити типові причини, які вказують на необхідність механізму впровадження ІТ на підприємствах: – погіршення порівняно з подібними підприємствами галузі економічних показників; – поява нових або зміна цілей у сформованих умовах функціонування; – використання застарілих ІТ, що не задовольняють менеджмент підприємства; – відсутність на підприємстві ІТ для обліку та аналізу. Необхідно відзначити, що впровадження ІТ в управління підприємством дозволить деталізувати внесок окремих елементів управлінського впливу у досягнення

спільних завдань, які стоять перед підприємством, що сприяє підвищенню ефективності та продуктивності своєї діяльності [4].

Користь від впровадження ІТ слід шукати не в миттєвому зниженні витрат та зростанні економічної ефективності підприємства. Користь полягає, насамперед, у тому, що в ході впровадження ІТ на підприємстві розробляються технології ефективного управління, які забезпечують координацію управлінської діяльності та ефективне досягнення стратегічних і оперативних цілей підприємства.

Ефективність використання інформаційних технологій залежить як від їхнього вмілого застосування, впливу на підвищення продуктивності та якості роботи керівників, так і від зменшення витрат на інформатизацію, що досягають оптимальною організацією проектування, створення та функціонування інформаційних систем і інфраструктури інформатизації території в цілому.

Список використаних джерел

1. Кононенко І. В. Модель и метод оптимизации портфелей проектов предприятия для планового периода / І. В. Кононенко, К. С. Букреева // ВосточноЕвропейский журнал передовых технологий. – 2016. – № 1/2 (43). – С. 9–11.
2. Концептуальні засади менеджменту в інформаційній економіці : монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. І. Лепейко. – Х. : Вид-во ХНЕУ, 2018. – 252 с.
3. Немченко А. Б. Бізнес-інкубатори у сфері сучасної державної підтримки розвитку регіональної інноваційної інфраструктури / А. Б. Немченко // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – С. 25–34.
4. Нечволода Л. В. Автоматизация управления развитием производственных фондов машиностроительного предприятия на основе информационных технологий / Л. В. Нечволода // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2013. – № 3, т. 2. – С. 255–259.
5. Сафонова Н. Б. Сучасні інформаційні технології в системі управління персоналом на підприємствах споживчої кооперації України / Н. Б. Сафонова // Вісник

Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. – 2009. – № 6 (136). – Ч. 1. – С. 244–246.

6. Чалий С. Ф. Автоматизоване управління бізнес-процесами (моделі, методи і технології) : дис. на здобуття наук. ступеня д-ра техн. наук : спец. 05.13.06 / Чалий С. Ф. ; Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. – Х., 2007. – 502 с.

7. ДСТУ 2226–93. Автоматизовані системи. Терміни та визначення. Державні стандарти України [Електронний ресурс].

УДК 657.1

ОБЛІК ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.

Євтушок Г.О., магістр 1 р.н.
спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Потреба в комп'ютерних технологіях дедалі більше зачіпає малі та середні підприємства. Це пов'язано з появою різноманітного програмного забезпечення, яке дозволяє обробляти внутрішню бухгалтерську інформацію як на підприємстві в цілому, так і для окремих об'єктів бухгалтерського обліку, а також формувати податкову та статистичну звітність для подання до відповідних органів.

Однак слід відзначити, що застосування комп'ютерної техніки має як переваги так і недоліки. Перевагами є те, що сучасні комп'ютерні засоби дозволяють значно полегшити працю бухгалтерів та знизити трудомісткість окремих операцій, зменшити кількість помилок при складанні первинних документів та зведених облікових

регістрів, оперативно отримувати та опрацьовувати значний масив інформації. Недоліком (особливо для малих підприємств) є висока вартість комп'ютерного обладнання та сертифікованих програмних продуктів [1].

Розрахунок праці й заробітної плати – одна із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребує точних і оперативних даних, у яких відбивається зміна чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників, виробничих витрат.

Для автоматизації обліку заробітної плати розроблено багато спеціалізованих модулів у межах прикладних бухгалтерських пакетів (наприклад, «Парус – заробітна плата», «1С: Зарплата та Управління персоналом для України», «Нова бухгалтерія» з модулем «Зарплата», «Галактика: Управління персоналом») [2].

Вибір програмного модуля для автоматизованого обліку оплати праці залежить від програмного продукту, який підприємство використовує для автоматизації облікового процесу. Лідером серед розробників програмного забезпечення в галузі автоматизованого обліку й управління підприємствами є програмні продукти фірми 1С. Програмний продукт "Зарплата та управління персоналом" включає технологічну платформу "1С: Підприємство 8" і конфігурацію (прикладне рішення) "Зарплата та управління персоналом". Правила ведення обліку налаштовані саме в конфігурації (рис.1).

Перевагами прикладного рішення «1С: Зарплата та Управління Персоналом для України» є можливість автоматизації обліку на підприємствах із різними формами оплати праці (погодинною, відрядною, акордною, за договорами цивільно- правового характеру тощо), широким списком доплат і утримань та навіть просто з великою кількістю працівників (понад 100 осіб) [3].

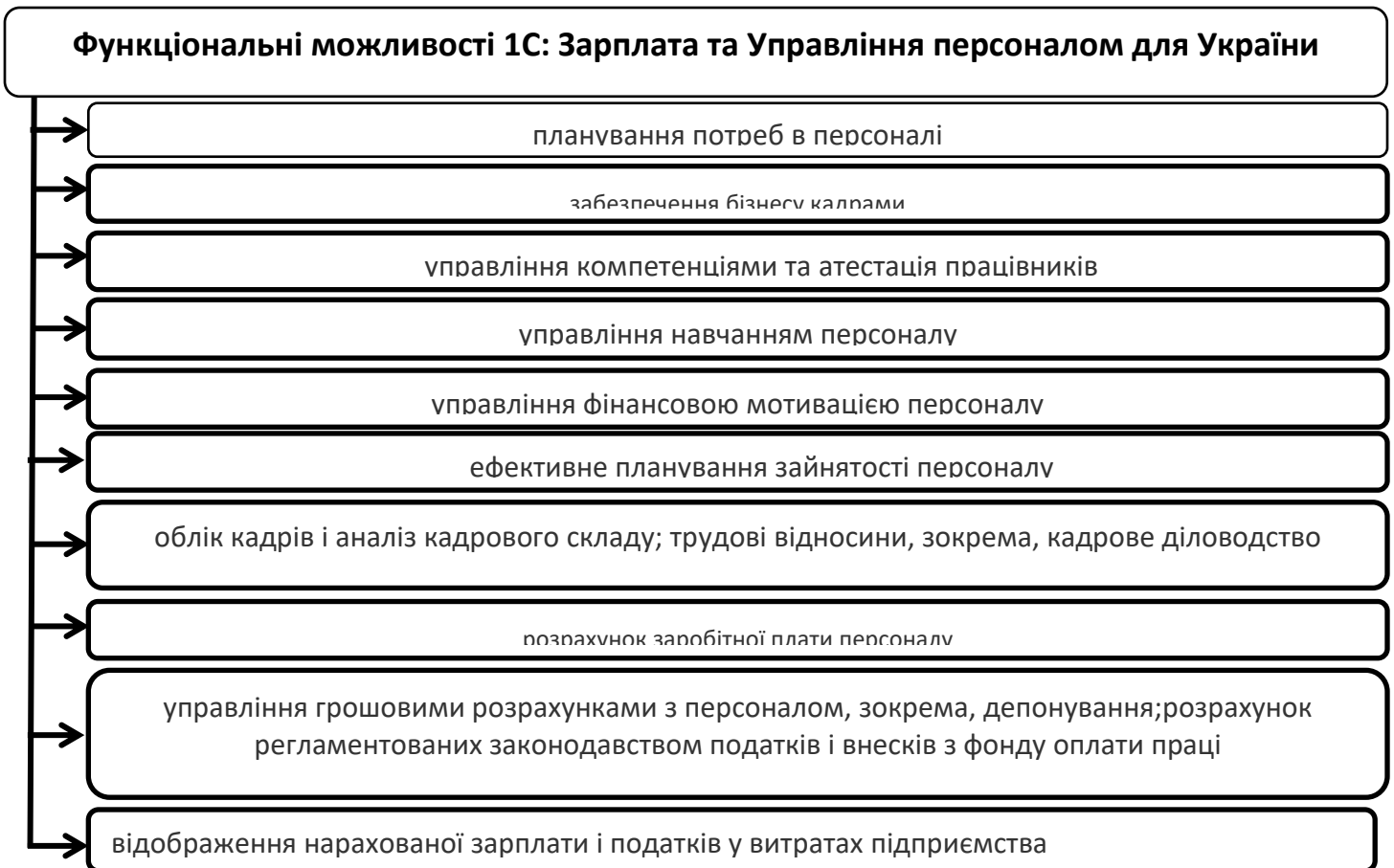

Рисунок 1. Функціональні можливості 1С: Зарплата та Управління персоналом для України

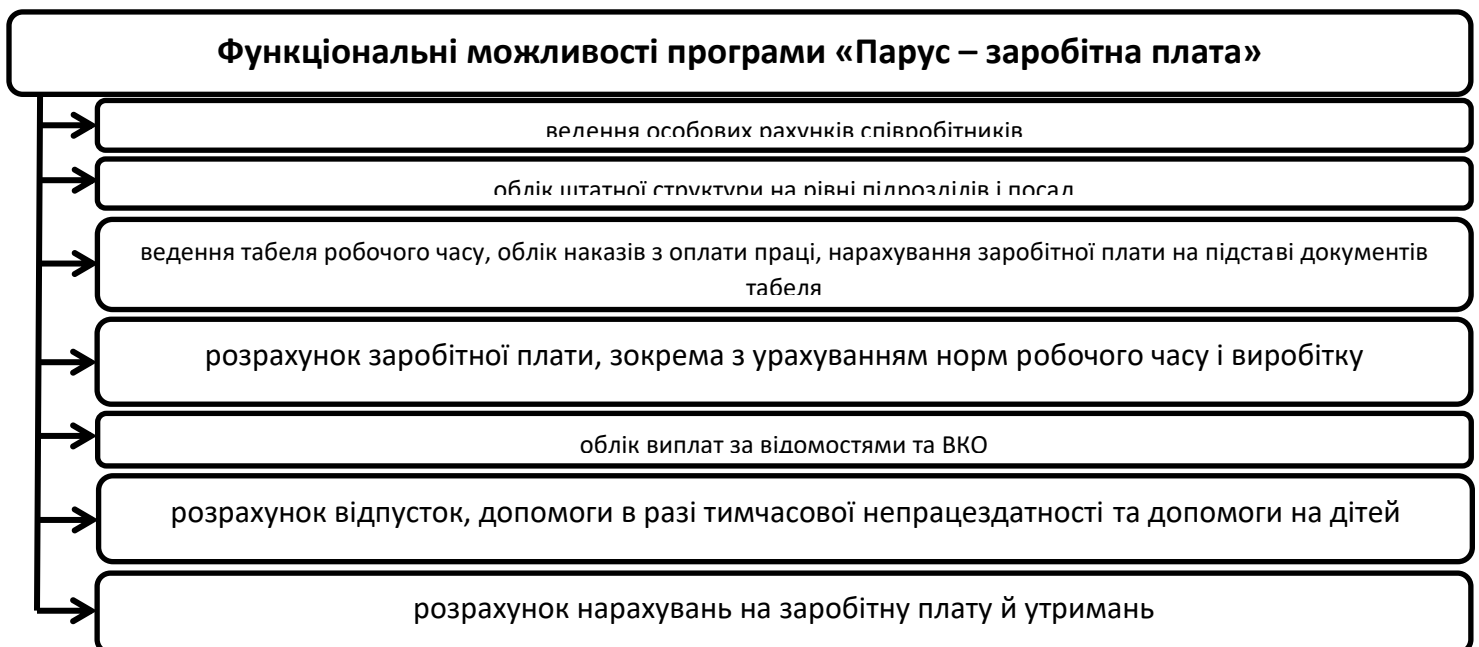

Рисунок 2. Функціональні можливості програми «Парус – заробітна плата»

Отже, особливістю комп'ютеризованого обліку заробітної плати є те, що постійно формуються та обробляються великі обсяги економічної інформації, які необхідно вести та зберігати в електронному вигляді (первинні документи, бухгалтерські записи, форми звітів тощо) - тобто формування системи первинного, поточного та підсумкового обліку за допомогою комп'ютерної техніки, а також формування аналітичних та управлінських бухгалтерських документів. Однією з вимог до бухгалтерського обліку є отримання систематичної, достовірної інформації, що можливо лише із впровадженням новітніх знань - інформаційних систем автоматизованого обліку.

Списов використаних джерел

1. Гуцаленко Л.В., Білодон Д.Д. Прикладні програми обліку розрахунків з оплати праці. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» - 2019. - №10 - URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/5.pdf
2. Баранов В. Світовий досвід побудови ефек- тивної системи оплати праці на підприємстві. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2011. Вип. 20 (1). С. 139–145. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011_20\(1\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011_20(1)_23)
3. Кошик В. Автоматизація обліку праці та заробітної плати на сучасному етапі. Економічний дис- курс. 2014. Вип. 2. С. 342–344.

УДК 657.1

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВА

Козленко М.О, студентка 3 курсу 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Боярова О.А., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Однією з найважчих проблем сучасного бухгалтерського обліку є визнання, оцінка, а також формування показників фінансової звітності щодо фінансових інструментів, включно з фінансовими інвестиціями. Фінансові та політичні кризи останніх років суттєво погіршують та загострюють становище у фінансовій сфері. У свою чергу, правила та принципи бухгалтерського обліку не в змозі йти в ногу з практикою. Міжнародні стандарти фінансової звітності, які регулюють облік операцій з фінансовими інвестиціями зазнають постійних змін та доповнень. Відповідно, національні положення щодо обліку фінансових інструментів залишаються незмінними протягом багатьох років. Економічне зростання будь-якої країни неможливе без здійснення ефективної інвестиційної політики. За останні роки дане питання є особливо актуальним, оскільки розвиток країни є неможливим без залучення фінансових інвестицій потенційних інвесторів. Інвесторів, у свою чергу, приваблює позитивний інвестиційний клімат, який насамперед залежить від прозорості інформації щодо функціонування підприємств-реципієнтів. Наявність достовірної інформації, яку надає система бухгалтерського обліку, в кінцевому підсумку – це фінансова звітність, сприятиме підвищенню довіри інвесторів до підприємств України у процесі прогнозування наслідків різноманітних економічних та управлінських рішень у сфері інвестування.

На діяльність підприємства та управління ним істотно впливає конкуренція. Підприємство-виробник повинно володіти інформацією про підприємства-конкуренти і їхню продукцію, щоб, розробляючи та вживаючи відповідні заходи, забезпечувати переваги своєї продукції на ринку. Таку інформацію потрібно постійно збирати та аналізувати для мінімізації впливу факторів ризику, пов'язаних з діяльністю конкурентів, та забезпечувати його виживання і розвиток. Підприємство-виробник обов'язково має знати вимоги потенційних покупців до товарів та оцінки споживачів міри задоволення конкретних потреб і ціни реалізації порівняно з характеристиками товарів конкурентів. Для управління процесом забезпечення високого рівня конкурентоспроможності продукції необхідна інформація, яка характеризує корисний

ефект від її використання та продукції конкурентів. Щоб об'єктивно оцінити конкурентоспроможність продукції, її виробник повинен послуговуватися тими ж критеріями, які використовує споживач, знати якісні й вартісні характеристики товарів, які створюють їх переваги над товарами конкурентів у задоволенні конкретних потреб покупця. На рівень конкурентоспроможності продукції впливає чимало різноманітних чинників. Підприємство повинно виявляти ці фактори, простежувати їх зміну, та динаміку кон'юнктури, попиту та пропозиції, можливі розміри та рух попиту на продукцію в майбутньому. Ефективність інформаційного забезпечення, метою якого є підготовка і обґрунтування управлінських рішень, значною мірою визначає ефективність управління загалом. Під інформацією в загальному розуміють «документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються в суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі» [2]. Важливість інформації, особливо економічної, для управління підприємством і його потенціалом зростає відповідно до об'єктивних вимог розвитку виробництва, ускладнення господарських зв'язків, зміни акцентів у формуванні параметрів і якості створюваних матеріальних благ на користь споживача. Інформація як сукупність необхідних для управління підприємством корисних відомостей, які є об'єктом збирання, реєстрації, зберігання, передавання та перетворення, є сьогодні одним із головних ресурсів, значення якого не менше, ніж значення матеріальних, сировинних та інших ресурсів. Використання останніх значною мірою залежить саме від наявності та використання інформації про їхній стан, потреби, джерела покриття цих потреб тощо.

Сучасна система управління підприємством прямо залежить від інформаційного забезпечення про його фінансовий стан та діяльність. Інформаційне забезпечення – це цілеспрямована робота зі збору інформації, її реєстрації, передавання, обробки, узагальнення, зберігання та пошуку суб'єктами контролю з метою використання для управління. Особливості обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими інвестиціями отримали певне висвітлення в працях багатьох науковців. Проте, на сьогоднішній момент з урахуванням змін у політичному та економічному становищі

України залишаються достатньо актуальними питання, які стосуються, в першу чергу, інформаційного забезпечення управління фінансовими інвестиціями підприємства.

Основним інструментом інформаційного забезпечення управління фінансовими інвестиціями є система його бухгалтерського обліку та фінансова звітність як її кінцевий результат. Звітність містить показники, які використовуються управлінським персоналом та інвесторами у процесі прийняття важливих стратегічних рішень. Тому в даному випадку ефективність прийняття зазначених управлінських рішень значно залежить від якості та правдивості фінансової звітності як важливого елемента загальної системи інформаційного забезпечення управління суб'єктом господарювання.

Першою формою фінансової звітності, яка містить інформацію про наявні фінансові інвестиції підприємства є форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)». Дана форма призначена, в першу чергу, для відображення інформації щодо стану господарських засобів та джерел їх формування на певну дату, а також для одержання інформації, необхідної для управління діяльністю підприємства.

З метою підвищення інформативності даної форми звітності для заінтересованих користувачів необхідно деталізувати інформацію щодо фінансових інвестицій, розмежувавши їх на боргові цінні папери та інші цінні папери (корпоративні цінні папери). Такі зміни будуть сприяти підвищенню якості показників фінансової звітності та будуть давати змогу її користувачам приймати своєчасні релевантні рішення стосовно певних видів фінансових інвестицій.

УДК: 657.1

ЕЛЕКТРОННІ ТРУДОВІ КНИЖКИ

Костюк А. О., студентка 1м курсу, 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації економіки та інформатизації суспільства передбачає його гармонізацію та стандартизацію. Поступово Україна відходить від застарілих методів ведення бухгалтерського обліку та ширше застосовує всі необхідні електронні та інформаційні ресурси.

Верховна Рада прийняла Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі" (законопроект № 3623) [1]. Ним запроваджується облік трудової діяльності працівника в електронній формі в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування. Наповнення Держреєстру даними, які містяться в паперових трудових книжках, буде проведено у перехідний період протягом 5 років.

Після внесення відомостей про трудову діяльність працівника до Державного реєстру, роботодавець зобов'язаний видати оригінал паперової трудової книжки йому на руки під підпис. Електронна трудова книжка дасть можливість уповноваженим органам призначати людині пенсію автоматично (без звернення) та збирання документів за всю її трудову діяльність.

За людиною буде зберігатися право вибору для покращення запропонованого розрахункового розміру, а саме: або людина надає відомості про отримувану заробітну плату за період до 2000 року (до запровадження персоніфікованого обліку), або відтермінує свій вихід на пенсію для одержання підвищення до пенсії на 0,5-0,75 % за кожний повний місяць роботи після досягнення пенсійного віку, або використовує право на призначення пенсії [2].

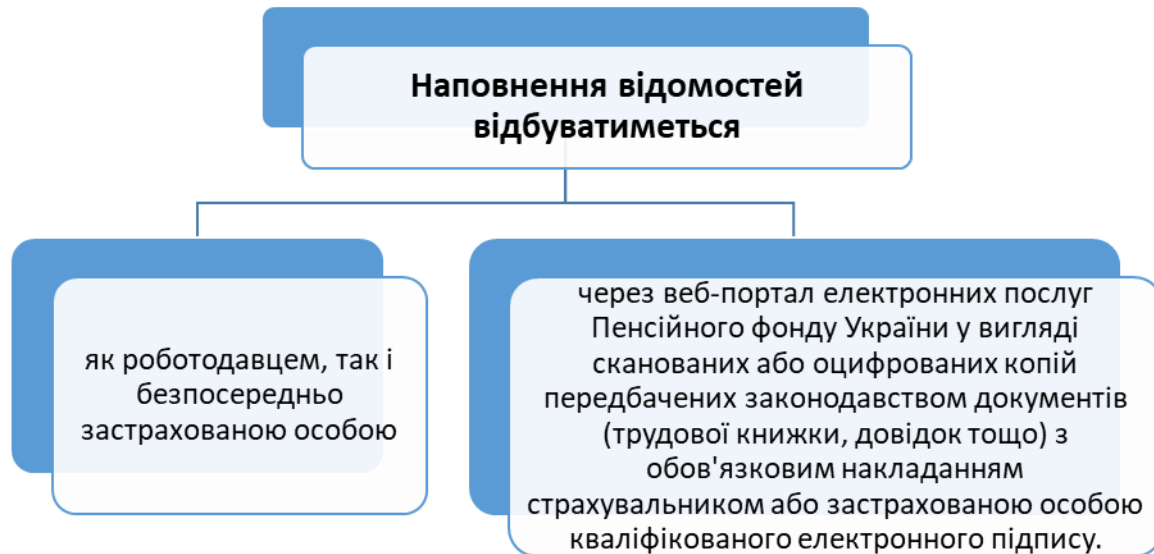

Рисунок 1. Порядок наповнення реєстру застрахованих осіб

Реформа обліку трудової діяльності працівника полягає у поступовій відмові від паперових трудових книжок, що в перспективі створить можливості для: зменшення витрат роботодавців на ведення паперового документообігу, спрощення доступу до інформації про набутий стаж працівників, усунення можливих ризиків і негативних наслідків втрати трудової книжки, її фізичного пошкодження, фальсифікації та внесення недостовірних відомостей до цього документа.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі: Закон України 1217-ІХ, поточна редакція від 05.02.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/844-20#Text> (дата звернення 10.03.2021)
2. Як роботодавцю підготуватися до переходу на електронні трудові книжки? ДЕБЕТ-КРЕДИТ. Бухгалтерські новини. веб-сайт URL: <https://news.dtkr.ua/labor/labor-relations/67360> (дата звернення 10.03.2021)

УДК 657.1:336.221:004

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ, КОНТРОЛЮ І АНАЛІЗУ

Комаха Ю.В., студентка 3 курсу, 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Дерев'янка С.І., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Для кожного підприємства актуальною проблемою є побудова ефективної автоматизованої системи бухгалтерського обліку, оподаткування, контролю та аналізу. Певні принципи та підходи щодо побудови автоматизованих систем визначає методологічний інструментарій. Дослідження в цій сфері набувають все більшого значення, оскільки поглиблюють питання побудови автоматизованих систем бухгалтерського обліку та систем управління підприємством на основі інформаційних технологій.

Сучасний рівень розвитку інформаційної технології (ІТ) має назву «новітньої» ІТ (НІТ). Під новітніми інформаційними технологіями у бухгалтерському обліку розуміють сукупність принципово нових засобів і методів обробки обліково-економічної інформації, передавання, зберігання та відображення інформаційного продукту (даних) з найменшими витратами згідно із закономірностями того економічного середовища, в якому розвивається НІТ.

НІТ є концептуальним фактором розвитку бізнесу, інструментарієм у діяльності сучасного підприємства в т.ч. у бухгалтерському обліку. Застосування ІТ дає можливість представити у формалізованому вигляді концентроване вираження наукових знань, практичного досвіду організації і реалізації процесів управління, в т.ч. і бухгалтерського обліку.

Для середніх підприємств притаманним є функціонування електронного документообороту і узгодження його з конкретними бізнес-процесами, розширення кола

функціональних завдань, організація автоматизованих сховищ та архівів інформації. У великих підприємствах ІТ створюються на базі сучасних програмно-апаратних комплексів із застосуванням корпоративних обчислювальних мереж.

Методи та процеси створення і застосування високоефективних ІТ є предметом вивчення фундаментальної науки – ітології . Для становлення науки ітології суспільство повинно поступово пройти всі етапи формування нового наукового напрямку, визначитись з теоретичним і практичним інструментарієм інформаційних технологій, принципами їх застосування та методологічними основами оцінки їх ефективності.

Об'єктом дослідження науки ітології є інформаційні технології (ІТ), а предметом – методологічні, методичні та практичні аспекти застосування ІТ в бухгалтерському обліку як науці, якій теж притаманна своя методологія та відповідні методи. Щодо практичного аспекту застосування у бухгалтерському обліку інформаційних технологій, то його важко переоцінити.

Отже, інформаційні технології бухгалтерського обліку теж є об'єктом ітології. За даними Міжнародної федерації з обробки інформації (IFIP), країни знаходяться на різних стадіях розвитку використання ІТ. За їх висновком, таких стадій є три:

- автоматизації – вважається, що важливі інфраструктури знаходяться в стані розвитку. За конверсією існуючих систем і конструкцією інформаційних рішень несе відповідальність тільки технічний персонал;
- інформатизації – передбачає великий вплив користувача на конструкцію автоматизованих систем; характеризується рухом у напрямі до особистого володіння або використання інструментів комп'ютеризації;
- комунікації – інформатика стає частиною існуючої інфраструктури; передбачає використання електронних мереж, що дозволяє реалізувати інтерактивну співпрацю користувачів.

Із середини ХХ століття до сьогодні бухгалтерський облік в Україні пройшов у своєму розвитку усі стадії застосування інформаційних технологій, які дозволяють

інтегрувати різні функції обробки облікових даних бухгалтером, наприклад розрахункові, довідково-інформаційні, сервісні тощо.

Системи, що побудові на основі НІТ, гнучко реагують на зміни у складі функцій бухгалтерського обліку та розв'язуваних ними задач, в алгоритмах розрахунку облікових показників, інформаційних потребах користувачів облікової інформації, оперативному обміні інформацією та реагуванні на запити.

Інформаційна система (ІС) економічного суб'єкта може мати складну ієрархічну структуру. Структурними одиницями ІС можуть бути функціональні відділи, цехи, технологічний процес, дільниця, працівник, вид ресурсу тощо. Такі структурні одиниці ще називають «проблемними сферами» ІС, тобто виділена будь-якими ознаками сукупність об'єктів (усі елементи знання про процес, проблему, організацію, систему тощо). Інформаційні технології бухгалтерського обліку відрізняються за типом інформації, що обробляється, але можуть об'єднуватися, утворювати інтегровані системи, що включають різні технології.

Об'єднує усі інформаційні технології бухгалтерського обліку те, що всі вони оперують електронними інформаційними ресурсами. В цілому, під поняттям ресурси розуміють основні елементи виробничого потенціалу, які має в розпорядженні система і які використовуються для досягнення конкретних цілей економічного розвитку. Система будь-якого рівня охоплює такі ресурси як природні, технічні, технологічні, кадрові, просторові, часові, структурно-організаційні, інформаційні, фінансові, нематеріальні тощо.

Сучасні ІТ все більше нівелюють перешкоди «значних відстаней» і сприяють ще більшій глобалізації економічних процесів. Це, у свою чергу, позитивно впливає на розвиток бухгалтерського обліку як з методологічної, так і технологічної сторони. Нові інформаційні технології в обліковому процесі сприяють удосконаленню інтелектуалізації бухгалтерського обліку та науковому обґрунтуванню його даних в оцінці фінансово-господарської діяльності підприємств. Напрямок удосконалення інформаційних технологій бухгалтерського обліку є розширення можливостей

оперування електронними інформаційними ресурсами як в послідовному, так і в паралельному напрямках.

УДК 330:004

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Нещерет Л.С. студентка 3 курсу, групи ОН-181
спеціальності «Облік і оподаткування»

Федоренко Л.В., викладач

*Ніжинський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і
природокористування України, м. Ніжин*

В умовах ринкової економіки значно зростає роль інформації, як одного з найважливіших ресурсів суспільства. Під економічною інформацією розуміють таку інформацію, яка характеризує виробничі відносини в суспільстві. Це відомості про процеси виробництва, матеріальні ресурси, процеси управління виробництвом, фінансові процеси та результати, а також відомості економічного характеру, якими обмінюються різні системи управління.

Для вирішення проблеми спільного використання інформаційної системи різними користувачами створюється інформаційне забезпечення.

Під інформаційним забезпеченням розуміють сукупність форм документів різних видів призначення, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення і форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі під час її функціонування на об'єкті управління.

Однією із перспективних сфер застосування інформаційних систем та комп'ютерних технологій на підприємствах є економічний аналіз на основі даних бухгалтерського обліку. Обчислювальна техніка істотно підвищує якість обробки облікової інформації, змінює зміст та організацію праці облікового персоналу, а саме:

зменшується кількість ручних операцій з обробки первинних документів, систематизації облікових показників, заповнення реєстрів та звітних форм.

Бухгалтерський облік є системою, яку не можна в повному обсязі спостерігати з позиції одного спостерігача в часі й просторі. Система бухгалтерського обліку є підсистемою складнішої системи, тобто системи управління.

Елементи бухгалтерського обліку змінюються з часом і зв'язки між ними не залишаються постійними, тому система обліку належить до динамічних систем. Як і всі складні динамічні системи, система бухгалтерського обліку характеризується великою кількістю різних показників, які відображають стан окремих її елементів, входів та виходів і вимірюється кількісно у вигляді конкретних чисел. Такими є, наприклад, дані про виробництво та реалізацію, витрати на виробництво та реалізацію, стан розрахунків із постачальниками, споживачами, бюджетом, фінансові результати тощо.

Організація бухгалтерського обліку підпорядкована головному завданню – забезпеченню системного перетворення обліково-економічної інформації про господарські явища та процеси з метою активного впливу на них через систему управління.

Фінансовий стан підприємства залежить від виробничих та комерційних результатів його діяльності. Чим вище показники виробництва та реалізації продукції (послуг), нижча їх собівартість, тим більший прибуток і тим кращим є фінансовий стан підприємства. У той самий час надійний фінансовий стан, ефективне регулювання фінансів у процесі господарської діяльності сприяють своєчасному виконанню усіх господарських заходів, здійсненню оплати зобов'язань, заробітної плати, капітальних вкладень і проведенню розширеного відтворення.

Загалом фінансовий стан залежить від доходів від усіх видів діяльності та виробничих витрат. Дані про доходи і витрати відображені у відповідних фінансових та бухгалтерських документах.

Успіх економічного аналізу забезпечує ефективність організації інформаційної бази. У створенні інформаційної бази використовуються економічні, статистичні та бухгалтерські документи, які розробляються та заповнюються в різних підрозділах водоканалу і розробка яких інформаційно пов'язана між собою. Для підвищення ефективності процесу збирання та обробки інформації під час проведення економічного аналізу можна використати інформаційні моделі, які відображають інформаційний зв'язок між показниками та документами, де міститься відповідна інформація.

Список використаних джерел

1. Твердохліб М.Г. Інформаційне забезпечення менеджменту: Навч. посібник. – 2-ге вид., доп. та перероб. – К.: КНЕУ, 2012. – 224 с.
2. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2013. – 349 с.
3. Бутинець Ф.Ф., Івахненко С.В., Давидюк Т.В., Шахрайчук Т.В. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник. – Житомир: ПП. “Рута”, 2012. – 544 с.
4. Шквір В.Д., Загородній А.Г., Височан О.С. Інформаційні системи і технології в обліку: Навч. посібник. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2015. – 376 с.

УДК 378.147

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ

Ольховик В.М., студент 3 курсу,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Романенко Т.В., викладач

*Відокремлений структурний підрозділ «Ніжинський фаховий коледж НУБіП
України», м.Ніжин*

Вплив інформаційних технологій на управління підприємством прямо пов'язаний з підвищенням ефективності роботи як кожного робітника окремо, так і підприємства в цілому. Вони прямо впливають на конкурентоздатність підприємств на внутрішньому та міжнародному ринку.

Інформаційні технології в даний час можна класифікувати за рядом ознак, зокрема: способом реалізації в інформаційній системі, ступенем охоплення завдань управління, класами здійснюваних технологічних операцій, типом призначеного для користувача інтерфейсу, варіантами використання мережі ЕОМ тощо.

На сьогоднішній день існують такі проблеми впровадження інформаційних технологій (ІТ) у діяльності вітчизняних підприємств:

1. Посилення залежності від новітнього програмного забезпечення, використання якого збільшує витрати підприємства.

2. Під час виконання внутрішньо фірмових процесів функція інформаційних технологій вже не є допоміжною, вона стала важливою складовою продукту або виробничого процесу.

3. Через удосконалення та модернізацію ІТ збільшується їх вартість.

Процес впровадження і використання новітніх ІТ не може здійснюватись на інтуїтивному рівні та потребує комплексного підходу, а саме після детального дослідження встановлених цілей та існуючих проблем підприємства, чітко підібрати програмне забезпечення відповідно до своїх потреб. Підприємство повинно уникати необґрунтованих рішень щодо інвестицій в інформаційні технології та все більше приділяти увагу оптимізації та перспективному плануванню витрат на них.

Провідна роль в науково-технічному розвитку відводиться системі обліку та інформаційним технологіям на підприємстві.

Економічна ефективність інформаційних систем обліку досягається в керуючій системі управління суб'єктів господарювання за рахунок зменшення трудових витрат на виконання обліку як функції управління – прямий ефект та в керованій – за рахунок

економічних наслідків виконання рішень, прийнятих завдяки використанню відповідної облікової інформації – непрямий ефект.

Успішне використання великою кількістю підприємств систем «1С: Бухгалтерія» свідчить про здатність цих систем забезпечити своєчасність і достовірність облікової інформації для прийняття управлінських рішень підприємствами та установами.

Саме ці характеристики систем обліку є найважливішими для отримання непрямого економічного ефекту. Однак, використання бухгалтерських систем в автономному режимі обмежує можливості підвищення ефективності управління.

На основі управлінського (оперативного обліку) та фінансового обліку, здійснення яких можливе без участі людини, відбувається й повністю автоматизований аналіз, що являє собою реалізований програмними засобами математичний механізм аналітичної обробки підсумкової інформації. Після повної автоматизації аналізу показників обліку теоретично стає можливим здійснення коригування відхилень від плану без участі людини. Складності сучасного управління бізнесом роблять затребуваними різні системи програмного забезпечення, які мають важливе призначення – сприяти автоматизації тих чи інших процесів в менеджменті виробництва.

До них відносяться і різні програми 1С, які з успіхом використовуються багатьма далекоглядними підприємцями, дозволяючи скоротити число рутинних операцій до мінімуму, витрачаючи більше сил і коштів на організацію, облік, контроль і управління виробничими процесами. Програми 1С – це комплекс готових рішень для організації виробництва і діяльності будь-якого підприємства. Щоб організувати сучасний бізнес, що приносить стабільний дохід, чимало підприємців воліють купити саме програму 1С.

Якісна робота бухгалтерських і фінансових служб – це запорука успіху будь-якого підприємства. Грамотне ведення первинної документації, правильні розрахунки податкових платежів і зарплати, коректне складання звітності – всі ці функції повинні грамотно виконуватися бухгалтерією в поставлені терміни. Сьогодні поточна робота бухгалтерів значно спрощується за рахунок автоматизованого обліку при використанні програми 1С Підприємства.

Використання інформаційних технологій для управління підприємством робить будь-яку компанію більш конкурентоздатною за рахунок підвищення її керованості й адаптованості до змін ринкової кон'юнктури. Для ефективного функціонування підприємства необхідно створити інформаційну систему, яка б була здатна протягом тривалого часу задовольняти потреби підприємства.

УДК: 005.591.6 : 657/658

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Рибак Ю.О., студентка 2 курсу 3 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ

Оскільки комп'ютерні технології з часом займають все більшу і більшу частку нашого повсякденного життя, не дивним є те, що їх застосування у сфері діяльності підприємств стає більш поширеним. Це відбувається завдяки тому, що штучний інтелект здатен швидко опрацьовувати інформацію, яка до нього надходить та відповідно до програми, що в ньому закладена, оперативно реагувати на будь-які зміни показників.

На даний час, використовуючи спеціалізовані програми, можна досить швидко зібрати всю необхідну інформацію по різних підприємствах, скласти та проаналізувати фінансову чи податкову звітність, поділитися нею з іншими користувачами, здійснити аналіз фінансового стану підприємства тощо. Більш досконалі та новітні програми мають змогу навіть прогнозувати показники майбутньої діяльності, розробляти

проекти всіх можливих для підприємства управлінських рішень, але це тільки менша частина того, на що здатні сучасні технології.

На основі досліджень науковцями був проведений порівняльний аналіз систем обліку на підприємстві, які доступні в Україні (табл. 1).

Осучаснення системи обліку дає суб`єктам господарювання можливість виходу на міжнародний рівень, залучення значної кількості іноземних інвестицій (оскільки користувачам буде надана узагальнена і більш якісна інформація, враховуючи і нефінансову звітність). Впровадження новітніх технологій в обліку доводить те, що підприємство функціонує ефективно та всіма способами намагається підвищити власну конкурентоспроможність на ринку та вивести його на новий рівень.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика механізованих систем обліку [3]

Архітектура	ІС Підприємство	Галактика	Парус	ІС-ПРО
	Технологічна платформа	Модульна	Модульна	Модульна
Захист інформації	так	так	так	так
Можливість ведення декількох підприємств одночасно	так	так	так	так
Підлаштування до законодавства	так	так	так	так
Забезпечення електронного документообігу	так	так	так	так
Складність освоєння	так	ні	ні	ні
Проблеми з переносом інформації з однієї бази даних до іншої	ні	ні	ні	ні

Але, незважаючи на те, що працівники поступово усуваються від виконання звичайних рутинних операцій при здійсненні обліку на підприємстві, цінність та важливість особи, яка займається управлінням цими системами, не зменшується. Адже в обов'язки бухгалтера, фінансиста чи будь-якого іншого аналітика входить ще й контроль правильності виконання операцій комп'ютером, їх відповідність чинному законодавству.

Перевагою є те, що комп'ютерні облікові програми дають змогу набагато пришвидшити процес ведення обліку та посилити контроль за правильністю та достовірністю проведення операцій на кожній із стадій обробки інформації. Це допомагає зменшити енергозатратність та трудомісткість виконання певних операцій та дозволити бухгалтеру доручити розрахункову роботу штучному інтелекту. Але, не слід забувати і про негативні сторони такого технічного перевороту. Так, автоматизація підвищує вимоги до рівня кваліфікованості облікових працівників, вимагає підбір нових кадрів та значні затрати на впровадження механізованої облікової системи.

Модернізована система обліку на підприємстві працює на базі новітніх засобів обчислювальної техніки та має деякі недоліки:

1) має забезпечувати своєчасне та повноцінне задоволення інформаційних потреб тих, хто нею користується, виконувати контрольні та аудиторські завдання з ціллю отримання будь-якої необхідної інформації про існуючі відхилення, здійснювати аналіз та прогноз фінансової та господарської діяльності підприємства. Взагалі, в цілому, автоматизовані бухгалтерські програми мають бути впроваджені лише в тому випадку, якщо користування ними призведе до покращення якості ведення обліку та спрощення його процесу;

2) перехід до механізованого обліку вимагає не тільки значної суми коштів, а й значну підготовчу роботу, яку слід починати, поетапно та бажано до початку звітного періоду (кварталу, року), так як вихідною інформацією для введення в комп'ютер є Баланс та звітність за попередній період;

3) досить суттєвою проблемою використання автоматизованих систем є те, що нормативна база правил обліку, звітності та оподаткування в Україні часто змінюється. Відповідно, будь який штучний інтелект має бути гнучким та здатним відображати та швидко реагувати на зміни зовнішніх умов.

Отже, можна зробити висновок, що перехід до автоматизованих систем обліку на сучасному етапі займає одну із провідних позицій серед цілей більшості підприємств. Цей процес є важливим не тільки тому, що це значно підвищує продуктивність праці,

зменшує витрати часу на отримання необхідної інформації, а і тому, що відкриває для підприємства нові можливості на міжнародному ринку. Проте, дане явище постійно знаходиться в пошуку, створенні нового, тому має певні недоліки, які вимагають доопрацювання.

Список використаних джерел

1. Астапенко К., Осадчук С. Переваги та недоліки автоматизації бухгалтерського, податкового обліку в Україні та європейських країнах. Фінансовий сектор Європейського союзу та сталий розвиток: європейський досвід, стратегічні орієнтири для України. Київ, 6 червня 2019 р. С. 16 – 19.

2. Несенюк А.С. Переваги і недоліки використання серверів онлайн-бухгалтерії підприємствами на території України (Doctoral dissertation, ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського). 2019. С. 322 – 323.

УДК: 657.1:334

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Скібчик С.А., студентка 2 курсу 2 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ

Значною частиною інформаційної системи підприємства є бухгалтерський облік. Він являється найважливішим інструментом для прийняття управлінських і фінансових рішень як всередині підприємства, так і зовні, забезпечує життєдіяльність таких функцій, як інформаційна, планування, контролю, аналізу і безпеки. Облік відображає господарську діяльність суб`єктів господарювання та охоплює всі засоби господарства, джерела їх формування, господарські процеси і результати діяльності. Як зазначає Білокомірова Я.М., бухгалтерський облік – це впорядкована система збору, реєстрації

та узагальнення інформації в грошовому вираженні про майно, зобов'язання суб'єкта господарювання, їх рух, шляхом безперервного і документального обліку всіх господарських операцій [1].

Невелика кількість інформації, створює таке поняття як її нестача, що не дає змоги одержати повне уявлення про стан досліджуваного об'єкта. Відповідно, управлінському персоналу доводиться інтуїтивно доповнювати її можливими варіантами щоб досягти ефективного результату.

Надмірна ж кількість інформації заважає швидкості її обробки і осмислення, вимагає додаткових витрат часу і праці. При великій кількості інформації не завжди вдається вичислити головне, вловити закономірності та тенденції, встановити причинно-наслідкові зв'язки, а внаслідок цього можна зробити хибні висновки й надати необґрунтовані рекомендації.

Отже, в сучасних умовах, все більш зростає необхідність у нових підходах до управління підприємством, яке є багатогранною і складною системою. Підприємства постійно прагнуть до прибутковості своєї діяльності та стійкого функціонування з довгостроковою перспективою, намагаються використовувати передові технології в управлінні, щоб забезпечити спрямованість, узгодженість і наукову обґрунтованість прийняття управлінських рішень, які стосуються всіх аспектів його господарської діяльності [2]. Тому, критерієм ефективного управління сучасними підприємствами є максимальне задоволення усіх учасників виробничо-господарської діяльності якісною і корисною бухгалтерською інформацією. Наприклад, у США, корисність інформації характеризується такими ознаками, як: цінність і надійність.

Також, в умовах сучасної прогресивної економіки та здорової конкуренції виникає необхідність у захисті інформації від несанкціонованого доступу до неї та збереження комерційної таємниці. Отже, на сьогоднішній день, важливим питанням є організація належної інформаційної безпеки підприємства. Це можливо здійснювати за умови формування в системі обліку правдивих та достатніх інформаційних масивів, які можна б використовувати для оцінки фінансових результатів підприємства.

Призначенням організації обліку є удосконалення та раціоналізація обробки інформації, розподіл робіт між персоналом бухгалтерії та різних структурних підрозділів, наукова організація праці. В розділі III Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що якщо якість управлінських рішень різних суб'єктів господарювання залежить від якості облікової інформації, то для її підвищення, сприятиме виважений процес вибору форми організації ведення бухгалтерського обліку, тому що самостійне ведення обліку або залучення сторонніх осіб потребує від суб'єктів господарювання різних витрат на організацію ведення обліку, впливає на можливість отримання оперативної та своєчасної облікової інформації, а також на рівень її конфіденційності. Тому й виникає необхідність у розробці теоретичних та практичних пропозицій щодо визначення форми організації бухгалтерського обліку [3].

Отже, керівництву підприємства в сучасних умовах слід зробити систему бухгалтерського обліку інструментом стратегічного управління. При цьому необхідно відзначити, що:

- ефективність систем обліку визначається, її впливом на результати діяльності підприємства;
- методи бухгалтерського обліку повинні розглядатися з точки зору їх впливу на досягнення цілей підприємства;
- система обліку повинна відповідати стратегії підприємства.

В цих випадках система бухгалтерського обліку буде здатна принести підприємству максимальну користь і забезпечити успіх в конкурентній боротьбі.

Отже, враховуючи вище викладене, можна зробити висновки, що передумовою подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні може бути перегляд теоретичних основ бухгалтерського обліку, вимог до фінансової звітності, безперервна професійна освіта, активна позиція бухгалтерської спільноти. Також зазначимо, що бухгалтер є виробником надважливого продукту, як звітна інформація (податкова, фінансова, статистична, управлінська). У даному продукту є чимало споживачів, які

зацікавлені в його високій якості, що вимагає високої кваліфікації виробників та використання сучасних технологій.

Список використаних джерел

1. Білокомірова Я.М. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. – 2010. № 29. С. 308 – 312.
2. Лоханова Н.О. Реформування системи бухгалтерського обліку і звітності в Україні: реалії, проблеми, перспективи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. № 2 (45). С. 132 – 138.
3. Чацкіс Ю.Д., Наумчик О.А. Визначення методів формування системи облікового забезпечення управління суб'єктами господарювання. *Вісник ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського*. 2009.

УДК 657.47:338.512

КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ В ERP-СИСТЕМАХ

Шешин В.О., студент 1 курсу 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Собівартість характеризує виробничі відносини з приводу використання у виробничому процесі робочої сили, засобів праці, предметів праці і природних ресурсів. Її основу складають витрати виробництва, до складу яких включаються спожиті засоби виробництва (сировина, матеріали, паливо, амортизація) і оплату праці. Кошти, витрачені на виробництво продукції і включені до складу собівартості, мають бути відшкодовані в результаті здійснення простого відтворення. Важливе значення має правильний і точний розрахунок собівартості. Значно полегшує цей процес використання інформаційних технологій, зокрема ERP-систем.

Призначення ERP-системи – інтеграція всіх сфер діяльності підприємства в єдину інформаційну модель даних і процесів, що забезпечує безперервну оптимізацію ресурсів конкретних підрозділів і служб окремо і всього підприємства разом.

Програмні продукти, які надають підприємству змогу автоматизувати всі бізнес-процеси в межах єдиного інформаційного простору, є основою для створення ERP-системи на підприємстві. Прикладне рішення BAS ERP – це інноваційний продукт, який:

- Орієнтований на великі виробничі підприємства та холдингові компанії;
- спрямований на автоматизацію задач управління підприємством, процесами, персоналом;
- Підтримує роботу користувачів через інтернет, зокрема з використанням хмарних технологій.

Витрати підприємства, що виникають внаслідок його господарської діяльності, можна класифікувати за різними ознаками: за способами їхнього розподілу, елементами економічної класифікації тощо. Виробничі витрати розподіляються не на фінансовий результат, а на собівартість випущеної продукції з застосуванням певної бази для розподілу.

Усі виробничі витрати в цій ERP-системі поділяються на три категорії:

Номенклатурні витрати – прямі виробничі витрати матеріалів, напівфабрикатів і робіт, які безпосередньо використовуються для виготовлення продукції, робіт; обліковуються в розрізі номенклатури (типу Товар і Робота) у кількісно-вартісних показниках;

Трудовитрати – прямі виробничі витрати щодо відрядної оплати праці на виробництві; обліковуються в розрізі видів робіт за кількістю, нормативною й фактичною вартістю;

Постатейні витрати - загальновиробничі і прямі виробничі витрати, які обліковуються в розрізі статей витрат лише у вартісному вираженні.

У разі віднесення виробничих витрат на конкретний випуск вказується стаття калькуляції. Стаття калькуляції використовується для аналітичного обліку собівартості випущеної продукції, і визначає економічний тип витрат, що включаються в собівартість продукції. Статтю калькуляції можна попередньо вказати в деяких документах реєстрації витрат.

Постатейні витрати реєструються документами прикладного рішення із зазначенням статті витрат. Наприклад, стаття витрат вказується в документі Надходження товарів і послуг в акті отриманих послуг від сторонніх контрагентів або в документі Авансовий звіт. Статті витрат, що використовуються на підприємстві, реєструються в плані видів характеристик Статті витрат.

Статті витрат класифікуються за варіантами розподілу:

- собівартість товарів - транспортно-заготівельні витрати;
- напрями діяльності - витрати періоду на фінансовий результат;
- витрати майбутніх періодів;
- виробничі витрати - витрати на собівартість виробництва;
- необоротні активи.

Процес накопичення та розподілу виробничих витрат складається з двох етапів, незалежно від категорії та виду витрат:

Розподіл витрат між підрозділами та/або етапами виробництва (за умови використання оперативного планування виробництва), або на випущену продукцію (у разі випуску продукції без розпоряджень).

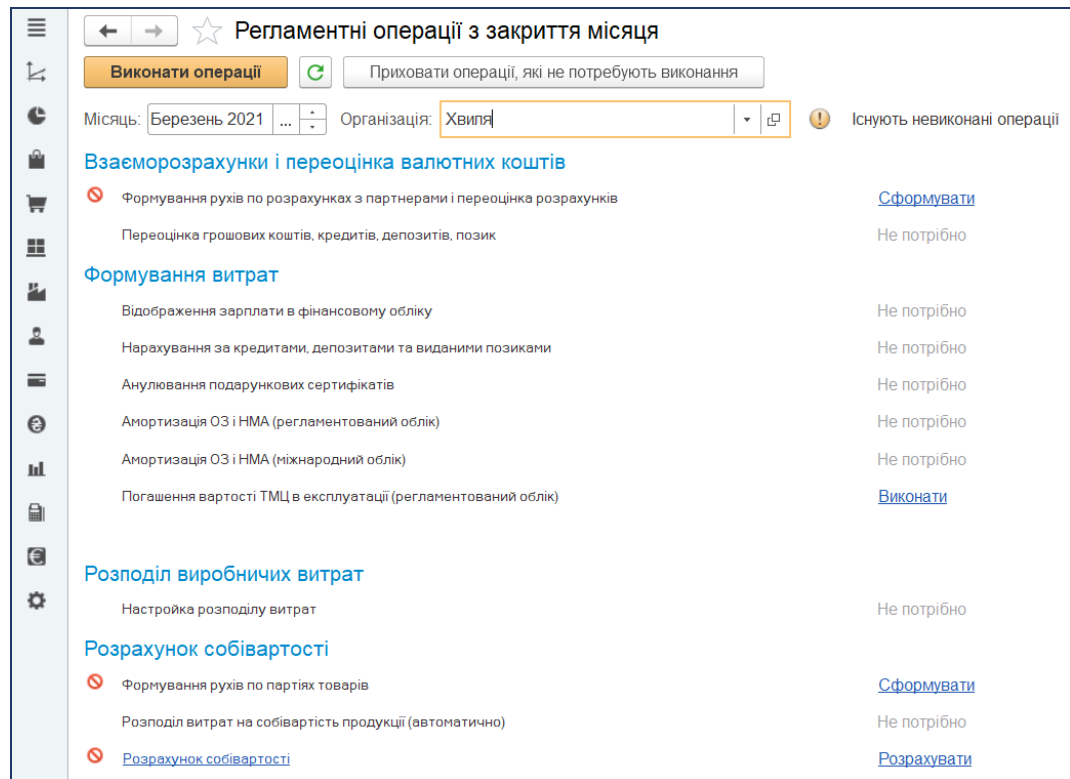

Рисунок 1. Розрахунок собівартості у межах регламентної процедури закриття місяця

Розрахунок собівартості здійснюється в процесі закриття місяця. Регламентним завданням проводиться документ «Розрахунок собівартості», коригуються рухи первинних документів, створюються документи розподілу витрат.

Секція 5. Організаційно-методичне забезпечення контролю діяльності економічних суб'єктів: національні особливості та міжнародна практика

УДК: 657.1.011.56

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ – СУЧАСНІ ПІДХОДИ

Артеменко Я.О., здобувач 3 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Інвентаризація – один із найпопулярніших методів внутрішнього контролю, який дозволяє отримати точну інформацію про наявність майна господарюючого суб'єкта та орієнтовну інформацію про його стан і вартість.

Інвентаризацію майна і зобов'язань повинні проводити всі економічні суб'єкти незалежно від форми власності. Однак, незважаючи на це, головним недоліком інвентаризації є витрачання значної кількості часу на її проведення.

За різними об'єктами обліку виділяють: інвентаризацію основних засобів; інвентаризацію капітальних інвестицій, незавершених капітального будівництва і капітального ремонту; інвентаризацію незавершеного виробництва; інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей; інвентаризацію грошових коштів; інвентаризацію розрахунків та інших статей балансу.

Серед основних завдань проведення інвентаризації можна виділити наступні: визначення фактичної наявності основних засобів, товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів, а також обсягів незавершеного виробництва; перевірка дотримання правил і умов зберігання матеріальних цінностей і грошових коштів, а також правил утримання та експлуатації машин, устаткування та інших основних засобів; контроль за збереженням матеріальних цінностей і грошових коштів (шляхом зіставлення фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку); виявлення товарно-

матеріальних цінностей, повністю або частково втратили своє початкове якість; виявлення наднормативних і матеріальних цінностей, які не використовуються та утримуються з метою подальшої реалізації; перевірка реальності вартості (оцінки) об'єктів, що обліковуються.

Інвентаризація – обов'язковий та недешевий методологічний прийом внутрішнього контролю. Тому проводити її треба саме тоді, коли в цьому виникає необхідність. Господарюючі суб'єкти мають право встановлювати терміни проведення інвентаризацій самостійно, крім випадків їх обов'язкового проведення. Керівники підприємств несуть відповідальність за правильне та своєчасне проведення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів. Будь-який економічний суб'єкт зобов'язаний створити умови, щоб забезпечити повну і точну перевірку фактичної наявності цінностей в стислі терміни (забезпечити робочою силою для зважування і переміщення вантажів та ін.). Головний бухгалтер разом з керівником відповідних підрозділів і служб зобов'язаний ретельно контролювати дотримання встановлених правил проведення інвентаризації, відображення в обліку її результатів.

Задача даної процедури полягає у виявленні розбіжностей між тими чи іншими запасами, товарами та іншими цінностями, які безсумнівно відображаються в обліковій політиці підприємства. Дуже багато підприємств, в зв'язку зі специфікою своєї діяльності, змушені проводити інвентаризацію щомісяця і навіть частіше. Це приносить крайні незручності, так як на це йде багато часу і людських ресурсів.

У середніх і великих підприємствах інвентаризація являє собою складний і тривалий процес. Однак в наш час з метою постанови подібних питань, більша частина підприємств переходять до автоматизації процесу інвентаризації.

Для обліку основних засобів та матеріальних цінностей, була розроблена програма, що базується на штриховому кодуванні. Процес автоматизованої інвентаризації складається з трьох етапів. Перший етап включає в себе опечатування та маркування об'єктів товарно-матеріальних цінностей і основних засобів. Другий етап включає в себе вже саму інвентаризацію. На цій стадії, представники інвентаризаційної

комісії, завдяки сканеру зчитують штрих-коди з об'єктів основних засобів і товарно-матеріальних цінностей. На третьому етапі інвентаризації відбувається автоматичне складання всіх документів, завдяки цьому ми можемо порівняти наявність і перевірити відсутні матеріальні цінності.

Також сьогодні популярність набувають такі програми як, «Hardware Inspector» («Database Harbor Software»), «Mobile Asset Inventory», «Агент Плюс: Інвентаризація основних засобів», WMS система: складський облік і інвентаризація товару.

Основне завдання сучасної інвентаризаційної технології – нанесення штрих-коду на матеріальні цінності, для зчитування інформації, перенесення до бази даних, а також в звіральні відомості, які в обов'язковому порядку складаються в двох примірниках, один примірник зберігається у матеріально-відповідальній особи, друга підшивається і йде в архів як підтвердження проведення інвентаризації. Також, кожна звіральна відомість має свій порядковий номер, де повинна чітко відобразитися дата коли була проведена інвентаризація а також підписи матеріально-відповідальних осіб та членів інвентаризаційної комісії.

Отже, ми упевнені, що значна економія часу – це головна прерогатива автоматизованого процесу інвентаризації. Також до інших позитивних сторін можна віднести: зниження ймовірності розкрадання майна; своєчасне виявлення закінчення терміну експлуатації матеріальних цінностей; ймовірність уникнення нестач при прийомі або вибутті основних засобів; своєчасний контроль, який дозволяє оперативно виправити неточності відображення документальних даних в аналітичному та синтетичному обліку.

Використання автоматизованих систем дає можливість більш точної та швидкої обробки даних під час проведення інвентаризації, а також дозволяє максимально виключити фактор людської помилки, що підвищує достовірність ведення бухгалтерського обліку.

УДК 657.6:338.58

МЕТОДИКА АУДИТУ ВИТРАТ ЗА ЕЛЕМЕНТАМИ

Бабій С.М., студентка 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д. е. н, професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Аудит витрат підприємства за економічними елементами – найважливіший інструмент його управління. Необхідність аудиту витрат зростає по мірі ускладнення умов господарської діяльності і вимог до рентабельності.

Підприємства, що користуються господарською самостійністю, повинні мати чітке уявлення про окупність різних видів готових виробів, ефективність кожного рішення, що приймається і їх вплив на фінансові результати, а також на величину витрат.

Дослідженню проблематики з цього питання присвятили свої праці такі вчені, як: Ф.Ф. Бутинець, Г.М. Бескоста, та інші, але не зважаючи на багатогранність висвітлення методики аудиторської перевірки, програма та робочі документи аудитора потребують подальшого удосконалення.

Сучасний процес аудиту складається з таких основних етапів:

1. Укладання (поновлення) договору на проведення аудиту;
2. Планування аудиторської перевірки.
3. Проведення аудиторської перевірки:
 - визначення, оцінка тестування системи внутрішнього аудиту ;
 - підтвердження залишків на рахунках бухгалтерського обліку;
 - заключні процедури.
4. Підготовка та підписання аудиторського висновку.

Для раціонального планування аудиту потрібно розробити анкету перевірки витрат за елементами, яка подана у таблиці 1.

Таблиця 1

Анкета організації обліку витрат за елементами на підприємстві

№	Зміст питання	Відповідь
Дані про опитуваного		
1	Скільки років головний бухгалтер працює на цьому підприємстві?	
Довідкові дані про підприємство		
1	Чи використовує підприємство 8 клас рахунків?	
2	Чи автоматизовано облік витрат за елементами на підприємстві?	
3	Як часто на підприємстві здійснюються перевірки витрат за елементами?	
4	Коли на підприємстві здійснювалася остання перевірка витрат за елементами?	
5	Які порушення було виявлено під час перевірки?	
Перевірка витрат за елементами		
1	Хто на підприємстві веде облік витрат за елементами?	
2	Яка кореспонденція рахунків з використанням 9 класу, які включаються до витрат за елементами?	
3	Які витрати включаються до матеріальних затрат?	
4	Які витрати включаються до витрат на оплату праці?	
5	Які витрати включаються до відрахування на соціальні заходи?	
6	Які витрати включаються до амортизації?	
7	Які витрати включаються до інших операційних витрат?	
8	Чи відображаються в обліку результати перевірки витрат за елементами?	

Після проведення анкетування та отримання відповідей на питання аудитор починає розробляти загальний план аудиту. На підставі загального плану аудиторської перевірки складається програма аудиту витрат за економічними елементами, наведена у таблиці 2.

Таблиця 2

Програма аудиту витрат за елементами

№ з/п	Завдання аудиту та якість	Аудиторські процедури	Аудиторські докази	Індекс робочого документу	Методи аудиту

Продовження табл. 1

1	Встановити правильність складу матеріальних витрат [Б; Г]	Перевірка складу матеріальних витрат	Журнал №5А, Звіт про фінансові результати	РД-1	Документальний
2	Встановити правильність складу витрат на оплату праці [А; Б; Г]	Перевірка складу витрат на оплату праці. Вивчити разом із керівництвом процедури виплати заробітної плати та визначити ключові фактори, що зв'язані із заробітною платою. Визначити звичайну ставку заробітної плати.	Журнал №5А, Розрахунково-платіжна відомість, Звіт про фінансові результати	РД-2	Документальний, співставлення
3	Встановити правильність складу відрахування на соціальні заходи [А; Б; Г]	Перевірка складу відрахувань на соціальні заходи	Журнал №5А, Розрахунково-платіжна відомість, Звіт про фінансові результати	РД-3	Документальний, співставлення арифметичний
4	Встановити правильність включення до амортизації [А; Б; Г]	Перевірка нарахування амортизації	Журнал №5А, Журнал 4, Звіт про фінансові результати	РД-4	Документальний, співставлення арифметичний
5	Встановити правильність включення інших операційних витрат [А; Б; Г]	Перевірка складу інших операційних витрат	Журнал №5А, Звіт про фінансові результати	РД-5	Документальний, співставлення арифметичний
6	Встановити правильність відображення обліку витрат за елементами [А; Б]	Перевірити відповідність даних аналітичного та синтетичного обліку витрат за елементами рахунку класу 8. Перевірити бухгалтерський облік на предмет великих або незвичайних операцій.	Журнал №5, Головна книга.	РД-6	Суцільний
7	Встановити правильність відображення суми витрат за елементами в фінансовій звітності підприємства [Б; Є]	Оцінити підтвердження повноти розкриття інформації витрат за елементами в фінансовій звітності	Журнал №5А, Головна книга, Звіт про фінансові результати	РД-7	Документальне оформлення, арифметичний контроль, співставлення

Отже, ефективне проведення аудиту витрат за елементами повинно відповідати вимогам якості подання фінансової інформації, що включає наявність та правдивість, права та зобов'язання, повноту, подання та розкриття інформації про витрати за елементами. Також для аудиту витрат за елементами запропоновано програму аудиту витрат за елементами.

УДК: 657:331.2

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Будяк К.І., студентка 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ

Однією із функцій управління господарською діяльністю підприємства є внутрішній контроль. Вирішальним завданням буде надання інформації про діяльність підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень, а це можливе лише за раціональної його організації. Отже, організовуючи систему внутрішнього контролю на підприємстві, необхідно дотримуватися системного підходу, який забезпечуватиме його найбільшу результативність й визначатиме раціональність контрольної діяльності.

Суттєвим на підприємстві є створення організаційних питань щодо соціального захисту і матеріальної зацікавленості працівників, необхідності в постійному удосконаленні системи обліку заробітної плати з урахуванням якості праці, умов праці та її результатів. Для цього необхідно постійно проводити перевірку розрахунків з персоналом, яка передбачає контроль за дотриманням чинного законодавства про працю, правильністю нарахування заробітної плати, проведенням утримань із неї та точністю ведення бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці. В Україні досить часто змінам підлягають нормативно-правові документи з питань трудових ресурсів та

обліку заробітної плати, тому необхідно постійно відслідковувати зміни і зважати на них при проведенні внутрішніх перевірок. Основними джерелами нормативно-правової інформації для здійснення контролю розрахунків з оплати праці є: Кодекс законів про працю; Податковий Кодекс України; Закон України «Про оплату праці»; Закон України «Про відпустки»; Закон України «Про охорону праці»; Рекомендації постанови Кабінету міністрів України «Про єдині тарифні умови оплати праці працівників і службовців масових професій і посад»; Порядок обчислення середньої заробітної плати; Інструкція зі статистики заробітної плати.

При організації питань з обліку праці та її оплати необхідно зазначати в обліковій політиці, що облік основної та додаткової заробітної плати ведеться у відповідному обліковому реєстрі за рахунком 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», на якому узагальнюється інформація за такими розрахунками. Внутрішній контроль заробітної плати повинен здійснюватися у кілька етапів, як збирання інформації, здійснення обробки інформації, проведення аналізу та оцінки ефективності результатів перевірки. Також, під час контролю вивчають і досліджують форми і системи організації оплати праці, оскільки вона залежить не тільки від результатів роботи працівників підприємства, але й від ефективності діяльності його виробничих підрозділів. Сам розрахунок оплати праці працівників і визначення об'єму виконаних ними робіт перевіряють на підставі первинних документів з обліку виробітку. До етапів організації внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці необхідно віднести перевірку:

- наявності та дотримання умов договорів та положень про оплату праці;
- при відрядній формі оплати праці – відповідності бази нарахування оплати праці до обсягів виконаних робіт; при погодинній формі оплати праці – фактично відпрацьованим годинам;
- надання соціальних гарантій працівникам та їх облікове відображення;
- достовірності документального оформлення виплат працівникам;
- правильності обчислення сум відпускних і розміру компенсації за невикористану відпустку;

- точності нарахування виплат допомоги з тимчасової непрацездатності із врахуванням страхового стажу працівників;
- правильності здійснення нарахувань та утримань податків та зборів із заробітної плати та відповідно до виконавчих листів;
- законності та правильності облікового відображення операцій за виплатами працівникам;
- встановлення правильності заповнення бухгалтерської звітності з оплати праці та достовірності її показників;
- даних реєстрів синтетичного та аналітичного обліку операцій по заробітній платі на відповідність.

Об'єктами внутрішнього контролю за розрахунками з оплати праці є: стан роботи з кадрами, використання фонду робочого часу та дотримання штатної й трудової дисципліни підприємства, стан бухгалтерського обліку та звітності за операціями з нарахування та виплати заробітної плати. Отже, можна зробити висновок, що організація внутрішнього контролю за використанням коштів на виплату заробітної плати на кожному підприємстві має велике значення, в процесі якого потрібно здійснювати систематичний контроль за використанням фонду заробітної плати, виявляти можливість економії коштів за рахунок зростання продуктивності праці, зниження трудомісткості продукції, вчасними і правильними розрахунками з оплати праці. Таким чином, внутрішній контроль за оплатою праці є досить трудомістким процесом, який потрібно проводити ретельно та уважно, адже витрати на оплату праці займають значну часту у структурі витрат підприємства. Тому необхідно чітко організувати закріплення відповідальності за ділянками обліку оплати праці, як облік особового складу, облік використання робочого часу, облік виробітку продукції і заробітної плати, облік виконання норм виробітку, розрахунки з робітниками та службовцями з оплати праці тощо.

Список використаних джерел

1. Внутрішньогосподарський контроль – запорука ефективної діяльності сільськогосподарських підприємств: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта 2005». Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2005. 83 с.
2. Іляш О.І., Гринкевич С.С. Економіка праці та соціально-трудова відносини: навч. посіб. Київ: Знання, 2010. 476 с.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Дніпропетровськ: ВКК "Баланс-Клуб", 2012. 496 с.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Затв. наказом Міністерства фін. України від 28 жовт. 2003 р. № 601. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025_03 (дата звернення: 12.03.2021).

УДК33.025.12:633

ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИНИЦТВА

Гайдар І.Ю., здобувач 1 курсу, 1 групи
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

У сучасних умовах розвитку сільського господарства нашої країни виникає об'єктивна необхідність підвищення ефективності контролю за виробництвом сільськогосподарської продукції. Зниження собівартості та підвищення на цій основі рентабельності виробництва продукції (робіт, послуг) сільського господарства вимагають належної організації обліку, внутрішнього контролю витрат на виробництво. Під організацією внутрішнього контролю слід розуміти комплекс заходів, спрямованих на раціональне поєднання його засобів та методів з метою

ефективного виконання поставлених перед контролем завдань, а саме організація внутрішнього контролю повинна забезпечувати на основі застосування найбільш раціональних форм і способів контролю, отримання документально обґрунтованих доказів, необхідних для прийняття керівництвом підприємства управлінських рішень стратегічного, тактичного і оперативного характеру.

Внутрішній контроль як динамічний процес і система зі своєю специфікою змісту і форми пов'язаний з використанням засобів і предметів праці. Даний процес складається з підготовчої, методико-технологічної та завершальної стадій. При внутрішньому контролі обліку загальновиробничих витрат та собівартості продукції (робіт, послуг) у сільському господарстві необхідно знати і розуміти, що собівартість залежить від впливу основних техніко-економічних чинників: підвищення технічного рівня і комплексної механізації виробництва; впровадження прогресивних технологій виробництва; проведення заходів щодо поліпшення родючості земель; підвищення якості виробничих ресурсів (сільськогосподарських машин, обладнання, насіння, добрив тощо); впровадження кращих високопродуктивних сортів і гібридів сільськогосподарських культур; зміни цін на матеріальні ресурси і основні засоби; раціонального використання матеріальних і трудових ресурсів; застосування прогресивних форм організації праці та її оплати.

До матеріальних затрат в сільському господарстві відносяться витрати палива, мінеральних добрив, засобів захисту рослин, амортизація основних засобів (будівель, споруд, сільськогосподарської техніки та ін.), Витрати на різні будівельні, ремонтні матеріали та ін. До біологічних витрат відносяться витрати на насіння, посадковий матеріал і органічні добрива, а також суми нарахованої амортизації біологічних активів.

Трудові витрати – це витрати праці на виробництво продукції (робіт, послуг) в трудових одиницях виміру, а також в грошовій оцінці в вигляді нарахованої оплати праці. Фінансові витрати в сільському господарстві відображаються у вигляді кредиторської заборгованості підрядним організаціям за виконані ними роботи в

рослинництві, а також нарахованих платежів на соціальне страхування та забезпечення працівників сільського господарства.

При проведенні внутрішнього контролю необхідно дослідити питання обліку витрат і фактори, що визначають рівень собівартості продукції (робіт, послуг), а саме: нормування витрат, планування, розробку бюджету виробництва; вивчення первинних документів фактичного використання в процесі виробництва різних ресурсів на основі норм і планів конкретних видів витрат; контроль організації та ведення аналітичного і синтетичного обліку витрат на виробництво продукції рослинництва за статтями калькуляції; аналіз калькулювання нормативної та фактичної собівартості продукції; перевірку витрат на виробництво продукції, виявлення відхилень від їх нормативних, планових величин по місцях виникнення відхилень, причин і відповідальних осіб; оцінку окупності виробничих витрат, маржинального доходу і операційної прибутку на стадії виробництва продукції, прийняття рішень, регулювання в міру необхідності норми витрат, планів і бюджетів виробництва, деяких технологічних процесів галузі рослинництва. При перевірці обліку загальновиробничих витрат необхідно документально підтвердити правильність обчислення собівартості продукції рослинництва, так як собівартість продукції – один з найбільш важливих синтетичних показників, що дозволяє оцінити ефективність використання в процесі виробництва продукції матеріальних і трудових витрат, рентабельність, прибутковість та фінансову стійкість підприємства.

Наступним етапом перевірки є контроль повноти і своєчасності оприбуткування продукції рослинництва, а також обчислення її собівартості. Вибірковий перерахунок слід провести для правильності обчислення собівартості основної та побічної продукції.

Останнім етапом контролю повинна бути перевірка правильності кореспонденції рахунків з обліку загальновиробничих витрат на виробництво, виходу продукції рослинництва, оприбуткуванню зворотних відходів, списанню калькуляційних різниць

і перевірка відповідності записів аналітичного обліку у виробничих звітах із записами в журналах-ордерах, Головної книги з даними звітності.

За результатами перевірки необхідно зробити обґрунтовані висновки та пропозиції щодо усунення виявлених помилок в обліку загальновиробничих витрат на виробництво продукції рослинництва, рекомендувати керівництву підприємства впровадження більш прогресивних методів і систем виробничого та управлінського обліку витрат в основних і допоміжних виробництвах, які б сприяли поліпшенню інформаційних та управлінських аспектів бухгалтерського обліку. Крім того, надати пропозиції з використання виявлених резервів з метою підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.

УДК 657.1

ОБЛІК ТА АУДИТ РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Гапонова І.С., студентка 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Однією з найважливіших задач, що необхідно впорядкувати будь-якому підприємству є утворення системи управління наявним майном. Це допомагає побудувати стратегію підприємства на майбутнє, оцінити стан підприємства в теперішньому, визначити його слабкі місця та визначити, чи забезпечено підприємство основними засобами у достатній мірі.

Через це компанія має достовірно висвітлювати інформацію щодо забезпеченості засобами ,а також інформацію, яка допомагає встановити ефективність користування активами.

Під час господарської діяльності організації, на ній відбувається рух основних засобів: їх надходження, вибуття, знос. Це все і має висвітлення в бухгалтерських документах та звітності підприємства.

Основні засоби можуть надходити у власність компанії різними шляхами: купівля, обмін, безоплатне отримання.

Під час обліку основних засобів, велику увагу слід приділяти саме їх наявності .Задля цього проводиться інвентаризація ,під час якої цю наявність і перевіряють. Крім того, під час інвентаризаційної перевірки дізнаються про фізичний стан об'єкта та його функціонування.

Виходячи з цього, аудит також необхідно розпочинати саме з перевірки зберігання основних засобів.

Наступним етапом аудиту перевіряють правильність відображення руху основних засобів.

Акт приймання-передачі в такому випадку є первинним документом, який виступає підставою для введення в експлуатацію основного засобу.

Вибуття основних засобів відбувається шляхом їх продажу (реалізації), безкоштовної передачі, у разі їх повного фізичного або морального зносу, остаточного вибуття з ладу.

Перевірку реалізації або безкоштовної передачі основного засобу аудитор має почати вивчення рішення/дозволу/наказу, що підтверджують таку передачу або продаж об'єкта. Далі аудитору необхідно ознайомитися з актами приймання-передачі, де має бути зазначений відповідний адресат їх передачі.

Якщо перевіряється ліквідація, то аудитор має розглянути акти на ліквідацію. Потрібно перевірити, що акт затверджений керівником підприємства та що наявна відмітка бухгалтерії про фіксацію вилучення об'єкта є в інвентарній картці.

Наступним етапом перевіряється відображення в обліку порядку ліквідації (реалізації) або надходження основних засобів. Порядок обліку на підприємстві обирається відповідно до його форми власності (приватна чи державна).

Основною відмінністю між ними є те, що на державних підприємствах рух основних засобів (їх надходження та ліквідація) впливає на розмір статутного фонду, тоді як на недержавних підприємствах величина статутного фонду в такому випадку має залишатися незмінною.

Це все допомагає визначити, чи ефективно підприємство використовує свої основні засоби. Показником ефективності використання основних засобів є сума прибутку на одну гривню основних засобів, а також показник питомої ваги активної частини основних засобів у їх загальній сумі. Ці показники неможливо вирахувати без даних бухгалтерського обліку підприємства.

На жаль, не всі підприємства розраховують ці показники ефективності. Вважаємо, це є негативним аспектом, адже через це не можна побачити результати роботи компанії у повній мірі. А через це вже неможливо правильно розробити подальшу стратегію, адже без цих показників ефективності результат оцінки підприємства є дещо викривленим, тому і планування та управління не будуть достатньо неправильними.

Отже, облік та аудит руху основних засобів є надзвичайно важливим для підприємств, адже це допомагає визначити ефективність використання основних засобів, що в свою чергу впливає на прийняття управлінських рішень стосовно підприємства.

Можна порекомендувати підприємствам оцінювати свій стан та результати діяльності у повній мірі шляхом розрахунку показників ефективності використання засобів та показників оцінки їх фінансово-майнового стану.

Список використаних джерел

1. Аудит: навчальний посібник / А. О. Баранова, Т. А. Наумова., А. І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів // Все про бухгалтерський облік. – 2004. – 3 листопада (№104). – С. 11 -37
3. Облік і аудит у питаннях і відповідях: Навч.-метод. посіб. / [Є.В. Калюга, В.К. Савчук, Л.К. Сук та ін.] – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : ЦП «Компринт», 2015. – 340 с.

УДК: 657.37

ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ ОБЛІКОВИХ ДАНИХ ПЕРЕД СКЛАДАННЯМ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Дроб'язко В. В., студентка 4 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Ковальова О. В., к. е. н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, м. Харків

Процес підготовки бухгалтером фінансової звітності є невід'ємною і важливою частиною його діяльності. Безпосередньо сам процес підготовки бухгалтерської звітності включає два етапи: підготовчі роботи зі складання річної звітності й складання балансу та інших звітних форм.

Підготовча робота – важливий етап формування бухгалтерської звітності, здійснення якого відбувається перед її складанням. Складання проміжної бухгалтерської звітності відбувається на основі даних поточного бухгалтерського обліку.

Етапи складання проміжної бухгалтерської звітності включають:

- перевірку правильності розподілу доходів, витрат між суміжними звітними періодами;
- перевірку записів на рахунках бухгалтерського обліку і їх відповідності рахункам Головної книги;
- виправлення виявлених помилок;
- закриття акумулюючих рахунків обліку витрат, формування собівартості готової продукції і незавершеного виробництва;
- перерахунок активів і зобов'язань, вартість яких виражена в іноземній валюті;
- виявлення проміжного фінансового результату від продажу продукції, робіт, послуг, від інших операцій, які не можна віднести до інших видів діяльності організації;
- складання оборотно-сальдової відомості та Головної книги на кінець проміжного звітного періоду.

Перед складанням бухгалтерської (фінансової) звітності здійснюється перевірка відповідності даних бухгалтерського обліку даними, які містять первинні облікові документи.

Існують наступні етапи складання річної бухгалтерської (фінансової) звітності:

1) Інвентаризація майна і фінансових зобов'язань.

Інвентаризація – найважливіший підготовчий етап формування бухгалтерської (фінансової) звітності.

Основні цілі інвентаризації:

- виявлення фактичної наявності майна;
- забезпечення достовірності показників бухгалтерського обліку;
- зіставлення фактичної наявності майна з даними бухгалтерського обліку;
- перевірка повноти відображення в обліку зобов'язань.

Порядок, терміни проведення інвентаризації визначаються керівником організації, за винятком тих випадків, коли її проведення є необхідним.

Виділяють наступні види інвентаризації:

- інвентаризація може бути плановою та неплановою;
- в залежності від обсягу перевірки може бути повною, частковою і вибірковою;
- в залежності від періодичності може бути поточною, постійною (безперервною).

2) Уточнення оцінок майнових статей балансу.

Активи організації відображаються по своїй первісній вартості. Здійснення переоцінки вартості передбачено виключно для основних засобів, нематеріальних активів, фінансових вкладень, за якими можливе визначення поточної ринкової вартості. Реальність інших балансових статей забезпечується шляхом створення трьох видів оціночних резервів:

- резерви під зниження вартості матеріальних цінностей;
- резерви під знецінення фінансових вкладень;
- резерви по сумнівних боргах.

3) Уточнення розподілу доходів і витрат між суміжними звітними періодами. Закриття рахунків обліку витрат, формування собівартості готової продукції та незавершеного виробництва.

4) Складання підсумкової оборотної відомості по рахунках Головної книги.

Відомість містить в собі підсумкові дані за рахунками, які складають основу для формування показників бухгалтерського балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про власний капітал, звіту про рух грошових коштів.

5) Перевірка фінансової звітності та її затвердження.

Вона повинна відповідати ряду вимог, які наведені в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1].

Таким чином, перед формуванням бухгалтерської (фінансової) звітності необхідно виконати етап складання проміжної бухгалтерської звітності, здійснити перевірку відповідності даних бухгалтерського обліку даним, які містять первинні облікові документи.

Етапи підготовки перед складанням фінансової звітності необхідно здійснювати, суворо дотримуючись існуючих вимог. Вірно складена фінансова звітність необхідна для ефективної діяльності організацій в умовах сучасної економіки.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

УДК 657.2;338.33:01,8

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ УПРАВЛІНСЬКОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Дроб'язко В.В., здобувач 4 курсу, 1 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Рагуліна І.І., к.е.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Суть концепції управлінського контролю полягає в тому, щоб визначити, чи досягає підприємство бажаних результатів. Для досягнення бажаних результатів система контролю повинна бути ефективною і адекватною. Основними складовими даного виду контролю є планування, яке необхідно формалізувати, а також облік відповідальності за допомогою створення центрів відповідальності. Спосіб здійснення управлінського контролю визначається керівником підприємства. Він визначає як буде систематизуватися інформація про майно, шляхи його формування, господарські операції про затрати та результати діяльності, і як ця інформація буде надаватися особам, які приймають рішення. Без допомоги якісного інформаційного забезпечення неможливо досягнути високого якісного управлінського контролю. Інформаційне

забезпечення – це сукупність відомостей, які характеризують стан або зміну об'єкта контролю на певний момент часу. Така інформація повинна бути достовірною, релевантною, корисною, оперативною, зрозумілою, регулярною та надійною.

Основна ідея управлінського контролю полягає в ефективному функціонуванні підприємства в незалежності від внутрішніх та зовнішніх факторів і в його стійкості та максимальному розвитку в умовах зростаючої конкуренції.

На нашу думку, управлінський контроль варто організувати за допомогою ряду принципів. Тому контроль повинен: охоплювати всі сфери діяльності підприємства; здійснюватися безпосереднім керівництвом, за яким закріплено повноваження; здійснюватися з випередженням, тобто прогнозувати можливі відхилення; бути централізованим, об'єктивним, гнучким, простійним та за можливістю автоматизованим. В результаті цих досліджень нами були сформульовані наступні організаційні принципи побудови системи управлінського контролю на підприємствах різних форм власності: **організованість** – система управлінського контролю передбачає наявність чіткої організаційної та фінансової структури підприємства, тобто поділ адміністративної та фінансової відповідальності за структурними підрозділами та центрами фінансової відповідальності. Водночас у всіх структурних підрозділах повинні бути регламентовані всі процеси, пов'язані з обліком, звітністю та контролем; **повнота** – система управлінського контролю повинна працювати з повним обсягом управлінської інформації, для прийняття тактичних і стратегічних управлінських рішень; **актуальність** – система управлінського контролю корпоративного повинна працювати виключно з актуальною управлінською інформацією, для забезпечення актуальності інформації необхідно використовувати, в тому числі і засоби автоматизації; **відповідальність** – в рамках системи управлінського контролю необхідно чітко розмежування відповідальності за: надання інформації, прийняття і виконання управлінських рішень; **економічність** – витрати на збір, аналіз управлінської інформації та прийняття управлінського рішення в рамках системи управлінського контролю не повинні перевищувати економічного ефекту від

прийнятого на її основі управлінського рішення; **точність і вартісна оцінка** – показники в рамках системи управлінського контролю повинні бути точними в тій мірі, у якій це необхідно для прийняття обґрунтованого управлінського рішення, а також мати вартісну оцінку.

При побудові системи управлінського контролю необхідно враховувати стратегічні і тактичні фінансові цілі підприємства. При організації управлінського контролю дуже важливо дотримуватися принципу незалежності контролерів від об'єкта, що перевіряється. Саме тому пропонується підпорядкувати працівників управлінського контролю безпосередньо керівництву підприємства. Ефективна робота системи управлінського контролю, особливо в структурних підрозділах, неможлива без формалізації всіх напрямків їх діяльності. Всі процедури повинні бути регламентовані шляхом розробки та впровадження положень, інструкцій і т. п.

При виборі форми здійснення управлінського контролю слід базуватися на наступних вихідних позиціях: підприємство має ускладнену структуру; є в наявності філії, дочірні підприємства; різноманітність видів продукції (робіт та послуг), що виробляється або надається; керівництво підприємства прагне отримати достовірну інформацію та оцінку дій працівників всіх рівнів.

На підприємстві з підрозділами, територіально віддаленими один від одного, необхідна координація контрольних дій. Тому на підприємствах, що мають широко розгалужену філіальну мережу, для ефективного контролю діяльності, запобігання шахрайства, контролю діяльності посадових осіб пропонується використовувати модель управлінського контролю у вигляді окремого структурного підрозділу, що входить до складу головного підприємства, що здійснює взаємодію з іншими підрозділами. Дана модель організації управлінського контролю найбільш складна, але вона дозволяє організувати ефективний централізований контроль кожного відокремленого підрозділу в рамках єдиної економічної політики підприємства, забезпечити високий рівень професійної підготовки працівників і глибоке розуміння ними специфіки діяльності підприємства та здійснення консультативних функцій.

Отже, від добре налагодженої організації управлінського контролю на підприємстві залежить швидкість отримання інформації про стан досягнення визначених цілей та завдань. Крім того, ефективно налагоджена система управлінського контролю на підприємстві підвищує ефективність управлінських впливів та забезпечує адаптацію підприємства до факторів, які визначають ситуацію на ринку.

УДК 657.1

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Дуда Ю.І., студентка 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Калюга Є. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Податок з доходів громадян України є основним видом прямих податків, який безпосередньо стягується з доходів фізичних осіб і являється одним із основних джерел податкових надходжень до державного бюджету. Основною відмінністю податку з доходу є те, що він ставить рівень оподаткування у пряму залежність від джерела сплати податків — доходу. Тому основними завданнями, що ставляться під час проведення аудиту розрахунків за податком на доходи фізичних осіб є підтвердження правильності ведення обліку та повноти перерахування коштів до бюджету.

Розробкам програми аудиту податку з доходів фізичних осіб сьогодні присвячують свої дослідження ряд вітчизняних науковців: А.Г. Загородній, Є. В. Калюга, М.Ф. Корягін, А.В. Єлисеєв, В. С. Литвиненко, Л. М. Полякова та ін.

Дослідження проведеного аудиту показало, що аудиторські процедури можна здійснювати як шляхом детальної перевірки правильності відображення в бухгалтерському обліку оборотів і сальдо за рахунками, так і шляхом аналізу та оцінки одержаної аудитором інформації, дослідження важливих фінансових та інших показників підприємницької структури, що перевіряється. Ретельне виконання аудиторських процедур має вагомий вплив на якість проведеного аудиту, що, на наш погляд, передбачає повноту, порядок виконання аудиторської перевірки та являється важливою умовою ефективності аудиторської діяльності.

Важливо зауважити, що замовник та аудиторська фірма повинні однозначно розуміти умови проведення аудиту, щоб зменшити можливі непорозуміння, а умови проведення аудиту мають бути зафіксовані письмовим зобов'язанням. В ньому конкретно зумовлено, що входить в обов'язки аудитора: аудит, складання звітності та інші послуги.

При проведенні аудиту розрахунків із ПДФО слід отримуватись певної послідовності виконання перевірки(рис.1).

Оскільки, аудит розрахунків з бюджетом є одним із складних та трудомістких ділянок перевірки, що пов'язано з частими змінами та наявними розбіжностями між бухгалтерськими та податковими розрахунками, то виникає потреба у здійсненні аудиторської перевірки, яка була б спрямована не лише на перевірку правильності нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб, а також на підвищення рівня оптимізації оподаткування. Саме тому аудитори розробляють комплексні заходи, які, з одного боку, спрямовані на діагностику системи ведення бухгалтерського обліку розрахунків за податком а доходи фізичних осіб, а з іншого, мають підготовлені пропозиції щодо оптимізації податкових платежів[2].

Слід зауважити, що аудит розрахунків по ПДФО спрямований на зменшення бухгалтерських помилок при веденні обліку розрахунків з бюджетом, оскільки, фіскальна політика спрямована лише на поповнення державної казни без урахування інтересів платників податків. Тому можливі випадки, коли підприємства намагаються

приховати правдиву інформацію щодо бази оподаткування, зменшуючи податковий тиск, а нестабільність податкового законодавства, часті нововведення в розрахунках з бюджетом є наслідками помилок в нарахуванні та сплаті податків.

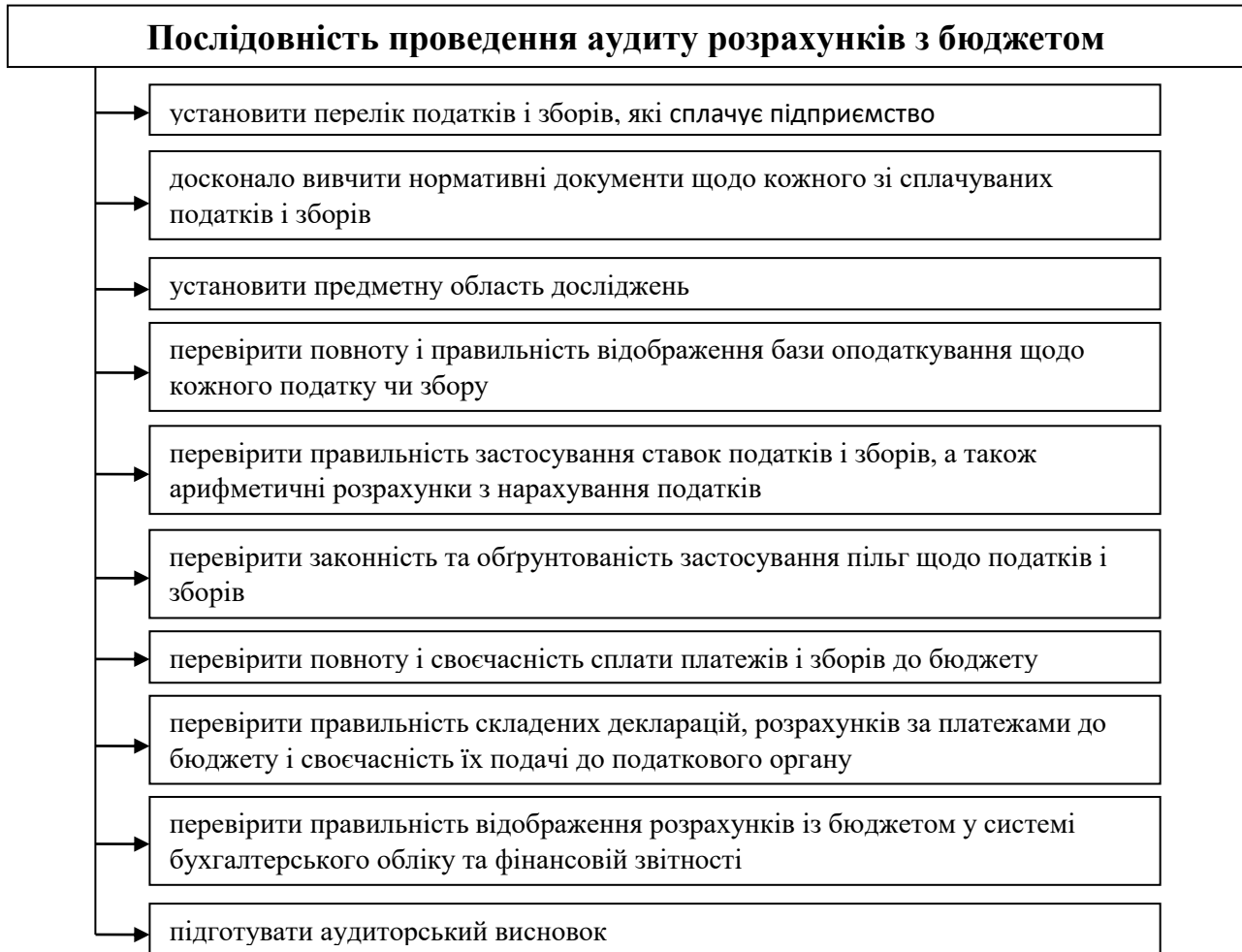

Рисунок 1. Послідовність проведення аудиту розрахунків з бюджетом

Примітка. Побудовано автором на підставі [1].

Отже, в умовах функціонування різних форм власності важливе значення має контроль розрахунків з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб. Він об'єднує контроль за повнотою, достовірністю та своєчасністю розрахунків. Складова частина даного контролю є запобігання порушенню ведення бухгалтерського обліку і

фінансової звітності, недопущення ухилень від повних та своєчасних розрахунків із бюджетом.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Н.О. Аудит суб'єктів підприємницької діяльності: навчальний посібник [Текст] / Н.О. Бондаренко, В.Д. Понікаров, С.М. Попова. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 299-302 с
2. Голишевська Л.В., Андрущак А.А. Роль фіскальної та регулюючої функції податків в економіці держави. / Л.В. Голишевська, А.А.Андрущак [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/62930.doc.htm
3. Романченко В.В. Проблеми обліку власного капіталу / В. В. Романченко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=69514>

УДК 336.72

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

Єжик Т.В., студентка факультету неперервної освіти і туризму спеціальності «Облік і оподаткування»,

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

В процесі господарської діяльності у підприємств мають місце такі негативні факти, як: недосконалість ведення обліку розрахункових операцій, недбале ставлення працівників, махінації, зловживання службовими повноваженнями, що спричинює порушення фінансової та розрахункової дисципліни. Тому, особливої актуальності набуває своєчасне, регулярне проведення внутрішнього аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Розрахунки з постачальниками та підрядниками займають вагоме місце при виникненні зобов'язань, а також є найважливішою складовою майнового стану

підприємства, оскільки вони впливають на формування основної частини грошових надходжень підприємств, а отже беруть участь у підтримці ліквідності підприємства [1, с. 2]. При цьому, кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги можна також вважати як позитивним елементом фінансово-господарської діяльності, так і негативним. У порівнянні із зобов'язаннями за отриманими кредитами банків вона є «дешевим кредитним ресурсом».

Основною метою внутрішнього контролю є визначення фактичного стану заборгованості на підприємстві, виявлення та попередження тих факторів і умов, що негативно впливають на виконання прийнятих рішень та досягнення поставленої мети.

У процесі проведення внутрішнього аудиту застосовують різноманітні методи документального контролю. На практиці аудитори найчастіше користуються способом вибіркової перевірки документів і записів в облікових регістрах. Однак вважаємо, що саме рахунки з обліку доходів, витрат, втрат і резервів варто перевіряти цілісним методом, оскільки зловживання переважно бувають на вище зазначених рахунках [3].

Джерелами аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками є: Наказ (Положення) про облікову політику підприємства; первинні документи за розрахунками з постачальниками та підрядниками; облікові регістри, що використовуються для відображення операцій з обліку зобов'язань; аудиторські звіти та інші документи, що узагальнюють результати аудиту; звітність підприємства.

Належна побудова облікової політики з метою контролю за кредиторською заборгованістю за товари, роботи, послуги, що виникає в результаті операцій з пов'язаними особами, особливо важлива в контексті податкового законодавства. Операції купівлі-продажу між пов'язаними особами мають бути ретельно перевірені на предмет встановлення звичайної ціни з метою запобігання ухиляння від оподаткування [2].

При аудиті облікової політики підприємства для цілей бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками і підрядника доцільно застосовувати такі аудиторські процедури: запит; підтвердження; опитування. Під час внутрішнього аудиту

застосовується різні методи документального контролю. Найчастіше внутрішні аудитори використовують спосіб вибіркової перевірки документів і записів у облікових регістрах.

Перевірку внутрішнім аудитором розрахунків з постачальниками та підрядниками доцільно проводити в наступній послідовності:

1. визначення наявності та законності оформлення первинних документів за розрахунками з постачальниками та підрядниками;
2. підтвердження реальності та правильності відображення заборгованості в облікових регістрах та головній книзі;
3. визначення правомірності боргу, причин, термінів виникнення заборгованості за її видами;
4. оцінка стану ефективності бухгалтерського контролю за розрахунками з постачальниками та підрядниками;
5. обґрунтування думки щодо достовірності відображення заборгованості у звітності.

Аналогічно аудиту розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками проводиться аудит розрахунків з іноземними постачальниками та підрядниками. При цьому, аудитор повинен перевірити правильність перерахунку курсових різниць, дату його складання, суму відповідно до курсу НБУ та правильність оформлення.

В процесі перевірки внутрішній аудитор складає документи, які є основою для формування аудиторського звіту. Структура робочих документів у кожного аудитора індивідуальна, оскільки залежить від досвід суб'єкта аудиту та особливостей підприємства.

Наявність ефективного внутрішнього аудиту стає невід'ємною складовою успішного розвитку господарської діяльності підприємства. Діяльність внутрішнього аудиту це не лише перевірка системи бухгалтерського обліку та звітності, а й

сукупність аудиторських послуг, що здійснюються за вимогою керівництва підприємства та у зв'язку з потребами управління.

Список використаних джерел

1. Маркус О.В., Романюк І.О. Напрями вдосконалення управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, інструменти контролю платоспроможності підприємств. Ефективна економіка, 2014. № 5. С.1-3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua> (дата звернення 25.02.2021).
2. Шендригоренко М.Т., Ротозеєнко Ю.В. Облік і внутрішній аудит розрахунків з постачальниками та підрядниками. Науковий журнал ЛОГОΣ. Мистецтво наукової думки. Економічні науки. 2019. № 8. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2617-7064/article/view/341/350> (дата звернення 5.03.2021).
3. Шубіна С.В., Перебийніс В.Л. Теоретико-методичні підходи обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2020. №19. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16082147262080.pdf> (дата звернення 5.03.2021).

УДК 657.371:657.6

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗАПАСІВ ЯК МЕТОДИЧНИЙ ПРИЙОМ АУДИТУ

Кондаревич І. Б., студентка 1 курсу, 12 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н. П. к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України м. Київ

Проведення інвентаризацій було, є і залишається єдиним способом контролю за точністю даних, що надаються бухгалтерським обліком. Її проведення дає змогу з'ясувати розходження між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю, станом і оцінкою активів, власного капіталу й зобов'язань підприємства, а також

перевірити повноту документального оформлення і відображення в обліку господарських операцій, підтвердити реальність показників звітності підприємства.

Інвентаризація – це елемент методу економічного контролю, який завжди привертає увагу, оскільки інвентаризація – складний та трудомісткий процес. Тому питання про застосування інвентаризації в аудиті постійно викликає дискусії [2, 3]. Інвентаризація для аудиторів – це один із способів отримати вичерпну інформацію про існування активів чи зобов'язань [1, 2]. Щоб ця інформація була достовірною, аудитори наполягають на своїй присутності під час проведення інвентаризації. Проте, як правило, у вищого управлінського персоналу підприємства-клієнта нерідко виникають заперечення, оскільки, як зазначалось нами вище, це процес трудомісткий і, відповідно, впливає на підвищення вартості аудиторських послуг з перевірки фінансової звітності, зокрема.

Практичні спостереження показують, що аудит фінансової звітності проводять після її складання, а саму інвентаризацію потрібно організувати й провести перед складанням річної фінансової звітності. Тобто аудиторам, які мають намір брати безпосередню участь в інвентаризації, зокрема запасів, доцільно було б долучатися до цього процесу в кінці року, тобто до моменту складання фінансової звітності. Якщо ж інвентаризація проводиться з участю аудитора після її формування, то це, відповідно, вимагатиме коригування показників в обліку. Адже, пам'ятаючи таке твердження (критерії) фінансової звітності як існування, аудитору необхідно підтвердити, що запаси існують на дату її складання.

Ми вважаємо, що аудиторам, які долучаються до аудиту звітності після того як ця звітність вже складена, не потрібно ініціювати її повторне проведення з його участю. Зважаючи ще й на той факт, що запаси у структурі активів займають значну питому вагу, а якщо ще й йдеться про великі (крупні) суб'єкти господарювання, то інвентаризація перетвориться на довготривалий та надтрудомісткий процес. Вважаємо, що аудитору тим більше не варто брати участі в інвентаризації, якщо вона вже була проведена підприємством напередодні і він переконався у достовірності її матеріалів.

Отже, доцільно використовувати матеріали вже проведених інвентаризацій як аудиторські докази, зокрема: інвентаризаційні описи, акти, пояснювальні записки про виявлені лишки чи нестачі, бухгалтерські довідки. Проте, все ж, за певних випадків аудиторам потреба долучатися до інвентаризаційного процесу все ж існуватиме. Наприклад, коли йде мова про наявність у різновидності запасів дорогоцінних, яких, як правило, не так багато. Також, якщо аудитори спостерігають порушення періодичності, строків, процедури проведення інвентаризацій. До того ж, не завжди результати інвентаризації є об'єктивними, адже може мати місце формальність її проведення.

На нашу думку, усе ж таки, якщо аудитори планують брати участь у інвентаризації, то доцільно це робити зі своїм постійним клієнтом, з яким укладено довгострокову угоду або є наміри щодо цього. До того ж, якщо існують сумніви щодо достовірного відображення результатів інвентаризації клієнтом, варто ініціювати вибіркове проведення інвентаризації за такими показниками: окремими видами запасів; окремими матеріально відповідальними особами; за місцями збереження запасів.

Контрольну перевірку наявності окремих видів цінностей аудитору доцільно проводити разом з матеріально-відповідальною особою й працівником бухгалтерії. Результати мають бути оформлені окремим актом, в якому вказати, перевірка яких саме цінностей проводилась і які конкретно одержано результати, як вони можуть вплинути на достовірність відображення інформації у фінансові звітності.

Отже, інвентаризація запасів як методичний прийом аудиту забезпечує відповідність твердженням (критеріям) фінансової звітності (існування, права та обов'язки, оцінки, представлення та розкриття) й дає можливість отримання достовірної інформації про фактичні й потенційні наслідки господарських операцій та подій, пов'язаних із наявністю та використанням запасів, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі.

Список використаних джерел

1. Беренда Н. І., Хабенко О. В. Особливості інвентаризації виробничих запасів на підприємствах харчової промисловості. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. №1. С.125-127.
2. Кузик Н. П., Боярова О. А. Нормативно-правове забезпечення інвентаризації активів і зобов'язань: зміни 2015. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2014. №23-24. С. 13-19.
3. Подолянчук О. А. Інвентаризація в аудиті як прийом методу фактичного контролю. *Економічні науки*. Серія «Облік і фінанси». Вип.12(45). Ч. 1. 2015. С. 240-249.
4. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 378. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення 20.03.2021 р.)

УДК 657.1

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

Кравчук А.М., студентка 4 курсу
спеціальності «Облік і оподаткування»

Боярова О.А., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Розрахунки з покупцями в процесі продажі їм товарно-матеріальних цінностей є надзвичайно актуальними в обліковому аспекті, адже вони виступають необхідною ланкою розширеного відтворення, від якої залежать фінансовий стан підприємства та економічне зростання країни в цілому.

Проблеми оптимізації обліку розрахунків з покупцями і замовниками, а також їх достовірного відображення у фінансовій звітності висвітлено у працях багатьох науковців не тільки з облікової, а і з правової точок зору. Серед вітчизняних вчених проблемні аспекти стосовно обліку розрахунків з покупцями та замовниками досліджували Р.Ф.Бруханський, І.М.Белова, Т.В.Дідоренко, О.П.Завитій, Н.Г.Мельник,

М.С.Палюх, І.В.Спільник та інші. Дослідження проблематики обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками знаходить своє відображення і в працях зарубіжних вчених, таких як Л.А. Бернстайн, М.Ф. Ван Бред, Е.С. Хендріксен та інших. Проте надзвичайно багато питань у вітчизняній системі обліку викликають розрахунки з іноземними покупцями та замовниками.

Основними завданнями обліку експортних операцій є: формування достовірної інформації про реалізацію експортованих товарів; своєчасне виявлення і правильне визначення експортних операцій; формування достовірної інформації про стан розрахунків з іноземними покупцями і посередниками; формування достовірної інформації про курсові різниці та її відображення в обліку і звітності.

Серед іншого виникає питання коли визнавати дохід від продажу товару, адже дата визнання доходу в експортера не залежить від дати оплати. Сума передоплати на момент її отримання не збільшує доходу, це свідчить пп. 6.4 П(С)БО 15 «Дохід».

Дохід визнається під час збільшення активу чи зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, якщо оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Під час визнання доходу від іноземного покупця при експорті товарів мають бути виконані наступні умови:

- нерезиденту передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив) під час експорту;
- підприємство не здійснює надалі управління та контроль за експортованою продукцією (товарами, іншими активами);
- сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід підприємства, а витрати, пов'язані з такою операцією, можуть бути достовірно визначені.

Отже, за умови виконання всіх критеріїв експортер визнає в бухгалтерському обліку дохід.

За умови 100% попередньої оплати визнання доходу відбуватиметься за курсом, що діяв на дату отримання коштів.

За умови 100% наступної оплати після відвантаження продукції (товарів, інших активів) визнання доходу відбуватиметься за курсом, що діяв на дату відвантаження. Курсові різниці відобразатимуть лише за дебіторською заборгованістю, яка є монетарною статтею Курсові різниці від перерахунку заборгованості відображають у складі інших операційних доходів (витрат) відображений під час продажу товару дохід перераховувати не потрібно!

Отже, питання розрахунків з покупцями, зокрема з іноземними, та ефективного управління дебіторською заборгованістю є ключовими питаннями для торгівельних підприємств та організацій в умовах нових економічних відносин.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», затверджений постановою Верховної Ради УРСР від 16.04.1991 р. №959-ХІІ, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів від 29.11.99 № 290, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0860%2D99&p=1154500791191400#Text>

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджене наказом Міністерства фінансів від 10.08.2000 р. №193, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>

УДК 657.1

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО КАПІТАЛУ

Крокос А. Ю., студентка 2 ст. курсу, 8 групи
спеціальності "Облік і оподаткування"

Криворот О. Г., ст. викладач

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Враховуючи всі зміни в економічному житті окремих підприємств та держави процес удосконалення законодавчої бази, перебуває в постійному русі. Взагалі цей процес збагачується різними дослідженнями та розробками різних вчених, практиків України та закордону.

Вихід з адміністративно-командної економіки, де майже кожен крок фінансово-господарської діяльності підприємства був контрольованим керівними управлінськими органами, а держава була власником усього вимагав нових підходів до розуміння економіки формування ринкових відносин, які мають розгалужену структуру різних видів власності, створює більшу відповідальність управлінського персоналу підприємств за якість їхньої роботи.

Вдосконалення аудиту зареєстрованого (пайового) капіталу зумовлено неточностями в кореспонденції рахунків, методичними рекомендаціями із обліку та операцій із формування статутного капіталу в акціонерних товариствах, а саме формування його і нарахування дивідендів.

Також, не менш важливу роль має відіграти автоматизація і її поліпшення.

На сьогоднішній час швидкість та своєчасність подання інформації призводять до комп'ютеризації управлінського, фінансового обліку та аналізу зареєстрованого капіталу. Використовуючи в бухгалтерському обліку комп'ютерні технології значно підвищується продуктивність праці бухгалтерів. Проте під час організації

бухгалтерського обліку зареєстрованого капіталу на підприємстві виникає таке питання щодо впровадження комп'ютерних систем бухгалтерського обліку.

Під час роботи на підприємстві з бухгалтерськими рахунками у комп'ютерних програмах виникають відмінності які полягають в тому щоб одночасно вести облік в декількох планах рахунків, також, розширити можливість аналітичного обліку.

Під час організації комп'ютерної форми обліку у товариствах з обмеженою відповідальністю та акціонерних товариствах особливістю є правильна організація аналітичного обліку складових капіталу, а саме, статутного (акціонерного) капіталу за видами акцій, серед яких прості, привілейовані; іменні, на пред'явника, за засновниками, акціонерами, внесками у національній й іноземній валютах і т.д.

Тому, під час комп'ютеризації обліку зареєстрованого капіталу в програмі потрібно вести аналітичний облік за допомогою довідника який має назву «Засновники» або іншого створеного довідника. В даному довіднику будуть відкриваються субрахунки для кожного засновника.

Кожна з таких програм забезпечує методику проведення аудиту, систематизуючи виконання аудиторських процедур, автоматизацію ряду складних і трудомістких операцій, в тому числі і за рахунок аналізу даних, що містяться в інформаційних базах бухгалтерського обліку. За рахунок правильності роботи підвищується рівень знання та професіоналізму, а також якість роботи аудиторів на підприємствах.

У той же час на сьогодні існують спеціалізовані, оновлені програми які запрограмовані на правильне вирішення завдань, пов'язаних з аудиторською перевіркою на всіх її етапах. Якщо підприємства будуть використовувати такі програми, вони перейдуть на новий якісний рівень.

Список використаних джерел

1. Облік зареєстрованого капіталу підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vobu.com.ua/ukr/crib_categories/question/34
2. Удосконалення методології бухгалтерського обліку власного капіталу у сучасних умовах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201372/yaroveko-svistilnik1.html>

3. Ужва А. М. Удосконалення бухгалтерського обліку власного капіталу у сучасних умовах [Текст] / А. М. Ужва, Я. В. Нікітіна // Агросвіт. – 2014. – № 22. – С. 80–84. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2014_22_16

УДК 657.37

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АУДИТУ В УКРАЇНІ

Кулик О. Ю., студентка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти,
2 групи, спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Марчук У.О., к.е.н., доцент

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ*

В сучасних умовах все більшої актуальності набуває аудиторська діяльність тому, що вона передбачає об'єктивність оцінки облікової та звітної інформації про фінансово-господарську діяльність господарюючого суб'єкта. Особливу роль при цьому відіграє думка аудитора, яка полягає в прийнятті управлінського рішення щодо користувача інформації господарської діяльності.

Питання розвитку аудиту в Україні досліджували такі вчені зокрема: Бутинець Ф.Ф., Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Кадуріна Л.О., Петрик О.А, Савченко В.Я., Свідерський В.Я., Сопко В.В., Усач Б.Ф., Шило В.П., та інші економісти. У даних публікаціях висвітлено історичні зміни аудиту, етапи його становлення та подальше бачення його розвитку в Україні.

Розвиток аудиту та його поява в Україні безпосередньо сприяло недосконалість структури зовнішнього фінансового контролю командно-адміністративної системи управління. Щорічно кількість крадіжок, шахрайства, помилок, приписок, зловживань невпинно зростали, скорочення чисельності контрольно-ревізійних підрозділів, недостатній та незадовільний внутрішній контроль, малоефективність функціонування ревізійних комісій на підприємстві і організації призвели до реорганізації системи

фінансового контролю в країні.

Більшість науковців поділяють розвиток аудиту в Україні на три етапи:

- 1987-1992 рр. – створення перших аудиторських структур;
- 1993-1998 рр. – формування нормативно-правової бази аудиту в Україні;
- 1999 р. - дотепер – діяльність аудиту на сучасній нормативно-правовій базі [3, с.39].

Вважається, офіційний розвиток аудиту в Україні розпочався після прийняття Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. [1]. Однак тоді аудит в Україні ще не набув широкого впровадження. Проблеми становлення аудиту є досить різними, всі вони пов'язані з розвитком економіки України, і потребують нагального вирішення.

Результатом спільних зусиль фахівців на шляху реформування економіки України було створено національну систему аудиту, котра розвиває економіку держави та демократизує життя країни. За цей період невідомий раніше термін аудит змінився на невід'ємну частину економічних відносин.

Головна мета аудиторської перевірки – це перевірка правильності, законності, повноти і достовірності даних бухгалтерської звітності підприємства. Чинниками, які спричинили виникнення аудиту є:

- ✓ консигнація прав володіння та управління власністю;
- ✓ складний процес формування бухгалтерської інформації і не змога самостійно перевіряти правильність облікових даних;
- ✓ інформаційний ризик, наявність випадкових помилок у звітності;
- ✓ взаємозв'язок чи розбіжність інтересів зацікавлених сторін відповідно до однієї інформації [4].

Крім того, на сьогоднішній день існує ще багато причин, які стримують процес ефективного розвитку аудиту в Україні. Серед них можна виділити наступні:

1. незначний період функціонування ринкових механізмів регулювання та відповідних механізмів державного фінансового контролю в Україні;

2. наявність великої кількості фінансових порушень, нецільового та неефективного використання державних ресурсів;

3. обмеження на законодавчому рівні ефективності результатів аудиту та ін. [2].

Розглянувши все вище сказане можна зробити висновок, що на шляху становлення, розвитку та функціонування аудиту в Україні постає багато проблемних питань, що негативно позначаються як на результатах діяльності підприємства, так і на економічній ситуації держави загалом. Лише комплексне та системне подолання цих недоліків сприятиме підвищенню авторитетності вітчизняного аудитора на міжнародному рівні та підвищить довіру користувачів фінансової звітності до аудиту.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про аудиторську діяльність». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12> (дата звернення: 02.12.2020).
2. Жирна Ж. А. Зарубіжний досвід проведення аудиту ефективності. URL: [http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/6417/1/foreign%](http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/6417/1/foreign%20) (дата звернення: 02.12.2020).
3. Петренко С. М., Пересада Я. Д. Особливості становлення аудиту в Україні та потенційні напрямки його розвитку. URL: http://www.rusnauka.com/13_EISN_2009/Economics/45191.doc.htm (дата звернення: 03.12.2020).
4. Янчева Л. М., Макеєва. З. О, Баранова Л. О., Янчева І. В., Кашперська А. І. Аудит: навч. посіб. URL: <http://lection.com.ua/audit/adt/prichini-viniknennya-i-rozvitku-auditorskoyi-diyalnosti> (дата звернення: 02.12.2020).

УДК 342.6

СУЧАСНИЙ СТАН БЮДЖЕТУВАННЯ ТА БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Курганська М. Г., студентка 4 курсу 1 групи спеціальності
«Облік та оподаткування»

Сколотій І. В., к.е.н, доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

На сучасному етапі розвитку економічних відносин найважливішою функцією управлінського підрозділу підприємства є функція контролю. Ефективність роботи підприємства значною мірою залежить від належної організації контролю за виконанням законів, рішень та внутрішньогосподарських розпоряджень. Систематичний контроль є необхідною умовою виявлення та усунення недоліків у діяльності суб'єкта господарювання та причин, що їх породжують.

В свою чергу, за допомогою бюджетів керівництво підприємства може приймати та прогнозувати поточні і стратегічні управлінські рішення, тобто впливати на зміну фінансових результатів за рахунок внесення відповідних коригувань у складові технічних процесів виробництва і реалізації продукції. При цьому можливість вчасного реагування на уникнення негативних наслідків і покращання загальних результатів залежать від частоти складання бюджетів. Отже, від результатів бюджетного планування залежать майбутні результати роботи підприємства.

На рівні підприємств, бюджетний контроль являє собою порівняння фактичних результатів з бюджетними, аналіз відхилень та прийняття управлінських рішень для більш ефективної діяльності підприємства. Бюджетний контроль здійснюється за допомогою звіту про виконання бюджетів. Цей звіт складається з таких елементів: фактичні та планові показники діяльності, розрахунок відхилень, причини, що їх зумовили [2].

Бухгалтер-аналітик повинен разом зі Звітом про виконання бюджету надати обґрунтовані коментарі про суттєвість відхилень. Рішення менеджера (керівника структурного підрозділу, галузевого фахівця, керівника підприємства) на відхилення повинно бути адекватним розміру відхилень та причин їх виникнення. Якщо відхилення незначні, менеджер їх може ігнорувати, тобто не досліджувати причин цих відхилень. Значний розмір відхилень вимагає детальнішого вивчення їх причин за допомогою додаткової інформації [1].

Бюджетування в сільському господарстві дає змогу оцінити технологічні особливості виробництва, види продукції, собівартість виготовленої продукції,

відповідно до яких ведеться управлінський облік та аналізуються відхилення, контролюють норми витрачання ресурсів і грошових коштів [1].

Отже, бюджети охоплюють всі господарські процеси підприємства, зокрема постачання, виробництво, реалізацію продукції, управління фінансовими потоками тощо.

В сільськогосподарських підприємствах система бюджетування має складатись з певних видів бюджетів: поточних (наприклад, бюджет реалізації, виробництва, запасів, прямих витрат, загальновиробничих витрат, собівартості виготовленої та реалізованої продукції, бюджети адміністративних витрат та витрат на збут і інших витрат, фінансових результатів); фінансові бюджети.

Особливості виробництва сільськогосподарської продукції, ведення бухгалтерського обліку на цих підприємствах та необхідність швидкого реагування та змін в процесі виробництва на деякі етапи зумовлює впровадження гнучких бюджетів [2].

Перевагами бюджетування є: вплив на мотивацію і настрої колективу; координація підприємницької діяльності в цілому; дозволяє вчасно вносити корегувальні зміни у всіх сферах діяльності підприємства; дозволяє удосконалювати процес розподілу ресурсів і підвищення ефективності їх використання; сприяє процесам комунікації; допомагає керівникам структурних підрозділів зрозуміти свою роль у виробничому процесі підприємства; є інструментом порівняння досягнутих і бажаних результатів.

Недоліками бюджетування є: різне сприйняття бюджетів у різних керівників структурних підрозділів та галузевих фахівців підприємства (наприклад, бюджети не завжди здатні допомогти у вирішенні повсякденних поточних проблем, не завжди відображають причини подій і відхилень від бюджетних показників, не завжди враховують зміни умов).

Крім того, не всі керівники структурних підрозділів мають достатню підготовку для аналізу бюджетної інформації; складність і великий обсяг робіт системи

бюджетування; якщо бюджети не доведені до відома кожного співробітника, то вони не роблять практично ніякого впливу на мотивацію і результати роботи, а замість цього сприймаються як засіб для оцінки діяльності працівників і відстеження їхніх помилок; бюджети потребують від усіх учасників підприємницької діяльності високої продуктивності праці.

Отже, умовою ефективного ведення бюджетного контролю є розробка його стратегічного розвитку за допомогою дослідження світового досвіду, адаптування системи бюджетного контролю до сучасних вимог. Побудувати ефективну систему бюджетного контролю в Україні, можливо лише при наявності ефективно функціонуючої системи бюджетного контролю на всіх рівнях.

Список використаних джерел

1. М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник. За ред. проф. М. Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і допов. К. : Алерта, 2016.
2. Куліш, Д. В. Розвиток методичних підходів бюджетування в агропромислових підприємствах. *Науковий вісник Полісся. № 3 (7). 2016. С. 207-216.*
3. Бюджетування як складова формування управлінських рішень для аграрного підприємства. *Економіка АПК. 2020. Випуск № 7. С. 94*

УДК 657.632

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Луца А.В., студентка 3 курсу, групи Бо-32,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Мельник З. Ю., к.е.н., викладач,

циклової комісії бухгалтерсько-економічних дисциплін,

спеціаліст вищої, кваліфікаційної категорії

Відокремлений структурний підрозділ «Мукачівський фаховий коледж

Національного університету біоресурсів і природокористування», Мукачево

Забезпечення сталого розвитку суб'єкта господарювання залежить від багатьох чинників, у тому числі від формування системи внутрішнього контролю, системи захисту інформації та рівня облікової політики щодо забезпечення надійної фінансової звітності.

Внутрішній контроль – це система заходів, організованих керівництвом підприємства, з метою найефективнішого виконання всіма працівниками своїх обов'язків при фіксуванні господарських операцій. Внутрішній контроль визначає законність цих операцій і їх економічну доцільність для підприємства.

Внутрішній контроль корисний тільки в тому випадку, якщо спрямований на досягнення конкретних цілей. Головною метою внутрішнього контролю є інформаційне забезпечення системи управління для отримання можливості прийняття ефективних управлінських рішень. До інших цілей такого контролю можна віднести: дотримання політики керівництва кожним працівником підприємства, забезпечення збереження активів, грошових коштів та інших товарно-матеріальних цінностей, забезпечення ефективної роботи підприємства.

Найважливішою функцією внутрішнього контролю є забезпечення дотримання працівниками підприємства своїх посадових обов'язків.

З огляду на те, що за відповідність структури внутрішнього контролю та її впровадження відповідає керівництво, керівники всіх організаційних підрозділів повинні розуміти природу структури внутрішнього контролю і цілі, досягнення яких покликане забезпечити заходи внутрішнього контролю. Структура внутрішнього контролю визначається як сукупність планів підприємства, включаючи відношення керівництва, методи, процедури та інші заходи для забезпечення достатньої впевненості в тому, що наступні загальні цілі досягаються:

- подальший розвиток налагодженої, ефективної та результативної діяльності та якісних продуктів і послуг згідно з місією підприємства;
- захист ресурсів від втрат через брак, зловживання, неефективне управління, помилки, махінації та інші негаразди;

- дотримання законів, положень та настанов керівництва;
- розвиток та підтримання достовірних управлінських даних та їхнє правдиве представлення у звітності, що подається своєчасно.

Практика свідчить, що на тих підприємствах, де налагоджений поточний внутрішньогосподарський контроль, інвентаризаційна діяльність забезпечується ощадливістю і збереження цінностей. З метою посилення боротьби з нестачами і розкраданням необхідно, щоб внутрішньогосподарський контроль здійснювався об'єднаними зусиллями всіх спеціалістів, керівників господарських підрозділів та бухгалтерських служб. При цьому особливе значення має щоденний контроль за переміщенням цінностей на окремих об'єктах підприємства.

Результати проведеного дослідження вказують на необхідність створення на підприємстві ефективної системи внутрішнього контролю, при цьому дослідження практичної діяльності підприємств свідчить про те, що можливості контролю як функції управління використовуються нині недостатньо. В окремих випадках система внутрішнього контролю не відповідає вимогам наукового управління з причин методологічного, методичного й організаційного характеру. У зв'язку з цим виникає потреба розробити напрями удосконалення системи внутрішнього контролю на підприємстві (рис. 1).

Отже, метою організації ефективного контролю господарської діяльності підприємств є недопущення будь-яких господарських порушень. З цією ж метою і обумовлюється необхідність функціонування великої кількості контролюючих органів. Вони, в силу свого призначення та відповідно до чинного законодавства, здійснюють господарський контроль, проводять аудит та перевірки. Господарський контроль за метою та спрямованістю представлено такими складовими як перевірка, ревізія, аудит, судово-бухгалтерська експертиза, бухгалтерський облік та внутрішній контроль. Головним завданням даних складових є виявлення та профілактика будь-яких порушень чинного законодавства. Вироблення стратегії досягнення поставлених цілей – дуже складне завдання, що вимагає наукового підходу для свого вирішення.

Рисунок 1. Система внутрішнього контролю на підприємстві: напрями удосконалення

Джерело: власна розробка автора.

Отже, контроль поточної господарської діяльності повинен здійснюватися комплексно, тому цим повинні займатися спеціалісти, які є кваліфікованими у сфері економіки і технології виробництва.

УДК 657.633

РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Масюк А.О., студент 4 курсу, гр. ОП-17-1д,
спеціальність «Облік і оподаткування»

Будько О.В., д.е.н., доцент

Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське

Інформацію, яка формується у системі контролю та є результатом здійснення внутрішнього контролю, слід розглядати разом з інформацією зовнішнього контролю як один із кінцевих продуктів процесу вироблення та прийняття управлінських рішень.

Теорії і практиці аудиту, зокрема внутрішнього, присвячені праці вітчизняних та зарубіжних вчених А. Аренса, Дж. Лоббека, Г. М. Давидова, Р. Доджа, Н. І. Дорош, Т. О. Каменської, М. Д. Корінька, В. П. Пантелєєва, О. А. Петрик, О. Ю. Редька, В. С. Рудницького, О. В. Сметанка.

Разом з тим, здійснення діяльності підприємства потребує оцінки її результатів з точки зору принципів корпоративної соціальної відповідальності, що передбачає побудову системи внутрішнього аудиту, спрямованої на підвищення ефективності системи обліково-аналітичного забезпечення в цілому, що забезпечить власників та управлінський персонал інформацією щодо розробки подальшої стратегії діяльності підприємства.

За визначенням міжнародного Інституту внутрішніх аудиторів, внутрішній аудит визначається як діяльність з надання незалежних та об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на вдосконалення діяльності організації. Саме з цього визначення випливають такі властивості (характеристики) внутрішнього аудиту, як незалежність та об'єктивність, надання гарантій і консультацій та вдосконалення діяльності організації. За пріоритетності критеріїв сталого розвитку надання гарантій і консультацій здійснюється не тільки в контексті фінансової інформації, але і стосується питань достовірності нефінансової інформації, управління ризиками, оцінки

соціальної відповідальності. Функція внутрішнього аудиту сприяти вдосконаленню діяльності організації проявляється у можливостях виявити негативні аспекти діяльності підприємства, здійснити оцінку існуючих ризиків, аналізувати перспективи розвитку компанії та надати рекомендації щодо підвищення ефективності її діяльності.

Існують такі підходи до розкриття сутності внутрішнього аудиту:

- внутрішній аудит як основний елемент (складова) внутрішнього (внутрішньогосподарського) контролю, спрямованого на дотримання встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку і законності здійснюваних господарських операцій;

- внутрішній аудит як складова (елемент) виробничої бухгалтерії і управління організацією;

- внутрішній аудит як механізм забезпечення оцінки існуючих систем контролю та управління;

- внутрішній аудит як процес управління ризиками [1, с. 22].

Ці підходи характеризують сутність внутрішнього аудиту, висвітлюючи і акцентуючи увагу на окремому аспекті. В умовах реалізації принципів корпоративної соціальної відповідальності сутність внутрішнього аудиту слід розширити, врахувавши його можливості у сприянні створенню і впровадженню системи управління корпоративною соціальною відповідальністю на підприємстві. При визначенні сутності внутрішнього аудиту слід застосовувати комплексний підхід для більш повного відображення його місії у забезпеченні сталого розвитку підприємства. Враховуючи це, внутрішній аудит визначається як діяльність служби внутрішніх аудиторів, зміст якої полягає у перевірці, оцінці, моніторингу систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, управління з метою надання гарантій, консультацій, рекомендацій і пропозицій власникам та управлінському персоналу, спрямованих на забезпечення реалізації концепції сталого розвитку.

Для оцінки сталого розвитку внутрішній аудит має поширюватися на оцінку екологічних та соціальних аспектів діяльності, яку здійснює підприємство. Так, метою

внутрішнього аудиту екологічної діяльності є сприяння у визначенні екологічної політики, формуванні пріоритетів зі здійснення заходів, зокрема, превентивних, спрямованих на дотримання встановлених екологічних вимог, а також формування механізму реалізації ефективного регулювання природокористування та забезпечення сталого розвитку підприємства. У зв'язку з цим, об'єктами екологічного аудиту є господарська діяльність, пов'язана з впливом на довкілля, а також результати такої діяльності та її відображення у звітності.

Внутрішній аудит соціальних аспектів діяльності спрямований на перевірку стану соціально-трудових відносин (організації праці, трудової дисципліни, системи нормування і стимулювання праці), а також оцінку ефективності здійснюваних соціальних програм на різних рівнях соціального партнерства (навчання працівників, підвищення кваліфікації, благодійні заходи, спонсорська допомога).

Отже, внутрішній аудит є інформаційним ресурсом підприємства, цілеспрямоване та правильне використання якого забезпечить підвищення ефективності його діяльності. При обранні підприємством стратегії сталого розвитку, межі внутрішнього аудиту розширюються внаслідок необхідності здійснення оцінки економічної, екологічної та соціальної діяльності з використанням як фінансової, так і нефінансової інформації. Результати внутрішнього аудиту є гарантом об'єктивної і достовірної інформації для власників та управлінського персоналу, якою вони в майбутньому керуватимуться для розробки напрямів соціально відповідальної діяльності компанії.

Список використаних джерел

1. Сметанко А. В. Современный подход к определению сущности внутреннего аудита и его основных функций в системе корпоративного управления акционерным обществом. Вестник Таганрогского института управления и экономики. 2013. № 2. С. 22–25.

УДК 657.1

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

А.С. Нижня, здобувач ОС «молодший бакалавр»

І.І. Рагуліна доцент, канд. екон. наук

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Наявність функціонуючої системи внутрішнього аудиту сприяє ефективному управлінню ризиками, захищає репутацію економічного суб'єкта. Серед способів, що дозволяють мінімізувати ризики, що впливають на достовірність бухгалтерської (фінансової) звітності, найбільш дієвим є внутрішній аудит, який здійснюється економічним суб'єктом.

Функціями внутрішнього аудиту є моніторинг ефективності процедур внутрішнього контролю, дослідження фінансової та управлінської інформації, контроль економності, ефективності та результативності, включаючи нефінансові засоби контролю підприємства, контроль за дотриманням законодавства України, нормативних актів та інших зовнішніх вимог, а також політики, директив та інших внутрішніх вимог керівництва [1].

Метою внутрішнього аудиту виробничих запасів, є думка аудитора про правильність та повноту відображення в бухгалтерській (фінансової) звітності інформації про запаси [2].

Позитивний ефект від функціонування системи внутрішнього аудиту багато в чому визначається локальним нормативним регулюванням економічного суб'єкта. Прикладом може виступати локальний нормативний акт (політика внутрішнього аудиту, положення, регламент), який буде конкретизувати чинність на підприємстві внутрішнього аудиту.

Підприємство, бухгалтерська (фінансова) звітність якого підлягає обов'язковому аудиту, зобов'язано організувати і здійснювати внутрішній аудит ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської (фінансової) звітності.

Розглядаючи виробничі запаси в ролі об'єкта обліку, можна зробити висновок, що особливу роль у вирішенні даного завдання відіграє чітко організований облік. Він повинен забезпечувати керівництво необхідною інформацією для успішного здійснення діяльності. До основних дій, що дозволяє запобігти помилкам у веденні бухгалтерського обліку, можна віднести контроль за правильністю складання первинних документів, часом здачі цих документів, а також посилення особистої та колективної відповідальності, матеріальної зацікавленості співробітників в раціональному використанні зазначених ресурсів.

Система внутрішнього аудиту являє собою сукупність організаційної структури, методик і процедур, прийнятих керівництвом економічного суб'єкта для впорядкованого та ефективного ведення господарської діяльності, яка включає нагляд і перевірку, організовані всередині даного економічного суб'єкта його силами:

- дотримання вимог законодавства;
- точності і повноти документації бухгалтерського обліку;
- своєчасності підготовки достовірної бухгалтерської звітності;
- запобігання помилок і спотворень;
- виконання наказів і розпоряджень;
- забезпечення збереження майна підприємства.

Система внутрішнього аудиту на підприємстві включає наступні елементи:

- контрольне середовище;
- процес оцінки ризиків;
- інформаційна система, у тому числі пов'язана з підготовкою фінансової (бухгалтерської) звітності;
- контрольні дії;

- відстеження засобів контролю.

Для того щоб проконтролювати повноту відображення виробничих запасів в бухгалтерському обліку підприємства, необхідно зіставити первинні облікові документи, інвентаризаційні описи виробничих запасів, картки обліку матеріалів. Далі потрібно перевірити наявність рахунків-фактур від постачальників в журналі реєстрації рахунків-фактур з метою встановлення невідфактурованих поставок.

За допомогою вибіркового методу перевірки інформації можна дослідити повноту інформації, яка відображається в регістрах бухгалтерського обліку і звітності. Порушеннями на даному етапі проведення перевірки є відмінність фактичної наявності на підприємстві виробничих запасів з даними бухгалтерського обліку.

Далі внутрішній аудитор проводить контроль над тим, як працівники підприємства дотримується виконання нормативних актів, які регламентують облік виробничих запасів.

Наступною процедурою внутрішнього аудиту, яку проводить внутрішній аудитор, є проведення контролю над підставами для визнання виробничих запасів в бухгалтерському обліку. При виконанні даної процедури аудитору потрібно виявити приналежність запасів до активів підприємства, для цього аналізуючи первинні документи обліку виробничих пасів (товарні накладні, прибуткові ордери, акти оприбуткування матеріалів тощо) перевіряють наявність необхідних реквізитів і підписів. На цьому етапі до типових порушень відносяться: відсутність первинних облікових документів, договорів купівлі-продажу та поставок.

Необхідною елементом контролю виробничих запасів є їх оцінка. Для виявлення правильності оцінювання запасів внутрішній аудитор повинен вибірково за різними видами запасів вивчити правильність відображення первісної вартості під час надходження. У тому випадку, коли підприємство само виготовляє запаси, то їх фактична собівартість визначається з фактичних витрат, які понесено підприємством на виробництво даних виробничих запасів.

Внутрішнім аудиторам потрібно перевіряти обґрунтованість оцінки собівартості виробничих запасів. До типових помилок відносяться: невключення до фактичної собівартості матеріально-виробничих витрат, невідповідності прийнятого в обліковій політиці підприємства способу списання запасів.

Заключним етапом внутрішнього аудиту виробничих запасів на підприємстві є перевірка розкриття інформації фінансової звітності. Цей етап може ділитися, на два розділи: 1. Перевірка відповідності даних первинного обліку даними з даними відображеними в регістрах; 2. Перевірка порівнянності даних регістрів з даними фінансової звітності. В цьому етапі до типових помилок відносяться: відсутність аналітичного обліку або порушення методики ведення обліку виробничих запасів.

Отже, створення добре організованої, методологічно відпрацьованої, стандартизованої системи планування діяльності та управління ресурсами підрозділів внутрішнього аудиту є ключовим компонентом досягнення високої ефективності роботи як функції внутрішнього аудиту, так і всієї системи управління підприємством [3].

Таким чином, виходячи з вищевикладеного можна сказати, що внутрішній аудит виробничих запасів дозволяє встановити помилки в бухгалтерському обліку і таким чином сформувати достовірну інформацію про них. Це потрібно для прийняття подальших управлінських рішень, тому що, виробничі запаси формують оборотний капітал підприємства. Достатній обсяг оборотного капіталу, структура його формування грає важливу роль для забезпечення платоспроможності, фінансової стійкості та рентабельності підприємства.

Список використаних джерел

1. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту): підручник / В.В. Немченко, О.Ю. Редько, К.О. Редько та ін.; за ред. проф. В.В. Немченка. Київ: Центр навчальної літератури, 2012. – 340 с.

2. Рагуліна І.І., Нижня А.С. Облік та внутрішній аудит запасів на підприємстві: сучасний аспект // Scientific Collection «InterConf», (40):with the Proceedings of the 2ndInternational Scientific and Practical Conference «Scientific Community:

Interdisciplinary Research» (January 26-28, 2021). Hamburg, Germany: Busse Verlag GmbH, 2021. P. 180–188.

3. Рагуліна І.І. Планування роботи служби внутрішнього аудиту // Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 18-20 березня 2020 р. Львів: ЛНАУ, 2020. С. 372–374.

УДК 657.471

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «САНДОРА»)

Потапенко Д. В, Теличко Г. С., студенти 4 курсу,
спеціальності «Облік і оподаткування»

Якименко-Терещенко Н.В., д.е.н., професор

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Внутрішній контроль витрат представляє собою систему контрольних заходів, спостережень і процедур, спрямовану на виявлення відхилень в обліку витрат підприємства, встановлення законності, обґрунтованості, раціональності, ефективності та економічної доцільності їх здійснення з метою попередження та недопущення виникнення таких відхилень і необґрунтованих витрат у майбутньому. Метою внутрішнього контролю витрат підприємства є оцінка ефективності прийняття управлінських рішень; встановлення достовірності обчислення та відображення в обліку величини витрат; дослідження причин існування порушень та відхилень від нормативів для усунення та попередження їх повторного виникнення; а також пошук резервів для оптимізації використання ресурсів та мінімізації величини витрат [1].

В контексті місця виникнення та сферою відповідальності витрати ТОВ «Сандора» класифікуються за центрами виникнення витрат та центрами відповідальності, а за ступенем контролювання – поділяються на витрати, які повністю, частково та слабо контрольовані. Процес виробництва напоїв ТОВ «Сандора» представляє собою послідовність етапів, які включають: підготовку води, купажування сиропу, збагачення вуглекислим газом та розлив у ПЕТ-пляшки. Відповідно до такої послідовності проводиться документування та облік витрат. Для виробничого підприємства, яким є ТОВ «Сандора», важливим є контроль за споживанням сировини, матеріалів та інших ресурсів, які використовуються в процесі виробництва продукції. В цьому зв'язку є досить актуальним організація обліку та контролю витрат підприємства за центрами виникнення та відповідальності. Для їх здійснення потрібно діяльність підприємства представити у вигляді взаємопов'язаних процесів, по кожному з яких проводиться розрахунок та аналіз витрат. Пропонуємо процеси виробництва безалкогольних напоїв розподілити за відповідними стадіями та функціональними обов'язками, що дозволяє виокремити центри витрат підприємства, за якими відбувається облік: відділ постачання, виробничо-технічний відділ, відділ маркетингу, відділ головного механіка, транспортна служба, виробничий цех. Облік витрат за центрами відповідальності в ТОВ «Сандора» має сприяти контролю за їх формуванням на всіх рівнях управління, раціональному витрачання ресурсів, виявленню можливих резервів їх економії, та, як наслідок, підвищенню ефективності діяльності підприємства та його конкурентоспроможності.

ТОВ «Сандора» має реалізовувати процедури, які дозволять одержати достовірну інформації з обліку витрат виробництва, а отже має бути розроблена та реалізовуватися певна програма внутрішнього контролю, яка дозволить контролювати, в т.ч. формування собівартості продукції. Програма внутрішнього контролю витрат виробництва ТОВ «Сандора» включатиме перевірку: достовірності синтетичного обліку аналітичному обліку; правильності віднесення матеріальних витрат, витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи і сум нарахованої амортизації на основні

засоби на собівартість продукції; дотримання вибраного методу обліку витрат підприємства тощо.

При наявності технологічного переділу у процесі виготовлення продукції актуальним є формування багаторівневої системи управління та контролю витрат у ТОВ «Сандора». Так перший рівень включає виробничі підрозділи, де сировина проходить певні технологічні переділи за стадіями: підготовки води, стадія купажування сиропу; стадія збагачення вуглекислим газом та розлив у ПЕТ-пляшки. Другий рівень - це автоматизоване робоче місце бухгалтера, де здійснюється облік витрат виробництва, облік матеріальних витрат, облік заробітної плати, облік основних засобів, облік реалізації продукції. Третій рівень контролю включає керівний апарат підприємства, який через єдину базу даних, яка містить обліково-економічну інформацію, здійснює загальний контроль процесу виробництва (рисунок 1).

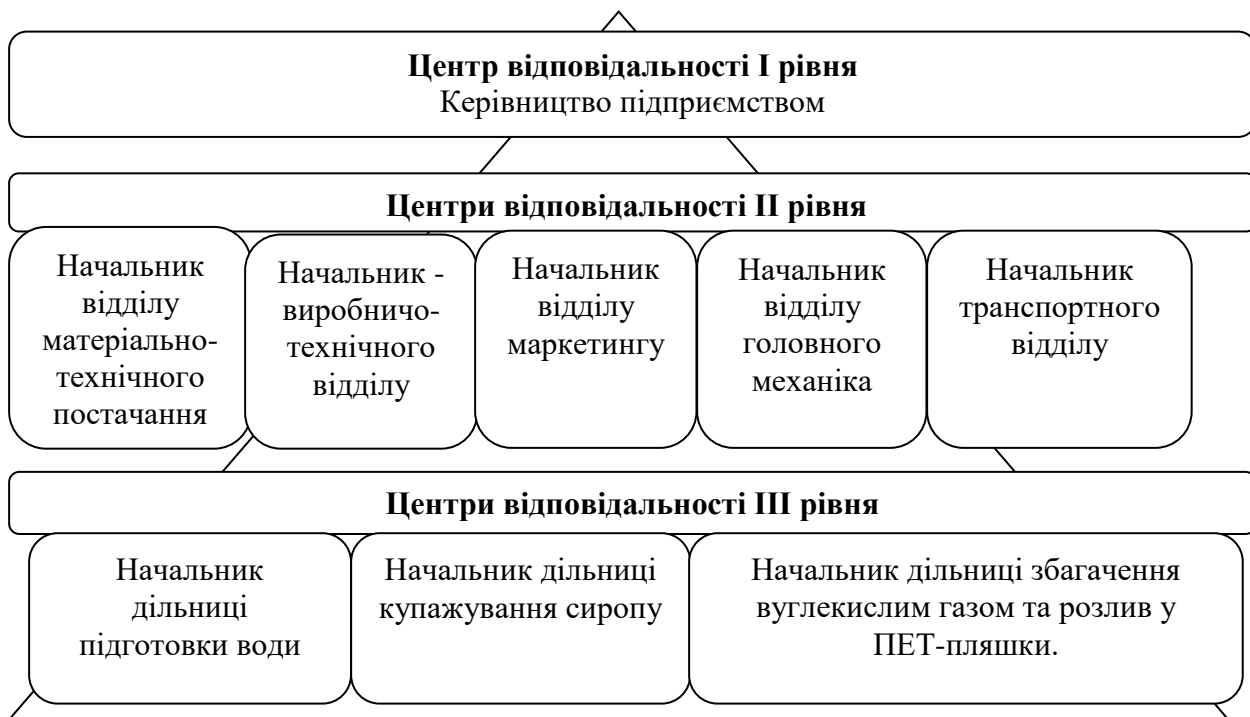

Рисунок 1. Склад центрів відповідальності для цілей обліку і внутрішнього контролю витрат виробництва ТОВ «Сандора»

Запропонований склад центрів відповідальності для цілей обліку і внутрішнього контролю витрат виробництва ТОВ «Сандора» дозволить підприємству отримувати достовірну інформацію про початкове накопичення витрат виробництва, контролювати їх використання та приймати оптимальні управлінські рішення

Список використаних джерел

1. Жадан, Т. А. Економічна сутність категорії «витрати» як об'єкта бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю / Т. А. Жадан, О. О. Куліш // Бізнес Інформ. -2017. - № 11. - С. 24-30.

УДК: 657.6:691

АУДИТ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Свірщук Н.С., студентка 2 ст курсу 8 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О. к.е.н., доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Запаси є об'єктом обліку, які відіграють важливу роль як в організації ефективного завантаження виробничих потужностей, так і мають велике значення для організації системи підприємства.

Для забезпечення суб'єктів господарювання виробничими запасами та ефективного їх використання необхідно вживати певний комплекс заходів, щодо виявлення, кількісного вимірювання та їх реалізації. Тому, необхідно здійснювати систематичний аудит обліку виробничих запасів, а також якісний аналіз рівня, динаміки забезпеченості та ефективності використання усіх виробничих запасів, які є в наявності підприємства. Однією із складових виробничих запасів підприємства можна відзначити будівельні матеріали.

Важливим елементом аудиторської перевірки є аудит виробничих запасів, а саме будівельних матеріалів. При проведенні аудиту необхідно скласти план проведення аудиту, визначити мету та теми його проведення. Також важливим є чітке розуміння основних джерел інформації для кваліфікованого і безпомилкового проведення перевірки будівельних матеріалів.

Предметна область дослідження будівельних матеріалів включає:

1. внутрішні нормативні та загальні документи клієнта;
2. облікову політику з питань обліку виробничих запасів та більш деталізовано – будівельних матеріалів;
3. договори з різними контрагентами;
4. договори з матеріально-відповідальними особами підприємства за збереження будівельних матеріалів;
5. первинні документи та реєстри обліку по рахунках, призначених для ведення бухгалтерського обліку будівельних матеріалів (довіреність, прибутковий ордер, товарно-транспортна накладна, акт про приймання матеріалів, накладна на внутрішнє переміщення матеріалів, реєстр приймання-здачі документів, відомість обліку залишків матеріалів на складі, лімітно-забірна картка, накладна на відпуск матеріалів на сторону);
6. реєстри зведеного синтетичного обліку та аналітичного обліку;
7. місця збереження будівельних матеріалів;
8. кошторисну документацію.

Отже, метою аудиту будівельних матеріалів є встановлення:

1. достовірності бухгалтерських первинних документів щодо наявності, зберігання, руху та вибуття будівельних матеріалів;
2. повноти та своєчасності відображення первинних даних у зведених облікових реєстрах та формах ведення обліку;
3. правильності ведення обліку згідно прийнятої на підприємстві облікової політики;

4. достовірності відображення залишку у формах фінансової звітності підприємства;

Також, аудит можна поділити на відповідні етапи.

Перша частина. Перевірка їх фактичної наявності, яка здійснюється у вигляді інвентаризації, яку проводить інвентаризаційна комісія, створена на підприємстві:

- переважування, обмір та підрахунок будівельних матеріалів;
- складання інвентаризаційних описів, які складаються окремо по матеріалах, що перебувають у дорозі та на відповідальному зберіганні.

Друга частина. Перевірка правильності оцінки будівельних матеріалів в обліку при їх надходженні та вибутті.

Після якісної проведеної інвентаризації переходять до документальної перевірки у наступній послідовності:

- перевірка правильності оцінки при надходженні (таксування);
- перевірка повноти оприбуткування та наявності документів, що підтверджують їх придбання. Також необхідно застосовувати зустрічні перевірки документів з надходження із документами постачальника, що дасть можливість виявити факти неоприбуткування або оприбуткування в меншій кількості будівельних матеріалів;
- правильність обчислення та відобр в обліку податку на додану вартість;
- перевірка достовірно пред'явлених претензій за якістю та кількістю;
- перевірка організації контролю за зберіганням та використанням;
- перевірка фактів псування будівельних матеріалів;
- перевірка законності списання при їх втратах.

Основними нормативно-правовими документами в цілому з обліку запасів є такі документи: П(С)БО 9 «Запаси», Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, нормативні документи про документи і документообіг у бухгалтерському обліку (порядок оформлення первинних документів при виконанні господарських операцій, пов'язаних

з отриманням та відпусками будівельних матеріалів), нормативні документи про інвентаризацію будівельних матеріалів, Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» тощо.

Отже, можна зробити висновок, що загальне визначення завдання аудиту будівельних матеріалів полягає у встановленні достовірності й повноти відображення в бухгалтерському обліку та звітності всіх господарських фактів відносно залишків і руху будівельних матеріалів. При аудиті найбільш доцільною та найбільш використовуваною є фактична перевірка, а саме інвентаризація, яка має свої переваги (результати перевірки є об'єктивними і завжди точно дають інформацію про стан виробничих запасів на підприємстві) та недоліки (велика за обсягом перевірки різних видів виробничих запасів, у тому числі будівельних матеріалів).

УДК 657.6.012.16

ОБ'ЄКТИ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Скоробагатько К.А., студентка 2 курсу 1 групи
спеціальності «Фінанси, банківська справ та страхування»

Ковальова О.В., к.е.н, доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, м. Харків

Об'єкти судово-бухгалтерської експертизи конкретизують її предмет, визначають обсяг та загальні напрями експертизи. Об'єктом судово-бухгалтерської експертизи є первинні та зведені документи, бухгалтерські реєстри та форми звітності, в межах яких відображена господарська діяльність підприємств, у тому числі й злочинна. Саме бухгалтерські документи створюють специфічний об'єкт судово-бухгалтерської експертизи. Власне на підставі безпосереднього та ґрунтовного дослідження

необхідних документів експерт-бухгалтер формує висновки щодо законності здійснених господарських операцій і правильності їх відображення у системі бухгалтерського обліку й звітності господарюючого суб'єкта.

Об'єктами судово-бухгалтерської експертизи є ті джерела відомостей про встановлені факти і ті носії інформації, які піддаються експертному дослідженню і за допомогою яких пізнаються обставини, що входять до предмету експертизи. Відповідно, факти є метою і результатом дослідження, а властивості об'єкта виступають засобом пізнання даних фактів.

Крім того, об'єкти є матеріальними носіями економічно значимої інформації і поділяються на видові і конкретні об'єкти.

Під видовим об'єктом розуміється категорія предметів, що володіють загальними ознаками. Родовий об'єкт грає істотну роль при розмежуванні окремих видів експертиз. На думку вчених, дроблення існуючих і створення нових видів експертиз нерідко відбувається за ознакою родового об'єкта. Наприклад, криміналістична експертиза розділилася на ряд самостійних видів: бухгалтерську, технічну експертизу документів та інші, кожна з яких має свій родовий об'єкт.

Під конкретним об'єктом розуміється певний предмет, який використовується в процесі проведення експертизи. Даний об'єкт наділений індивідуальними рисами, які визначають специфіку кожного експертного дослідження. У судово-бухгалтерській експертизи експерт досліджує не реальні об'єкти, а їх формальне відображення в різних матеріальних носіях – документах, виконаних на паперовому носії або у вигляді електронного документа.

Об'єктами судово-бухгалтерської експертизи є реальні (або емпіричні) факти. Вони поділяються на фізичні (натуральні), які існують у природі об'єктивно, незалежно від людської свідомості, і штучні, тобто створені в процесі виробництва. Додатково об'єкти судово-бухгалтерської експертизи поділяють на прості й складні залежно від кількості елементів, що входять до об'єкта, та їх взаємозв'язку.

Простими вважають об'єкти, сформовані на основі елементів з прямим зв'язком. Під складними об'єктами розуміють об'єкти з невизначеним структурним складом і опосередкованим зв'язком через дію багатьох елементів по відношенню один до одного.

Об'єкти судово-бухгалтерської експертизи класифікуються на загальні і спеціальні. До загальних об'єктів дослідження експерта-бухгалтера відносяться:

- Первинні і зведені бухгалтерські документи (накладні, касові ордери, платіжні доручення, особовий рахунок, рахунок фактура, товарно-транспортні накладні, авансовий звіт, касовий звіт і ін.);

- Регістри бухгалтерського обліку (Головна книга, касові книги, оборотні відомості, картки аналітичного обліку, журнали, ордера та ін.);

- Документи фінансової та податкової звітності (бухгалтерський баланс і додатки до нього; звіт про фінансові результати, розрахунок податків і обов'язкових зборів);

- Матеріали інвентаризації (акти результатів інвентаризації, порівняльні відомості, інвентаризаційні описи, звіти матеріально відповідальних осіб та ін.);

- Організаційно-розпорядчі документи (накази, розпорядження, внутрішні відомчі галузеві положення та інструкції, галузеві документи бухгалтерського оформлення, електронні документи, що містять обліково-економічну інформацію)

- Записи оперативного-технічного обліку (журнали реєстрації, відомості, розклад та ін.) і неофіційного обліку (чорнові записи товарних і грошових документів, акти неофіційного зняття залишків товарно-матеріальних цінностей).

Спеціальними об'єктами дослідження можуть бути: акти документальної ревізії, висновки експертів в інших областях знань (будівельно-технічних, комп'ютерних, товарознавчих експертиз); протоколи вилучення документів і постанови про прилучення їх до справи; протоколи різних процесуальних дій (допитів, очних ставок, обшуків та виїмок).

Для експерта-бухгалтера спеціальні об'єкти виконують функцію отримання додаткової інформації про основні об'єкти дослідження, що входять в предмет даної експертизи.

Отже, для судово-бухгалтерської експертизи потрібні об'єкти, тобто первинні та зведені документи, бухгалтерські реєстри та форми звітності, в межах яких відображена господарська діяльність підприємств, тому що на підставі безпосереднього та ґрунтовного дослідження необхідних документів експерт-бухгалтер формує висновки щодо законності здійснених господарських операцій і правильності їх відображення у системі бухгалтерського обліку й звітності господарюючого суб'єкта.

УДК: 657.6:336

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Соляр Д.Р., студентка 2 ст курсу, 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Перевірка фінансових результатів та визначення реального фінансового стану діяльності суб'єкта господарювання є найбільш складним та найбільш відповідальним видом аудиторської перевірки, який має найвищий ступінь аудиторського ризику. Даний вид перевірки є суттєвим і основним, оскільки зацікавленість в об'єктивності обліку і показниках звітності виникає як у підприємства (в особі власника), так і в держави (в особі контролюючих органів).

У МСА (ISA) 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» встановлено мету аудиту фінансових результатів, яка полягає в наданні аудиторіві можливості висловити незалежну думку

стосовно того, чи складені фінансові звіти в усіх суттєвих аспектах згідно з визначеною концептуальною основою фінансової звітності.

У зв'язку з цим, кожний аудитор може використовувати свою методику аудиту фінансових результатів діяльності. Вона повинна бути розроблена для кожного підприємства окремо з урахуванням особливостей ведення фінансово-господарської діяльності й надасть можливість отримати відповідні аудиторські докази, окреслити аудиторські процедури, сформулювати аудиторський висновок та висловити відповідні рекомендації.

Каткова Н.В. та Бурлан С.А. узагальнили основні стадії аудиту фінансової звітності перевірки фінансових результатів діяльності підприємства: організаційну, підготовчу (планування), технологічну та результативну (табл. 1), що є цінним при проведенні аудиту фінансових результатів.

Як зазначає Утенкова К., «при здійсненні аудиту фінансових результатів необхідно пам'ятати, що діяльність будь-якого підприємства має дві складові: господарську діяльність (вартість активів задіяних у виробництві) та фінансову діяльність (величина використаних пасивів)» [2].

Отже, при перевірці фінансових результатів аудитор повинен керуватися Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (для формування інформації про визнання та оцінку доходів), 16 «Витрати» (для формування інформації щодо визнання, складу та оцінки витрат), 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (порядок його формування за розділами) та іншими документами.

Можна зазначити послідовність здійснення методики аудиту фінансових результатів:

- перевірка всіх первинних документів, які мають відношення до системи формування доходів і витрат підприємства;
- взаємозвірка первинних документів з регістрами та формами ведення бухгалтерського обліку за доходами, витратами і фінансовими результатами;

- перевірка правильності виділення доходів і витрат за основною, інвестиційною і фінансовою видами діяльності;
- перевірка правильності розподілу чистого прибутку підприємства;
- перевірка правильності розрахунків до бюджету;
- аналіз відхилень фактичного використання прибутку від планового;
- аналіз показників фінансових результатів, які відображені у фінансовій звітності.

Таблиця 1

Стадії проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства

Назва стадії	Найменування заходів
1	2
Організаційна стадія	Попереднє ознайомлення аудитором з замовленням потенційного клієнта для визначення трудомісткості та оцінки аудиторського ризику
	Відправлення аудитором (аудиторською фірмою) листа зобов'язання
	Укладання договору про проведення аудиту
Підготовча стадія	Процес формування аудиторської групи
	Обговорення та вирішення залучення сторонніх спеціалістів, якщо є в цьому необхідність
	Складання загальної стратегії та плану аудиту
	Розробка програми та графіку аудиту
Технологічна стадія	Формальна перевірка Звіту про фінансові результати
	Перевірка показників звіту про фінансові результати за допомогою аналітичних методів
	Тестування синтетичного та аналітичного обліку доходів та витрат за допомогою зустрічної перевірки оборотів
	Перевірка на коректність бухгалтерських записів та відповідності складу доходів та витрат підприємства вимогам законодавчих актів
	Перевірка законності здійснення господарських операцій, реальності їх існування.
	Складання пробного звіту про фінансові результати та порівняння даних зі звітом клієнта та аналіз відхилень
Результативна стадія	Підготовка та надання письмової інформації замовнику за результатами проведеного аудиту
	Погодження результатів аудиту із замовником
	Складання і підписання аудиторського звіту та висновку

Також, для перевірки достовірності класифікації доходів і витрат, рахунків, які призначені для їх обліку та методики формування калькулювання собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) необхідно перевірити документ про облікову політику (наказ), здійснити порівняння з нормами чинного законодавства.

Отже, реалізація зазначеної методики аудиту фінансових результатів сприятиме підвищенню ефективності роботи аудитора, чіткому формулюванню проблем, які мають місце в обліку, нададуть можливість звести до мінімуму ризик невиявлення облікових помилок або шахрайства, оцінити реальний фінансовий стан підприємства, сформулювати обґрунтований та неупереджений висновок.

Список використаних джерел

1. Каткова Н.В., Бурлан С.А., Ліснічук О.І. Методичні підходи до аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. № 12, 2017. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5988> (дата звернення: 09.03.2021).
2. Утенкова К.О. Аудит: навч. посіб. Київ. Алерта. 2011. 408 с. URL: https://pidru4niki.com/1409062142163/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/audit (дата звернення: 10.03.2021).
3. Черножукова А.М., Лободзинська Т.П. Порівняльний аналіз автоматизованих систем бухгалтерського обліку на підприємствах України. *Ефективна економіка*. № 6. 2017. URL: www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5661 (дата звернення: 14.03.2021).

УДК 338.512

АУДИТ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

Тютюнник А.С., студентка 2 курсу СТ 8 групи спеціальності «Облік і оподаткування»

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Процес виробництва продукції сільськогосподарських підприємств сприяє виникненню різних видів витрат. Управління виробництвом вимагає якісного ведення обліку витрат та розрахунку собівартості продукції, а також забезпечення контролю за використанням всіх видів ресурсів [1].

Проблеми розвитку аудиту на сільськогосподарських підприємствах

розглядалися в наукових працях таких вчених: Дяченко О.П., Ройченко А.О., Кабак І.А., Котова С.О., Кравченко М.В., Даценко А.Є., Золотаренко Ю.В., П'ятигорець Г.С., Копцюх О.С та інші.

Основним нормативним документом з обліку і аудиту витрат на виробництво продукції є П(С)БО 16 «Витрати», а також відповідні методичні рекомендації з бухгалтерського обліку для галузей економіки, за якими визначають правильність складання калькуляції собівартості та виходу продукції, розподілу витрат, оцінки незавершеного виробництва тощо. При цьому варто використовувати норми МСА 540 «Аудит оціночних значень» для встановлення положень і формування рекомендацій щодо аудиторської перевірки облікових оцінок стосовно собівартості випущеної (оприбуткованої) готової продукції.

Виділяють наступні етапи аудиту:

1. Початковий етап (здійснюється підготовка і планування аудиторської перевірки);
2. Основний етап (здійснюється проведення аудиторської вибірки і застосування аудиторських процедур);
3. Завершальний етап (проводиться оцінка результатів проведених аудиторських процедур, складання звіту аудитора).

При проведенні аудиту важливим є прийняття рішення щодо способу перевірки та кількості аудиторських процедур, необхідних для підготовки аудиторського звіту. При аудиторській перевірці, як правило, неможливо перевірити всю документацію, пов'язану з бухгалтерським обліком витрат виробництва. У зв'язку з цим, аудитори обмежуються вибіркою, використанням статистичної чи нестатистичної її методики. Проте при застосуванні вибіркової перевірки можуть бути невиявлені найбільш суттєві помилки.

Аудиторська перевірка формується у відповідній послідовності. Аудитор залежно від особливостей діяльності підприємства та умов договору самостійно визначає послідовність проведення перевірки. При аудиті витрат виробництва

доцільніше застосовувати підхід від загального до конкретного.

Аудитору важливо правильно оцінити систему внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку, визначити рівень суттєвості та аудиторський ризик.

Аудит загальновиробничих витрат є складовою частиною аудиторської перевірки витрат та доходів і полягає в перевірці правильності накопичення, розподілу та списання загальновиробничих витрат.

Серед завдань аудиту загальновиробничих витрат слід відмітити:

- підтвердження обґрунтованості обраної бази розподілу загальновиробничих витрат;
- перевірка правильності розрахунку їх розподілу;
- перевірка обґрунтованості віднесення тих чи інших загальновиробничих витрат до змінних або постійних;
- перевірка правильності списання загальновиробничих витрат.

При проведенні перевірки аудитор формує відповідні робочі документи, де зазначає виявлені помилки і їх вплив на достовірність бухгалтерської звітності. Свою незалежну думку аудитор висловлює в аудиторському звіті.

Типовими помилками, що виявляються під час аудиту загальновиробничих витрат є:

- невідповідність застосовуваного методу врахування витрат зафіксованим в обліковій політиці;
- неправильна оцінка залишків незавершеного виробництва;
- неправильне розмежування витрат за звітними періодами;
- необґрунтоване (без документального оформлення) включення до собівартості окремих видів витрат;
- порушення, допущені під час оформлення первинних документів;
- порушення методології обліку [3, с. 81].

Отже, виявлення резервів зниження розміру загальновиробничих витрат, детальне дослідження факторів, що впливають на ефективність діяльності, дадуть

змогу підприємствам прогнозувати та корегувати свою діяльність, а отже, підвищувати ефективність власного виробництва. База розподілу загальновиробничих витрат повинна враховувати причинно-наслідковий взаємозв'язок між непрямими витратами та об'єктами, що є основою для їх розподілу.

Список використаних джерел

1. Верига Ю.А., Падусенко В.В., Стародуб К.О. Теоретичні та методичні аспекти проведення аудиту витрат сільськогосподарських підприємств. Науково-практичний журнал «Економічні студії». 2020. № 1 (27). URL: http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/7277/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD.%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D1%96%D1%97%201%20%2827%29_66_69.pdf (дата звернення 25.02.2021).
2. Котова С.О. Теоретико-методичні аспекти проведення аудиту витрат агропромислового виробництва. «Молодий вчений». 2017. № 1.1 (41.1). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/191.pdf> (дата звернення 01.03.2021).
3. Сопко В.В., Завгородній В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю і аналізу. К.: КНЕУ, 2004. 412 с.

УДК 657.6

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ

Ю.О. Ткаченко, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Т. А. Бутенко, канд. екон. наук, доцент
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

На сьогодні багато підприємств України звертаються до аудиторських фірм, адже їм економічно не вигідно тримати в своєму штаті працівників з аудиту. Тому конкуренція в аудиторському бізнесі зростає, що змушує аудиторські компанії знаходити нові шляхи підвищення ефективності своєї діяльності. Велика роль в цьому

питанні відводиться пошуку рішень щодо забезпечення якісних аудиторських послуг засобами застосування спеціалізованих програм.

На наш погляд, існує недостатня інформованість аудиторських компаній про системи автоматизації аудиторської діяльності. Взагалі, організація аудиторської діяльності спирається на законодавчі акти, бази даних різних довідників; використовує бухгалтерські програми, в яких відображаються всі господарські операції підприємств; спеціальні програми складання податкової та фінансової звітності.

Основними вимогами до аудиторського програмного забезпечення є: наявність розвинутих засобів контролю операцій; ергономічність; гнучкість; зв'язок на рівні баз даних з бухгалтерськими програмами.

Суть механізму електронного аудиту (е-аудиту) полягає у використанні спеціального формату електронної звітності, який забезпечує безперешкодне отримання відомостей для проведення ефективної податкової перевірки і мінімізує будь-які додаткові запити інформації. Основними завданнями системи електронного аудиту є підвищення точності, швидкості та ефективності системи оцінки ризиків; можливість аналізу великих обсягів інформації та документів за короткий проміжок часу; уникнення впливу «людського фактору» при здійсненні податкового контролю та зниження навантаження на платників податків та контролюючий орган.

Прикладом такого стандарту електронних даних є Standard Audit File for Tax (SAF-T). Популяризація сервісів онлайн-бухгалтерії не виключає можливість запровадження онлайн-систем підготовки податкових аудиторських файлів. Українська версія SAF-T UA пропонує порядок здійснення е-аудиту на основі податкового аудиторського файлу, що включає в себе перевірку цілісності та коректності даних, наданих платником податків в електронному вигляді; контроль за дотриманням платником податків законодавства про бухгалтерський облік та фінансову звітність, а також особливих положень податкового законодавства; аналіз виявлених розбіжностей та встановлення ризиків [1].

При здійсненні аудиту використовують широкий спектр спеціалізованих програм, розроблених міжнародними компаніями Audit Command Language (далі – ACL) та Interactive Data Extraction and Analysis (далі – IDEA). Їх розробки ACL Audit Exchange та призначені для проведення різноманітних видів аудиту – як кожного виду окремо, так і повномасштабного цілісного оцінювання. Ці системи є спеціалізованим професійним аудиторським програмним забезпеченням, їхній функціонал дозволяє вилучення (копіювання) даних із фінансової та бухгалтерської звітності платника податків та подальший їх аналіз за допомогою: запитів, стратифікації, вибірок, визначення втрачених послідовностей, статистичного аналізу, калькуляцій, пошуку дублювання даних, зведених таблиць, перехресного табулювання та ін. Однією з переваг використання програмного забезпечення IDEA є аналіз великих масивів структурованої інформації: фінансово-економічного, статистичного та облікового характеру, що стосується визначення об'єкта оподаткування. У систему можна завантажувати структуровану інформацію в різних форматах: Microsoft Word, PDF, Microsoft Excel, Microsoft ACCESS, XHTML тощо [2].

До спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення належить програма "КІТ Аудит" – це перша вітчизняна автоматизована інформаційна система управління аудиторською діяльністю, що створена для забезпечення повної відповідності міжнародним та національним стандартам проведення аудиту, суттєвого зменшення собівартості аудиторської перевірки, значного підвищення якості та прозорості робіт аудиторської фірми.

У проекті була реалізована унікальна підсистема автоматичної синхронізації всіх відкритих з "КІТ Аудит" документів Microsoft Office (Word і Excel) без необхідності ручного додавання цих документів до бази; користувачам не потрібно ці документи зберігати окремо в папці на диску або копіювати по мережі на інший комп'ютер. "КІТ Аудит" автоматично зберігає документ у своїй базі даних при збереженні документа.

Основним недоліком даної програми є недостатній набір автоматичних аналітичних процедур. Внаслідок цього аудитор, якщо йому потрібно, повинен використовувати інші аналітичні інформаційні системи [3].

На сьогодні автоматизація є перспективним напрямом розвитку аудиторської діяльності, оскільки використання інформаційних технологій сприяє розширенню спектра аудиторських послуг, покращенню їх якості, зменшенню трудомісткості аудиторських послуг, підвищенню інтелектуалізації аудиторської роботи.

Список використаних джерел

1. Подік І. Вдосконалення фіскального адміністрування шляхом запровадження української версії податкового аудиторського файлу. Трансформація фіскальної політики України в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць за матеріалами X науково-практичної конференції (22–23 листопада 2018 р.), Ірпінь, 2018. С. 47–50.
2. Білецька Г.М., Ковтунович Н.Л. Окремі аспекти проведення аудиту: SAF-T та вибір спеціалізованого програмного забезпечення. Фінансове право. 2017. С.10–16;
3. КІТ Audit Consulting Group. Аудиторские услуги: веб-сайт. URL: <https://kitaudit.kz/> (дата звернення 09.03.2021).

УДК 657.1

ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

Храмцов І.В., студент 4 курсу, 8 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Гуцаленко Л. В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Сучасна економічна ситуація вимагає модернізованих підходів до виконання господарської діяльності підприємства: основне місце тепер посідає раціональність, логічність, гнучкість управління та ефективність. Головною для прийняття певних оперативних і стратегічних рішень є абсолютна, правдива та ґрунтовна інформація про

економічний стан підприємства, джерелом цієї інформації є дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Але, внаслідок існування як об'єктивних, так і суб'єктивних причин виникають відхилення між даними обліку і фактичною господарською діяльністю, і, як наслідок, відбувається перетворення показників звітності підприємства.

Первинна документація не завжди може охопити всі господарські явища в момент їх здійснення (природні витрати, викликані усушкою, утрускою, використанням при зберіганні, транспортуванні, відпуску, стихійні лиха, невідповідність фактичних даних обліку через помилки, розкрадання, псування, зловживання тощо). У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність у такому способі, який би забезпечив можливість взяти на облік перераховані явища і процеси. Це досягається за допомогою інвентаризації.

Дослідженню проблемних питань пов'язаних з проведенням інвентаризації присвячують свої праці ряд вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Бардаш С.В., Грабова Н.Н., Гуцаленко Л.В., Дмитриєв М.В., Завгородній В. П., Палій В.Ф., Соколов Я.В., Ткаченко Н. М., Шеремета А. Д. та інші. Проте, залишається багато практичних та теоретичних проблем, які потребують вирішення.

Інвентаризація - це спосіб перевірки відповідності об'єктів обліку в натурі даним бухгалтерського обліку і підтвердження правильності та достовірності бухгалтерського обліку та звітності.

Проводиться інвентаризація шляхом перевірки в натурі наявності майна (господарських засобів) підприємства через описування, перерахунку, зважування, виміру і оцінки їх залишків і порівняння одержаних результатів з даними бухгалтерського обліку. Це дозволяє встановити розбіжність між даними обліку і фактичною наявністю засобів, тобто надлишки або нестачі, які оформляють відповідними документами і відображають в обліку.

Кузьмін Д.Л. здійснив оцінку визначення сутності інвентаризації у літературних джерелах (табл. 1). [2]

Таблиця 1

Визначення сутності інвентаризації у літературних джерелах

№ з/п	Автор джерела	Періодична перевірка			Перевірка			Прийом контролю	Спосіб контролю	Встановлення відповідності даним бухгалтерського обліку
		наявності	стану	зберігання	наявності	стану	зберігання			
1.	Гаврилюк Л.І.	+	+	+	-	-	-	-	-	+
2.	Завгородній А.С. Вознюк Г.Л.	+	+	+	-	-	-	-	-	+
3.	Подольський В.І. Поляк Г.В.	-	-	-	-	-	-	+	-	-
4.	Білуха М.Т.	-	-	-	-	-	-	+	-	-
5.	Бутинець Ф.Ф.	-	-	-	+	+	-	-	-	+
6.	Даньків Й.В.	-	-	-	-	-	-	-	+	-
7.	Савченко В.Я.	-	-	-	-	-	-	+	-	-
8.	Єгорова С.К.	-	-	-	-	-	-	-	+	+
9.	Кулаковська Л.П.	-	-	-	+	-	-	-	-	+
10.	Усач Б.Ф.	-	-	-	+	+	+	-	-	+

Узагальнюючи вище викладене можна дійти висновку, що вчені по різному трактують зміст інвентаризації, розглядаючи її як періодичну перевірку, прийом контролю, спосіб контролю, тощо.

Список використаних джерел

1. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», що є затвердженими МФУ та зареєстровані Міністерством юстиції України 30 жовтня 2014 р. за № 1365/26142.

2. Кузьмін Д.Л. Класифікація інвентаризацій для цілей обліку і контролю [Електронний ресурс] /Д.Л.Кузьмін. - Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/4078/1/68.pdf>

УДК 657.1:339.9

ОЦІНКА КОРОТКОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Федонюк О. В., студентка 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н.П. к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Будь яка операція в процесі ведення господарської діяльності повинна пройти етап оцінки. Оцінка є не менш важливою складовою в бухгалтерському обліку, як і питання відображення в обліку активів та зобов'язань. Правильність визнання оцінки впливає на достовірність відображення даних звітності, а в подальшому й на ефективність управлінських рішень. У кожного господарюючого суб'єкта виникає момент, коли вони зіштовхуються із труднощами відображення в обліку і звітності поточних зобов'язань, їх визнання, а також оцінки. Причиною цього є постійне прагнення національної системи обліку до обліку за міжнародними стандартами. Порівнюючи нормативну базу бухгалтерського обліку в Україні із міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) і бухгалтерського обліку (МСБО), можна дійти висновку, що оцінка об'єктів при їх визнанні і відображенні в балансі в цілому співпадають, оскільки П(С)БО розроблялись на основі МСБО. Проте все ж проблема існує. У положеннях немає чіткого ствердження за якою саме оцінкою визнавати й відображати об'єкти бухгалтерського обліку у балансі. Доречно зауважити, що для МСБО це не є проблемним аспектом, оскільки вони мають рекомендаційний характер. Національні положення більш конкретно розкривають питання оцінки з метою запобігання проблем із достовірністю показників звітності.

Якщо посилатись на параграф 100 Концептуальної основи [1], то стає очевидним, що оцінка зобов'язань здійснюється за однією з чотирьох видів вартості: історичною, поточною, вартістю реалізації та теперішньою (рис. 1).

Спостереження показують, що при складанні фінансової звітності, за основу частіше приймають історичну собівартість. В Україні здебільшого підприємства

оцінюють зобов'язання за номінальною вартістю, керуючись П(С)БО 11 «Зобов'язання». Як правило, вона вимірюється поточною дисконтованою оцінкою очікуваного платежу. По короткострокових зобов'язаннях величина дисконту незначна і кредиторська заборгованість може бути виражена за своєю номінальною вартістю в сумі, що підлягає сплаті в майбутньому. Як зазначає Миронова Ю. Ю. кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги, доцільно оцінювати за поточною вартістю придбання, оскільки вона враховує чинник інфляції і динаміку цін, але дана умова обов'язково повинна бути зазначена у договорі купівлі-продажу [3].

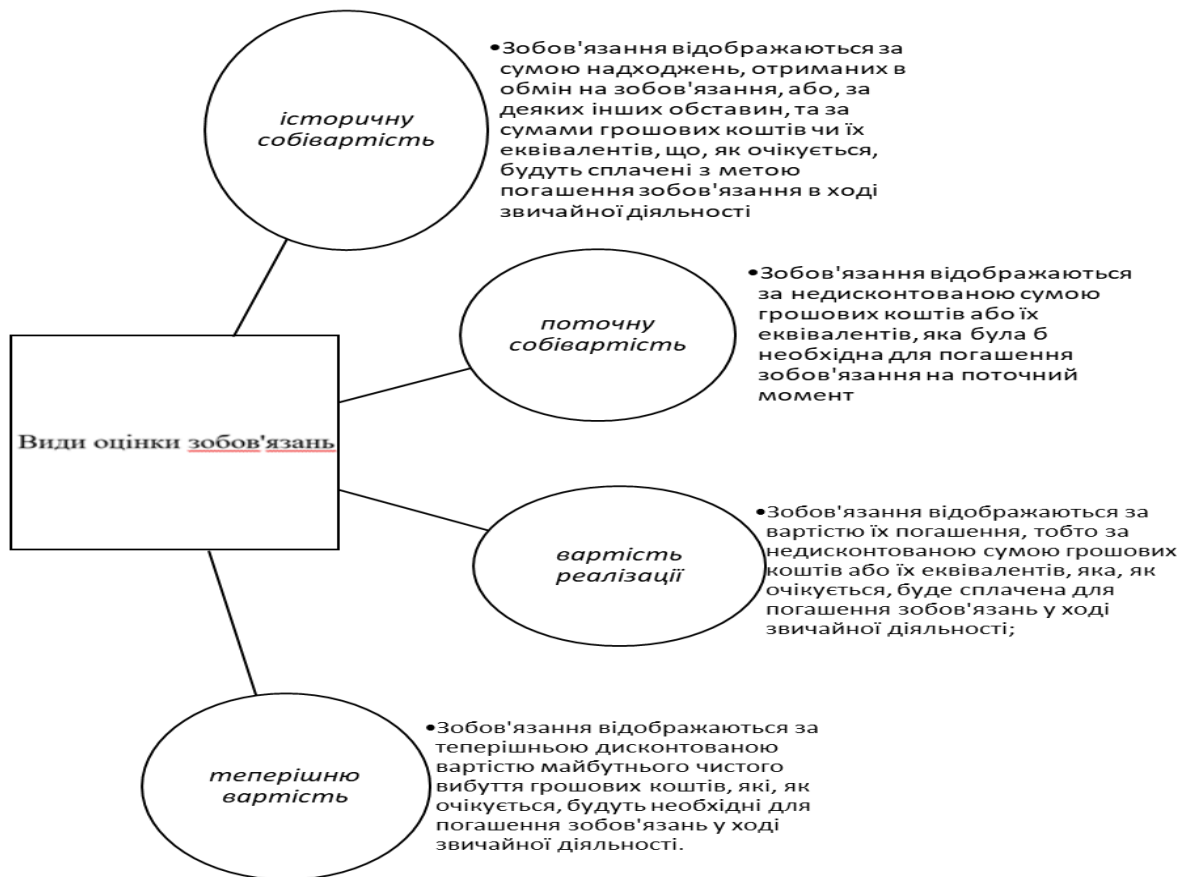

Рисунок 1. Види оцінки зобов'язань

Примітка. Побудовано автором на основі [1]

Отже, згідно принципу обачності, в бухгалтерському обліку, зобов'язання необхідно оцінювати таким методом, який би не занижував їхню суму. Разом з тим, короткострокові кредити банків, на думку науковців [3], варто оцінювати за теперішньою вартістю, оскільки при отриманні кредиту виникають зобов'язання як за основною сумою боргу, так і за нарахованими відсотками. Нараховуючи відсотки за кредит, підприємство збільшує не тільки свої поточні зобов'язання, але й фінансові витрати. Оцінювання даного виду поточних зобов'язань за теперішньою вартістю дозволить уникнути неправильного відображення нарахування і сплати відсотків у бухгалтерському обліку та викривлення реального фінансового стану підприємства. У балансі поточні зобов'язання відображаються за сумою погашення.

Список використаних джерел

1. Концептуальна основа фінансової звітності. № 929 - 009. (2010). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» (IAS 37); Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 р. URL: : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_051.
3. Миронова Ю. Ю. Підходи щодо сутності, класифікації та оцінки поточних зобов'язань у системі бухгалтерського обліку підприємства. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2016. Т. 21, Вип. 5. С. 201-205.

УДК 657.371

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК МЕТОДИЧНИЙ ПРИЙОМ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВОЇ ПЕРЕРОБКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Фурсова А.С, студентка 4 курсу, 2 групи
спеціальності «Облік і оподаткування»

Кузик Н. П. к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України м. Київ

Застосування аудиту є дієвим інструментом виявлення та врахування в діяльності підприємств можливих порушень та стабілізації їх фінансового стану, тому дослідження специфіки її використання в аграрній сфері як одного з напрямків оздоровлення галузі є актуальним завданням. Метою дослідження є визначення особливостей проведення інвентаризації в промисловій переробці сільськогосподарської продукції.

Ефективність промислової переробки сільськогосподарської продукції – це по суті, економічна доцільність здійснення переробки всіх видів продукції. Завданням аудиту ефективності промислової переробки сільськогосподарської продукції є виявлення невикористаних резервів і зменшення непродуктивних витрат, а також достовірного відображення інформації про наявність сільськогосподарської продукції, витрат і доходів з її переробки.

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (996-14), для підтвердження правильності та достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності, передбачено проведення підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями незалежно від форм власності інвентаризації майна, коштів і фінансових зобов'язань. Інвентаризація – це перевірка і документальне підтвердження наявності та стану матеріальних та інших цінностей, основних засобів та вкладень підприємства, розрахунків і зобов'язань, звірка фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку, врегулювання виявлених різниць та відображення результатів інвентаризації в обліку. Для проведення інвентаризаційної роботи на сільськогосподарських підприємствах розпорядним документом їх керівника створюються постійно діючі інвентаризаційні комісії у складі керівників структурних підрозділів, головного бухгалтера, які очолюються керівником підприємства або його заступником.

Періодичність проведення інвентаризації в сільськогосподарських підприємствах має свої особливості, які регулюються додатковими нормативними документами.

Підприємства агропромислового виробництва, як правило, проводять інвентаризацію в наступні терміни:

- основних засобів (за винятком тварин) – не менше одного разу на рік перед складанням річних звітів, але не раніше 1 жовтня звітного року;

- незакінченого виробництва та напівфабрикатів власного виробництва, незавершеного виробництва в промислових, допоміжних, інших виробництвах і господарствах – на 31 грудня звітного року;

- дорослих продуктивних тварин, робочої худоби, молодняк тварин, тварин на відгодівлі, птиці, кролів, звірів, піддослідних тварин – не менше одного разу на квартал (на 1 квітня, на 1 липня, на 1 вересня) і перед складанням річних звітів на 31 грудня звітного року, а плідників та ремонтного матеріалу риб – станом на 1 липня. Інвентаризацію птиці доцільно проводити одночасно з проведенням зооветеринарних заходів – щепленням птиці;

- бджолосімей та кормових запасів меду в вуликах – не менше двох разів на рік (весною та восени);

- кормів, насіння, мінеральних та органічних добрив, гербіцидів, пестицидів та інших засобів захисту рослин – не менше двох разів на рік (не пізніше 1 липня - перший раз і не пізніше 1 грудня - другий раз);

- продукції сільськогосподарського виробництва (за винятком кормів, насіння, шкіро- та хутросировини, готових виробів, продукції промислових та інших виробництв і господарств) – не рідше одного разу на рік, але не раніше 1 жовтня звітного року (як правило, на 1 грудня);

- сировини для переробки в допоміжних виробництвах і промислах, запасних частин, матеріалів для ремонтів, тари і тарних матеріалів, будівельних матеріалів і обладнання, інших матеріалів – не менше одного разу на рік, але не раніше 1 жовтня звітного року.

Відповідно, доросла продуктивна та робоча худоба в бухгалтерському обліку обліковується за вимогами П(С)БО 7 "Основні засоби". Але при оформленні

результатів інвентаризації по цих групах тварин використовують специфічний окремий первинний документ – Інвентаризаційний опис робочої худоби і продуктивних тварин, птиці і сімей бджіл (ф. № 162). За такою ж формою опису (документа) накопичують інформацію і з інших об'єктів обліку: молодняк тварин і тварин на відгодівлі, птицю, бджіл.

В процесі аудиту фінансової звітності аграрних підприємств, аудитор здійснює також аудиторські процедури для перевірки достовірності відображення в обліку і звітності доходів та витрат промислової переробки сільськогосподарської продукції. Зокрема, контролю піддається кожне джерело доходів і кожна стаття витрат, а тому роль інвентаризації у цьому контексті є очевидною. Аудитор намагається не вишукувати окремі недоліки, а прагне знайти ту першооснову, яка б дала, перш за все, позитивні результати для цілей підвищення ефективності промислової переробки сільськогосподарської продукції.

Щодо відображення результатів інвентаризації, то таке здійснюється на рахунках бухгалтерського обліку в тому місяці, в якому закінчена інвентаризація, відразу при затвердженні інвентаризаційного акта і при поданні до бухгалтерії необхідних підтверджувальних документів.

Загалом, проведення інвентаризації дозволяє вчасно й ефективно вирішити багато проблем в діяльності сільськогосподарських підприємств та забезпечує одержання повної, достовірної та неупередженої інформації.

Наукове видання

**«Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів»: збірник тез доповідей
VI Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції,
25 березня 2021 р., м. Київ [Електронний ресурс]**

Комп'ютерне макетування – Л.П. Миськів

Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 23,19.

**Національний університет біоресурсів і природокористування України, 03041, Київ, вул.
Героїв Оборони, 10**